

Årsredovisning 2008

Del 2: Redovisning per nämnd

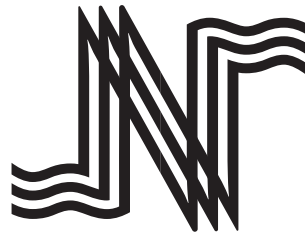

NORRKÖPING

→ www.norrkoping.se

INNEHÅLL

Kommunrevisionen	4
Kommunfullmäktige	6
Kommunstyrelsen	11
<i>Personalkontoret</i>	15
<i>Näringslivskontoret</i>	18
<i>Välfärd och hållbar utveckling</i>	24
<i>Teknik och service</i>	29
Symfoniorkestern.....	33
Valnämnden	39
Överförmyndaren.....	40
Stadsplaneringsnämnden	42
<i>Lokalförsörjning</i>	44
<i>Geografisk information</i>	47
<i>Mark- och exploatering</i>	48
<i>Fysisk planering</i>	50
<i>Verksamhetsservice</i>	51
Tekniska nämnden	52
Kollektivtrafiknämnden	58
Byggnads- och miljöskyddsnämnden.....	64
<i>Brandförsvaret</i>	65
<i>Byggnadsnämndskontoret</i>	67
<i>Lantmäterikontoret</i>	70
<i>Miljö- och hälsoskyddskontoret</i>	71
<i>Bakteriologiska laboratoriet</i>	73
Barn- och ungdomsnämnden.....	74
Gymnasienämnden	83
Kultur- och fritidsnämnden	90
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	97
Vård- och omsorgsnämnden	103
Socialnämnden	111
Pågående investeringsprojekt	117
Revisionsberättelse.....	125

NORRKÖPING

ÅRSREDOVISNING 2008

DEL 2 - nämndernas bokslut

Årsredovisningen är framtagen
av kommunstyrelsens kontor.

Kontorets kontaktpersoner för
årsredovisningen är
Göran Lindgren (koncernen)
Yvonne Nyström (kommunen)
Claes-Göran Magnell (kommunen)

Kommunrevisionen

Ansvarsområde

Kommunrevisionen granskar för att främja och för att pröva om all kommunal verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig. Vår revision är lagstadgad och den genomförs enligt revisionsreglementet samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Den kommunala verksamheten sköts av styrelser, nämnder, beredningar och företag. Kommunrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat blev 37 (93) tkr. Det ekonomiska överskottet förklaras av att verksamheten effektiviserades genom processutveckling.

Viktiga händelser under året

Kommunrevisionen utvecklade på kommunfullmäktiges uppdrag revisions- och kommunikationsprocesserna både externt och internt. Utvecklingen av ett mer dialogbaserat arbetssätt avsåg såväl samlade som individuella insatser. Utvecklingsarbetet stärkte kommunrevisionens ställning som ett demokratiskt kontrollinstrument. De särskilt anvisade utvecklingsmedlen förbrukades för ändamålet. Vi deltog i fullmäktiges sammanträden för att utveckla samverkan. Regelbunden presidiesamverkan genomfördes med kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium.

Under 2008 utvecklade och dokumenterade vi granskningsprocesserna för verksamhetsrevision och lekmannarevision. Våra granskningsprocesser kännetecknades av de årliga revisionsdialogerna med samtliga styrelser, nämnder, beredningar och företag. Antalet revisionsdialoger påverkades av den genomförda revisionsanalysen och granskningsgruppernas bedömningar. De förtroendevalda revisorerna och lekman-

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	191	222
Verksamhetens kostnader.....	-4 482	-4 340
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	0	0
Verksamhetens nettokostnad.....	-4 291	-4 118
Budget.....	4 328	4 211
Årets resultat.....	37	93
Nettoinvesteringar.....	0	0

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare.....	5,0	5,0
Antal anställda.....	5	5
<i>Anställda fördelade på kön</i>		
Män.....	2	2
Kvinnor.....	3	3
<i>Anställda fördelade på ålder</i>		
20-29.....	0	0
30-39.....	0	1
40-49.....	2	1
50-59.....	1	1
60 -.....	2	2

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,15	0	2,08	0
15-60 dagar.....	0	0	0	0
61- dagar.....	0	0	0	0

narevisorerna fick sakkunnigt stöd av revisionskontoret. Även konsulter från ledande revisionsbyråer deltog i granskningen. Vi genomförde en offentlig upphandling av auktoriserade revisorer i rådhuskoncernen 2009-2012. Öppenheten ökades genom att vårt diarium publicerades på Internet.

Måluppfyllelse

Den lagstadgade kommunrevisionen utfördes enligt kommunallagen, aktiebolagslagen, revisionsreglementet och god revisionssed i kommunal verksamhet. Samtliga revisionsobjekt granskades genom verksamhets-, ekonomi- och slutrevision. Fullmäktige följde förslagen i 2007 års revisionsberättelse i samband med ansvarsutkrävandet i april 2008. I allt väsentligt följde styrelsen, nämnderna och beredning-

Kommunrevisionen

arna våra rekommendationer. Den årliga revisionen 2008 dokumenteras i revisionsberättelsen med revisionsredogörelsen.

Kommunrevisionen hade en viktig uppgift att bedöma om de demokratiska spelreglerna efterlevdes i kommunen. Vårt arbete präglades av politiskt samförstånd. Revisionsredogörelserna och revisionsrapporterna var tillgängliga för Norrköpingsborna genom vår hemsida. Vår verksamhet kännetecknades av en framåtriktad syn där begreppen förebygga och ge råd hade en stor betydelse i det dagliga granskningsarbetet.

Framtiden

Vi anordnar den 62:a Kommunala revisionskonferensen i Norrköping 2010. Det är ett utmärkt tillfälle för Norrköping att presentera sig och för Sveriges förtroendevalda kommunala revisorer att få uppleva vårt Norrköping. Revisionskonferensens genomförande förutsätter en nära samverkan mellan kommunrevisionen och kommunfullmäktige. Visionen är att

Kommunrevisionen nettokostnader i tusental kronor

2008	2007	2006	2005	2004
4 291	4 118	3 643	4 035	3 722

Kommunrevisionen nettokostnader i promille av hela kommunens nettokostnader

2008	2007	2006	2005	2004
0,80	0,83	0,78	0,88	0,85

Norrköpings kommunrevision bör vara en av Sveriges ledande kommunrevisioner.

Kommunrevisionen vidareutvecklar hela tiden revisions- och kommunikationsprocesserna. Vi medverkar också i lokalt, regionalt och centralt nätverksarbete inom området för att skapa mervärden. Den gemensamma inriktningen för vår medverkan är en stark och självständig kommunrevision i Sverige. Statsmakterna bereder lagändringar för att ytterligare stärka kommunrevisionens oberoende.

Kommunfullmäktige

Ansvarsområde

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige fattar beslut om kommunens budget och fastställer de mål som är riktlinjer för kommunens verksamhet. Genom ägardirektiv anger kommunfullmäktige även ramar för de kommunala bolagens verksamhet.

Kommunfullmäktige har en demokratiberedning och fyra geografiska fullmäktigeberedningar för att aktivt upprätthålla en dialog med kommunens medborgare.

Från och med 2009 läggs de geografiska beredningarna ned

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet för kommunfullmäktige och dess beredningar ser ut som följer:

	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunfullmäktige	10 539	10 207	332
Demokrati-beredningen	155	115	40
Kolmårdens beredning	120	95	25
Vikbolandets beredning	175	209	-34
Kvillinges beredning	108	85	23
Skärblacka beredning	115	91	24
	11 212	10 802	410

Viktiga händelser

När årsredovisningen behandlades i april följdes inte bara de ekonomiska målen för 2007 upp utan även kommunfullmäktiges andra mål. Kommunfullmäktige gjorde också en stor uppföljning av antagna mål om välfärd, miljö och näringslivet i Norrköping när man i september behandlade Hållbarhetsrapport 2007.

I september antog kommunfullmäktige en framtidsvision för Norrköping 2030: *Det goda livet finns*

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter	131	120
Verksamhetens kostnader	-10 776	-10 725
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-157	-164
Verksamhetens nettokostnad	-10 802	-10 769
Budget	11 212	11 151
Årets resultat	410	382
Nettoinvesteringar	0	0

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	0	0
Antal anställda	0	0

Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2008

Socialdemokraterna	32
Vänsterpartiet	5
Moderata samlingspartiet	23
Centerpartiet	5
Folkpartiet liberalerna	5
Kristdemokraterna	6
Miljöpartiet de gröna	5
Sveriges pensionärers intresseparti	2
Sverigedemokraterna	2
Totalt	85

i Norrköping. Andra viktiga styrdokument som kommunfullmäktige antog under året var; Arbetsmarknadspolitiskt program, Utbildningspolitiskt program, Naturvårdsprogram, Gemensam klimatvision med Linköpings kommun, Handlingsprogram för skydd mot olyckor och Program för e-förvaltningsutveckling.

Kommunfullmäktiges ledamöter har under året haft möjlighet att ha synpunkter på program under beredningsprocessen. Programmen har, under rubriken Förankring, presenterats av den nämnd som ansvarar för framtagandet av förslag till program. Sex program har behandlats på detta sätt under året.

Kommunfullmäktige beslutade i februari om att införa en bolagskoncern där kommunens bolag skall förvaltas av Norrköping Rådhus AB. Ägardirektiv och bolagsordningar antogs för koncernens alla bolag. Senare beslutades att flygplatsen skall bedrivas i bolagsform och ingå i kommunkoncernen. Kommunfullmäktige har beslutat i december att införa en tillfällig beredning för framtagande av ett landsbygdsprogram.

Kommunfullmäktige

Under 2008 hölls 27 interpellationsdebatter under kommunfullmäktiges sammanträden.

Kommunfullmäktiges ledamöter besökte i februari företag och företagare i Norrköpings kommun. Ytterligare ett utbildningstillfälle hölls i augusti då kommunens styrmodell samt kvalitetsarbete avhandlades.

Demokratiberedningen

Kommunfullmäktige har tillsatt en demokratiberedning för att främja och stärka den lokala demokratin. Demokratiberedningens uppdrag är att, i samverkan med kommunfullmäktiges presidium,

- utveckla arbetssätt inom kommunfullmäktige och mellan fullmäktige och kommunens nämnder
- utveckla former för samverkan med och deltagande från medborgarna
- lyfta fram värdet av samspel och dialog både inom kommunens organisation och med medborgarna
- vara remissinstans för demokratifrågor inom kommunen
- utvärdera de geografiska beredningarna

Under 2008 har demokratiberedningen haft åtta sammanträden och dessutom deltagit i ett antal möten med kommunfullmäktiges presidium kring frågorna rörande samtliga beredningars framtid.

Översynen av såväl de geografiska beredningarna som demokratiberedningen har tagit mycket tid och kraft men också inneburit en viss avvaktan med nya insatser förrän det framtida uppdraget för demokratiberedningen är klart.

Demokratiberedningen har även varit en aktiv part vid anordnandet av öppna fullmäktigemöten; vilka under 2008 har hållits i Ektorps och Kolmårdens. Dessa möten har varit mycket välbesökta och uppskattade.

Demokratiberedningen deltar i två projekt som Sveriges kommuner och Landsting startat.

Medborgardialog är ett projekt för erfarenhetsutbyte och kompetensinsatser. Inom projektet finns såväl en projektgrupp för förtroendevalda som en för tjänstemannasidan.

Medborgarpaneler är ett projekt för att i utvalda kommuner prova olika former av medborgarpaneler som ett redskap för ökad delaktighet och inflytande. Ett första arbete med medborgarpanel har genomförts i samverkan med kommunens informations-

kontor och avser framtagningen av en ny hemsida för Norrköpings kommun. Enkät har funnits på nätet för att samla in synpunkter och fokusgrupper har hållits. En rapport över arbetet har lämnats till kommunstyrelsen.

Tillsammans med fullmäktiges presidium har beredningen arbetat för nya rutiner och bättre marknadsföring av möjligheten för medborgare att möta fullmäktiges ledamöter före kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden. Tyvärr har medborgarnas intresse varit lågt och därför är timman före fullmäktige nedlagd men anmälda besök eller besöksgrupper tas naturligtvis emot.

Ett stort antal medborgarförslag har lämnats in under året och behandlats i kommunfullmäktige eller i nämnder enligt delegation från kommunfullmäktige. Frågor rörande trafik och fysisk stadsplanering har dominerat.

Medborgarförslag

	2008	2007	2006	2005
Antal inkomna förslag.....	65	68	65	47
Antal bifall ^{*)}	12	10	18	6
Antal avslag ^{*)}	16	27	15	19

^{*)} Bifall och avslag inkluderar även förslag inkomna tidigare år

Demokratiberedningen har tagit särskilt ansvar för kontakt och stöd till förslagsställarna i samband med förslagets avgörande i fullmäktige.

Beredningens ledamöter har aktivt deltagit i en rad arrangemang med fokus på demokratifrågorna. Några exempel är förintelsens minnesdag, kulturnatten och demokratinätverket i Östergötland.

Tillsammans med informationskontoret har demokratiberedningen anordnat ett Klarspråksseminarium till vilket inbjudan gick till alla anställda i kommunen. Cirka 100 personer deltog i seminariet.

I februari anordnade demokratiberedningen en informationskväll i Klockaretorpet med temat Grannsamverkan i nya former där Botkyrka kommun informerade om nya idéer för grannsamverkan.

Informationsupplägg kring demokratifrågorna för gymnasieskolorna och KomVux har utformats. Det innehåller såväl förslag på upplägg av studiebesök som upplägg av lektion där beredningen erbjuder sig att komma ut till skolorna. Tyvärr har intresset från skolornas sida varit lågt.

Kommunfullmäktige

Kontakter har tagits med valnämnden för att gemensamt planera aktiviteter inför EU-valet 2009.

Demokratiberedningen har arbetat aktivt med Leader-frågor; stöd till projekt som främjar utvecklingen av landsbygden. Arbetet grundade sig på det faktum att Norrköpings kommun saknat landsbygdsutvecklare under en längre tid. Då den tjänsten tillsattes före halvårsskiftet minskade beredningens aktivitet men arbetet har följts av beredningen.

Diskussioner har under året förts med de geografiska beredningarna kring demokratiberedningens möjlighet att framgent ha en ökad aktivitet i ytterområdena.

Kvillinge fullmäktigeberedning

Kvillinge geografiska beredning har bedrivit arbete under året enligt den lokala utvecklingsplanen och årets uppdragsplan. Beredningen har samverkat med Kvillinge lokala brottsförebyggande råd och det lokala hälsorådet där en ledamot ur beredningen fungerat som ordförande. För att få bättre kontakt med Simonstorp har beredningen även i år lagt ett sammanträde i Simonstorp. Efter avslutat beredningsmöte träffade man Simonstorparna och föreningen Drivkraften för diskussion och utbyte av idéer och erfarenheter.

Beredningen har lagt ner mycket tankemöda på att hitta metoder för att möta Kvillingeborna. En metod var att bjuda in sig till olika föreningars möten för att få till stånd en dialog. Ledamöterna fick ett positivt bemötande vid dessa träffar. Ett annat sätt var att beredningen startade sina möten på Åbyknuten med kaffe och diskussion med besökarna. Vid Åbyknuten inryms bland annat en träffpunkt för äldre och daglediga, familjecentral och öppen förskola samt finns möjlighet att finna information av olika slag. Beredningen har under året varit engagerad i arbetet med att stödja och utveckla Åbyknuten.

Beredningen har fortsatt och försökt utveckla samarbetet med Vårt Nya Ättetorp. Diskussion och dialog med projektledning och eldsjälarna för olika delprojekt har genomförts. Under Åbydagen fanns representanter närvarande för att diskutera med Kvillingeborna. Nytt för i år var att beredningen arrangerade ett "Speakers Corner".

Samarbetet med Kvillinge församling har fortsatt. Beredningen har köpt en sida i församlingsbladet för att komma ut med information på ett mera frek-

vent sätt. Beredningen har också på olika sätt engagerat sig i frågor och genomfört informationsmöten om EU:s landsbygdsutvecklingsmetod Leader.

Beredningen har varit remissinstans för kommunala frågor som rör det geografiska området samt har på olika sätt försökt stödja det lokala företagandet och den lokala företagarföreningen. Beredningens tjänsteman har varit adjungerad i företagarföreningens styrelse. Tjänstemannen har också varit engagerad i att försöka realisera idéerna med Rödberget (ett lokalt Dalhalla). Ledamöter från beredningen sitter i styrelsen för Rut och Sören Petterssons minnesfond.

Beredningen anser att man till stor del med tillfredsställelse kan se tillbaka på det gångna verksamhetsåret och att måluppfyllelsen utifrån grunduppdraget och uppdragsplanen varit stor.

Kolmårdens fullmäktigeberedning

Beredningens verksamhet har sin grund i den lokala utvecklingsplanen och den för året beslutade uppdragsplanen. Samverkan har bedrivits med det lokala brottsförebyggande rådet, det lokala hälsorådet och företagarföreningen och i samtliga har beredningen varit representerad. De två råden har haft två gemensamma sammanträden varvid diskuterats gemensamma frågor och hur ett samarbete skulle kunna se ut.

Även detta år har beredningen tillsammans med Kroks och Kvarsebos församlingar samt Kolmårdens företagsgrupp givit ut fyra nummer av Nytt i Kolmården. För tredje året i rad har beredningen varit med i arbetet att producera en lokal turistbroschyr, som funnits att tillgå på olika turistplatser i Kolmården samt på olika övernattningsställen i kommunen.

Beredningen har på olika sätt stöttat projekt Bråvikslandet som bedrivs på Vikbolandet och i Kolmården för att utveckla den lokala besöksnäringen. Projektet finansieras av medel från EU genom LEADER+ och Kustlandet samt kommundelarnas företagarföreningar och kommunen. Under året har tre olika enkätundersökningar genomförts som vänt sig till målgrupperna turistföretagare, turister och boende i området. Beredningen har också arrangerat informationsmöten om Leadermetoden.

Tillsammans med representanter från tekniska kontoret, kultur- och fritidskontoret och lokalförsörjningsenheten har beredningen träffat lokala näringsidkare för att diskutera hur Sandviksområdet och Hantverksbyn kan utvecklas. En särskild arbetsgrupp för detta arbete har bildats.

Kommunfullmäktige

Ett informationsmöte kring inseqingsrännan i Bråviken anordnades tillsammans med företagargruppen. Mötet vände sig närmast till företagare och verksamheter som kan upplevas vara direkt berörda av planerad muddring. Tillsammans med företagargruppen har beredningen också under lång tid arbetat med att få fram mark för byggnation. Detta arbete har skett inom den så kallade ByggaBo-gruppen. Önskemålen är att få fram byggklara tomter för boende av olika kategorier samt detaljplaner för företagsmark.

Beredningen har under året fortsatt arbetet med Lyftet av Krokeks centrum. Trots en hemställan till berörda kommunala nämnder 2007 kan tyvärr noteras att ingen förbättring av området ännu inte skett. På grund av ombyggnationer har Kolmårdsknutens verksamhet varit utlokaliserad i olika alternativa lokaler. Under hösten har lokalerna blivit klara och beredningen har deltagit i arbetet med att rekonstruera Kolmårdsknuten.. Beredningen kan också notera att det nya äldreboendet är klart och invigt.

Beredningen har haft kontinuerliga kontakter med Kvarsebo byalag. Ett av beredningens möten förlades till Kvarsebo och efter detta träffade man representanter för att diskutera en önskvärd utveckling av Kvarsebo. Vidare har diskuterats att byalaget skulle kunna ta över den gamla IOGT-lokalen för att kunna skapa ett centrum för lokal kultur.

Beredningen har under året varit remissinstans för kommunala frågor som rört det geografiska området. Man har också på olika sätt haft kontakter, i olika lokala frågor, med olika kommunala företrädare och andra myndigheter. Under hösten var beredningen involverad i det öppna informationsmöte som fullmäktiges presidium bjöd in allmänheten till i Orrekullagården.

Beredningen anser att man till stor del lyckats med att uppfylla målen och att man med tillfredsställelse kan se tillbaka på det gångna verksamhetsåret.

Vikbolandets fullmäktigeberedning

Beredningens arbete har följt den lokala utvecklingsplanen och årets uppdragsplan. Under året har beredningen samarbetat med Framtid Vikbolandet, Arkösunds intresseförening, det lokala hälsorådet och det lokala brottsförebyggande rådet. I båda råden är beredningen representerad. Beredningens arbetsgrupp för skolfrågor har vid flera tillfällen deltagit på möten med storskolrådet för Vikbolandet.

En stor fråga under året har varit ett allaktivitetshus för Vikbolandet (Vikboknut). Beredningen har på begäran av fullmäktige berett frågan och den 15 februari invigdes Vikboknuten i Östra Husby. Verksamheten finansierades i samverkan mellan barn- och ungdomsnämnden, vård- och omsorgsnämnden samt socialnämnden. En samordnare anställdes genom Vuxenskolan och verksamheten leddes av en styrgrupp där beredningens ordförande och sekreterare ingick. En försöksperiod om fyra månader genomfördes varefter beredningen hemställde om medel för en förlängd försöksperiod om fyra månader, vilket beviljades. Efter utvärdering och hemställan om medel om fortsatt verksamhet kunde dock noteras att fortsatt finansiering med kommunala medel inte var möjlig. Någon möjlighet för lokala föreningar att driva verksamheten vidare fanns inte heller. Vikboknuten stängdes därför den 1 oktober.

Fullmäktige har under året arbetat med frågan om nya riktlinjer för trafiksäkerhet för skolskjutsar. Flera medborgare, tillika föräldrar, från Vikbolandet har varit engagerade i frågan och kontaktat beredningen. Information har erhållits från kollektivtrafikenheten till vilken också ett remissvar i frågan avgivits. Även vägärenden har ofta aktualiserats på sammanträden. Beredningens skrivelse till Vägverket har under 2008 besvarats och flera av de åtgärder som föreslagits har vidtagits enligt plan som Vägverket redovisat.

Beredningen har följt arbetet inom Leader. Vikbolandet representeras av leaderområdet Kustlandet där beredningens ordförande ingår i den så kallade LAG-gruppen. Arbetet med att skapa projekt inom Kustlandet pågår och beredningen har deltagit i seminarier och konferenser kring Leader. Man har också aktivt deltagit i projektet Bråvikslandet som ska undersöka behov och intresse av en utökad besöksnäring i området runt Bråviken. Samarbete har skett med Kolmårdsberedningen och under sommaren genomfördes enkäter till turistföretagare, turister och boende.

Frågan om ett seniorboende i Östra Husby har under året undersökts av beredningen. Kontakter har förevarit med stadsbyggnadskontoret och Hyresbostäder. Den sistnämnda genomförde en förstudie i vilken det noterades att det inte var ekonomiskt genomförbart med ett seniorboende.

Utifrån den uppdragsplan som beredningen arbetat ifrån kan noteras att flera av punkterna har avslutats. Möten med medborgarna har genomförts som plane-

Kommunfullmäktige

rats vid olika träffpunkter, Vikbolandsjul samt i olika grupper i området.

Skärblacks fullmäktigeberedning

Arbetet i beredningen har bedrivits enligt den lokala utvecklingsplanen och årets uppdragsplan. Beredningen har nära samarbete med det lokala hälsorådet där beredningens ordförande tillika är ordförande. Man har i samverkan haft en aktivitet kring benskörhet tillsammans med PRO.

Kontakterna har fortgått med företagarföreningen. Beredningen har haft ett möte angående centralplan och byggnadsplaner i Skärblacks tillsammans med företagarföreningen och köpmannaföreningen samt deltagit under värmarknaden. Kontinuerliga kontakter har hållits med Kimstads och Skärblacks lokala råd.

Företrädare från kollektivtrafikenheten, lokala råd, företagare, planeringskontoret, utbildningskontoret, föräldragrupp i Norsholm samt näringslivskontorets landsbygdsutvecklare har gästade beredningen för information och diskussion.

Beredningen har fortsatt att stödja Leaderinformation. Rapportering har erhållits från LAG-representanter i Folkungaland samt även Gränslandet. I Leaderfrågor har beredningen funnits representerade vid kvällsmöten och haft kontakter med byrådet i Norsholm, utvecklingsgrupper i Vånga och Kimstad samt PRO i Skärblacks.

I frågan om omorganisationen av barnomsorgen i Norsholm lyssnade beredningen av föräldragruppens intressen och motiveringar. Man lyfte sedan frågan för dialogträff med barn- och ungdomsnämndens presidium. Beredningen uppmanades att arbeta med frågan om lokaltillgänglighet varpå beredningen gjorde research och kom med förslag samt sände skrivelse i ärendet.

Beredningen har som remissinstans för frågor som berör det geografiska området lämnat synpunkter på motion gällande cykelväg mellan Skärkind och Norsholm och trafiksäkerheten i samband med skolskjuts. Bland övriga skrivelser och frågor som behandlats kan nämnas trygghetsvandringar, Kullerstads seniorboende, tomtskick i Kimstad och Skärblacks, fastigheten Tallen, sjömärke i Mårn samt snöskottning. Beredningen har också medverkat i Vånga-kurirens två nummer under 2008.

De geografiska beredningarna upphör 2009

Under hela 2008 har en beredningsprocess pågått rörande fullmäktigeberedningarnas vara eller icke vara. Denna har letts av fullmäktiges presidium i nära samverkan med demokratiberedningens och de geografiska beredningarnas presidier. Under detta arbete har en kartläggning och inventering gjorts av vilka frågor man arbetat med och vilka som är aktuella samt hur dessa skulle kunna hanteras i det fall beredningarna avskaffas.

Det noterades att de geografiska beredningarna har gjort ett mycket förtjänstfullt arbete i sin kontaktverksamhet och i enskilda sakfrågor. Denna typ av frågor är dock inte av beredningskaraktär inför fullmäktige utan bör hanteras på annat sätt. Mot den bakgrunden beslöt fullmäktige den 15 december 2008 att de geografiska beredningarna avskaffas från 2009. Den 16 december hade fullmäktiges presidium kallat alla nämnders och beredningars presidier till ett möte där de geografiska beredningarna gavs tillfälle till att informera om och lämna över olika aktuella frågor till nämnderna.

Beträffande demokratiberedningen pågår en fortsatt beredningsprocess rörande dess uppdrag.

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen svarar också i egenskap av ägare för koncernledningen av de företag kommunen helt eller delvis äger.

Kommunstyrelsen är kommunens centrala arbetsgivarorgan, tillika kommunens löne- och pensionsmyndighet och skall ta ansvar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för all kommunal personal med undantag av anställda vid revisionskontoret vilka har kommunrevisionen som anställningsmyndighet.

Kommunstyrelsen är dessutom kommunens hamnmyndighet och arkivmyndighet.

Under kommunstyrelsen finns två utskott

Personalutskottet ansvarar för arbetsgivarfrågor, personalpolitik, förhandlingar, arbetsmiljö, jämställdhet chefsrekrytering med mera.

Krisledningsutskottet. Kommunstyrelsens uppgifter som krisledningsnämnd fullgörs vid extraordinära händelser i fredstid via krisledningsutskottet. Utskottet har vid behov rätt att överta ansvaret för hela eller delar av kommunens verksamhet med hänsyn till händelsens art och omfattning.

Ekonomiskt resultat

Under kommunstyrelsen redovisas kommunens samlade intäkter avseende kommunalskatt, kommunal utjämnung med mera. Här

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	1 130 480	1 123 703
Verksamhetens kostnader.....	-1 525 550	-1 389 653
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-30 538	-34 506
Verksamhetens nettokostnad.....	-425 608	-300 456
Skatter m m.....	4 342 144	4 142 653
Kommunal utjämnung m m.....	1 146 476	1 047 502
Finansiell kostnad.....	-425 252	-306 094
Finansiell intäkt.....	553 628	390 624
Internränta.....	156 735	156 712
Nettointäkt efter skatter och finansnetto.....	5 348 123	5 130 941
Budget.....	5 375 092	4 974 947
Årets resultat före extraordinära poster.....	-26 969	155 994
Extraordinär intäkt.....	0	1 356 749
Extraordinär kostnad.....	5 000	
Årets resultat.....	-31 969	1 512 743
Nettoinvesteringar.....	-4 357	-14 318
<i>varav</i>		
<i>hamnen.....</i>	<i>-1 483</i>	<i>-8 687</i>
<i>flygplatsen.....</i>	<i></i>	<i>-2 325</i>

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare.....	102,45	112,65
Antal anställda.....	105	116
<i>Varav</i>		
<i>Staben.....</i>	<i>4</i>	<i>6</i>
<i>Administrativa kontoret.....</i>	<i>21</i>	<i>24</i>
<i>Planeringskontoret.....</i>	<i>30</i>	<i>33</i>
<i>Informationskontoret.....</i>	<i>9</i>	<i>8</i>
<i>Näringslivskontoret.....</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
<i>Personalkontoret.....</i>	<i>27</i>	<i>28</i>
<i>Internbanken.....</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Norrköpings flygplats.....</i>	<i>0</i>	<i>2</i>
Anställda fördelade på kön		
Män.....	31	38
Kvinnor.....	74	78
Anställda fördelade på ålder		
20-29.....	2	0
30-39.....	18	18
40-49.....	27	32
50-59.....	34	41
60 -.....	24	25

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,32	0,36	9,39	9,79
15-60 dagar.....	0,29	0,65	1,15	2,55
61- dagar.....	0,42	1,35	1,46	4,97

Kommunstyrelsen

redovisas även kommunens finansiella verksamhet.

På kostnadssidan redovisas en rad kommunövergripande kostnader vilket framgår av tabellen *bokslut per verksamhet*.

Verksamheten under kommunstyrelsen redovisar ett underskott i förhållande till budget på sammanlagt 32 mnkr. Kommunalskatt och kommunal utjämning redovisar ett underskott på 36,6 mnkr. Den finansiella verksamheten redovisar i förhållande till budget ett överskott på närmare 93 mnkr. I överskottet ingår bland annat ett realiserat resultat för pensionsfonden på 12,7 mnkr samt räntetäkter från Norrköpings Rådhus AB på 85 mnkr.

Den extraordinära kostnaden på 5 mnkr avser en justering av föregående års realisationsvinst som uppstod vid bildandet av en äkta bolagskoncern.

På kostnadssidan ingår köp av flygplatsverksamhet från Norrköping Airport AB med 87 mnkr. Köpet finansieras genom anspråktagande av markerade medel från bokslut 2007. Flygplatsen övergick från 1 maj i bolagsform.

Norrköpings kommun tecknade 2007 avtal med staten om medfinansiering av Citybanan. I bokslutet för 2007 gjordes en avsättning på 16 mnkr för Norrköpings åtagande. För 2008 avsätts 902 tkr vilket motsvarar den indexuppräknings som finns inskrivet i avtalet.

I kommunstyrelsens bokslut för 2008 ingår en avsättning för tågleasing på 15,4 mnkr. År 2014 upphör Östgötatrafikens avtal om tågleasing. Då marknadsvärdet bedöms vara betydligt lägre än restvärdet ska nedskrivningen belasta ägarnas resultat enligt avtalet.

Kommunstyrelsen gör även en avsättning på 10 mnkr avseende nödvatten. Norrköping Vatten AB

Bokslut per verksamhet	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunalskatt	-4 381 500	-4 342 144	-39 356
Kommunal utjämning m m	-1 143 700	-1 146 476	2 776
Finans	-36 000	-103 053 ^{*)}	67 053
Internränta	-162 200	-156 735	-5 465
Realiserat resultat pensionsfonden		-12 658 ^{*)}	12 658
Delsumma	-5 723 400	-5 761 066	37 666
Politisk verksamhet	15 798	15 111	687
Nämndadministration	3 151	3 306	-155
Övrig politisk verksamhet	6 999	6 867	132
Arbetsgivaråtgärder (se specifikation sid 15)	24 349	22 964	1 385
Näringslivsåtgärder (se specifikation sid 18)	33 061	31 516	1 545
Övriga kontor under kommunstyrelsens kontor	34 381	32 528	1 853
Kommungemensamma kostnader	32 317	34 882	-2 565
Kultur- och fritidsverksamhet	44 139	41 573	2 566
- varav Östgötateatern	19 454	16 840	2 614
- varav hyra Louis De Geer	14 528	14 528	0
Norrköpings visualiseringscenter	10 225	10 225	0
Hamnen	3 421	1 241	2 180
Norrköping Flygplats		87 109	-87 109
Citybanan		902	-902
Tågleasing Östgötatrafiken		15 400	-15 400
Nödvatten		10 000	-10 000
Borgensåtaganden		-112	112
Realisationsvinster		-8 598	8 598
Pensioner, arbetsgivaravgifter m m	112 000	98 058	13 942
Kommunstyrelsens anslag för oförutsett	2 807	0	2 807
Ofördelat anslag	15 660	0	15 660
Kompetensutveckling	10 000	9 971	29
Delsumma	348 308	412 943	-64 634
Total	-5 375 092	-5 348 123	-26 969
Extraordinär kostnad		5 000	-5 000
Årets resultat	-5 375 092	-5 343 123	-31 969

**) I dessa poster ingår även vissa verksamhetskostnader för finansverksamheten.*

har beslutat att investera i överföringsledningar för avlopp och vatten mellan Skärblacka och Norrköping. Avsättningen avser bolagets merkostnad för att öka ledningsdimensionen för dricksvattnet så att ledningen även kan förse Norrköping med nödvatten.

I kommungemensamma kostnader ingår exempelvis driftbidrag till Östsam, internationellt arbete, kommunpost, vissa IT-system med mera.

Internationalisering

Internationaliseringsarbetet har under 2008 till stor del fokuserat på samverkan med Linköpings kommun, kontakter med Riga stad inom ramen för Norrköping 2014 samt deltagande i regional samordningsgrupp inför Sveriges ordförandeskap i EU hösten 2009. Under våren arrangerades dessutom Sweden Emilia Romagna Networks årsmöte och Italien-dagar i Norrköping.

Norrköpings vänort Klaksvik på Färöarna firade att det 2008 var 100 år sedan de blev egen kommun. Detta firades under hela första halvåret, genom att man bjöd in sina nordiska vänorter att under några dagar var presentera sin stad i Klaksvik. Norrköping var där fyra dagar i april och visade en utställning om Norrköping samt visade aktuella näringslivs- och utvecklingsprojekt samt diskuterade utbildnings- och kommunikationsfrågor. Klaksviks 100-årsjubileum avslutades med en stor jubileumsfest i augusti där Norrköping var representerat med en delegation. Norrköping hade också med en violinist som framträdde under galamiddagen.

I november stod Trondheim värd för en konferens i universitets- och stadsutvecklingsfrågor med rubriken "Samhandlingsstrategier för att styrka utveckling av nordiske byer og regioner".

Norrköping deltog i den nordiska miljökonferensen "One small step", som Odense kommun stod värd för i september. Det årliga luciautbytet med Odense genomfördes också som planerat och det kommunala temat jämte luciautbytet var regionutvecklingsfrågor.

Den 16 november 2008 var det 20 år sedan Norrköping och Riga undertecknade det första samarbetsavtalet, vilket kommer att uppmärksammas under 2009. Årets utbyte med Riga riktades från början in på ett eventuellt samarbete kring Europeisk kulturhuvudstad 2014, men när Norrköping lade ner projektet så omprioriterades arbetet. Årets samarbetsplan med Riga har i stort genomförts som planerat.

Engagemanget i SERN (Sweden Emilia Romagna Network) ökade starkt under året, med framför allt många nya kontakter och projekt inom utbildningsområdet. I slutet av maj stod Norrköping som värd för 2008 års generalförsamling. Mötet, som lockade cirka 200 deltagare från Sverige och Italien, innehöll bland annat seminarier kring förskolepedagogik, hälsa och mat samt jämställdhet. Det arrangerades även studiebesök till Händelö samt workshops inom områdena livsmedel och turism. För allmänheten ar-

rangerades italiensk matmarknad, musikunderhållning samt utomhusbio.

Norrköping har tillsammans med andra regionala aktörer verkat för att de förläggs möten till Östergötland i samband med Sveriges ordförandeskap i EU 2009. Arbetet har under hösten intensifierats då näringsdepartementet förlagt en av deras konferenser till Linköping och Norrköping. Konferensen, som kommer att genomföras i slutet av 2009, är på temat hållbar näringspolitik.

Norrköpings Visualiseringscenter C

Projektet Norrköpings Visualiseringscenter C har under verksamhetsåret etablerats i form av en klusterorganisation med en gemensam styrelse bestående av de fyra huvudmännen Norrköpings kommun, Linköpings Universitet, Norrköpings Science Park och Interactive Institute. I klustret ingår den film- och mediepedagogiska satsning som kultur- och fritidsnämnden svarar för.

Röjnings- och rivningsarbetet i kvarteret Kopparrammaren har påbörjats efter viss försening. Ombyggnation för centrets räkning av Ströms ullspinneri, Bergs kraftstation och intilliggande byggnader kommer att genomföras under 2009.

Publika visualiseringsprojekt inriktade på klimatförändringar, stadsutveckling, kosmos och medicinska bilder har prioriterats. Samarbetet har intensifierats med bland andra Centrum för klimatpolitisk forskning vid Linköpings Universitet, Stadsbyggnadskontoret, Hamburg Planetarium och Center for Medical Image Science and Visualization – CMIV i Linköping.

Miljöprogrammet

Under året har följande arbete baserat på kommunens miljöprogram genomförts:

- ◆ En Hållbarhetsrapport, bestående av Näringslivsrapport, Miljörapport och Välfärdsrapport, har tagits fram och redovisats för fullmäktige.
- ◆ Arbetet med ett delprogram för Giftfri miljö har fortsatt, och programmet beräknas färdigställas under 2009.
- ◆ En nulägesbeskrivning för Övergödningssituationen i Norrköpings kommun har gjorts färdig och ska presenteras för kommunens ledningsgruppen för vattenfrågor.

Arbete med inriktning på klimatfrågor

Klimatvision

Norrköpings och Linköpings kommuner har tagit fram en gemensam klimatvision. Den fastställdes av vardera kommunen till försommaren 2008. Arbete med implementeringen av klimatvisionen ska nu inledas.

Klimatinvesteringsprogram

Under året slutfördes arbetet med det Klimp-program som erhöll medel 2004. Arbetet med slutrapporteringen har inletts. Den ska vara Naturvårdsverket tillhanda i februari 2009.

I maj 2008 beviljades den Klimp-ansökan som Norrköping skickat in 2007 bidrag på cirka 32 miljoner kronor för sex olika åtgärder, varav två folkbildningsåtgärder. Åtgärderna är följande:

- ◆ Kraftvärme och biodiesel från raps och svingödsel, Torps gård,
- ◆ Energikombinat Braviken/Händelö, Holmen Paper,
- ◆ Fjärrvärme av spillvärme i Kimstad, Tekniska verken i Linköping,
- ◆ Energieffektivisering i Norrköpings hyresfastigheter, HNAB,
- ◆ Nätverket för hållbara transporter, projekt Klimatklippet,
- ◆ Energiinformation i bostadsfastigheter – Klimatsmart boende – HNAB och Agenda 21.

Visst bidrag har även getts till administrationen av programmet. Arbetet med genomförandet har inletts.

Nätverket för hållbara transporter

I Klimp 2004 är Nätverket för hållbara transporter (NHT) folkbildningsprojektet. NHT samverkar med interna och externa parter kring området mobility management och fokuserar på att ändra beteenden och attityder kring resande och transporter. Nätverket har egen verksamhetsplan, ledningsgrupp och budget.

Under 2008 har NHT genomfört ett flertal aktiviteter. Projektet som en del av Klimp upphörde vid årsskiftet och har slutrapporterats. Ett arbete för att få hållbart resande att bli en del av det ordinarie arbetet i kommunen har inletts.

Kommunal energiplan

Arbetet med Norrköpings nya Energiplan har fortskridit som planerat. Ett förslag till Energiplan har skickats ut på remiss, och Energiplanen kommer att antas under det första kvartalet 2009.

Personalkontoret

Ansvarsområde

Personalkontoret är en del av kommunstyrelsens kontor. Kontoret är under personalutskottet kommunens samordnande personalfunktion med ansvar för övergripande personalfrågor som exempelvis anställningsvillkor, arbetsmiljö, anställningsskydd, kollektivavtal, arbetsrättsliga tvister samt chefs- och ledarutveckling. En stor och viktig uppgift för kontoret är att stödja chefer inom hela det personalpolitiska området och i synnerhet med avtals- och rehabiliteringsfrågor.

Personalkontorets övergripande uppdrag har formulerats som, ”att möjliggöra för kommunens olika verksamheter att över tiden – utifrån uppsatta mål och ramar – på ett bra sätt klara sin kompetensförsörjning”.

Ekonomiskt resultat

Det samlade resultatet visar ett överskott på omkring 1,4 mnkr.

Överskottet inom den anslagsfinansierade verksamheten härrör sig bland annat från ReKom (Rehabilitering i Kommunen) och projektet Hälsofrämjande åtgärder. Resultatet för ReKom är alltid svårt att prognostisera då tillströmningen av deltagare varierar över tiden. Under 2008 har antalet deltagare varit lägre än förväntat, men mot slutet av året har på nytt en ökning kunnat skönjas. Överskottet inom projektet Hälsofrämjande åtgärder beror på att vissa planerade aktiviteter startat senare än beräknat och därför inte genererat kostnader under hela året.

Kostnaderna för pensionsadministration har blivit lägre än beräknat, bland annat på grund av att det under året gjorts färre specialberäkningar än förväntat. Upphandling av pensionsadministration pågår och kostnaderna för den närmaste fyraårsperioden kan väntas öka.

Kostnaderna för personalkontorets gemensamma administration visar ett underskott, bland annat till följd av ökade IT-kostnader.

Personalkontoret 2008

Budgetfinansierad verksamhet	Budget	Bokslut	Avvikelse
Personalkontor.....	6 443	6 844	-401
Personliga tjänster.....	9 000	9 000	0
ReKom (rehabilitering i kommunen)	3 060	2 501	559
Övertalighet KS.....	363	300	63
Pensionsadministration	2 035	1 683	352
Kompetensförsörjning.....	200	155	45
Projekt			
Chefsutveckling	300	363	-63
Åtgärder för hälsa	2 948	2 471	477
Totalt budgetfinansierat.....	24 349	23 319	1 032
Intäktsfinansierad verksamhet	Intäkt	Kostnad	Avvikelse
Rehabförsäkring.....	2 441	1 851	590
Chefstöd.....	7 775	6 710	1 065
Chefsutveckling	2 326	2 668	-342
Facken	17 129	16 348	781
Heroma	12 224	11 012	1 212
Vikariebank.....	630	632	-32
Personalkontoret.....		2 950	-2 950
Totalt intäktsfinansierat	42 525	42 171	354
Summa.....	66 874	65 488	1 386

Inom den intäktsfinansierade verksamheten visar rehabiliteringsförsäkringen ett överskott, som har sin förklaring i själva försäkringskonstruktionen. Avsättningen till försäkringen ska säkra enheternas möjligheter att över tid genomföra nödvändiga rehabiliteringsåtgärder.

Överskottet inom chefstöd har sin grund i att ett antal vakanser inte återbesatts i avvaktan på genomförandet av ny organisation inom kommunstyrelsens kontor.

När det gäller PA- och lönesystemet Heroma (Palett) och Facklig verksamhet är överskottet direkt relaterat till personalkostnadsutvecklingen i verksamheterna. En höjning av personalkostnaderna ger omedelbart effekt på personalkontorets intäkter. Under 2008 har en översyn av budgeten för Heroma genomförts, vilket resulterat i att verksamheternas kostnader direkt kan sänkas motsvarande 1,2 Mnkr för 2009.

Det samlade resultatet inom den intäktsfinansierade delen visar totalt ett måttligt överskott till följd av en avsättning till planerade personalsociala aktiviteter under 2009.

Personalkontoret

Viktiga händelser under året

Under hela 2000-talet har arbetet med att förbättra hälsan bland de anställda varit i starkt fokus och ett målinriktat arbete har givit mycket goda resultat. Nu inriktas arbetet på att bibehålla dessa resultat och eventuellt åstadkomma ytterligare förbättringar. Kampen för hälsa har därför fortsatt under 2008 och två framgångsrika hälsoprojekt har avslutats under året samtidigt som två nya projekt har påbörjats. Syftet är att ge kunskap om och förutsättningar för ”den goda arbetsplatsen”. Två andra försök med tidig rehabilitering tar särskilt sikte på att sänka korttidssjukskrivningarna.

Parallellt med detta har ett 60-tal chefer genomgått arbetsmiljöutbildning med diplomering, en utbildning som från och med 2008 är obligatorisk för att chefer ska få ta arbetsmiljöansvaret inom sin verksamhet.

Kommunen står inför en kraftig generationsväxling. Det innebär att ett stort antal nyrekryteringar behöver göras i stark konkurrens med andra arbetsgivare. Under 2008 har en stor satsning på rekryteringsutbildning för samtliga chefer startat och hittills har 230 chefer deltagit en utbildningsdag om kompetensbaserad rekrytering. Satsningen kommer att slutföras under 2009 och fortsättningsvis ska alla nyanställda chefer genomgå utbildningen.

Resultatet av 2007 års undersökning av de anställdas attityder till kommunen som arbetsgivare har återförts till verksamheterna och handlingsplaner har följts upp.

En särskild satsning på frågor omkring likabehandling, jämställdhet och mångfald görs under åren 2008 - 2010 genom att en medarbetare avdelats för att dels arbeta med attityd- och utvecklingsfrågor inom området dels ta fram ett nytt styrdokument för åren 2010-2012 där kommunens mål om jämställdhet och mångfald integreras.

Ett omfattande arbete kring lönebildning har startats upp tillsammans med utbildningskontoret. Arbetet omfattar tre steg. Det första steget, som genomförts under 2008, innebär att förtydliga kommunens gemensamma lönekriterier inom förskola och skola. Syftet är att ge stöd till chefer och medarbetare i den individuella lönesättningen och därmed åstadkomma en större lönespridning.

Under våren 2008 genomfördes i samverkan med Försäkringskassan informationsträffar för blivande pensionärer födda 1948 och tidigare. Totalt deltog omkring 150 medarbetare vid fyra informationstillfällen.

Samverkan med Linköpings kommun har fortsatt under året och konkreta aktiviteter pågår. I september 2008 startade fjärde storstadsregionens lönecenter sin verksamhet i lokaler belägna i Norrköping. Inom ramen för samverkan har också tillskapats en gemensam chefsutbildning omkring lönebildning. Utbildningen genomförs två gånger per år med gemensamt deltagande från de båda kommunerna.

Fokusområden/kvalitetsarbete

Personalutskottet följer upp hur personalpolitiken realiserats i kommunens olika verksamheter genom den attitydundersökning, som gjordes första gången 2003. Undersökningen ska upprepas vart annat år för att utskottet ska kunna följa upp att det sker förbättringar inom de prioriterade områdena.

Resultatet av 2007 års attitydundersökning har under 2008 återförts till verksamheterna och förvaltningsplanerna har skriftligen redovisat de handlingsplaner som utarbetats som en följd av resultatet. Flera förvaltningschefer har också direkt i personalutskottet redovisat hur man arbetar med de utvecklingsområden som identifierats.

Nästa attitydundersökning/medarbetarenkät ska göras under 2009.

Framtiden

Under 2009 kommer personalkontoret i samverkan med ekonomi- och styrningskontoret att genomföra en översyn av styrmodellen för att säkerställa att de personalpolitiska intentionerna ska få genomslag i förvaltningarnas verksamhetsplanering.

Utvecklingen av lönebildningsarbetet inom utbildningskontoret går under 2009 in i fas två, där arbetet kommer att fokuseras på att hitta parametrar som möjliggör differentiering av löneutrymme mellan de olika enheterna.

Frågor som rör jämställdhet och mångfald är viktiga områden för att kommunen ska vara attraktiv för arbetssökande i framtiden. Det är viktigt att dessa per-

Personalkontoret

spektiv genomsyrar hela det personalpolitiska arbetet och det intensifierade och långsiktiga jämställdhets- och mångfaldsarbetet, som påbörjats under 2008, ska ge resultat i verksamheten. Den nya diskrimineringslagen, som trädde ikraft den 1 januari 2009 medger, att kommunens övergripande mål inom dessa områden fortsättningsvis kan formuleras i ett nytt styrdokument, en plan för likabehandling för åren 2010-2012, som integrerar flera perspektiv.

I programmet för personalpolitik betonas hälsa och frisknärvaro som viktiga faktorer för att stärka kommunens attraktionskraft och fokus ska riktas på ett

målinriktat och uthålligt hälsoarbete. Arbetet med att ta fram en kommunövergripande strategisk hälso-plan ska påbörjas under 2009. Hälsoplanen ska ange kommunens riktning med hälsoarbetet och innehålla mätbara mål.

De återkommande undersökningarna av de anställdas attityd till kommunen som arbetsgivare är en uppföljning av hur personalpolitiken realiserar i kommunens olika verksamheter. 2009 års medarbetarenkät kommer att genomföras som en webbaserad totalundersökning, vilket möjliggör att resultatet kan redovisas på enhetsnivå.

Näringslivskontoret

Ansvarsområde och organisation

Näringslivskontoret har tillsammans med Etablering Norrköping AB (tidigare Norrköpings Transportcentrum AB och Norrköpings kommunala fastighets AB) och Norrköping Science Park AB ansvar för det operativa arbetet med näringslivsutveckling. Marknadsföringsbolaget Nya Norrköping AB, som ägs gemensamt av Norrköpings kommun och det lokala näringslivet har fram till i december 2008 arbetat med att marknadsföra Norrköping.

Sedan september 2007 finns Upplev Norrköping AB vars huvuduppgifter är turistverksamhet, marknadsföring och evenemang.

Ekonomiskt resultat

För näringslivs- och marknadsföringsåtgärder 2008 budgeterades totalt 33 061 tkr. Bokslutet för 2008 redovisar ett överskott på 1 545 tkr.

Viktiga händelser under året

Näringslivsarbetet i kommunen är i huvudsak inriktat mot befintliga företag, nya etableringar och nyföretagande.

Organisation

Under 2008 har näringslivskontorets bemanning minskat.

Sedan halvårsskiftet finns ansvaret för kommunens arbete med landsbygdsutveckling hos en särskild tjänsteman vid näringslivskontoret. Landsbygdsutvecklaren ska arbeta med utvecklingen av såväl jordbruks- och skogsbygd som skärgård. Utvecklingen rör näringslivsområdet, men också andra frågor om förutsättningar för att människor ska kunna verka och leva på landsbygden. Näringslivskontoret medverkar tillsammans med Regionförbundet Öst-

Näringsliv och marknadsföring Verksamhet	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetsbidrag till organisationer för nyföretagande.....	665	665	0
Nyföretagarcentrum.....	280	280	0
Östgöta COOP Center.....	100	100	0
Ung Företagsamhet.....	85	85	0
IFS (Internationella Företagarföreningen i Sverige).....	200	200	0
Skärgården och landsbygdsutveckling.....	1 045	1 467	-422
Stöd till projekt landsbygd/skärgård.....	250	240	10
Leader projekt.....	595	1 027	-432
Arkösundsprojektet.....	200	200	0
Norrköping Science Park AB			
Bidrag till bolagets drift och projektverksamhet.....	3 500	2 500	1 000
Drivbanken.....	500	1 500	-1 000
Näringslivskontoret			
Kontorets driftskostnader.....	8 184	7 977	207
Projektverksamhet.....	1 800	1 685	115
Universitetsverksamhet.....	275	228	47
Marknadsföringsbolaget			
Nya Norrköping.....	2 950	1 935	1 015
Upplev Norrköping.....	9 739	9 739	0
Norrköpings Transportcentrum AB.....	1 800	1 800	0
Övriga näringslivsåtgärder under KS.....	2 603	2 020	583
Summa.....	33 061	31 516	1 545

sam, Söderköpings och Valdemarsviks kommuner i "Skärgårdsrådet Östergötland" för att stimulera utvecklingen i skärgården. Det pågår också samarbete med Hushållningssällskapet där företagare erbjuds stöd i att utveckla sin verksamhet. Norrköpings kommun finns också med i Leader-områdena Kustlandet, Gränslandet och Folkungalandet. Leader är en metod för landsbygdsutveckling inom EU:s medlemsländer.

Under 2008 har det nya kommunala bolaget Etablering Norrköping AB startat sin verksamhet. Bolaget, som ska arbeta med större etableringar, blir förstås en viktig part att samverka med för näringslivskontoret.

Under 2008 bildades Miljöteknikcentrum i Östergötland AB (MTC). MTC är en affärsorienterad arena för regionens aktörer inom miljö- och energiteknik. Uppgiften är att samla och koordinera regionens affärs- och utvecklingsarbete, att stödja marknads-, affärs- och produktutveckling, samt synliggöra regionens kunnande och kompetens. Bakom satsningen står Norrköpings kommun, Linköpings

Näringslivskontoret

kommun, Linköpings universitet och Regionförbundet Östsam.

Under 2008 startade också arbetet med bilda ett regionalt marknadsbolag. Det nya bolaget ska stärka bilden av Fjärde Storstadsregionen, med motorerna Linköping och Norrköping.

Etableringar

I kommunens etableringsgrupp, som näringslivskontoret är sammanhållande för, har det varit omkring 80 etableringsärenden under 2008. Näringslivskontoret har dessutom haft ett 50-tal förfrågningar och kontakter från etableringsintresserade, bland annat om lokaler.

Under 2008 har ett antal större etableringar och expansioner skett i Norrköping. Några exempel:

- ◆ Lantmännen Agroetanol har byggt ut anläggningen på Händelö för cirka 1,5 miljarder.
- ◆ Bilprovningen har byggt nya anläggningar på Herstadberg (bilar och lastbilar) och Risängen (bilar).
- ◆ NCC har byggt en armeringsfabrik.
- ◆ På Ingelsta har flera nya handelsetableringar skett, bland annat Dormy Golf, TB Bil, Lekhuset och Soffgruppen. Maxihuset byggs också ut.
- ◆ Hageby Centrum byggs ut.
- ◆ Netto etablerade butiker i Eneby och på Bråddgatan.
- ◆ Lundbergs presenterade planer på utveckling av city, med nya bostäder, butikslokaler, kontor och parkeringsplatser.
- ◆ I kvarteret Knäppingsborg fortsatte Ståhls omvandlingen med nya butiker och restauranger.
- ◆ Linköpings universitets lokaler – Kåkenhus - har byggts ut med ny entré mot Skvallertorget.
- ◆ Stadium Arena på Himmelstalund börjar byggas.
- ◆ Transportstyrelsen väljer Norrköping som lokaliseringsort.

Varsel

Under 2008 varslades totalt 936 personer i Norrköping, enligt Jens Lotterberg på Arbetsförmedlingen. Det var nästan en fördubbling mot 2007 då antalet

varslade i Norrköping var 478 personer. Utöver dessa varsel som var specificerade för arbetsgivare inom Norrköpings kommun finns ett antal varsel som hör till Östergötlands län, men där uppgifter om kommundillhörighet saknas. För 2007 berörde detta 400 personer och för 2008 berörde detta 887 personer. Det senare gäller således varsel som berört Östergötlands län, men där det saknas uppgifter om vilken kommun i länet som varslet gäller.

Fokusområden/kvalitetsarbete – redovisning av resultat

I uppdragsplanen från kommunstyrelsen till näringslivskontoret finns ett antal mål. Nedan redovisas exempel på aktiviteter och resultat per målområde:

Generella områden

Bättre förutsättningar för företagande och tillväxt i Norrköping

Bättre service, bemötande och attityder till företagande i hela den kommunala organisationen.

Företagare ska få en tydlig personlig återkoppling på en fråga inom 24 timmar.

Under vårterminen 2008 genomfördes en ny omgång av näringslivskontorets utvecklingsprogram. Åtta företag, totalt 13 personer, deltog i utbildningen som bestod av ett antal tematräffar med externa föreläsare. Träffarna handlade bland annat om marknadsföring, internationella utblickar, ledarskap och organisation samt finansiering.

Statistiska centralbyrån (SCB) erbjöd för första gången under våren 2008 Sveriges kommuner att delta i undersökningen *Företagarna om kommunen*. Totalt 23 kommuner deltog i årets undersökning. Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning. I Norrköping bestod urvalet av 1 000 företag. Svarsandelen här blev 39 procent.

Undersökningen består av två delar:

- ◆ Företagarna om regionens företagsmiljö – Företagsmiljöindex (FMI)
- ◆ Företagarna om kommunens service åt företagen – Företagsserviceindex (FSI)

Det sammanfattande betygsindexet Företagsmiljö-

Näringslivskontoret

index (FMI) blev 50. Det är något högre än genomsnittet för samtliga 23 kommuner (45).

Företagsserviceindexet för Norrköping är 40 på en 100-gradig skala. Det är också genomsnittet för de undersökta kommunerna (39). SCB anser att betyg under 40 är att betrakta som icke godkända.

En rapport om undersökningen finns på www.norrkoping.se/naringsliv

I Svenskt Näringslivs ranking av svenska kommuners lokala företagsklimat klättrade Norrköping 33 placeringar 2008, till 120:e plats.

Svenskt Näringslivs ranking bygger på både statistik och attitydmätningar bland företagare i Norrköping. Aktuell statistik från SCB vägs samman med resultatet av attitydmätningen, som gjordes i slutet av 2007. Totalt 400 företagare i Norrköping har haft möjlighet att besvara enkäten. I rankingen har resultatet i attitydmätningen stor betydelse. Nästan samtliga faktorer i attitydmätningen i Norrköping har förbättrats. Företagens uppfattning om kommunens tillämpning av lagar och regler är den enskilda faktor som förbättrats mest jämfört med fjolårets ranking. Även kommunens upphandling och kommunens information till företagen uppfattar företagen mer positivt nu jämfört med i 2007 års ranking.

Idag finns inte något administrativt verktyg där man enkelt kan mäta hur lång tid det tagit att hantera en förfrågan från en företagare. Under 2008 har näringslivskontoret prioriterat arbetet med att utveckla kommunens attityder och organisation för att få snabbare handläggning.

Målet om återkoppling inom 24 timmar följdes delvis upp i SCB:s undersökning "Företagarna om kommunen" (se ovan) våren 2008. Där har företagarna som svarat gett betyg på kommunens service. Medelbetyget på Norrköpings kommuns service blev 41 på den 100-gradiga skalan.

Enligt SCB är värden under 40 att betrakta som icke godkända.

Bättre matchning mellan tillgänglig och efterfrågad kompetens

Näringslivskontoret deltog i två rekryteringsmässor på Louis De Geer Konsert & Kongress under 2008, i mars och oktober. Mässorna, som anordnades tillsammans med Arbetsförmedlingen, Östsvenska Handelskammaren och Företagarna i Östergötland, besöktes av omkring 4 000 personer per gång. En mängd företag med rekryteringsbehov fanns på plats.

Norrköping ska vara en av landets attraktivaste studentstäder

Näringslivskontoret samarbetar med studentkårerna vid LiU Norrköping för att utveckla Norrköping som studentstad. Frågor som diskuteras rör bland annat stadsutveckling, trafik, kommunikationer och kontakter mellan studenter och näringsliv.

Våren 2008 gjordes en enkät bland programstudenter vid LiU Norrköping. Enkäten omfattade samtliga programstudenter och besvarades av totalt omkring 1 700 studenter. Rapporten från undersökningen visade att studenterna över lag är nöjda med Norrköpings kommun. Enkäten visade också att de studenter som har god kännedom om arbetsmarknaden i Norrköping kan tänka sig att arbeta här efter examen. Studenternas kännedom om arbetsmarknaden och näringslivet kan förbättras.

En del i utvecklingen av Norrköping som studentstad är också den samverkan som finns mellan kommunen och Linköpings universitet, LiU. Ramavtalet 2008-2011 har under året kompletterats med en precisering av samverkansområden. I dokumentet "Lyskraft Norrköping" lyfts:

- ◆ Utbildning
- ◆ Vård- och omsorg samt socialt arbete
- ◆ Staden som fysisk miljö – livsrum – politisk arena
- ◆ Infrastruktur – transport och logistik
- ◆ Kommunen som miljö för arbete, företagande och kulturliv

Näringslivsarbetet ska stödja utvecklingen av Fjärde Storstadsregionen.

Näringslivsdirektören har medverkat i arbetet med "Storstadsprojektet". Bland annat har en utredning

Näringslivskontoret

av näringslivets struktur och komplementaritet i Linköping och Norrköpings LA-regioner genomförts.

Kommunstyrelsen uppdrar åt näringslivskontoret att fortsätta utveckla Näringslivets hus som ”en dörr in”. Näringslivskontoret ska vara företagets primära kontaktyta mot kommunen och förmedla kontakter till andra relevanta funktioner, lokalt och regionalt.

Näringslivskontoret har fortsatt arbetet med att utveckla Näringslivets hus som ”en dörr in”. Under 2008 flyttade några nya aktörer in i huset; utbildningskontorets praktikcentral, Eventfastigheter AB samt Miljöteknikcentrum i Östergötland AB.

Näringslivskontoret ska leda utvecklingen för att skapa bättre service, bemötande och attityder till företagande i hela den kommunala organisationen. Näringslivskontoret ska särskilt fokusera på samverkan med verksamheterna inom samhällsbyggnadsroteln och NKF. Detta för att bättre möta företagets behov av mark, lokaler och annat stöd vid etableringar och expansion.

Arbetet i etableringsgruppen, som bildades 2007, har fortsatt under 2008. I gruppen, som leds av näringslivskontoret, deltar personal från näringslivskontoret, stadsbyggnadskontoret, tekniska kontoret, byggnadsnämndskontoret, miljö- och hälsoskyddskontoret, samt Etablering Norrköping AB. Även Lantmäteriet och Brandförsvaret får löpande information om de ärenden som tas upp i gruppen. Gruppen samordnar förfrågningar från företag, både när det gäller etableringar och andra mer komplicerade företagsfrågor, och verkar för en smidig etableringsprocess.

Under 2008 hanterades 94 ärenden i gruppen, varav 78 avslutades under året (2007 hanterades 44 ärenden, 34 avslutades under året).

Under året har också två seminarier genomförts för en större grupp, ”nyckelpersonsgruppen” (består av flera personer på ovan nämnda kontor, totalt cirka 40 personer). Det var service och bemötande som stod i fokus och externa föreläsare bidrog med viktig inspiration och kunskap.

Befintliga företag

Fler företag växer

Färre företag flyttar eller lägger ned

Näringslivskontoret ska fortsätta att utveckla den kontinuerliga dialogen med och stödet till befintliga företag utifrån ett uppsökande arbetssätt.

Enligt upplysningsföretaget UC var antalet konkurser i Norrköping 78 stycken under 2008. Det var en ökning jämfört med 2007 då antalet konkurser uppgick till 49 stycken.

Statistik över antal arbetstillfällen (dagbefolkning) eller lönesummor finns inte för 2008. Det senaste SCB presenterar är fakta för 2007.

Näringslivskontorets näringslivsutvecklare har under 2008 haft drygt 800 kvalificerade företagskontakter (besök eller telefonmöten) med totalt omkring 470 företag.

Näringslivskontoret har under 2008 drivit och medverkat i en rad projekt och aktiviteter som rör det befintliga näringslivet, bland annat:

- ◆ De årliga arrangemangen ”Byggdagen” och ”Handelsdagen”. I ”Byggdagen” deltog omkring 300 personer, i ”Handelsdagen” ett hundratal.
- ◆ Affärsutveckling för soloföretagare vid Lokala Resurscentrat Qvick (Ringdansen)
- ◆ Frukostmöten för fantastiska företagsamma och finurliga fruntimmer i Norrköping (nätverk)
- ◆ Coachingprojekt för företagande kvinnor (tio företagande kvinnor)
- ◆ Kreativa tankesmedjor (företagande kvinnor)

Etableringar

Fler etableringar

Näringslivskontoret har fortsatt arbeta för att utveckla den kommunala servicen och handläggningen av företagsärenden. Etableringsgruppen har utökats.

Antalet arbetsställen i Norrköping har ökat. I november 2008 fanns 78 arbetsställen fler än i november 2007.

Totalt antal arbetsställen i Norrköping i november 2007: 10 268

Näringslivskontoret

Totalt antal arbetsställen i Norrköping i november 2008: 10 346

Nyföretagande

Fler nystartade företag och ökad överlevnad

Näringslivskontoret ska samarbeta med andra lokala och regionala aktörer som erbjuder rådgivning så att blivande nyföretagare får så bra stöd som möjligt. En av dessa aktörer är NyföretagarCentrum – Jobs & Society. NyföretagarCentrum presenterar följande statistik över nyföretagandet (antal nystartade företag) i Norrköping 2008 jämfört med 2007:

År	Kommun	AB	EF/HB/KB	Totalt
2007	Norrköping kommun	273	411	684
2008	Norrköping kommun	335	330	665

Noterbart är att antalet nya aktiebolag (AB) ökat med 22,7 procent från 2007 till 2008, medan övriga företagsformer (Enskilda firmor, Handelsbolag, Kommanditbolag) har minskat med 19,7 procent under samma period. Det ger en total minskning med 2,8 procent för nyföretagandet i Norrköping, vilket kan jämföras med nyföretagandet i Sverige totalt, som minskade med 4,6 procent 2008 jämfört med 2007.

Under november-december 2008 ökade antalet besök hos NyföretagarCentrum i Näringslivets hus med nära 50 procent jämfört med 2007.

Antalet besök hos NyföretagarCentrum:

Nov 2007.....	24 st	
Dec 2007.....	13 st	Totalt 37
Nov 2008.....	33 st	
Dec 2008.....	22 st	Total 55

Företagarskolan vänder sig till personer som nyligen startat företag. Syftet är att öka kunskapen hos nyföretagarna för att på så sätt öka chansen till långsiktig överlevnad. Under 2008 deltog omkring 90 personer i "Norrköpings företagareutbildning" på Kungsgårdsgymnasiet. Bakom utbildning, som är en kostnadsfri kvällskurs för nyblivna företagare, står näringslivs-

kontoret, utbildningskontoret, NyföretagarCentrum med flera.

Näringslivskontoret har under 2008 också arbetat tillsammans med KomVux, Arbetsmarknadskontoret, Regionförbundet Östsm och Länsstyrelsen med att starta "SFF – svenska för företagande och egen försörjning". Syftet med projektet var att erbjuda nyanlända invandrare en "tillvalskurs" i eget företagande, dessutom att undersöka underlaget för en heltidsutbildning – Svenska för företagare. En pilotstudie och en försöksomgång har genomförts under året.

Inom området hälsa, vård och omsorg har den regionala satsningen "Hälsans nya verktyg" utvecklats under 2008. I Norrköping finns projektet PIMM, som syftar till produktutveckling inom medicinsk miljö, vård och omsorg. Under 2008 gjordes också en kartläggning av hälsodrivet företagande i Linköpings kommun, Finspångs kommun, Motala kommun och Norrköpings kommun. Totalt identifierades 1 484 hälsodrivna företag i de fyra kommunerna. Under 2008 startade också ett arbete inom ramen för SERN (Sweden Emilia Romagna Network) kring näringslivsutveckling. Fokus är samverkan mellan offentliga aktörer, näringslivet och universitet kring utveckling av produkter och tjänster för äldre seniorer (+60 år).

Framtiden

Enligt Arbetsförmedlingen minskade antalet nyanmälda lediga platser i Norrköping i december 2008 jämfört med december 2007 (från 595 lediga platser i december 2007 till 305 lediga platser 2008).

I "Prognos - arbetsmarknad Östergötland" skriver Arbetsförmedlingen:

... Vi kan konstatera att antalet ledigamälda jobb har minskat under 2008, varslen har ökat och arbetsgivarna har skruvat ned bedömningarna för marknadens framtida utveckling. I stället för optimism finns nu en utbredd pessimism.

Under de senaste åren har antalet sysselsatta ökat med cirka 7.000 personer i länet. Under 2009 sjunker sysselsättningen med 3.000 personer. Det blir jämte 2003, det största fallet i sysselsättningen under hela 2000-talet. Nedgången blir kraftigast inom industri och byggverksamheten. Om konjunkturnedgången blir långvarig blir fler sektorer berörda.

Näringslivskontoret

... Bedömningen för 2008 är att sysselsättningsökningen avstannar helt och under nästa år minskar antalet sysselsatta med 3.000 personer i länet. Nedgången väntas beröra flertalet näringsgrenar men i olika takt och styrka. Det största bortfallet av jobb befaras inom tillverkningssektorn samt inom byggverksamheten. En svagare nedgång bedöms för handel, vård-skola-omsorg och uppdragsverksamheten.

Konjunkturinstitutet skriver i sin rapport "Konjunkturläget – december 2008":

LÅGKONJUNKTUREN I SVERIGE FÖRDJUPAS 2009–2010

Den svenska konjunkturen har under 2008 försvagats i snabb takt. BNP har fallit något under årets andra och tredje kvartal (se diagram 6). Kortsiktiga indikatorer tyder på att BNP kommer att falla än mer det fjärde kvartalet 2008. BNP-tillväxten för helåret 2008 stannar på svaga 0,8 procent.

Mot bakgrund av de prognoser som Arbetsförmedlingen och Konjunkturinstitutet gett är det viktigt att kommunens näringslivsarbete fortsätter med hög ambitionsnivå, trots att näringslivskontoret inför 2009 har fått minskad bemanning. Samverkan, såväl inom kommunens organisation som med aktörer i omvärlden (företagsnätverk, näringslivsfrämjare, andra kommuner, universitetet med flera) är en förutsättning för att arbeta med förutsättningar för tillväxt och med näringslivsservice i Norrköping. Dialogen mellan kommunen och näringslivet är en viktig grund.

Inför 2009 finns ett antal etableringar och expansioner som är aktuella; Holmens sågverksbygge är ett exempel. Vid sågverket kommer det att bli omkring 120 nya arbetstillfällen. På planeringsstadiet finns också ett nytt fängelse (Kriminalvården) och en ny Biltema-butik.

De satsningar som görs inom miljöteknik (Miljöteknikcentrum i Östergötland AB) och visualisering (Norrköpings visualiseringscenter C) är strategiskt viktiga för utveckling av både befintliga företag och nya etableringar.

Välfärd och hållbar utveckling

Kommunens övergripande och strategiska arbete inom detta område är baserat på programmet Välfärd och hållbar utveckling, som antogs av kommunfullmäktige 2006 och aktualiserades 2007. Kommunstyrelsen upprättar årligen en uppdragsplan med mål för det för det strategiska arbetet.

Programområdet innebär ett långsiktigt arbete med frågor inom ett brett område, som alla verksamheter ska vara bärare av och ha med i sina uppdragsplaner varje år. Programtiden är 2006-2010. Syftet med programmet är att skapa ett gemensamt förhållnings-sätt som ska genomsyra all verksamhet i Norrköpings kommun. Programmet innehåller fem målområden: Delaktighet och inflytande, Integration och mångfald, Trygghet, Resurshushållning och resursanvändning samt Hälsa och livsstil.

Det övergripande och visionära målet är att människor i alla åldrar och med olika bakgrund lever, bor, arbetar och utvecklas i en trygg, stimulerande och långsiktigt hållbar miljö, där livskvalitet och hälsa är viktiga begrepp.

När programmet följs upp under 2010 ska kommunstyrelsen och samtliga nämnder kunna konstatera att arbetet inom programmets målområden utvecklats och positiva resultat i välfärdsbokslut/hållbarhetsbokslut kunna påvisas.

Arbetet inom programområdet har både en strategisk och en praktisk inriktning. Gemensamt är att arbeta utifrån en helhetssyn och ett integrerat synsätt inom de målområden som programmet bygger på. En enkät till programansvariga i kommunen genomfördes i december 2008 i syfte att se hur väl programmet för Välfärd och hållbar utveckling är implementerat i kommunens olika styrdokument. Enkäten skickades till 31 personer. Svarefrekvensen var 58 procent. Av dem som har svarat anger 89 procent att programmet är känt. 67 procent svarade att mål från programmet ingår i styrdokumenterna för den egna verksamheten.

De fem målområdena som ingår i programmet är stora och vida. De praktiska tillämpningarna på arbetet såväl inåt i den kommunala organisationen, som ut mot medborgarna, är ett långsiktigt förändringsarbete där människors inställning och attityder samt samhällets strukturer alltmer ska verka för ett hållbart samhälle.

Funktioner som arbetar med frågor som hänger samman med uppdragen finns inom kommunstyrelsens kontor i samverkan med verksamhetskontor, föreningar och organisationer, beroende på vilken fråga det gäller.

Arbetet är långsiktigt och genomslagskraften kan vara svår att mäta i kvantitativa och kvalitativa termer. På kommunfullmäktiges septembersammanträde behandlades Norrköpings hållbarhetsrapport som belyser de tre dimensionerna inom begreppet hållbarhet, nämligen det socialt/kulturella, det ekologiska och det ekonomiska. Välfärdsrapport/bokslut är den delrapport som utgår från programmets och uppdragsplanens målområden och den belyser trender och utveckling över de två senaste åren och kan också ses som en uppföljning av både program och uppdragsplan. www.norrkoping.se/organisation/valfard/folkhalsa

Riktade uppdrag med ekonomiskt stöd gavs 2008 till områdesutveckling i Hageby, Ättetorp, Klockaretorpet och Navestad/Ringdansen. Arbetet med områdesutveckling ser mycket olika ut beroende på områdets behov och struktur. I Hageby och i Ättetorp lämnas uppdrag kopplade till bidrag till föreningarna Ditt Nya Hageby och Vårt Nya Ättetorp.

I Ringdansen/Navestad finansieras en områdesutvecklare med kommunala medel och i Klockaretorpet utgår ett mindre bidrag till en styrgrupp inom ramen för Hyresbostädernas projekt Agenda Klockaretorpet. Uppföljningar av uppdragen för områdesarbetet sker inom ramen för programmets första målområde Delaktighet och inflytande. Riktade uppdrag med ekonomiskt stöd lämnades 2008 till förmedlingsverksamhet inom föreningen Frivilligcentralen och till Byrån mot diskriminering.

1. Delaktighet och inflytande

Under september 2008 testade demokratiberedningen och informationskontoret i samverkan en ny metod för medborgarinflytande; kallad Medborgarpanel. Medborgare har erbjudits att delta i en enkät på webben för att lämna synpunkter på kommunens hemsida som ska revideras. Därefter har olika grupper; företagare, unga vuxna och en grupp vuxna, inbjudits till fokusgrupper. Återkoppling till dessa grupper kommer fortlöpande att ske under arbe-

Välfärd och hållbar utveckling

tet med att bygga den nya hemsidans struktur. Norrköpings kommun ingår i ett nationellt projekt kring medborgarpaneler.

Arbetet beskrivs i separat rapport som lämnats till kommunstyrelsen och till Sveriges Kommuner och Landsting.

Kommunen ingår också i ett nationellt nätverksarbete som kallas Medborgardialog och som är initierat av Sveriges kommuner och landsting. Nätverksarbetet omfattas av ett nätverk för politiker och ett för tjänstemän. Syftet är att utveckla och utvärdera olika former av medborgardialog.

I november höll kommunfullmäktige ett välbesökt öppet möte i Kolmården.

Ett intensivt arbete har pågått under hösten för att starta ett för de kommunala verksamheterna gemensamt synpunkts/klagomålshanteringssystem. Efter utvärdering i januari 2009 beräknas övriga kontor komma med och så småningom kommer medborgarna att erbjudas en e-tjänst på hemsidan för att lämna synpunkter och klagomål.

Mötesplatser av olika slag finns runt om i kommunen. ”Knutar” finns i Åby och Kolmården. På Vikbolandet har en försöksverksamhet med knut pågått under året. Andra mötesplatser finns i anknnytning till biblioteken; stadsbiblioteket och i Ringdansen.

Områdesutveckling

Områdesarbete bedrivs i Hageby via föreningen Ditt Nya Hageby. Uppdrag har lämnats och följts upp vid kvartalsmöten. Hageby är det område i Norrköping som ingår i Partnerskapet för hållbar välfärdsutveckling tillsammans med Örebro, Helsingborg och Västerås. På den så kallade Kunskapsdagen i september redogjordes för den kollegiala granskning som Västerås utfört i Hageby och den kollegiala granskning som Norrköping utfört av arbetet i Helsingborg. Granskningsrapporten finns redovisad på Ditt Nya Hagebys hemsida. www.dittnyahageby.org. De olika eldsjälprojekten, cirka 35-40 under 2008, har genom sitt arbetssätt lett till ökad delaktighet och kontakter i området. Socialt sett har arbetet stor betydelse. Inom föreningen Ditt nya Hageby pågår en förändringsprocess som bygger på att invånarnas deltagande och inflytande stärks och breddas samt att

medborgarnas engagemang kring de nära och lokala frågorna tas tillvara. Samverkan med övriga föreningar i Hageby samt med verksamheter i övrigt i stadsdelen behöver stärkas och ingå i förändringsprocessen.

I Ättetorp bedrivs områdesarbetet via föreningen Vårt Nya Ättetorp. Uppdrag har lämnats och följts upp kvartalsvis. Här har diskussioner om den framtida utvecklingen förts med ambitionen att arbetet på sikt ska kunna bedrivas i en ordinär föreningsform utan speciellt stöd och uppdrag. Områdesarbetet har på ett positivt sätt bidragit till att området i dag är mer attraktivt med och av de boende anses området som ett tryggt bostadsområde. Redan i början av 2008 aktualiserades en förändring i föreningsarbetet med inriktning att finna former för större egenfinansiering än tidigare, vilket uppmuntrades av kommunen. En sakta nedtrappning av den kommunala finansieringen inleddes under 2008 och i uppdraget för 2008 uppmanades föreningen att arbeta fram en framtidsplan för föreningens arbete.

I december 2008 presenterades föreningens målbild för 2010 med en delvis uppdaterad/förändrad verksamhetsidé med fokus på sysselsättning och ett eventuellt bildande av socialt företag.

I Klockaretorpet och Ringdansen bedrivs områdesarbete i samverkan med Hyresbostäder.

Klockaretorpet ingår i regeringens arbete med urban utveckling via avtal som förnyades under hösten 2008. I september besökte Integrations- och jämställdhetsdepartementet Klockaretorpet för en revisionsdialog kring arbetet.

För Klockaretorpet, Ringdansen/Navestad och Hageby har lokala välfärdsrapporter utarbetats utifrån programmets målområden, vilka kommer att ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. www.norrkoping.se/organisation/valfard/folkhalsa

Eu-projekt TänkOm

Under våren ansökte Norrköping tillsammans med Linköpings kommun och beviljades medel från Europeiska socialfonden för att bedriva ett utvecklingsarbete kallat TänkOm. Projektet är ett arbetsmarknadsinriktat projekt med syfte att öka förvärvsfrekvensen, minska utanförskap och öka den loka-

Välfärd och hållbar utveckling

la, sociala ekonomin. Arbetet bedrivs från och med september 2008 i fyra områden; Skäggetorp och Ryd i Linköping samt Klockaretorpet och Ringdansen i Norrköping. En politisk styrgrupp under ledning av direktionen Linköping-Norrköping har tillsatts.

Övriga samverkansparter i projektet är Arbetsförmedling, Försäkringskassa, Samordningsförbund, Försörjningsstödskontoren, Coompanion och Industrikompetens. Introduktion av personal och framtagning av rutiner har ägde rum under september-oktober och i november startade deltagaraktiviteter.

Norrköpings kommun är projektägare. Arbetet kommer att följas och utvärderas av CKS, Centrum för kommunstrategiska studier.

2. Integration och mångfald

Kommunstyrelsens uppdrag när det gäller det fortsatta arbetet utifrån rapporten *Samverkansforum med romer* har överlämnats till berörda nämnder.

Den 16 oktober hölls "Dagen mot diskriminering" där Byrån mot diskriminering stod som arrangör tillsammans med Norrköpings kommun. www.diskriminering.se. Förvaltningskontor, kommunala enheter och anställda, erbjuds genom Byrån mot diskriminering utbildningstillfällen kring bland annat den nya diskrimineringslagen.

Kultur- och fritidskontoret samt utbildningskontoret har tillsammans med IF Sylvia och Hageby IF påbörjat ett projekt "Idrott utan gränser". Syftet med projektet är att verka för en ökad integrering inom idrotten. Bakgrunden är en problembeskrivning som IF Sylvia och Hageby IF gemensamt tillställt kultur- och fritidsnämnden.

Förintelsens minnesdag den 27 januari 2009 genomfördes med god anslutning.

Dialog med REMESO (Institute for Research on Migration, Ethnicity, and Society) angående möjliga resurser för forskningsstöd inom mångfalds- och integrationsområdet har vidgats.

En analys av jämställdhetsindex har överlämnats till kommunstyrelsen, som ett komplement till välfärdsrapporten 2007.

3. Trygghet

Brottsförebyggande rådet (NoBrå) har påbörjat ett arbete utifrån den länsgemensamma handlingsplanen mot organiserad brottslighet. Det brottsförebyggande projektet i Klockaretorpet pågår. Planering för träffar med föräldrar som målgrupp pågår och dessa träffar beräknas genomföras under våren. Material angående brottsprevention har beställts till alla skolor. Uppmuntran till "rastpolare" har genomförts under hösten med lunch och träff med politiker.

I övrigt hänvisas till välfärdsrapporten. www.norrkoping.se/organisation/valfard/folkhalsa

4. Resurshushållning och resursanvändning

Aktualitetsförklaring av lokala Agenda 21

Under 2007 påbörjades en revidering av Norrköpings lokala Agenda 21. Ett antal aktiviteter genomfördes för att samla in synpunkter från medborgarna. I januari 2008 genomfördes dessutom ytterligare tre mycket välbesökta aktiviteter för att ge medborgarna chansen att tycka till. Cirka 500 personer deltog i revideringsarbetet. Alla synpunkter sammanställdes under våren och sommaren och resulterade i en reviderad version av lokal Agenda 21, vilken behandlades i kommunfullmäktige i januari 2009.

Ålborg +10

Lägesbeskrivningen utifrån Ålborgdeklarationens åtaganden togs i kommunstyrelsen i mars. Lägesbeskrivningen har även översatts till engelska och publiceras på båda språken på Ålborgs hemsida. Arbetsformer för det fortsatta arbetet håller på att diskuteras fram. www.aalborgplus10.dk

Fairtrade City

Styrgruppen för Fairtrade City i Norrköping genomförde under sitt första år ett tiotal aktiviteter. Under sommaren genomfördes en inventering av antalet etiska produkter i butiker, caféer, arbetsplatser samt kommunens inköp av etiska produkter. Detta innebär att Norrköping klarade kriterierna för om-diplomering vilket skedde i samband med kampanjen Fairtrade Fokus 6-19 oktober. Under kampanjen

Välfärd och hållbar utveckling

Fairtrade Fokus, arrangerades ett drygt tjugotal aktiviteter. Ett arbete med att formulera konkreta mål för kommunens etiska upphandling har också påbörjats. Hemsidan har under året besökts av nästan 6000 personer. www.norrkoping.se/fairtradecity

Arbetsgruppen för Hållbar mat

Arbetsgruppen för Hållbar mat arrangerade i april en minimässa för lokala leverantörer för att kunna få in mer närproducerade produkter i kommunens avtal. Svärtinge var under 2007 och 2008 provområde för införande av S.M.A.R.T mat-konceptet. Detta har nu utvidgats även till hemkunskapslektionerna i Navestad.

Agenda 21-nätverket och hållbarhetsombuden

Cirka 5 000 personer deltog i Agenda 21-nätverket under året varav 273 personer är hållbarhetsombud i kommunen. Tre Nyhetsbrev har skickats ut till deltagarna i Agenda 21-nätverket. Tre välbesökta träffar har erbjudits under året där aktuella hållbarhetsfrågor tagits upp.

Myggnätet

Myggnätet har genomfört fyra spanaruppdrag; bland annat i samverkan med Nätverket för hållbara transporter som handlade om framtidens bilar och bränsle, ett i samverkan med kommunekologerna som handlade om spaning på småkryp och under hösten erbjöds en friskvårdsutmaning i samverkan med Korpen. En festlighet har arrangerats för spanarna till respektive spanaruppdrag. 39 förskolor/skolor deltog under läsåret med 780 barn som miljöspanare.

SPIRA

SPIRA har under våren genomfört femton seminarier samt två bonusaktiviteter. En marknadsföringsaktivitet har genomförts i köpcentret Linden i samband med Världsvattendagen. I oktober påbörjades ett samarbete med Hyresbostäder i form av projekt Energijakten vilket handlar om att stimulera hyresgästerna till ett mer klimatsmart beteende. Projektet är ett Klimp-projekt och sträcker sig över fyra år. Vid

årsskiftet hade SPIRA 800 deltagare vilket är cirka 200 fler än tidigare. www.norrkoping.se/spira

Gröna verksamheter

Idag finns det kriterier för sju olika verksamheter: Hotell, kontor, vandrarhem, äldreomsorg, handikappomsorg, skolor och förskolor. Förskolorna diplomerades den 7 maj i Hörsalen. 41 förskolor hade klarat kriterierna vilket är nytt rekord. Skolorna diplomerades i samband med ett arrangemang på Världsmiljödagen den 5 juni i samverkan med Kulturskolan och Campus Norrköping. 17 skolor klarade kriterierna. Den 4 december diplomerades övriga gröna verksamheter, 6 äldreomsorg, 32 kontor, 9 handikappomsorg, 2 vandrarhem, 7 hotell. Nytt för året var att Agenda 21 och Naturskyddsföreningen utsåg Årets Gröna inspiratör. Det blev Mattias Moberg på Frans Blomsgata handikappomsorg.

Övriga aktiviteter

Under Pekingspelen var Agenda 21 på plats med utställning samt höll ett seminarium om SPIRA i samband med upptakten på Himmelstalund. På Kulturnatten hade Agenda 21 Öppet Hus i samverkan med tekniska kontoret. Den 3 oktober erbjöds en träff för pedagoger för att informera om Fairtrade och SMART mat och hur utställningen "Är du riktigt klok" kan användas i undervisningen.

5. Hälsa och livsstil

Hälsoråd

Det finns i dagsläget fem aktiva hälsoråd. Det är Skärblacka, Vikbolandet, Kolmården, Kvillinge samt Södra hälsorådet. Dessa har arbetat med olika aktiviteter under året. De lokala hälsorådens förutsättningar kommer att ses över när de geografiska fullmäktigeberedningarna lades ner vid årsskiftet. Nya riktlinjer kommer att utarbetas under våren 2009. Tillsammans med det lokala pensionärsrådet genomförs den 30 oktober ett offentligt seminarium om äldres hälsa. Deltagare på seminariet är brandförsvaret, "fixarMalte", dagcentralerna, uppsökare, färdtjänsten, landstinget, Apoteket, Frivilligcentralen, Röda Korset, Korpen med flera. Fallskadepreventivt arbete pågår i

Välfärd och hållbar utveckling

samverkan med landstinget och brandförsvaret. Målsättningen är att Norrköping ska bli landets minst olycksdrabbade kommun.

Nätverk

Det nationella nätverket för strategiskt folkhälsoarbete i kommunerna fortsätter och vid senaste tillfället diskuterades bland annat kompetensbehov inom folkhälsoområdet och hur folkhälsoarbetet är organiserat inom EU.

Det regionala nätverket för folkhälsa träffas regelbundet och diskuterade vid senaste träffen revideringen av det länsgemensamma folkhälsoprogrammet. Ansvaret för revideringen ligger på läns-Slako.

Drogförebyggande arbetet

Det drogoförebyggande arbete pågår enligt fastställd handlingsplan. "Don't drink and drive" genomfördes under Pekingspelen-veckan med mycket gott resultat.

Flera ansökningar till Länsstyrelsen och Folkhälsoinstitutet angående medel för det drogoförebyggande arbetet kommer att lämnas under hösten.

Drogvaneundersökningen genomfördes i årskurs 2 på gymnasiet under november månad. Sammanställning av resultat redovisas under våren tillsammans med droganeundersökningen för år 8, som genomförs under de första månaderna 2009.

Frivilligarbetet

Önskemålen om uppdrag till och från frivilligarbeta- re genom Frivilligcentralen, ökar stadigt. Frivilligcentralen, som är ett nav för förmedling av frivilligarbete i Norrköping, utbildar och handleder frivilligarbeta- re, men behov finns av ytterligare utbildningsinsatser. Uppdraget till föreningen Frivilligcentralen är uppfyllt och inom verksamheten är vid årets slut cirka 150 frivillig arbetare aktiva. Dessa möter cirka 180 aktuella mottagare. Verksamheten ökar hela tiden. Den del av verksamheten som ökar mest är den som är riktad mot barnfamiljer. www.frivilligcentralen.se

I samverkan med fem paraplyorganisationer inom frivilligsektorn inbjöds under våren föreningarna i Norrköping till information om förslaget till överens-

kommelse mellan regeringen och idéburna organisa- tioner inom det sociala området. (cirka 100 personer deltog)

Frivilligdagen den 5 december genomfördes och be- söktes av ett 70-tal personer. Den internationella Fri- villigdagen den 5 december vänder sig till frivilligar- betare i Norrköping, dels som kompetensutveckling och dels som uppmuntran. Dessutom medverkar da- gen till att göra frivilligarbetet känt och i samband med dagen delas årets Fem i tolvpris ut.

Teknik och service

Ansvarsområde

Organisatoriskt tillhörde Teknik & Service under 2008 kommunstyrelsens administrativa kontor. Vid årsskiftet 2008/09 ändrar Teknik&Service namn till Serviceenheterna och dessa placeras under det nybildade kommunstyrelsekontoret, Kommunservice. Verksamheten bestod under 2008 av 7 enheter: IT-enheten, upphandlingsenheten, kostenheten, familjerådgivningen, stadsarkivet, löneenheten och inkassoenheten. Löneenheten upphörde som kommunal enhet 2008-09-01. Då slogs Norrköpings och Linköpings respektive löneenheter ihop till Lönecenter inom 4:a Storstadsregionens kommunalförbund.

Ekonomiskt resultat

Det sammanlagda resultatet i driftredovisningen för Teknik & Service uppgår till 7 165 tkr, varav 3 056 tkr avser IT-enheten. Driftöverskottet beror främst på volymökningar avseende nätanslutningar och telefoner, omförhandlingar av avtal, rationalisering av nätstrukturer samt överskott av systemförvaltning på Economa.

Löneenhetens överskott, 2 279 tkr, beror i huvudsak på att volymökningar och extrauppdrag kunnat hanteras inom befintlig bemanning.

Investeringsredovisningen uppvisar ett överskott på 150 tkr, varav 6 tkr avser IT-enheten och resterande 144 tkr kostenheten. Investeringsanslaget för IT-enheten uppgående till 16 200 tkr byggde på ett bedömt investeringsbehov för utbyte och nyanskaffning av multifunktionsskrivare, pc och bildskärmar på kontor och enheter. För kostenheten används investeringsanslaget till utbyte av maskiner och inventarier i de olika köken.

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	289 740	280 276
Verksamhetens kostnader	-266 326	-259 289
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-25 788	-17 821
Verksamhetens nettokostnad	-2 374	3 166
Budget	9 539	9 254
Årets resultat	7 165	12 420
Nettoinvesteringar	-17 711	-21 809

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	286,09	296,32
Antal anställda	319	334
IT-enheten.....	56	53
Inkassoenheten	3	3
Upphandlingsenheten	11	11
Stadsarkivet	8	9
Kostenheten	235	238
Familjerådgivningen	6	6
Löneenheten ^{*)}	0	14

**) Löneenheten har under 2008 övergått till Fjärde storstadsregionens kommunalförbund.*

Anställda fördelade på kön

Män.....	51	51
Kvinnor.....	268	283

Anställda fördelade på ålder

20-29	12	11
30-39	38	36
40-49	107	109
50-59	100	103
60 -	62	75

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,64	0,62	15,04	15,44
15-60 dagar.....	0,60	0,62	2,56	2,68
61- dagar.....	1,39	1,80	4,73	6,17

IT-enheten

IT-enheten har under året arbetat med att förändra sin organisation med mål att bli ytterligare kundverksamhetsorienterad, att finnas till för kommunens olika verksamheter och på så vis uppnå en bättre inre effektivitet. Detta innebär att IT-enheten övergår till ett mer processtyrt arbetssätt. En ny ledningsgrupp

Teknik och service

har bildats och nya medarbetare på nyckelpositioner har rekryterats. Medarbetare och ledningsgrupp har jobbat med vision, affärsidé samt övergripande mål. Ledningsgruppen har vidare brutit ner det övergripande målet i mätbara framgångsfaktorer.

Under 2008 har IT-enheten tillsammans med Krisberedskapsmyndigheten, säkerhetschefen och Norrköpings kommunala fastigheter fortsatt att driva arbetet med att säkerställa el vid elavbrott. Detta har skett genom att 3 st dieselaggregat har projekterats, införskaffats och driftsatts. Dieselaggregaten har placerats vid IT-enheten, Stadsbiblioteket samt vid Rosen.

UTsIKT, projektet för att centralisera Skol-IT har bemannats upp och utrullning till ett antal enheter har skett. Planering för utökad bemanning och fortsatt utrullning pågår.

IT-enheten har under året aktivt deltagit i kommunens E-servicearbete, genom deltagande i kommunens E-servicegrupp.

IT-enheten har ett stort antal kontakter varje dag med kunder och användare. Bland annat har medarbetarna på Kundservice fortsatt med uppsökande besök hos användare. Ett antal kontaktskapande aktiviteter har genomförts under året.

Kostenheten

Kostenheten består av skolrestauranger, äldrekök och Sandbyhovs vaktmästeri. Enheten planerar, tillagar, transporterar och serverar mat till förskolan, skolan, handikapp och äldreomsorgen. Noteras att enhetens resultat är 449 tkr, ett resultat som trots negativa prognoser under året, kunnat vändas till ett positivt resultat. Mycket medvetna anpassningar av kostnadssidan har gjort detta resultat möjligt.

Teknik och service

Resultat per enhet	2008	2007	2006	2005
Gemensamt	0	0	68	84
IT-enheten.....	3 056	7 102	10 155	14 999
Inkassoenehten.....	372	643	792	462
Upphandlingsenheten.....	489	297	583	424
Stadsarkivet	22	-246	-189	-219
Kostenheten	449	435	815	-2 959
Familjerådgivningen	-2	1	12	95
Löneenheten.....	2 779	4 187	2 856	2 514
Totalt	7 165	12 420	15 092	15 400

Nyckeltal	2008	2007	2006	2005
IT-enheten				
Antal PC i administrativa nätet	3 924	3 607	2 990	2 668
Anknytningar i televäxel.....	4 078	3 803	3 697	3 663
Upphandlingsenheten				
Antal avtal	*)	480	490	426
Antal upphandlingsområden	*)	170	175	177
Inkassoenehten				
Antal pågående ärenden.....	8 881	8 764	8 259	7 675
Antal nya ärenden	3 355	3 477	3 805	4 232
Antal avslutade ärenden	8 238	2 972	3 221	3 707
Familjerådgivning				
Nya ärenden under året	304	362	307	344
Väntelista vid årsskiftet	25	25	19	58
Stadsarkivet				
Registrerade besökare, st	576	472	744	851
Leveranser	267	208	237	198
Löneenheten				
Antal löner per månad		8 000	8 000	7 500
Kostenheten				
<i>Förskola/skola (antal tillagade portioner/dag)</i>				
frukost.....	870	870	870	
lunch	21 300	21 300	21 300	
mellanmål.....	1 900	1 900	1 900	
<i>Äldre- o handikappomsorg antal</i>				
<i>(antal tillagade portioner/dag)</i>				
frukost.....	450	450	450	
lunch	2 300	2 300	2 300	
kvällsmat	800	800	850	

*) uppgifter för 2008 saknas

Under året har Sandbyhovsköket rustats upp så att det uppfyller kraven från miljö- och hälsoskydd.

All tillsvidareanställd personal har haft möjlighet att önska sin sysselsättningsgrad och önskemålen är uppfyllda.

Svärtingehus har fortsatt att arbeta efter S M A R T metoden och har kommit upp till 40 procent ekolo-

Teknik och service

giska råvaror. Det har fått mycket positiv uppmärksamhet från medierna.

Upphandlingsenheten

Enhetens övergripande uppdrag är att ansvara för kommunens samlade upphandlingsverksamhet och operativt handlägga upphandlingar inom alla förekommande områden.

Bland de upphandlingar som genomförts under året kan nämnas samhällsbetalda resor och PC med kringtjänster. Tillsammans med Linköpings kommun har exempelvis påbörjats upphandlingar som avser HVB-hem, handledningstjänster och larmmottagning inom omsorgsverksamheten.

Efterfrågan på upphandlingsenhetens tjänster har fortsatt ökat vilket medfört ytterligare behov av omprioriteringar.

Under året har personalomsättningen varit osedvanligt hög.

Upphandlingsenhetens uppdrag innebär att genom en samlad spetskompetens utveckla och bedriva upphandlingsverksamhet som tillgodoser, dels kommunens övergripande behov av varor och tjänster, men även förvaltningsspecifika upphandlingsbehov inom befintliga och nya områden. Upphandlingsenheten har ett kommunövergripande ansvar för den totala upphandlingsverksamheten.

Enheten har under året även arbetat i ett utvecklingsprojekt i syfte att skapa en gemensam upphandlingsverksamhet med Linköpings kommun. Detta har skett inom ramen för det övergripande samarbetet kring utveckling av fjärde storstadsregionen. Det finns nu beslut på att inrätta en gemensam organisation med Linköping inom ramen för kommunalförbund. Genomförs våren 2009.

Inkassoenheten

Inkassoenheten svarar för indrivning av obetalda fordringar för kommunens tjänster. Detta utförs genom utsändande av inkassokrav, upprättande av avbetalningsplaner och ansökan om betalningsföreläggande hos kronofogdemyndigheten på uppdrag av kommunens kontor och enheter.

Målsättningen för 2009 är att få en elektronisk överföring mellan inkassogruppen och samtliga uppdragsgivare.

Familjerådgivningen

Familjerådgivningen har ett kommunövergripande ansvar och är en lagstadgad verksamhet sedan den 1 januari 1995. Verksamheten vänder sig till vuxna personer boende inom Norrköpings kommun samt, genom externa avtal, till motsvarande grupp i Finspångs och Söderköpings kommuner. I upptagningsområdet finns cirka 160 000 invånare. Det övergripande målet och uppdraget är att erbjuda de invånare som så önskar hjälp med bearbetning av samlevnadsproblem. Under året har Familjerådgivningen firat 40 år som verksamhet och genomfört en jubileumsdag med en stor avslutning från socialnämndens ledamöter, primärvårdskuratorer, personal från kommunernas socialförvaltningar, kollegor i närliggande kommuner samt en intresserad allmänhet.

Under året har vi det varit en fortsatt stor tillströmning av nya ärenden även om det blev något lägre än föregående år.

Väntetiden till familjerådgivning har kraftigt reducerats från drygt 2 månader under ett flertal år till att vara mellan 2-4 veckor under 2007 och 2008.

Under 2007/2008 har pilotverksamhet påbörjats mot två familjecentraler. Under 2009 ska arbetet spridas till fler med syfte att utifrån Familjerådgivningens kompetens om parrelationer skapa ett gemensamt förebyggande arbete som ska kunna erbjudas de som besöker familjecentralerna. Verksamheten har haft 4,8 tjänster under året.

Stadsarkivet

Stadsarkivet utövar arkivmyndighetens tillsyn enligt arkivlagen och svarar, som förvaltning åt kommunens arkivmyndighet, för tillsynen av kommunens dokumenthanteringsrutiner och arkivtjänst enligt gällande arkivreglemente, fastställt av KF 951023, § 165 (ändrat).

Som forskningsinstitution för allmänhet, studerande och universitetsanknuten forskning förfogar stadsarkivet över cirka 9 000 hyllmeter arkivhandlingar och mer än 100 000 ritningar, kartor och planscher. Där-

Teknik och service

till finns ett omfattande foto- och filmmaterial och ett innehållsrikt referensbibliotek.

Arkivmyndighetsuppgifterna

Tre dokumenthanteringsplaner har av myndigheter fastställts för tillämpning efter förslag från arkivmyndigheten/stadsarkivet.

Två dokumenthanteringsplaner har ändrats genom delegationsbeslut av stadsarkivarien.

Tillsyn enligt arkivlagen av förvaring av allmänna handlingar m m har resulterat i tre tillsynsanmärkningar.

43 ärenden om utlämnande av handlingar/uppgifter ur sekretessbelagda personakter har handlagts. Dessa ärenden är ofta mycket tidskrävande, och innebär ofta stark känslomässig påfrestning för både personal och berörda personer.

Den forskningsfrämjande verksamheten

Ett lokalt nätverk, med forskardator med internetuppkoppling samt möjlighet till uppkoppling för medhavda datorer, har installerats och tagits i drift.

Stadsarkivets del av kommunens hemsida, www.norrkoping/stadsarkiv, har förnyats genomgripande, och erbjuder nu omfattande möjligheter till interaktion och beställning över internet.

Samtliga förteckningar över de förvarade arkivens innehåll (arkivförteckningarna), det enskilt viktigaste instrumentet för forskarnas möjlighet att efterfråga för dem relevant information, har gjorts tillgängliga för sökning över internet via länk från stadsarkivets plats på kommunens hemsida, se <http://www.visualarkiv.se/>. 1 466 arkivbildare med tillsammans 93 123 volymer omfattas.

Arbetet med digitalisering av vår historiska film har avsett konkreta resultat i form av filmvisning för allmänhet och grupper, och utlåning av några titlar via bibliotek.

Arkiven efter Kolmårdens Djurpark har ordnats och förtecknats med hjälp av en projektanställd arkivarie.

Stadsarkivet deltog i Kultur nattens aktiviteter i Rådhuset genom en visning av rådhusdepåerna för cirka 20 personer. Efterfrågan var betydligt större.

Stadsarkivet deltog i den riksomfattande aktiviteten "Arkivens Dag" lördagen den 8 november. Dagen,

med öppet hus och utställning av arkivhandlingar på årets tema "Nöjen", blev mer välbesökt än någonsin, 72 personer, och framgångsrik. Den enkät som genomfördes under "Arkivens Dag" gav fina omdömen för såväl arrangemanget i sig som stadsarkivets allmänna verksamhet.

En enkel metod används sedan februari 2006 med vars hjälp medarbetarna fortlöpande registrerar antalet tjänster som utförs till externa och interna kunder som ställt frågor eller begärt hjälp med uppgifter av olika slag, genom brev/e-post, telefonkontakt eller genom att besöka oss på plats. Årsstatistiken 2008 redovisar 3 393 utförda kundtjänster.

Framtiden

IT-enheten kommer under 2009 att fortsätta det under 2008 år påbörjade samarbetet med Linköpings kommuns IT-enhet, LKDATA med syfte att uppnå en effektivitet och bra infrastruktur och åt verksamheterna. Vidare att fortsätta arbetet med VMware (Virtuell servermiljö) i test och produktionsmiljö. Målet är att 100 st servrar ska flyttas in i den virtuella miljön under 2009. Då uppnås både en rationalisering av lägre strömförbrukning samt en stabilare driftfunktion med redundans och kortare återställningstid vid haverier.

Genom uppsökande verksamhet hämta in verksamhetens krav och behov samt att öka informationskanalerna internt och ut mot verksamheterna och verka för en sammanhållen IT-verksamhet i Norrköpings kommun.

Att aktivt jobba med "Grön IT", både med funktionsarbetsplatsen och med servrar ingående i infrastrukturen.

Kostenheten

Vård- och omsorg har upphandlat kylda matlådor till hemtjänsten av Samhall. Från den 1 april 2009 har kostenheten ingen produktion av matlådor kvar. Detta innebär en minskning med personal på cirka 10 heltidstjänster.

Från vårterminen 2009 kommer Gustav Adolf skolan och Råsslaskolan att arbeta efter S M A R T metoden. Övriga skolor kommer även fortsättningsvis att ha vissa S M A R T recept.

Symfoniorkestern

Ansvarsområde

Norrköpings Symfoniorkester (SON) grundades 1912 och består idag av 85 professionella musiker. Nuvarande chefsdirigent är Alan Buribayev. Sedan 1994 har SON sin hemvist i ett av Sveriges vackraste konserthus, Louis De Geer konsert & kongress mitt i hjärtat av Norrköpings unika industrilandskap där också merparten av orkestrens konserter ges. Orkestern är en ledande representant för kulturstaden Norrköping, men intar också en central plats i hela regionens kulturliv bland annat genom regelbundna konserter i Linköpings konserthus, SON:s andra hemmascen. Som kunskapsresurs är symfoniorkestern unik då varje enskild musiker besitter specialistkompetens. Under åren har SON skördat stora framgångar både nationellt och internationellt genom konserter, skivinspelningar och turnéer. Sveriges Radio spelar regelbundet in SON och orkestern anses vara en av de mest spännande orkestrarna i Skandinavien.

I egenskap av professionell orkester innehar SON en ledande position i regionen i frågan om att bevara och utveckla konstmusiken.

Som en viktig aktör i det offentliga rummet och i regionens kulturliv, utgör SON en resurs för samhället. En resurs alla ska erbjudas möjlighet att ta del av. Genom årliga abonnemangsserier förmedlar SON musik på hög konstnärlig nivå, i första hand traditionell klassisk musik, men också populärkonserter och den nutida repertoaren. SON presenterar konserter för barn, unga och familj, vilka är högt prioriterade målgrupper i verksamheten. Genom turnéer, både nationellt och internationellt fungerar SON som ambassadör för hela fjärde storstadsregionen. Samarbeten med andra scenkonstaktörer, CD-inspelningar och gästtister från olika håll i världen, sprider en positiv och högkvalitativ bild av Norrköping, Östergötland och Sverige.

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	33 307	32 150
Verksamhetens kostnader.....	-69 403	-63 888
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-106	-155
Verksamhetens nettokostnad.....	-36 202	-31 892
Budget.....	35 549	31 911
Årets resultat.....	-653	19
Nettoinvesteringar.....	133	315

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare.....	92	89
Antal anställda.....	96	92

Anställda fördelade på kön

Män.....	56	54
Kvinnor.....	40	38

Anställda fördelade på ålder

20-29.....	3	5
30-39.....	14	10
40-49.....	35	38
50-59.....	29	28
60 -.....	15	11

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	3,06	2,68	47,91	42,39
15-60 dagar.....	1,47	0,64	4,16	1,09
61- dagar.....	12,08	10,88	7,29	5,43

Ekonomiskt resultat

Under senare år har det blivit allt svårare att uppnå en ekonomi i balans eftersom ökningen av löner och andra kostnader överstigit anslagsökningarna. Norrköpings kommun var inför 2008 års budget öppen för att bidra till att täcka SON:s pensionskostnader. Efter de positiva diskussioner som fördes kompenserade kommunen slutligen SON med 3 000 tkr. Ledningen har under året arbetat intensivt med att få SON:s ekonomi i balans utan att minska orkesterstorleken. Dessa ansträngningar har resulterat i att underskottet kunde begränsas till 653 tkr.

Anslagen från Norrköpings och Linköpings kommuner, Landstinget i Östergötlands län/Östsam samt staten uppgick till 89 procent (90 procent 2007) av totala intäkter, vilket innebär att de egna intäkterna utgör 11 procent (10 procent 2007).

Symfoniorkestern

Viktiga händelser under året

Utmärkelser

I februari 2008 tilldelades SON en guldsdisk av svenska IFPI (International Federation of the Phonographic Industry) för sin inspelning Nordic Classical Favourites, med verk av Grieg, Larsson, Nielsen, Nilsson och Sibelius, under ledning av Mats Rondin. För att tilldelas guldsdisk inom den klassiska genren krävs att skivan har sålt i mer än 10 000 exemplar.

I juni recenserade den världsledande musiktidskriften Gramophone SON:s inspelning av John Pickards *The flight of Icarus, The Spindle of Necessity* och *Channel Firing*. Skivan blev omnämnd som Editor's choice i juni 2008.

Publiken

Fortfarande kan SON glädja sig åt mycket publik vid sina konserter, men publiksiffrorna minskar stadigt. Publikgenomsnittet är 92 personer färre under 2008 jämfört med 2007 (852 respektive 944). Det är alltid svårt att göra direkta jämförelser mellan olika år, då konserterna varierar både i antal och till innehåll. Det är dock viktigt att poängtera att konkurrensen om publiken är mycket hård och att en stor del av konkurrensen finns i det egna konserthuset, med Louis De Geers arrangemang.

Personal

Personer som tillträtt tillsvidarejänster under året är: Maria Helleblad, kommunikationschef, Henrik Jon Petersen, 1:e konsertmästare, Janne Kannas, alternerande stämledare viola, Niklas Larsson, alternerande stämledare bastrombon och Elias Svanberg, alternerande stämledare trumpet.

Programinnehåll

År 2008 bjöd på en aldrig sinande parad av välkända solistnamn, och det började redan under den traditionella Trettondagskonserten då hovsångaren Karl-Magnus Fredriksson bland mycket annat framträd-

Publikstatistik	2008	2007	2006	2005	2004
Publikantal i Östergötland ¹⁾	56 312	57 133	66 488	70 598	115 177
Publikantal totalt ¹⁾	59 239	63 354	68 337	88 007 ²⁾	120 086
Antal abonnenter per 31 december	1 403	1 465	1 489	1 570	1 420
Antal konserter i Östergötland	74	73	79	77	102
Antal konserter totalt	79	83	81	85	108
Genomsnittlig beläggning vid offentliga konserter i De Geerhallen (1300 platser)	852	944	1 028	930	970
Beläggning i procent vid offentliga orkesterkonserter i De Geerhallen	66	73	79	71	75

**) Att publikantalet totalt är cirka 20 000 fler 2005 beror på att det då genomfördes en Globenkonsert med Luciano Pavarotti för cirka 12 000 personer, att fler konserter utanför Norrköping genomfördes och att ett antal gratiskonserter på varuhuset Domino genomfördes inför stor publik.*

de i Figaros cavatina ur Rossinis Barberaren i Sevilla. Den ursprungligen annonserade motspelerskan hade emellertid insjuknat, varför Kerstin Avemo med kort varsel fick svara för ett bejublat inlägg, utan programändringar. Året innebar ovanligt många sjukdomsfall, så även till Rodrigos gitarrkonsert måste ett byte ske. Även unge Johannes Möller visade sig vara ett fullgott alternativ – en given publikfavorit.

I kommande konserter framträdde den internationellt firade flöjtisten Sharon Bezaly, som både fick spela innerlig Mozart och virtuos Carmenfantasi. Pianisten Freddy Kempf var solist i Gaziza Shubanovas pianokonsert, vår chefsdirigent Alan Buribayevs landsmaninna. Och så långt hade kvinnliga tonsättare intagit en ovanligt stark position, med musik av såväl Victoria Borisova-Ollas och Britta Byström. Ungdomarna radade upp sig: Andreas Brantelid, solist i Schumanns Cellokonsert, pianisten Martin Sturfält, som spelade hundraåringen Olivier Messiaens *Exotiska fåglar*, och norrmannen Ole Edvard Antonsen visade oanade talanger som diktläsare, trollkonstnär och mycket annat i Fredrik Högbergs utåtriktade trumpetkonsert 'The Poem'.

Så avslutades vårterminen med ännu en synnerligen uppskattad konsert i serien "Tjajkovskij med Jurowski", och en Grande Finale där Alan Buribayev lät Beethovens Eroicasymfoni sätta punkt.

Efter ordinarie abonnemangssäsong hade vi ytterligare några konserter. Sedan flera år samarbetar SON med Kungl Musikhögskolan i Stockholm och varje

Symfoniorkestern

år får vi lyssna till ett ungt dirigentlöfte. Denna gång var det Samuli Örnströmer som stod i pulten för att dirigera sin diplomkonsert. I början av juni spelade SON åter vid den högtidliga galakonsert som inleder Wilhelm Stenhammar International Music Competition (WSIMC). Samma konsert gavs ett par dagar senare i Dalhalla, där vi också spelade tillsammans med den världsberömda a capellagruppen The Real Group. Den 13 juni avslutade vi våren med WSIMC och den stora finalkonserten, där vinnaren av sångtävlingen erbjuds ett engagemang med SON.

Buribayev stod åter på pulten vid säsongstarten 2008/09, då vi fick stifta förnyad bekantskap med den rumänska pianisten Mihaela Ursuleasa, denna gång i Schumanns pianokonsert. Vår världsberömda Håkan Hardenberger spelade Maxwell Davies Trumpetkonsert, och en sällsynt karamell bjöd Ronald Brautigam och Andrew Parrott på i form av Beethovens pianokonsert 'nr 0', fjortonåringens första försök i genren – ett verk som ska ingå i den pågående cd-serien med Beethovens alla pianokonsalter. Ännu en konsert inom detta projekt hölls i oktober.

Kulturnatten presenterade en första glimt av det som kommer att bli världens första opera skapad direkt för Internet: Fredrik Högborgs Kains kvinna. Den emotsedda och slutsålda konserten med Malena Ernman fick ett annat utseende än beräknat, då ännu en sjukdom drabbade oss. Solisten hann ge konserten i Linköping innan förkylningen slog till med all kraft. Med endast några timmars varsel hoppade Paula Hoffman in och genomförde i princip hela programmet oförändrat, och blev genast älskad. Ernman åter-

kommer med en gratis extrakonsert efter säsongens slut, för dem som har biljetten kvar. Inför vår sedvanliga medverkan i Stockholms Konserthus årliga Ton-sättarfestival framfördes Kimmo Hakolas omvälvande, timplånga pianokonsert med Henri Sigfridsson som solist. Jurowski återkom med utdrag ur Tjajkovskijs balett Törnrosa.

I november inträffade så en av de efterlängtrade höjdpunkterna, den grandiosa konserten i Cloetta Center i Linköping med ingen mindre än tenoren José Carreras.

Året avslutades med att Buribayev var tillbaka, med ett uruppförande av Alexei Kurbatovs verk Valis. Vid samma konsert fick vi också möta det blott 20-åriga stjärnskottet Lise de la Salle i hennes tolkning av Mozarts nionde pianokonsert samt lyssna till Musorgskijs populära Tavlör på en utställning. Sist men inte minst dirigerade Buribayev två mycket uppskattade julkonsalter i samarbete med Bel Cantokören och Musikaliska Sällskapetets Kammarkör.

Populärkonserter

Varje år gör SON ett antal konserter av mer populär karaktär och under 2008 samarbetade vi med Tommy Körberg i produktionen Tommy Körberg - rakt upp och ner. Publiken bjöds på guldkorn ur Körbergs 40-åriga karriär med musik av bland andra Abba, Bellman, Brel, Riedel och naturligtvis favoriterna ur Chess. Den 11 oktober var det dags för en av årets höjdpunkter då SON stod för programmet vid Norrköpings Tidningars 250-årsjubileumskon-

Konserter i De Geer- hallen	Antal konserter				Publikantal			
	2008	2007	2006	2005	2008	2007	2006	2005
Orkesterkonserter	27	25	29	28	22 991	23 601	29 806	26 032
Familjekonserter	5	4	4	2	2 724	2 504	2 219	1 593
Öppna repetitioner/öppet hus ¹⁾	3	3	3	4	1 800	2 900	1 800	1 600
Skolkonserter ²⁾	20	23	19	21	10 751	16 411	15 599	19 068
Övriga konserter ³⁾	8	7	12	13	8 168	4 148	7 822	12 226
Totalt	63	62	67	68	46 434	49 564	57 246	60 519

1) Fri entré är biljettlösa besök. Publikantalet är således uppskattat.

2) Vid skolkonsertproduktionen under hösten var vi hänvisade till Flygeln, max 588 platser. Några intresserade skolor kunde därför inte beredas plats till konserterna.

3) 2005 inbjöds cirka 9000 kommunanställda till nio föreställningar med SON tillsammans med Triple & Touch och Maria Lundqvist. 2006 ingår invigningen av Flygeln med 1200 personer samt Stenhammartävlingen med 1943 personer. 2008 ingår Stenhammartävlingen med 1394 personer.

Symfoniorkestern

sert. Med de välkända solisterna Gunilla Backman och Rennie Mirro fick vi följa med på en resa genom musikalernas värld under ledning av Anders Berglund.

SON medverkade också vid årets augustifest och bjöd in till en gratiskonsert i Vasaparken med Peter Johansson och Matilda Hansson som sångsolister och blott 14-åriga Julia Biegniewski som violinsolist tillsammans med dirigenten Jan-Åke Hillerud. Den bejublade konserten lockade närmare 5000 personer till Vasaparken.

Barn- och ungdomsverksamhet

SON:s barn- och ungdomsverksamhet är mycket uppskattad av Norrköpingsborna. Studiebesöken för de yngre barnen blir raskt fullbokade och så snart skolkonserterna blir bokningsbara är det många skolor som direkt anmäler sina klasser till föreställningarna.

Skol- och familjekonserter

SON bjuder varje år in drygt 20 000 barn och ungdomar till De Geerhallen där de får lyssna till konserter speciellt anpassade till och producerade för elevernas ålder. I februari gavs produktionen "Experiment i ljudkontoret" för grundskolans årskurs 3-5. Andreas Hanson dirigerade symfoniorkestern och det gick inte att ta miste på experimentlustan hos programvärden Fredrik Berling. Med publikens och musiker- nas hjälp skapades olika typer av ljud från helt osannolika instrument. Med denna produktion gav SON förutom konserterna i De Geerhallen även två konserter i Motala. Skolkonsertveckan avslutades med en offentlig familjekonsert i De Geerhallen.

Sedan några år tillbaka har SON som tradition att välkomna barn och ungdomar med funktionsnedsättning att lyssna till SON i specialanpassade konserter. Under 2008 erbjöds två sådana konserter. Programvärden Kjell Jonasson är bekant för publiken och han stimulerar barnen och ungdomarna att på olika sätt medverka i konserten. Detta är en unik verksamhet som bara bedrivs hos SON.

För tredje året i rad samlades 78 ungdomar under sportlovet för att forma Sportlovsorkestern. Med stämledning av nio SON-musiker samt tutturepetitioner jobbade ungdomarna hårt under hela veckan för att avslutningsvis, under ledning av dirigent Cecilia Rydinger Alin, ge två offentliga konserter, i Norrkö-

ping och i Finspång. Syftet är att ge begåvade ungdomar från hela länet chansen att spela i en riktig symfoniorkester och sporra dem att arbeta vidare med sina instrument. Regionförbundet Östsam bidrar till verksamheten med ett årligt ekonomiskt stöd.

I april var det dags för förskolan, förskoleklasser samt grundskolans årskurs 1-2 att komma på konsert. Majas Alfabetssånger gjorde succé och barn från Linköping medverkade i produktionen tillsammans med SON. Lena Anderssons texter har tonsatts av Kerstin Andeby som tillsammans med Peter Wanngren sjöng de älskade visorna tillsammans med barnen och publiken under ledning av Marit Strindlund. Vid den avslutande familjekonserten medverkade också sjuåriga Johan Dalene som gjorde succé som violinsolist i Montis Csardas.

Höstens produktion var anpassad för grundskolans åk 3-5 och i november bjöds det på Spökspaning i Flygeln. Barnen fick leta efter spökspår från De Geerhallens foajé, genom kulverten, ända in i Flygeln. Under ledning av dirigent Andreas Alin bjöd Markatta Musikteater och SON på ett riktigt spökäventyr! Denna produktion avslutades med en offentlig familjekonsert.

Studiebesök

Varje dag under året har en förskoleklass gjort ett "lekfullt studiebesök" på konserthuset för att träffa orkesterns maskotar Filippa Fiol och Filip Fagott. Under en förmiddag har barnen fått bekanta sig med miljön i konserthuset, se och höra alla instrument, göra besök på scenen, smyga bakom kulisserna, spela spel, måla och inte minst lyssna på en riktig orkesterrepetition. Det har inte gått en dag under hela spelåret utan att det har funnits barn på scenen. Redan under hösten 2007 var samtliga besöksdagar 2008 fullbokade av nyfikna förskoleklasser och deras lärare.

Vår pedagog har även gjort uppföljningsbesök på de skolor som besökt konserthuset och SON med sina förskoleklasser. Uppföljningsbesöket inleds med en saga följd av dramatisering, clavesspel, rörelselek och kompismassage – allt till inspelad orkestermusik.

Många särskolor och träningskolor har erbjudits möjlighet till specialanpassade studiebesök hos SON, tillsammans med vår barnpedagog. Denna verksamhet är oerhört uppskattad av såväl barnen som lärarna och vid varje besök upptäcker lärarna vilka talanger barnen har. Här får vi verkligen se vilken effekt

Symfoniorkestern

musiken har på människor!

Under sommarlovet tre första veckor gjorde två förskolegrupper per dag en ”sommarutflykt till musiken”. Barn i åldern 3-5 år fick lyssna till konsert med SON-musiker, leka musiklekar, pyssla, sjunga och självklart spela själva.

I augusti var det fest i Vasaparken. Tillsammans med slagverksmusiker ur SON fick alla barn prova på att spela slagverk och tillsammans med SON:s pedagog bygga en alldeles egen trumma att ta med hem. Under några eftermiddagstimmar byggdes drygt 300 trummor.

Under Kulturnatten bjöds barn in till musikleken ”Gissa visan”. De allra minsta får här en möjlighet att gissa vilka djur några kända barnvisor handlar om. Tillsammans med en violinist, en kontrabasist, en oboist och en valthornist lyssnar, gissar och sjunger alla barn. Avslutningsvis målade barnen en djurmask att ta med sig hem. De tre tillfällen som erbjöds blev snabbt fulltecknade.

Höstlovet dagläger för fritidshem hade japanskt tema. Ett 30-tal barn fick varje dag lyssna till en violin-/violakonsert med SON-musiker. Därutöver samtalade barnen och SON-representanterna om svensk-japansk kultur ur ett barnperspektiv. Barnen fick också lära sig att sjunga på japanska och att vika origami.

Projekt för bättre arbetsmiljö

Hörsel

Bland musikerna i Norrköpings Symfoniorkester finns ett flertal som har eller har haft allvarliga problem med hörselbesvär som tinnitus, ljudöverkänslighet och till och med hörselnedsättningar. Tack vare olika rehabiliteringsinsatser har musiker, som till följd av hörselproblem varit långtidssjukskrivna upp till två år, återgått i tjänst.

Åtgärder som hittills gjorts för att motverka skadliga ljudnivåer är utökning av antalet lyftbord, optimering av reflektorer i taket, installation av olika typer av skärmar på podiet för att sprida ljudet, dämpa ljudet för speciellt utsatta grupper och reflektera ljudet för bättre medhörning. Fler av dessa skärmar har specialtillverkats för att uppnå optimal funktion både vad gäller önskad ljudfunktion som portabilitet och praktisk hantering på podiet.

Av planerade åtgärder återstår byte av textilier på po-

diets väggar för bättre dämpning. För att enkelt kunna variera dämpningen behövs en form av spolgardiner som med hjälp av motorer sektionsvis kan hissas upp eller ned. Det blev en lång process att finna en bra lösning på detta varför en stor del av 2008 har fått ägnas åt detta problem.

Ergonomi

Sedan ett drygt år tillbaka är Previa vår företagshälsovård. Initialt har insatserna nästan uteslutande ägnats åt akuta rehabiliteringsinsatser. Det fanns ett enormt uppdämt behov av insatser vad gäller arbetsrelaterad smärta och värk i leder och muskler bland musikerna, framförallt i nacke, skuldror och brösttrygg. Sjukskrivningar upp till ett år har förekommit.

Fortsättningsvis är avsikten att kunna förskjuta insatserna från rehabiliteringsinsatser till förebyggande åtgärder. Ett led i detta är ”tidig rehabilitering” och sjuk-/friskanmälan via Previa där syftet är att via månatlig genomgång av all personal upptäcka tidiga signaler på ohälsa.

Åtgärder för bättre arbetsmiljö har hittills koncentrerats på hörsel och ergonomi. Nästa steg blir den psykosociala arbetsmiljön.

Måluppfyllelse

I fråga om måluppfyllelse når SON flertalet uppställda mål för verksamheten enligt den antagna uppdragsplanen för 2008, såsom:

- SON skall tillhöra toppskiktet av symfoniorkestrar, nationellt och internationellt. (Delvis uppfyllt) SON tillhör ännu inte det absoluta toppskiktet bland internationella orkestrar.
- SON skall erbjuda högklassiga konserter, spela hela den symfoniska repertoaren och engagera solister och dirigenter på hög internationell nivå. (Uppfyllt)
- SON:s repertoarval är brett, och utan att göra avkall på kvalitet, möter programutbudet publiken och en omvärld i ständig förändring. (Uppfyllt)
- SON speglar tradition, kontinuitet, likväl som nyskapande och experimentell konst. Svenska och nordiska tonsättare ska ha en framträdande position. (Delvis uppfyllt) Svenska och nordiska tonsättare har inte ännu en framträdande position.
- SON:s barn- och ungdomsverksamhet är av cen-

Symfoniorkestern

tral betydelse och ska utvecklas ytterligare för att komma fler barn i kommunen och länet till del. (Uppfyllt)

- SON är genom turnéer ambassadörer för regionen och Sverige samt ligger i täten för en internationell marknadsföring av regionen. (Uppfyllt)
- SON präglas av öppenhet och eftersträvar dialog och utbyte och skapar i konserthusen en spännande kulturell mötesplats. (Uppfyllt)
- SON skall vara en resurs för länets kulturliv och stimulera till lokal arrangörsverksamhet. (Uppfyllt)
- SON har stor närvaro i radio och TV, en omfattande CD-produktion och utvecklar nytänkande inom Internet och nya teknikområden. (Delvis uppfyllt) Under 2008 har SON ej medverkat i TV. I övrigt är målet uppfyllt.
- I SON:s planering av verksamheten ska alltid ett genus- och mångfaldsperspektiv beaktas, såväl vid val av kompositörer, dirigenter, solister etcetera som i fråga om målgrupp vid val av programutbud.

Utvecklingsfrågor de närmaste åren

- Arbeta för att förstärka verksamhetens finansiering.
- Att utöka publikunderlaget samt att genomföra publikundersökningar.
- Tillämpa det nya riksavtalet för branschen.
- Att utöka antalet konserter i Linköpings konserthus genom uppdrag av Linköpings kommun.
- Att förankra SON som en utvecklingsfaktor för Fjärde storstadsregionen.
- Att etablera SON som hela Östergötlands symfoniorkester och öka antalet konserter i Linköping och i övriga länet genom flexibilitet i programval och orkesterstorlek.
- Genom donationen efter Siw Ericdotter Sailer

utbilda och vidareutveckla organisationens konstnärliga och administrativa personal.

- Genomförandet av SON:s 100 års jubileum 2012.
- Förstärka samarbetet med näringslivet.
- Fortsatt fokusering på program för barn- och unga och samarbete med kulturskolor och amatörmusiklivet.
- Att genomföra minst en gratiskonsert per säsong.

Tankar om framtiden

Norrköpings Symfoniorkester är en av Sveriges fem större, professionella, symfoniorkestrar. De övriga fyra finns i Stockholm (två), Göteborg och Malmö. Orkesterns nuvarande storlek gör det möjligt att framföra konstmusik av flertalet kompositörer. Med stolthet kan vi konstatera att SON kan fira sitt 100 årsjubileum 2012.

Att en kommun av Norrköpings storlek har valt att satsa på kultur och på en symfonisk orkester är berömvärd. Men den ekonomiska situationen för SON är mycket bekymmersam. Årets resultat är negativt med ett underskott om cirka 650 tkr.

I Kulturrådets beslut för 2009 tillförs SON ett större bidrag än budgeterat, vilket är glädjande, men det intressanta är att Norrköpings Symfoniorkester omnämns under rubriken ”Främja utvecklingen inom musikområdet” som en av fyra orkestrar där bidraget bör förstärkas. Vår förhoppning är därför att Norrköpings kommun, Linköpings kommun och Regionförbundet Östsam inom ramen för den översyn av scenkonsten i Östergötland som skall presenteras i september 2009 möter statens besked i frågan om den framtida finansieringen av Norrköpings Symfoniorkester. Därmed kan östgötarna få fortsätta att uppleva en orkester i världsklass!

Valnämnden

Ansvarsområde

Valnämnden har hela det lokala ansvaret för genomförande av val enligt vallagen och folkomröstningslagen. Kommunstyrelsens administrativa kontor ansvarar för valnämndens kansli.

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter	0	0
Verksamhetens kostnader	-174	-176
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	0	0
Verksamhetens nettokostnad	-174	-176
Budget	251	225
Årets resultat	77	49
Nettoinvesteringar	0	0

Ekonomiskt resultat

Valnämndens budget var 251 tkr. År 2008 var det inget val. It-kostnaderna för året var omkring 105 tkr. Övriga kostnader har varit för översyn av valdistrikten, arvoden till förtroendevalda, lokalhyra med mera. Nämndens resultat för året blev 77 tkr.

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	0	0
Antal anställda	0	0

Viktiga händelser under året

Valnämndens kansli har genomfört arbetet med översyn av valdistrikten och valkretsarna inför valet till Europaparlamentet år 2009. Länsstyrelsen har 2008-12-01 beslutat om nya valdistrikt, 72 stycken, och valkretsar, 2 stycken.

Framtiden

Den 7 juni 2009 är det val till Europaparlamentet. Under hösten 2009 påbörjas planeringen av allmänna valen i september 2010.

Valnämnden planerar att fortsätta samarbetet med demokratiberedningen för att öka valdeltagandet främst hos medborgarna med utländsk bakgrund och förstagångsväljare.

Överförmyndaren

Ansvarsområde

I enlighet med Föräldrabalkens 19:e kapitel ska varje kommun välja en överförmyndare. Denne ska i enlighet med föräldrabalkens regler öva tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare samt tillse därtill kommande arbetsuppgifter.

Överförmyndaren ansvarar för granskningen av gode mäns, förvaltares och förmyndares årsräkningar. Kommunen har enligt föräldrabalken ansvar för kostnaderna att bedriva verksamheten.

Överförmyndarens tillsyn ska utifrån föräldrabalkens föreskrifter tillgodose kommuninvånarnas behov av rättssäkerhet och god service.

Ekonomiskt resultat

För 2008 fick överförmyndaren en budget på 9 489 tkr. Resultatet för 2008 är positivt med 465 tkr. Överförmyndaren har under året belastats med felaktiga sociala avgifter avseende gode män och förvaltare. En korrigerig har därför gjorts med 434 tkr. Även utan denna korrigerig så skulle resultatet för överförmyndaren ha blivit positivt, dock inte lika stort men med 31 tkr.

Generellt kan man konstatera att det är mycket svårt att budgetera för överförmyndarens verksamhet. Detta genom att man inte kan förutsäga hur huvudmännens ekonomiska situation eventuellt kommer att förändras under året och att man inte heller kan förutsäga hur nya ärenden kommer att påverka överförmyndarens budget. En annan sak är att antalet dödsfall per år, av huvudmän också påverkar resultatet, då det kan innebära att det blir två arvodesutbetalningar per år, istället för en.

Under året har överförmyndaren inte dragit på sig några oplanerade eller onödiga kostnader, utan i öv-

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	4 023	4 219
Verksamhetens kostnader.....	-13 038	-13 382
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-9	-9
Verksamhetens nettokostnad.....	-9 024	-9 173
Budget.....	9 489	8 756
Årets resultat.....	465	-417
Nettoinvesteringar.....	0	0

Personalredovisning	2007
Antal årsarbetare.....	3,5
Antal anställda.....	4
<i>Anställda fördelade på kön</i>	
Män.....	0
Kvinnor.....	4
<i>Anställda fördelade på ålder</i>	
20-29.....	0
30-39.....	0
40-49.....	1
50-59.....	1
60 -.....	2

Genomsnittlig sjukfrånvaro				
Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,92	0,98	22,92	22,92
15-60 dagar.....	1,13	0,92	4,17	4,17
61- dagar.....	0,58	1,29	4,17	4,17

Antal ärenden	2008	2007	2006	2005	2004
	2 276	2 380	2 047	1 980	1 987

rigt har det varit samma kostnader som tidigare år. En nödvändig utgift har dock varit att införskaffa två nya dokumentskåp, vilket har varit den största utgiften under 2008.

Överförmyndarens verksamhet är styrd av föräldrabalken vilket gör att överförmyndaren inte själv kan påverka kostnaderna för uppdragstagarna. Arvodena till gode män och förvaltare följer de rekommendationer som har givits av Sveriges kommuner och landsting.

Överförmyndaren

Viktiga händelser 2008

Den första delen av 2008 har ägnats åt granskningar av ställföreträdarnas årsredovisningar och i samband med det utbetalning av de årliga arvodena.

Andra delen av året, har gått åt till att komma ifatt med de arbetsuppgifter som inte hunnits med under våren.

En nyrekrytering har påbörjats under senhösten och beräknas vara klar i början av 2009. Det är en pensionsavgång som tillsätts.

Fokusområden för 2008

För 2008 satte överförmyndaren upp ett flertal områden att fokusera runt. Överförmyndaren ville till exempel, arbeta fram en handlingsplan för barnärenden, utbilda personalen mer i föräldrabalken, fokusera mera på utbildning till gode män och förvaltare och arbeta fram bättre informationsmaterial.

Överförmyndaren har dock inte haft möjlighet att arbeta med något av dessa fokusområden. Orsaken är den att de 2,5 st handläggartjänsterna inte medger tid för annat än de arbetsuppgifter som krävas för att hålla verksamheten flytande.

Framtid

De kapitel i föräldrabalken som rör ställföreträdarskap är under förändring och vissa delar av dessa lagändringar har redan trätt i kraft. Flera av dessa lagändringar innebär ökade arbetsuppgifter för överförmyndaren. Bland annat i de så kallade ”barnärendena” har gränsvärdena för överförmyndarens kontroll sänkts, vilket innebär en ökad mängd ”barnärenden”. En lagförändring som kommer att förändra överförmyndarens arbetsuppgifter väsentligen är att tingsrättens beslutanderätt i vissa godmansförordnanden kommer att flyttas till överförmyndaren. Det gäller sådana ärenden där huvudmannen själv söker god man.

2009 har överförmyndaren två pensionsavgångar, var av den ena har rekryterats till.

Stadsplaneringsnämnden

Ansvarsområde

Stadsplaneringsnämnden svarar för beredning och planering i samhällsbyggnadsfrågor, köp och försäljning av fastigheter, upplåtelser av tomträtter, genomförande av exploateringsavtal samt för upprättande och tillhandahållande av geografisk information och geografiska informationssystem. Stadsplaneringsnämnden är även förvaltare av kommunens verksamhets- och bostadsfastigheter samt kommunens markreserv.

Till stadsplaneringsnämnden hör stadsbyggnadskontoret. Stadsbyggnadskontoret består av verksamheterna geografisk information, lokalförsörjning, mark och exploatering samt fysisk planering. Som stöd till verksamheterna finns verksamhetservice.

Stadsbyggnadskontorets verksamhetsidé är att i dialog med kommunens invånare och aktörer planera och utveckla stadsmiljön till gagn för nuvarande och kommande generationer samt försörja kommunens olika verksamheter med ändamålsenliga lokaler och geografisk information.

Ekonomiskt resultat

Stadsplaneringsnämnden visar totalt ett överskott på 809 tkr. Lokalförsörjningen och fysisk planering visar underskott som balanseras inom stadsbyggnadskontorets totala verksamhet genom överskott inom geografiska informationsverksamheten.

Underskottet inom fysisk planering beror på att en större utredning kring översvämningsriskerna i området kring Motala Ström har utförts. Stadsbyggnadskontoret bedriver ett antal större planuppdrag som angränsar till Motala ströms vattensystem. Utifrån de förändrade klimatförutsättningarna måste större uppmärksamhet riktas mot risken för översvämningar.

Resultaträkning		2007
Verksamhetens intäkter.....	825 630	775 419
Verksamhetens kostnader	-671 658	-611 321
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-176 314	-183 507
Verksamhetens nettokostnad	-22 342	-19 408
Budget	23 151	21 378
Årets resultat.....	809	1 970
Nettoinvesteringar	-249,7	-178 215
- varav lokalförsörjningsenheten.....	-236,4	-162 616

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	78,50	80,50
Antal anställda	80	81
Varav		
<i>Ledning</i>	1	1
<i>Lokalförsörjning</i>	15	19
<i>Geografisk information</i>	16	19
<i>Mark- och exploatering</i>	12	12
<i>Fysisk planering</i>	24	19
<i>Verksamhetservice</i>	12	11

Anställda fördelade på kön

Män.....	39	44
Kvinnor.....	41	37

Anställda fördelade på ålder

20-29	9	11
30-39	21	19
40-49	15	14
50-59	22	23
60 -	13	14

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,31	0,45	10,22	11,66
15-60 dagar.....	0,24	0,44	0,97	2,26
61- dagar.....	0,09	0,54	0,31	1,81

Lokalförsörjningens underskottet hänförs i huvudsak till ökade kostnader för akuta reparationer inom det löpande underhållet av fastigheter.

Överskott inom geografisk information beror i första hand på ökade intäkter för mätuppdrag åt Banverket på Malmölandet och ökat antal kart- och GIS-uppdrag. Överskottet beror även på att budgetmedel för projektet landsbyggsadresser (500 tkr) inte behövts ta i anspråk då projektet avslutades under 2007.

Stadsplaneringsnämnden

2008 planerades en internationell arkitektävling för resecentrum i samarbete med Linköpings kommun inom ramen för NUTEK-projektet. Arkitektävling startade inte under 2008 och budgetöverskottet har använts till att täcker upp kostnader för Ostlänken (utredningar om upphöjd station och nordvästra godsspåret).

Nettokostnad och resultat per budgetansvar	Resultat 2008	Bokslut 2008	2007	2006	2005
Stadsplaneringsnämnden	44	309	498	299	323
Ledning	21	14 198	14 007	18 133	20 346
Lokalförsörjning ¹⁾	-844	748 390	709 774	719 848	682 881
Geografisk information	1 736	4 055	5 049	4 082	4 985
Mark och exploatering	388	13 538	10 357	13 360	11 744
Tomträttsverksamhet.....	-207	-26 112	-25 653	-21 993	-21 766
Fysisk planering.....	-368	11 221	10 921	10 268	10 816
Verksamhetsservice	39	4 289	3 752	3 674	3 534
Summa	809				

1) För lokalförsörjningen redovisas omslutning

Kvalitetsarbete

Lokalförsörjningen har under 2008 arbetat med resultatet av kundattitydmätningen 2007. Ett antal fokusområden för förbättringar har identifierats och en aktivitets- och handlingsplan har tagits fram. En aktivitet har varit att ta fram en populärversion av avtal mellan lokalförsörjningen och förvaltningsentreprenörerna. Under 2009 kommer en riktad kundenkät kring yttre miljön att gå ut.

Nettokostnad per verksamhet	2008	2007	2006	2005	2004
Nämndverksamhet.....	363	546	338	363	383
Nämndadministration	408	409	348	330	367
Lokalförsörjning ¹⁾	11 075	10 632	15 179	16 665	16 682
Fysisk och teknisk planering	24 153	21 739	19 793	19 242	15 592
Kommunal lantmäteriverksamhet	4 945	6 065	4 665	5 647	5 941
Lantegendomar	-1 977	-1 286	877	2 017	1 920
Reglerings- och saneringsfastigheter	9 282	6 705	8 315	5 926	5 910
Tomträttsverksamhet.....	-26 129	-25 769	-22 266	-21 767	-21 018
VA-tillsyn	222	368	428	253	294
Summa	22 342	19 409	27 677	28 676	26 070

1) Verksamheten lokalförsörjning har en total omslutning på cirka 748 mnkr.

Ett professionellt utvecklingsprogram för alla medarbetare inom stadsbyggnadskontoret startade under hösten 2006. Programmet kommer att sträcka sig över tre år. Intentionen med programmet är att ge personalen ökad kompetens i effektiv kommunikation oavsett sammanhang, ökat självförtroende, självinsikt och mod samt ökat engagemang och samsyn. Utvecklingsprogrammet har lett till bättre bemötande, bland annat har samrådsformerna i planarbetet förbättrats.

Stadsbyggnadskontoret deltar i det kommungemensamma utvecklingsarbetet kring företagsetableringar. Utvecklingsarbetet har bland annat medfört att företagen får ett samlat bemötande av kommunens representanter.

Fokusområden

Utifrån uppdragen i uppdragsplanen har stadsplaneringsnämnden haft två fokusområden 2008.

Fokusområde 1

- Den översiktliga planeringen och detaljplaneringen ska ske i en turordning som säkerställer att verksamheter kan etablera sig/utöka i Norrköping utan att den långsiktiga hållbara utvecklingen riskeras.

Fokusområdet har redovisats i en rapport till stadsplaneringsnämnden den 9 december. Den översiktliga planeringen och detaljplaneringen styrs av en prioritering som till stor del syftar till tillväxt och fler arbetstillfällen i Norrköping. Gällande lagstiftning, näringslivsprogram, naturvårdsprogram, miljöprogram och checklistan för hållbar utveckling hjälper planprojekten att drivas mot ett hållbart resultat ur ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv.

Översiktsplanarbetet har under året fokuserat på fördjupningen av översiktplanen för Resecentrum och södra Butängen, den gemensamma översiktplanen för Norrköping och Linköping samt fördjupningen

Stadsplaneringsnämnden

av översiktplanen för Bråvalla. I Kimstad pågår genomförandearbetet av fördjupningen av översiktplanen som antogs av kommunfullmäktige i december 2007.

Planarbete som främjar närheten till kollektivtrafik har genomförts i Kimstad, Kneippen Syd och Brånestad. Detaljplanearbete sker för att möjliggöra byggandet av Kardonbanan som kommer att förbättra tillgängligheten för godstransporter på järnväg till och från hamnen.

Under året har två detaljplaner för etablering av sågverk på södra Malmölandet tagits fram. Sågverken skapar förbättrade möjligheter för ökad produktion av ett långsiktigt hållbart byggmaterial – trä.

Fokusområde 2

- Gå vidare med arbetet att redovisa förväntad efterfrågan på mark för handelstomter och industritomter i olika storlekar under kommande 5 år. I arbetet ingår även upprättande av en plan som beskriver hur efterfrågan ska tillgodoses.

Fokusområdet har redovisats i en rapport till stadsplaneringsnämnden den 9 december.

Rapporten redovisar hur mycket mark kommunen sålt under de senaste åren för aktuella ändamål. Med utgångspunkt från detta och antagande om hur behovet kommer att förändras har behovet för de kommande 5 åren räknats fram. Rapporten avslutas med förslag på åtgärder som bör tas för att skapa en fullgod beredskap.

Dessa förslag är att betrakta som underlag för beslutsfattande, samtidigt som de kan användas som struktur för den plan för perioden som efterfrågas.

För industrimark föreslås följande åtgärder utifrån fokusrapportens resultat:

- Snarast arbeta om ett område på 375 000 m² mark avsedd för *stora och mycket stora tomter*, från tillgänglig inom 6-24 månader till *direkt tillgänglig*, inom 0-6 månader.
- Arbeta om 180 000 m² mark från kategorin *tillgänglig på sikt* (3-5 år) till att under perioden bli *direkt tillgänglig* mark (0-6 mån). Fokus bör i detta avseende huvudsakligen läggas på att få fram 160 000 m² mark för *små och medelstora tomter*.

Frågan om hur stadsbyggnadskontoret långsiktigt ska arbeta vidare med att tillgodose behoven av handelsmark bör hanteras inom revideringsarbetet av översiktplanen och handelspolicyn. I övrigt bör befintlig handelspolicy ligga till grund för vilka åtgärder som ska tas för att hantera efterfrågan på handelsmark.

Hur dessa förslag på åtgärder för industri och handel ska införlivas till en plan för perioden bör göras föremål för vidare bearbetning. Vilka nya markområden som är lämpliga att iordningställa och vilken prioritering som ska råda mellan dem har bedömts vara frågor som ligger utanför fokusrapportens uppdragsram. Arbetet med att undersöka vilka åtgärder som ska tas för att hantera behovet av mark föreslås arbetas in i stadsplaneringsnämndens uppdragsplan för perioden.

Lokalförsörjning

Ansvarsområde

Lokalförsörjningens ansvarsområde är att för kommunens verksamhetslokaler utöva ägarfunktionen på så sätt att dess värde och brukbarhet upprätthålls eller förbättras. Lokalförsörjningen är kommunens service- och samordningsorgan för olika lokalfrågor och ansvarar även för inhyrning av externa lokaler för kommunal verksamhet.

Genom att lokalerna i hög grad påverkar verksamhetens kvalitet och utformning är huvuduppgiften att

tillhandahålla ändamålsenliga lokaler, samtidigt som fastighetskostnaderna eftersträvas att minimeras och lokaleffektiviseringar uppnås.

Ekonomiskt resultat

Lokalförsörjningen visar ett underskott på cirka 800 tkr. Den ekonomiska omslutningen för året är cirka 748 000 tkr, vilket jämfört med 2007 är en ökning. Det beror i huvudsak på en ökad lokalarea. Jämfört med budget är kostnaden lägre för värme och el samt

Stadsplaneringsnämnden

för snöröjning och halkbekämpning.

Detta har skapat ett ekonomiskt utrymme att öka insatserna av planerade underhållsåtgärder. Underskottet hänförs i huvudsak till ökade kostnader för akuta reparationer inom det löpande underhållet av fastigheter.

Viktiga händelser

Inom lokalförsörjningen har ett intensivt arbete pågått under året för att möta efterfrågan på förskoleplatser. Barnantalet ökar mer än vad som tidigare har beräknats och 13 nya förskoleavdelningar har öppnats under året. Arbete pågår även med att undersöka lämpliga lokaler för LSS-verksamhetens dagliga verksamhet och lokaler för den sociala verksamheten, bland annat en framtida lokalisering av Hamnbrohemmet.

Nybyggnationen av äldreboende i Krokek och i Vilbergen (Bärnstenen) har färdigställts och inflyttning har ägt rum under första halvåret. Även Mariabäckens tillbyggnad av 20 platser har färdigställts och inflyttning ägde rum under hösten. Stora ombyggnationer pågår av äldreboendet Borgmästaregården som färdigställs första halvåret 2009 och Borgsmoskolan som invigdes vid årsskiftet. Avtal har tecknats med Kärnhem om att uppföra ett äldreboende med 63 platser i Söderportområdet i Haggeby. Boendet beräknas vara klart i början av 2010.

Nybyggnationen av Lindöskolan är i full gång och beräknas bli färdigställt till halvårsskiftet 2009. I anslutning till skolan kommer ett av Lindö FF bildat fastighetsbolag att uppföra en sporthall och en fotbollsplan. Hyresavtal med fastighetsbolaget är tecknat.

På Bråvallaområdet har Etablering i Norrköping AB anpassat Byggnad 93 till ny modern lackerarskola för

Arean fördelat på olika verksamhetslokaler 2008-12-31	Kommun-ägda kvm	Inhyrda kvm	Totalt kvm	Proc
Skolor	341 342	28 012	369 354	48
Förskolor.....	52 231	19 175	71 406	10
Äldreboende och omsorg.....	96 035	101 498	197 533	26
Kulturlokaler.....	21 075	2 475	23 550	3
Kontorslokaler	33 929	23 472	57 401	7
Övrigt	39 470	8 379	47 849	6
Summa	584 082	183 011	767 093	100

Vakansgraden har under året minskat och uppgår den 31 december 2008 till cirka 5 700 kvm vilket jämfört med 2007 är en minskning med cirka 3 700 kvm. Vakansgraden beräknad utifrån den total arean uppgår till 0,7 procent, vilket är mycket lågt.

Total lokalarea 2008-12-31	Lokalarea vm	Proc
Egna lokaler		
Primära verksamhetslokaler.....	584 082	65,8
Bråvallaområdet.....	27 300	3,1
Fritidsanläggningar	15 146	1,7
Brandförvarsanläggningar.....	11 589	1,3
Spårvagnshallarna.....	14 602	1,6
Inhyrda lokaler		
Hysesbostäder i Norrköping AB	44 165	5,0
Eventfastigheter i Norrköping AB	51 282	5,8
Etablering Norrköping AB	4 193	0,5
Övriga fastighetsägare	134 653	15,2
Summa.....	887 012	100

Den totala lokalarean har i jämförelse med 2007 ökat med ca 14 000 kvm. Ökningen förklaras i huvudsak med tillkomsten av nya äldreboende i Krokek och i Vilbergen (Bärnstenen) samt inhyrning av Multisportanläggningen vid Himmelstalund. Även utökningen av antalet förskoleavdelningar påverkar arean positivt.

Det kommunalt ägda fastighetsbeståndet har minskat med ca 50 000 kvm vilket hör samman med att fritidsanläggningar och eventfastigheter under året har överförts till det kommunala bolaget Eventfastigheter i Norrköping AB. Ingelstagymnasiet och Östra Stenby skola avyttrats vid slutet av året.

Ebersteinska gymnasiet. Kontrakt har tecknats med bolaget och färdigställande ägde rum under hösten.

Avtal har även tecknats under året för Norrköpings Idrottspark och den nya Multihallen på Himmelstalundsområdet som invigdes i slutet av året.

Taborsbergs herrgård har under våren förvärvat och kommer under 2009 att anpassas till förskola. Efterfrågan på förskoleplatser är mycket stor i Enebyom-

Stadsplaneringsnämnden

rådet. För att tillgodose det framtida behovet av förskoleplatser kommer det de närmsta åren att byggas nya förskolor både i egen regi och av marknaden. För att underlätta processen vid nybyggnation har en typförskola tagits fram.

Avtal har tecknats med Eon avseende leverans av fjärrvärme till ett antal verksamhetslokaler i Lindö. Avtalet omfattar bland annat nya Lindöskolan, gamla Lindöskolan och Tegelgården. Detta har medfört att olja- och elanvändningen har reducerats till förmån för fjärrvärme. Dimensioneringen av nätet möjliggör en vidare leverans av fjärrvärme till Marby om det finns efterfrågan. Övriga energikonverteringar som vidtagits är Kättingeskolan, Tåbyskolan och Bråviksgården där oljan har ersatts med pelletsuppvärmning.

Hysesavtal har tecknats med Linköpings universitet och Akademiska hus avseende Norrköpings Visualiserings- och interaktivitetsstudio C som kommer att vara beläget i kvarteret Kopparhammaren 6 (Bergsbron-Kungsgatan). Stora ombyggnationer ska genomföras i projektet som beräknas vara färdigställt i början av 2010. Förhandling pågår om hyresavtal med fastighetsägare Klöver (kvarteret Kopparhammaren 7) för att möjliggöra filmstudios i kultur- och fritidskontorets regi.

Framtiden

För framtiden är dialogen och samarbetet med de olika verksamhetskontoren viktig för att så tidigt som möjligt kunna fånga upp de förändrade lokalbehoven. Detta arbete bedrivs kontinuerligt i lokalgrupper för de stora kommunala verksamheterna.

Kostnadsutvecklingen de senaste åren för fjärrvärme och el har varit påtaglig och upptar en allt större andel av den totala budgeten. Att döma av kostnadsutvecklingen på el och av miljömässiga skäl så är det angeläget att försöka minska förbrukningen och kostnaderna genom att dels genomföra energibesparingar på befintliga anläggningar och dels att konvertera till andra energislag.

Totala fastighetskostnaden fördelat på områden	2008 mnkr	2008 proc	2007 mnkr	2007 proc
Kapitalkostnader.....	157 072	21,0	165 788	23,6
Inhyrda lokaler	283 981	38,2	216 438	30,9
Planerat underhåll.....	56 948	7,7	52 559	7,5
Lokalanpassningar	5 624	0,8	5 474	0,8
Mediaavgifter	102 585	13,8	123 951	17,7
Drift och skötsel.....	53 956	7,3	56 741	8,1
Löpande underhåll.....	52 711	7,1	50 015	7,1
Skatt och försäkringar.....	8 858	1,2	9 518	1,4
Administration.....	17 940	2,4	17 273	2,4
Övrigt	3 798	0,5	3 600	0,5
Summa	743 473	100	701 357	100

Tabellen redovisar totalt en kostnadsökning på cirka 42 mnkr mellan åren 2007 och 2008. Huvudförklaringen är en utökning av lokalarean med cirka 14 000 kvm. Vidare så har ett antal investeringar som slutfördes under 2007 genererat helårseffekt under 2008 på kostnaderna. Kostnaderna för inhyrda lokaler har ökat markant vilket är följden av försäljningen av fastigheter till det kommunala bolaget Eventfastigheter och nya inhyrningar av äldreboende.

Kapitalkostnader och mediaavgifterna har minskat vilket även det förklaras av överlåtelse av fastigheter där kostnaden istället ingår i hyresbeloppet från Eventfastigheter.

Omfattande åtgärder har genomförts inom fastighetsbeståndet de sista åren som medfört att oljeförbrukningen har minskat avsevärt. För att fortsätta konverteringsarbetet i framtiden är det nödvändigt att avsätta medel i investeringsbudgeten för att klara de intentioner som finns i kommunens miljöprogram. Energiarbete kommer redan under 2009 att intensifieras genom att den nya energiplanen, som kommer att beslutas i kommunfullmäktige under våren, har högt ställda mål på energibesparingar.

Införandet av energideklarationer kommer att medföra ökade kostnader både avseende besiktningar och nödvändiga åtgärder. Ökade myndighetskrav på PCB-sanering kommer också att medföra ökade kostnader under 2009.

Investeringar

Redovisade investeringsprojekt uppgår till en budgetvolym på totalt 846 040 tkr och sammantaget redovisas ett befarat underskott på cirka 9 500 tkr (1,1 procent). Av det samlade underskottet ingår 13 investeringsprojekt som slutredovisas i kommunfullmäktige i början av 2009 och de belastar sammantaget det totala underskottet med 3 400 tkr.

Förklaring till det kvarvarande underskottet beror i huvudsak på att tillkommande arbeten är mycket

Stadsplaneringsnämnden

svåra att förutse under utrednings- och projekteringsarbetet avseende projekt som domineras av om- och tillbyggnadsåtgärder. Kostnaderna inom byggsektorn har dessutom ökat markant de senaste åren men har nu stagnerat eftersom konjunkturen vänt.

De enskilda projekten uppvisar relativt små avvikelser förutom på Borgsmoskolan, Borgmästaregården, Timmermannens äldreboende och Mariabackens äldreboende. Underskotten för dessa fyra projekt uppgår till cirka 4 600 tkr.

Underskotten på Borgsmoskolan, Borgmästaregården, och Timmermannen förklaras dels av förändringen av kostnadsläget i byggbranschen dels av att vissa konstruktionsförändringar vidtogs som blev mer kostsamma. Ökade myndighetskrav inom livsmedelshanteringen har också medfört ökade kostnader som inte kunde förutses. På Mariabacken beror kostnadsökning på verksamhetsspecifika delar såsom trygghetslarm och annan typ av utrustning.

Geografisk information

Ansvarsområde

Geografisk information har till uppgift att tillhandahålla och utveckla produkter och tjänster inom området geografisk information och geografiska informationssystem. De bereder även ärenden gällande namnsättning av gator med mera inom kommunen.

Ekonomiskt resultat

Geografisk information visar ett överskott på 1 736 tkr. Överskottet beror i första hand på ökade intäkter för mätuppdrag åt Banverket på Malmölandet (cirka 800 tkr) och ökat antal kart- och GIS-uppdrag som medfört extra intäkter på cirka 300 tkr. Överskottet beror även på att budgetmedel för projektet landsbyggsadresser (500 tkr) inte behövts ta i anspråk då projektet avslutades under 2007.

Investeringsanslaget på 300 tkr för inköp av mätinstrument har inte förbrukats. Mätinstrument har uppgraderats och bytts ut till hyresavtal istället för ägande. Detta för att göra instrumentparken mer flexibel och lättare att modernisera.

Viktiga händelser under året

Genom att lagringsmiljö för baskartan har bytts ut och att det har skett ett systembyte inom mätverksamheten har hanteringen av kommunens geografiska information blir flexiblare.

Under 2008 har ett stort mätuppdrag för Banverket på Malmölandet genomförts. Uppdraget innebar att mäta för att kunna göra en höjdmödel och stomnät för kardonbanan.

Bilder inom geografisk information blir viktigare och

viktigare. Flygfotografering över Svärtinge och Bråvalla-Ingelsta har genomförts och används för att uppdatera kommunens primärkarta. Resultatet finns tillgängligt för kommunens alla kartanvändare och medborgarna når det på internet.

Den geografiska produkten (pictometry) har uppdaterats. Det är en snedbildsbank som täcker området från Ensjön upp till Åby. Att kunna se marken från sidan ger en annan information än traditionella ortofoton.

En mindre laserskanning har gjorts över en del av Glan i samband med att underlag togs fram för den översvämningskartering SMHI gjort över kommunen.

Samarbetet med Norrköping Vatten AB har ökat under året. Uppdraget att dokumentera deras ledningsinformation har utökats med att föra över så kallad fritext från ritningarna. Geografisk information bidrar även med teknisk- samt projektledarkompetens i ett projekt som syftar till att byta kunddebitering-, drift och ledningskartssystem.

2008 var Kartans År och den 5 september genomfördes Kartans Dag tillsammans med SMHI, Sjöfartsverket, Luftfartsverket samt orienteringsklubbarna i Östergötland. Det kom många besökare och intresset var stort för verksamheten.

Under 2008 har det varit fortsatta möten med Linköpings kommuns lantmäteri, som ansvarar för GIS-frågor i Linköping. I framtiden är förhoppningen att det ska finnas olika samarbetsprojekt i GIS-frågor mellan kommunerna.

Stadsplaneringsnämnden

Framtiden

Utvecklingen mot bättre digitalkameror, digitala filmkameror och datorer gör att det kommer att fortsätta dyka upp nya lösningar och alternativ inom geografiska informationsområdet.

Under 2009 kommer kommunens interna kartstöd (INKA) bytas ut till ett modernare.

Arbetet att övergå till annat referenssystem kommer att fortgå. Det kommer att medföra att det blir enk-

lare att byta geografisk information mellan andra kommuner och myndigheter.

Inom 3D kommer mycket att hända i framtiden. En grupp från stadsbyggnadskontoret har tagit kontakt med Visualiseringscentret för vidare samarbete.

Den lågkonjunktur som började i slutet av förra året kommer att medföra minskat antal uppdrag inom kart- och mätverksamheten.

Mark- och exploatering

Ansvarsområde

Mark- och exploateringsverksamheten är kommunens operativa organ för mark- och exploateringsfrågor. De förhandlar, upprättar och genomför avtal som avser köp och försäljning av fastigheter, exploatering, arrenden och övriga nyttjanderättsupplåtelser.

Mark och exploatering har även ett samordningsansvar inom kommunen för genomförande av exploateringar och är ansvarig för det kommunalekonomiska resultatet av dessa.

Mark och exploatering är förvaltare av kommunens markreserv, tomträtter samt för övriga fastigheter där ingen annan förvaltare är utsedd.

Ekonomiskt resultat

Mark och exploatering visar ett överskott på 181 tkr. Överskottet beror på minskad kostnad för en sanering av förorenad mark som genomfördes i slutet av året.

Viktiga händelser

Kommunfullmäktiges beslut om förvärv av fastigheten Krusenhov 2:1 vann laga kraft i januari varefter köpet har genomförts och fastigheten tillträtts.

Markanvisningsavtal har tecknats med Holmen AB och Rörvik Timber AB gällande mark för sågverk på Krusenhov 2:1. Planering för etableringar och förhandlingar om markförsäljning pågår.

Fortifikationsverket och kommunen har tecknat en avsiktsförklaring gällande samarbete för att utveckla statens fastighet inom Bråvalla.

Avtal har tecknats med Fastighets AB LE Lundberg om marköverlåtelse för att bolaget ska kunna genomföra omfattande byggnation i centrala staden.

Utveckling av Strömsholmen har startat med byte av bron från södra kajen.

Kajen i Arkösund har köpts in. Samarbetsavtal har tecknats med intressent.

Fastigheten Kålebo 2:53 (Sköldvik) i Arkösund har inköpts och utvecklats till en allmän badplats. De de-

Mark och exploateringsverksamhetens intäkter 2006-2008, exkl tomträtter

	2006	procent	2007	procent	2008	procent
Hyror	3 775	12	4 237	15	11 273	29
Arrenden	9 245	29	9 876	34	10 419	27
Avkastn skog, utdel allmänning	1 828	6	1 863	6	1 974	5
Kommunbidrag.....	16 378	51	12 018	42	13 926	36
Övriga intäkter.....	756	2	959	3	1 107	3
Summa	31 982	100	28 953	100	38 699	100

Stadsplaneringsnämnden

Mark och exploateringsverksamhetens kostnader 2006-2008, exkl tomträtter

	2006	procent	2007	procent	2008	procent
Fastighetsservice	1 444	6	1 216	6	3 411	12
Underhåll byggnader o mark	2 700	12	3 027	15	3 611	13
Kapitalkostnader	12 319	54	8 291	42	9 132	32
Skatt o försäkring	1 262	6	1 699	8	1 924	7
Personalkostnad	4 120	18	4 972	25	6 000	21
Konsumtionsavgifter	906	4	893	4	4 374	15
Summa	22 751	100	20 098	100	28 452	100

Utöver ovanstående redovisade poster ingår ytterligare kostnader i verksamheten.

lar av fastigheten som inte ska ingå i badplatsen har sålts.

Utveckling av Norsholms kanalområde har inneburit att en ny köttbutik öppnat i området.

Framtiden

Mark och exploatering deltar i flera stora och för Norrköping viktiga framtidsprojekt. Som exempel kan nämnas följande:

- Förhandlingar om förvärv och planering av Bråvalla och planering av södra Malmölandet.
- Planering av Norrleden och Ostlänken.
- Omvandling av södra Butängen till Nya Staden.
- Utveckling av Arkösund.
- Utveckling av Strömsholmen som en del av Vid Strömmen projektet.
- Utveckling av Norsholms kanalområde.

Investeringar

Det generella investeringsanslaget på 1 000 tkr har använts till att ansluta ett bostadshus till kommunalt vatten och avlopp, ansluta två fastighet till fjärrvärme och att anlägga gödselplatta på NORE.

Renovering av Ljura Bäcks kulvert vid Hageby Centrum är avslutad. Projektet avslutas när garantitider har löpt ut. Allt pekar på att projektet kan slutföras inom tilldelad ram.

Arbetet med att renovera kajen i Arkösund har slutförts. Fastigheten har förvärvats och det återstår att köpa byggnader och anläggningar. Hela anslaget har inte utnyttjats under 2008.

Fysisk planering

Ansvarsområde

Verksamheten fysisk planering omfattar översiktsplanering, detaljplanering och utredningar.

Ekonomiskt resultat

Fysisk planeringsverksamheten redovisar ett underskott på 368 tkr. Underskottet hänförs till kostnaden för en utredning över de översvämningssrisker som finns kring Motala ström. Stadsbyggnadskontoret bedriver ett antal större planuppdrag som angränsar till Motala ströms vattensystem. Utifrån de förändrade klimatförutsättningarna måste större uppmärksamhet riktas mot risken för översvämningar.

Viktiga händelser

Arbete med den gemensamma översiktsplanen för Norrköping och Linköping har pågått under året.

Riktlinjer för vindkraftetablering har antagits.

Förberedelserna för Ostlänken har fortsatt och FÖP Butängen startade i sin mer formella form under hösten. Järnvägsutredningen befinner sig i samrådsskede och ställs ut under 2009.

Arkitekttävlingen för resecentrums utformning blev förskjuten på grund av att Banverkets arbete med järnvägsutredningen försenades och att beslutet om tidsättning av Ostlänken blev fördröjt.

Stora insatser har lagts på att detaljplanera för nya etableringar av olika verksamheter. Detaljplan har

upprättats för östra delen av Händelö. Arbetet har påbörjats för två verksamhetsområden på västra Händelö. För Malmölandet har program upprättats för att följas av tre eventuellt fyra detaljplaner för ytkrävande verksamheter. Detaljplan för området vid Händelö gård har påbörjats.

Planeringsarbetet för Bråvalla och en eventuell fängelseetablering har inletts. Ett program har upprättats och samrådsbehandlats. Detaljplanearbete kommer att påbörjas så snart samrådet redovisats. Samarbetsavtal har träffats med fortifikationsverket. Upprättande av detaljplan pågår för ny trafikplats på E4 vid Bråvalla/Fiskeby. För att möjliggöra en utveckling av Norrköpings citykvarter har ett arbete med program för att utveckla centrumhandeln och tillskapa nya bostäder centralt påbörjats.

Framtiden

Genom att intresset för etableringar har varit stort har många kommande tomter på långsiktiga utvecklingsområden bundits upp. Fysisk planering medverkar i analysarbetet för att klarlägga tillgången på mark för olika ändamål och även se på inom vilka tidsramar marken kan tas i anspråk. Det kan medföra att ytterligare översiktsstudier behöver göras för att ta fram nästa generation av områden för verksamhetsutbyggnader.

Arbetet med Ostlänken 2009 kommer att innebära att järnvägsutredningen, FÖP Södra Butängen, resecentrum och sambanden mot Norrköpings centrum hanteras parallellt.

Verksamhetsservice

Ansvarsområde

Verksamhetsservice arbetar med hantering av allmänna handlingar och ekonomiadministrativ service.

Stadsbyggnadskontorets externa och interna information samordnas, utformas och delges av verksamhetsservice.

Ekonomiskt resultat

Verksamheten visar ett överskott på 39 tkr.

Viktiga händelser under året

Inom det digitalt tekniska arkivet (DTA) har arbetat med att skanna och indexera alla tekniska handlingar varit prioriterat.

SAS-projektet, som syftar till en samordnad hantering av allmänna handlingar inom stadsbyggnadskontoret, har pågått under året.

Framtiden

Det digitala tekniska arkivet ska vara navet i de tekniska dokumentens livscykel i framtiden. När samtliga tekniska kontor arkiverar i DTA kommer den stora nyttan med systemet. Då finns en samlad bild av alla handlingar för varje enskilt objekt. Utvecklingen av det digitala tekniska arkivet ligger helt i linje med kommunens arbete med e-service. Kunderna kommer på sikt att ha ökad möjlighet att själva kunna söka den information de önskar.

Tekniska nämnden

Ansvarsområde

Tekniska nämnden svarar för:

- Kommunens infrastruktur och trafiksäkerhet avseende planering, drift, underhåll och investeringar för vägar, cykel- och gångstråk, industrispår och broar samt drift och underhåll av spårväg.
- Tekniska nämnden är tillika trafiknämnd och ansvarar därför för parkeringstillstånd och övervakning samt övriga trafiksäkerhetsåtgärder.
- Stads- och naturmiljöer avseende planering, drift, underhåll och investeringar av parker, lekplatser, torg, allmänna serviceanordningar, tätortsnära natur, naturreservat samt övrig naturvårdsverksamhet.
- Kommunens hushållsavfall enligt den av kommunfullmäktige antagna renhållningsordningen och renhållningstaxan.

Ekonomiskt resultat

Inom tekniska kontoret finns både skattefinansierad och taxefinansierad verksamhet. De tre första punkterna i föregående stycke är skattefinansierad verksamhet och den fjärde punkten, det vill säga hanteringen av hushållsavfallet, är en taxefinansierad verksamhet.

Den skattefinansierade verksamhetens resultat efter justeringar är ett överskott på 0,4 miljoner kronor i förhållande till budgeten.

Justeringarna består av en avräkning för vinterväghållningen med 0,9 miljoner kronor samt resultatet från avfallshanteringen (taxefinansierad verksamhet), som i år är 27,1 miljoner kronor. Enligt en överenskommelse från 1996 reg-

Resultaträkning ^{*)}	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	190 013	177 859
Verksamhetens kostnader.....	-282 193	-265 176
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-40 677	-36 158
Verksamhetens nettokostnad.....	-132 857	-123 475
Budget.....	159 502	146 321
Årets resultat.....	26 645	22 846
Justeringar:		
Vinterväghållning.....	857	-84
Avfallshantering.....	-27 063	-22 558
Justerat resultat.....	439	204
Nettoinvesteringar.....	-95 868	-76 316

**) Resultaträkningen innehåller både skattefinansierad och taxefinansierad verksamhet. Nedan redovisas den taxefinansierade verksamheten*

Resultaträkning avfallshantering	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	109 442	105 021
Verksamhetens kostnader.....	-80 352	-78 923
Kapitalkostnader.....	-2 027	-3 540
Verksamhetens resultat.....	27 063	22 558

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare.....	141	131
Antal anställda.....	139	132
Varav:		
Tekniska kontoret.....	50	43
Parkeringsenheten.....	14	14
Natur och Bygg (exkl OSA-anställda).....	14	15
OSA-anställda.....	63	60

Anställda fördelade på kön

Män.....	103	102
Kvinnor.....	38	30

Anställda fördelade på ålder

20-29.....	8	10
30-39.....	24	19
40-49.....	27	23
50-59.....	50	51
60 -.....	32	29

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	1,15	1,05	21,58	20,36
15-60 dagar.....	0,86	0,51	3,62	2,49
61- dagar.....	0,59	0,49	2,09	1,74

Tekniska nämnden

leras vinterväghållningens kostnad i förhållande till ett fastställt medelvärde i budgeten.

Vid jämförelse av resultaträkningarnas intäkter mellan åren 2007 och 2008 har intäkterna ökat med 12,2 miljoner kronor. De största ökningarna avser avfallsintäkter, parkeringsintäkter och intäkter för återställningar.

Verksamhetens kostnader har ökat med 17,0 miljoner kronor. Förutom generella kostnadsökningar har vi fått utökade anslag för att satsa på fler beläggningsarbeten och halkbekämpning med CMA på vissa utsatta platser. Genom användning av CMA sänks partikelhalterna i luften.

Kapitalkostnaderna, det vill säga räntor och avskrivningar på nämndens investeringar, uppgick till 40,7 miljoner kronor.

Taxefinansierad verksamhet

Kostnaderna för avfallshanteringen ska enligt kommunens renhållningsordning finansieras genom taxor. Vid 2008 års början hade verksamheten ett ackumulerat underskott på 10,9 miljoner kronor som uppstått under åren 2001 till 2005. Hela underskottet är nu återbetalt och årets resultat visar på ett överskott på 27,1 miljoner kronor.

Investeringar

Årets nettoinvesteringar uppgår till 96 miljoner kronor. Bland årets större investeringar märks ombyggnaden av Söderleden (32 miljoner kronor), gång- och cykelvägar (8,3 miljoner kronor) samt stadsutvecklingsprojektet ”Norrköping vid Strömmen” (7,3 miljoner kronor).

Nyckeltal	2008	2007	2006	2005	2004
Gator och vägar					
<i>(enhet: 1000 m² körbana)</i>					
Mängd.....	4 474	4 326	4 131	3 931	3 931
Nettokostnad, tkr.....	132 099	118 651	121 801	112 721	93 065
Kronor/enhet	29,53	27,43	29,48	28,67	23,67
Vinterväghållning					
<i>(enhet: 1000 m² körbana)</i>					
Mängd.....	4 448	4 300	4 105	3 906	3 906
Nettokostnad, tkr.....	12 857	11 916	14 974	11 567	12 225
Kronor/enhet	2,89	2,97	3,65	2,96	3,13
Spårvägar					
<i>(enhet: meter spårväg)</i>					
Mängd.....	33 571	33 571	33 571	32 870	32 870
Nettokostnad, tkr.....	8 909	10 190	11 672	10 787	9 875
Kronor/enhet	265,38	303,54	347,68	328,17	300,43
Parker och grönområden					
<i>(enhet: hektar)</i>					
Mängd ¹⁾	1 163	1 134	1 024	774	683
Nettokostnad, tkr.....	32 913	29 378	28 486	27 726	26 713
Kronor/hektar	28 300	25 907	27 818	35 822	39 111
Naturvård					
<i>(enhet: invånare)</i>					
Mängd.....	128 035	126 689	125 467	124 679	124 426
Nettokostnad, tkr.....	4 279	82 279	3 784	3 628	2 242
Kronor/enhet	33,42	30,75	30,16	29,10	18,02
Avfall					
<i>(enhet: invånare)</i>					
Mängd.....	128 035	126 689	125 467	124 679	124 426
Kostnad, tkr.....	82 379	82 279	93 198	103 415	97 214
Kronor/invånare	643	649	743	829	781
Volym, ton	53 922	57 231	58 541	56 782	52 902
Kilo/invånare.....	421	452	467	455	425

**)Vägföreningsytor har tillkommit från år 2006.*

Nettokostnad per verksamhet	2008	2007	2006	2005	2004
Nämndadministration	932	874	1 128	851	882
Gator och vägar.....	132 099	118 651	121 801	112 721	105 290
varav vinterväghållning	12 857	11 916	14 974	11 567	12 225
Parkering	-21 604	-18 654	-20 892	-17 198	-33 132
Spårväg	8 909	10 190	11 672	10 787	24 665
Parker och grönområden	32 913	29 378	28 486	27 706	26 713
Naturvård	4 299	3 896	3 784	3 628	2 242
VA-tillsyn	0	111	380	320	186
Herrebro avfallsdeponi	2 412	1 857	2 327	1 943	746
Avfallshantering/renhållning.....	-27 063	-22 558	-237	12 571	10 666
Arbetsmarknadsåtgärder.....	-20	-271	-310	-416	-265
Summa	132 857	123 474	148 139	152 893	137 993

Tekniska nämnden

Viktiga händelser under året

Gemensam verksamhet inom tekniska kontoret

Tekniska kontorets kundservicefunktion servar kommunens kunder inom avfall och vatten. Arbetet pågår med att utöka servicen till att omfatta hela kontorets verksamhet. Användningen av det nya system för synpunktshantering som har tagits i drift under året kommer att öka successivt under året 2009.

Service deklARATIONERNA har följts upp för att säkerställa att verksamheterna uppfyller de krav som deklARATIONERNA innehåller.

Kontorets nya organisation, som är en justering för att starkare fokusera på utvecklingsarbetet, trädde i kraft den 1 april 2008 och har därefter successivt implementerats.

Gator och trafik

Under hösten 2008 har Söderleden färdigställts i sin helhet. Den 11 november invigdes Söderleden, vilket avslutade det sex år långa projektet.

Arbetet med Norrleden går vidare i form av en vägutredning för hela sträckan från E4 i norr till E22 i söder. Vägutredningen förväntas bli antagen till årsskiftet 2009/2010.

Under året har arbetet med det fyraåriga projektet ”Information och attitydpåverkan för att minska dubbdäcksanvändningen” påbörjats. Informationsaktiviteter har genomförts under hösten, och en telefonundersökning visar att en fjärdedel av de svarande har fått en mer positiv attityd till dubbfria vinterdäck.

Under året har en cykelväg anlagts på de Geersgatan samt på Taborsbergsvägen mellan Hagaskolan och Karlshovsskolan. Två nya cykelpumpar har placerats ut vid Resecentrum och Skvallertorget.

På Lindövägen har miljö- och trafiksäkerhetsförbättrade åtgärder genomförts.

Boendeparkering har under året även införts i Marielund och Oxelbergen.

Tekniska nämnden har i sin uppdragsplan för 2008 givit kontoret uppdraget att upprätta en skylt- och vägvisningsplan för staden samt att redovisa en genomförandeplan för åren 2008 till 2010. Bakgrunden är att det finns ett tydligt behov av att upprätta en adekvat vägvisningsplan för Norrköpings centralort. Planen ska främst ange hur skyltningen in till

staden från riksvägarna ska se ut, samt bestämma vilka besöksmål det ska skyltas till. Arbetet drivs av en grupp med företrädare från näringslivet samt berörda kommunala kontor. Arbetet startade under hösten 2007 och bedrivs stegvis, med avstämning mot tekniska nämnden.

Stadsmiljö

Chamberts plats färdigställdes under sommaren 2008 och kommer att invigas under våren 2009. De möjligheter och den flexibilitet som platsen har leder till en vidare omvandling under 2009. Denna omvandling innebär en ny uteservering på delar av parkeringen.

Upplevelseparken på Stortorget, som blir en plats för alla sinnen, är upphandlad. Iordningställandet av parken påbörjades under 2008. Detta är starten för en omvandling av Stortorget till en ny vistelseyta för Norrköpings invånare. Invigningen beräknas till sommaren 2009.

Parken vid kvarteret Hemvärnet, Berget, utvecklas i samverkan med ägaren till kringliggande mark. I samarbete med Lundbergs fastighets AB har en möjlighet att byta mark i området föreslagits för att på så sätt skapa en bättre park.

Under slutet av 2008 påbörjades framtagandet av två lekplatser. En av dessa innebär en förändring av den befintliga lekplatsen i Vasaparken till en lekplats som är tillgänglig för alla – även personer med funktionsnedsättning.

Naturmiljö

En broschyr om tekniska kontorets guidningar gavs ut våren 2008. Nytt för i år var en 1800-talsvandring i Getåravinen, en Taubeafton med allsång i Djuröns reservat samt havsöringssafari och grottexpeditioner för barn.

Samtliga boende i tätorterna Skärblacka och Krok-ek har fått broschyrer om sin närnatur hemskickade. Cirka femton naturområden i respektive tätort har iordningställts liksom vandringsleder med eldstäder.

Vandringshinder för bland annat havsöring och flodnejonöga har tagits bort i flera av bäckarna som mynnar i Bråviken. Biotopvårdsåtgärder har genomförts i Pjältån. De visade sig få effekt då flera lekande havsöringar setts där åtgärderna genomfördes. Åtgärds-

Tekniska nämnden

underlag för framtida biotopvård har tagits fram för Svintuna, Getå och Kvarsebobäcken.

Utställningen "Livet under ytan" har byggts ut med en utomhusdel. Antalet utställningsbesökare var i år 4 000 stycken. Kopparholmarna utanför Arkösund gjordes tillgängliga för besökare genom en vandringsled, turbot och broschyr i samarbete med Stadsbyggnadskontoret och Arkösunds intresseförening.

Flera naturområden har restaurerats under året. Processen med bildande av naturreservat kring Marmorbruket har även drivits.

Processen med bildande av naturreservatet Getåravinen har genomförts. En skötselplan över det planerade naturreservatet har tagits fram.

Bygget av dammen i Vrinneviskogen är klart. Iordningställande av närområdet åtgärdas under våren 2009.

Ett nytt naturvårdsprogram har färdigställt och antagits. Två nya rapporter i serien "Natur i Norrköping" har tryckts ("Insektsinventering på brandfältet i Glotternskogen" och "Undervattenvegetation i Svensksundsviken").

Hamn-, industri-, och spårvägsspår

Arbetet med en ny spåranslutning till Pampushamnen på Händelö går vidare som järnvägsplan. Järnvägsplanen beräknas klar under 2009. Arbetet har hög prioritet mot bakgrund av den planerade utvecklingen av södra Malmölandet och nya industrietableringar.

Under året genomfördes även ett samarbete med NCC som innebar att bygga ett nytt spår till armeringsfabriken. Tre växlar har bytts ut och rälsen över Hamnbron har renoverats.

Avfall

Arbetet med att revidera avfallsplanen påbörjades under 2008 och kommer att slutföras under 2009.

Tekniska nämnden beslutade i september att fortsätta planeringen av en biogasanläggning på Häradsudden. Nämnden beslutade i december om förslag till finansieringen av anläggningen. Förslaget godtog kommunfullmäktige i januari. Detta beslut gör att projektet omgående kan startas.

Planärendet för byggnation av returpunkten i Krok-ek överklagades till regeringen, men i december 2008 avslogs överklagandet och byggnationen kan därför påbörjas under 2009.

Under året tog byggnads- och miljöskyddsnämnden beslut om ett nytt kontrollprogram för Herrebro före detta avfallsupplag. I enlighet med tekniska nämndens vision för framtida användning av ytorna vid Herrebro pågår också arbetet för att kunna anlägga en våtmark i anslutning till det gamla avfallsupplaget. Samrådsförfarandet är avklarat och tillståndsansökan har lämnats in till miljödomstolen.

Samtliga hushåll har fått information om avfallshantering och återvinning minst två gånger under året, bland annat genom tidningen Sopbladet.

Måluppfyllelse under året

Nedan redovisas hur arbetet med de tre utvalda fokusområden för god ekonomisk hushållning har fort- löpt under året.

Fokusområde: Miljö och energibesparingsåtgärder avseende belysning

Målet med fokusområdet är att sänka driftkostnaden för gatubelysning. Detta resulterar även i en energi och miljöbesparing, samtidigt som kvaliteten på ljuset blir bättre bland annat genom bättre färgåtergivning. Målet på lång sikt är att byta ut samtliga kvicksilverlampor mot framför allt metallhalogenlampor för att på så sätt minska energiförbrukningen och kvicksilveranvändningen. Detta arbete pågår successivt. Utfasningen av kvicksilver är mycket aktuell med tanke på att regeringen har förbjudit alla produkter som innehåller kvicksilver från och med den 1 juli 2009. Undantag kommer att medges för vissa produkter, till exempel lågenergilampor.

Under 2008 har tekniska kontoret satsat 2,5 miljoner kronor på att byta ut äldre armaturer mot nya energieffektiva armaturer. Armaturer har bytts ut på Gamla Rådstugugatan, Gamla Övägen och De Geersgatan. Folkparken har fått enhetlig metallhalogenbelysning. Ny belysning har monterats utmed strömmens norra sida från Femöresbron till Folkparken. En del mindre projekt med ny eller utbytt belysning i parker och utmed gång- och cykelvägar har utförts. Utbyte av cirka 800 äldre armaturer av en dålig kvalitet vad gäller både ljuskvalitet och energiförbrukning har påbörjats och fortsätter under 2009.

Tekniska nämnden

En GPRS-baserad tänd- och släckutrustning har monterats i vissa stationer för att få bättre kontroll över tänd och släcktidpunkterna.

En enklare typ av dimmerutrustning har installerats på försök i Rambodal.

Fokusområde: Fortlöpande kvalitets- och uppföljningsarbete av de upphandlade entreprenörernas åtagande enligt skrivna avtal.

Arbete pågår med att utveckla kvalitetsrutiner i projektprocessen. En gemensam fastställd och implementerad projektprocess i hela organisationen bidrar till en bättre dokumentation och tydligare rutiner.

Resurser avsätts i driftorganisationen för löpande kvalitetsuppföljning. Besiktningar utförs fortlöpande och protokollförda driftsmöten hålls var tredje till var fjärde vecka. En åtgärd för grönskötseln har varit att visa på plats vilka verktyg som ska användas och hur arbetet ska utföras. Delar av 2008 fanns även en extra kontrollantjänst internt för kontrollbesiktning av entreprenörer.

En ny rutin vid spårvägsolyckor för uppföljning och åtgärdande för framtida riskbegränsning har skapats. Denna gäller även för hamn- och industrispår.

Vad gäller avfallshanteringen sker uppföljning av missade hämtningar veckovis.

Användningen av det nya system för synpunktshandling som har tagits i drift under året kommer att öka successivt under året 2009. Synpunktshandlingen är ett sätt att följa upp entreprenörernas arbete.

Fokusområde: Uppnä en tillräcklig renhet och en tillräcklig mängd rötningsbart avfall för att kunna göra biogas.

2006 samlade vi in cirka 2500 ton rötningsbart matavfall med en renhet på cirka 94 procent. Under 2007 infördes möjlighet till källsortering av matavfall för samtliga hushåll i Norrköping. De insamlade mängderna har ökat och är nu uppe i knappt 4300 ton.

Under 2008 har plockanalyser utförts som har visat att matavfallet har en renhetsgrad på 97 procent. Det är en mycket bra renhet som vi ska försöka bibehålla med årliga informationsinsatser. Under året har ett flertal test av biogasproduktion på vardera 30 ton

matavfall utförts i Eskilstuna. Försöken visar på bra resultat. Vi har även gjort liknande test i Jönköping. Fortsatta försök kommer att pågå under 2009 och ända fram till dess att kommunen har en egen biogasanläggning.

Arbetet med att öka mängderna insamlat matavfall kommer att fortsätta under 2009.

Uppföljning av servicedeklarationerna för tekniska nämndens verksamheter

Tekniska nämnden har totalt antagit 34 stycken servicedekclarationer för avfallshandling, gator, gång- och cykelvägar, belysning, parkering, parker, natur och lekplatser. Nämnden gav i uppdragsplanen för år 2008 tekniska kontoret i uppdrag att genomföra en uppföljning av effekterna av de antagna servicedeklarationerna.

Av 34 stycken servicedekclarationer uppfyller tekniska kontoret totalt 21 stycken till 100 procent. Sju stycken deklarerationer utförs nästan i sin helhet, med en uppfyllelsegrad på mellan 95 och 98 procent. Fem servicedekclarationer inom verksamheterna trafiksignaler, snöröjning och parker uppfylls till 80 procent. Enbart en servicedeklaration har en lägre uppfyllelsegrad (50 procent), och det är den servicedeklaration som säger att alla parksoffor ska rengöras en gång per månad.

Tekniska kontoret arbetar kontinuerligt med att åtgärda avvikelserna.

Innan synpunktshandlingen inom tekniska kontoret är helt utbyggd saknas möjligheter att statistiskt kontrollera vilka synpunkter som kommunmedborgarna har på tekniska kontorets service. Det finns inga noteringar i tekniska nämndens diarium om att någon medborgare har hänvisat till servicedeklarationerna under år 2008. Däremot har webbsidorna som beskriver servicedeklarationerna besökts av upp till 2000 personer under året.

Framtiden

Gator och trafik

Stora utmaningarna inför framtiden består i att genomföra de stora infrastrukturprojekten inom beslutade tidplaner och till budgeterad kostnad, eftersom dessa är av stor betydelse för kommunen.

Tekniska nämnden

Vi ska arbeta för att trafikens miljöpåverkan ska minimeras. Vi kommer fortlöpande att planera och kontrollera verksamheten för att motverka olägenheter för människors hälsa och miljö.

Den trafiksäkerhetsplan som påbörjats under 2008 kommer att färdigställas under början av 2009.

Projekteringsarbetet har påbörjats för anläggande av en ny trafikplats på E4:an vid Fiskebyvägen i anslutning till Bråvalla.

Arbetet med att ta fram en bil- och kollektivtrafikplan för staden har påbörjats, vilken kommer att färdigställas under våren 2009. Detta är en viktig del i planarbetet kring såväl Butängen/Resecentrum som Ingelsta.

Stadsmiljö

Området Hörsalsparken, Gamla Torget och Gamla Rådstugugatan studeras vidare för att se om det går att skapa ett attraktivt stråk som bättre binder ihop delarna med varandra samt för att skapa nya of-fentliga mötesplatser. Dessutom studeras om stråket kan fortsätta längs med Västgötegatan hela vägen till Skvallertorget. Projektet är ett samarbete med privata aktörer.

Projektet "Norrköping vid Strömmen" fortsätter att utveckla de norra delarna av den centrala staden. Projektet kommer att skapa nya mötesplatser, promenadstråk och attraktiva platser för vistelse och rekreation i Norrköping. I framtiden ses också möjligheter att skapa nya stråk genom området. Planering av en bro mellan Strömsholmen och Norra kajen samt Strömsholmens förändring är två framtida spännande delar av detta projekt.

Naturmiljö

Naturområdena kring Åby, Jursla och Svärtinge iordningsställs liksom vandringsleder och eldstäder. Broschyrer om dessa ges ut våren 2009.

En förstudie och projektering av det landskapsekologiska projektet busk- och brynmiljöer har tagits fram. Projektet ska startas under 2009.

Arbetet med åtgärdsprogrammet för Ensjön fortskrider under året.

En vandringsled och ett vindskydd kommer att iordningsställas vid Rödögolens naturreservat under 2009.

Avfall

Arbetet med att i kommunal regi få till stånd en biogasanläggning som kan ta emot källsorterat matavfall har intensifierats under 2008 och fortgår under 2009, efter att frågan kring finansiering avklarats. Enligt tidplanen ska anläggningen stå klar 2010.

Naturvårdsverket har utrett konsekvenserna av en begränsning av definitionen av hushållsavfall. Vi avvaktar nu hur regeringen avser att gå vidare med frågan. Om regeringen beslutar om en förändring kan det komma att påverka verksamheten avsevärt, eftersom definitionen av "hushållsavfall" avgränsar kommunens ansvarsområde.

Arbete med revidering av kommunens avfallsplan pågår. En politisk styrgrupp med deltagare från kommunstyrelsen, tekniska nämnden och byggnads- och miljöskyddsnämnden arbetar med revidering av mål och strategier. Beslut om ny avfallsplan beräknas kunna tas i kommunfullmäktige innan sommaren 2009.

Kollektivtrafiknämnden

Ansvarsområde

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för samhällsbetalda resor inom kommunen. Dessa resor omfattar allmän kollektivtrafik, färdtjänst och skolskjuts. Nämnden ansvarar även för myndighetsutövning i samband med ansökan om färdtjänst, riksfärdtjänst, skolskjuts och parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Samtliga transporter samt beställningscentralfunktionen utförs av olika entreprenörer. Nämndens egen verksamhet består av myndighetsutövning, trafikplanering, administration och utvecklingsfrågor.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat är ett överskott på 1,1 miljoner kronor i förhållande till budgeten.

Färdtjänstverksamheten visar en mycket positiv kostnadsutveckling. De nya avtalen för färdtjänsttransporter ger en lägre kostnadsökning än beräknat. Dessutom har antalet färdtjänstresor minskat med cirka 9000 resor jämfört med föregående år. Vår bedömning är att fler funktionshindrade klarat av att resa med vår handikappanpassade allmänna kollektivtrafik under året. Färdtjänsten redovisar ett överskott på 5,4 miljoner kronor.

Även skolskjutsverksamheten visar en mycket positiv kostnadsutveckling. Det är flera åtgärder som har bidragit till detta, bland annat en bättre planering och ett ökat samarbete med skolorna beträffande start och sluttider. Det har även kunnat ske en överflyttning av elever från skolskjutsen till den allmänna kollektivtrafiken. Antalet elever som har rest med den upphandlade skolskjutsen har minskat med cirka 200 stycken under

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter	8 844	8 978
Verksamhetens kostnader	-244 612	-220 430
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-35 846	-31 431
Verksamhetens nettokostnad	-271 614	-242 883
Budget	272 756	243 398
Årets resultat	1 142	515
Nettoinvesteringar	-47 618	6 418

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	10,8	13
Antal anställda	11	13

Anställda fördelade på kön

Män	2	5
Kvinnor	9	8

Anställda fördelade på ålder

20-29	0	0
30-39	2	2
40-49	5	4
50-59	3	5
60 -	1	2

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar	0,19	0,34	9,41	11,46
15-60 dagar	0,82	0,11	3,21	0,60
61- dagar	0,37	0	1,77	0

Nettokostnad per verksamhet	2008	2007	2006	2005
Nämnd	268	302	271	283
Nämndadministration	511	505	468	414
Kollektivtrafik	174 012	149 519	145 586	136 007
Färdtjänst	40 615	39 507	38 258	37 467
Skolskjuts	56 208	53 050	48 723	44 924
Summa	271 614	242 883	233 306	219 095

Färdtjänst

31 dec resp år	2008	2007	2006	2005	2004
Antal färdtjänstlegitimerade	4 220	4 204	4 225	4 258	4 420
Genomsnittlig kostnad per beställning	177	163	154	150	143
Samordning, procent	77,84	79,83	79,73	77,10	77,53

Kollektivtrafiknämnden

2008. Skolskjutsverksamheten redovisar ett överskott på 8,5 miljoner kronor.

Antalet resor med den allmänna kollektivtrafiken har ökat med 7 procent jämfört med 2007. Ökningen från 2006 är hela 11 procent. Trots högre intäkter i och med det ökade resandet har totalkostnaden ökat kraftigt. Detta på grund av den ogynnsamma utvecklingen av index för bränslen och arbetskraftskostnader. Den allmänna kollektivtrafiken redovisar ett underskott på 12,8 miljoner kronor.

Kapitalkostnaderna, det vill säga räntor och avskrivningar på nämndens investeringar, uppgick till 35,8 miljoner kronor.

Investeringar

Investeringarna uppgick under året till 47,6 miljoner kronor. Bland årets större investeringar kan nämnas kollektivtrafikbron över Söderleden (20 miljoner kronor) och Kimstad pendeltågsstation (9,6 miljoner kronor).

Viktiga händelser under året

Gemensam verksamhet inom tekniska kontoret

Tekniska kontorets kundservicefunktion servar kommunens kunder inom avfall och vatten. Arbete pågår med att utöka servicen till att omfatta hela kontorets verksamhet. Användningen av det nya system för synpunktshantering som har tagits i drift under året kommer att öka successivt under året 2009.

Servicedeklarationerna har följts upp under året för att säkerställa att verksamheterna uppfyller de krav som deklARATIONERNA innehåller.

Kontorets nya organisation, som är en justering för att starkare fokusera på utvecklingsarbetet, trädde i kraft den 1 april 2008 och har därefter successivt implementerats.

Skolskjutsar - genomsnittlig kostnad per elev/år

	2008	2007	2006	2005	2004
Grundskola - upphandlad skolskjuts.....	15 109	14 165	15 150	15 417	13 959
Grundskola - busskort.....	4 653	3 920	3 855	3 650	3 500
Särskola*) - grundsär, upphandlad.....	53 334	47 275	34 805	40 668 ¹⁾	50 822
Särskola - gymnasiesär, upphandlad.....	16 010	14 286	12 187	14 212	
Elevomsorg.....	41 731	41 141	46 606	55 386	57 682
Gymnasiet - busskort.....	4 676	4 560	3 855	3 800	3 700

*) Från och med 2005 uppelat på grundsär och gymnasiesär.

Skolskjutsar - antal elever

	2008	2007	2006	2005	2004
Grundskola - upphandlad skolskjuts ¹⁾	1 160	1 361	1 344	1 397	1 746
Grundskola - busskort ¹⁾	2 000	1 835	1 110	780	627
Särskola - grundsär.....	131	147	159	158	129
varav busskort.....	32	38	32	31	
Särskola - gymnasiesär.....	109	105	110	84	
varav busskort.....	78	60	69	51	
Elevomsorg.....	86	81	79	76	92
varav busskort.....	27	19	12	12	
Gymnasiet - busskort.....	2 166	2 091	2 451	2 022	2 292

*) Från och med 2007 inklusive elever vid fristående skolor.

Allmän kollektivtrafik

I spårvägsnätet har spårbyte utförts på Taborsbergsvägen, vid Eneby centrum, utmed Slättergatan och Finspångsvägen. En del av sträckan utmed Finspångsvägen har utförts med enkelspår, inklusive tillhörande signalsystem.

Diverse förbättringar av spårvägsnätet har gjorts under året inom ramen för driftbudgeten, men utöver ordinarie drift och underhåll. Slipning och justering av spår och växlar har utförts samt omläggning av plattor mellan spåren på Östra Promenaden, inklusive ett växelbyte. Byte av spårkurvor i korsningen Norra Promenaden/Värmlandsgatan har även utförts.

Antalet resande i kollektivtrafiken har under 2008 ökat med totalt cirka 7 procent (7 procent i tätorten och 4 procent på landsbygden). Antalet resande var totalt 9 096 355 varav 7 710 450 i tätorten och 1 283 905 på landsbygden.

Arbetet med Kimstad pendeltågstation har fortgått under året. Viktiga milstolpar var färdigställandet av

Kollektivtrafiknämnden

bron över gång- och cykelvägen samt trafikpåsläpp på väg 215.

Planering inför anläggandet av spårväg till Ringdansen har pågått under året. Som ett led i arbetet har en kollektivtrafikbro över Söderleden byggts. Bron är även till för gående och cyklister.

Under året har även förberedelser skett inför inköp av nya spårvagnar.

Färdtjänst

Nya avtal

Från den 1 juli 2008 har nya avtal tecknats för färdtjänsttransporterna. De nya avtalen innebär flera kvalitetsförbättringar, såsom exempelvis trepunktsbälten, alkolås, GPS-utrustning och större krav på utbildning i bemötande. Avtalen innehåller även krav på att fordonen helt drivs med förnybart fordonsbränsle, vilket är unikt i Sverige.

Antal tillstånd och resor

Antalet personer med färdtjänstillstånd i Norrköpings kommun ligger kvar på samma nivå som föregående år, det vill säga cirka 4 200 personer. Antalet beställda färdtjänstresor (fritids- och arbetsresor) har liksom tidigare år sjunkit och ligger nu på cirka 141 000 stycken. Under 2008 motsvarar sänkningen 6 procent. Sänkningen beror främst på att fler resor sker med allmän kollektivtrafik istället för med färdtjänst. Den dubbla avgiften för medresenärer har även bidragit till att antalet färdtjänstresor sjunkit. Omsorgsresorna till och från daglig verksamhet inom äldre- och handikappomsorgen uppgick till knappt 80 000 resor och visar på en svag minskning mot föregående år.

Skolskjuts

Samarbete med skolorna

En nära och god dialog har förts med grundskolorna med syfte att få skoltider som stämmer väl med skolskjutsturena. Flera skolor har justerat sina skoltider. Det har bidragit till kortare restid och väntetid för eleverna, utan att fler fordon har behövts.

IT-verktyg och kartstöd

Ett stort arbete har skett med att ytterligare utveckla kontorets nyttjande av IT-verktyg och kartstöd. I stort sett samtliga elevuppgifter och framtagandet av skolskjutsturer behandlas digitalt. De olika turerna har gjorts tillgängliga för allmänheten via kommunens webbplats.

Höjd servicenivå inom skolskjutsverksamheten

Reglerna för skolskjuts har varje år sedan 2004 förbättrats för eleverna, så även i år. Kollektivtrafiknämnden beslutade om sänkt avstånd till uppsamlingsplats från 3 till 2 kilometer för elever i årskurs 4 till 9. Regler om bland annat maximal restid i skolskjutsen och tidigaste hämtningstid på morgonen är också beslutade. Servicenivån inom skolskjutsverksamheten har därmed höjts, vilket är mycket positivt.

Trafiksäkerhet och skolskjuts

Under 2008 har kollektivtrafiknämnden även beslutat om riktlinjer för trafiksäkerhetsbedömningar i samband med skolvägar för elever i förskoleklass och grundskolan. Även ansvarsfrågan för barns säkerhet på väg mellan bostad, skola och skolskjutshallplats har formulerats. Detta ger en tydlighet till föräldrar, elever och skolskjutschaufförer.

Upphandling av ny beställningscentral

Kommunen har tillsammans med Linköpings kommun genomfört en gemensam upphandling av beställningscentral för färdtjänst, sjukresor, särskole-skjutsar och vissa andra skolskjutsar samt kompletteringstrafik.

Arbetet har varit intensivt under två år, men är ännu inte klart. De tilldelningsbeslut som fattats har blivit överklagade till läns-, kammar- och Regeringsrätten, vilket har bidragit till att processen tagit lång tid. Domstolen har meddelat att upphandlingen ska göras om. Avtalet med Samres AB, som för närvarande driver beställningscentralen, har därför tillfälligt förlängts.

Kollektivtrafiknämnden

Myndighetsutövning

Totalt har cirka 3 000 beslut fattats under året i enskilda ärenden om färdtjänst, komplement till färdtjänst (bilanpassning), riksfärdtjänst, skolskjuts av särskilda skäl och parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Andelen bifall är hög. 10 procent är avslagsbeslut och av dessa är 28 överklagade till domstol. I ett beslut har domstolen gett den enskilde rätt.

Fokusområden/Kvalitetsarbete

Under 2008 har vi utvecklat arbetet när det gäller att ta reda på vad kunderna tycker om färdtjänsten och skolskjutsen. Vi vet mer om vad vi bör förbättra.

Öka resandet inom den allmänna kollektivtrafiken

Målet uppnås för 2008. Resandet med den allmänna kollektivtrafiken i Norrköpings kommun ökade 2008 med 6,8 procent jämfört med 2007. Inom tätortstrafiken var ökningen 7,3 procent medan resandet i landsbygdstrafiken ökade med 4,1 procent. Antalet resor med skolkort ökade med 15,8 procent. Östgötatrafikens beslut att införa kontantstopp från klockan 14.00, vilket är ett steg mot totalt kontantstopp, har inte påverkat resandet negativt.

Öka antalet färdtjänstberättigade i den allmänna kollektivtrafiken

Cirka 10 procent av de färdtjänstberättigade uppger i telefonintervjuer att de någon eller några gånger per vecka reser med allmän kollektivtrafik. Dessa personer har fått ökade möjligheter till resor då de samtidigt har rätt till färdtjänst. Resor som sker med buss, spårvagn eller stadsdelsbuss istället för färdtjänst innebär en kostnadsminskning för kommunen på 50 till 100 kronor per resa.

Kvalitetsuppföljning av färdtjänsten

Sammanställs i webbrapporter som kontoret kan ta del av. Kontoret kan även ta del av och jämföra med 15 andra kommuners och trafikhuvudmäns intervjuresultat. Överlag ger resenärerna färdtjänsten i Norrköping gott betyg. 95 procent ger förarnas bemötande det bästa betyget. Betyget behöver dock förbättras när det gäller kundernas upplevelser vid beställning av färdtjänstresor. Nöjdheten har sjunkit från cirka 90 procent till 85 procent under 2008. Klagomålen kring bemötande och övriga kvalitetsfrågor bör minskas genom mer riktad information och instruktion till beställningsoperatörer.

Kollektivtrafiknämnden

Uppföljning av servicedeklarationerna för färdtjänsten

I samband med ansökan lovar vi att:	Resultat/procent av uppfyllelse: (Inom parentes 2007)	Kvalitetskriterier	Kommentar
En handläggare kommer hem till din bostad i samband med ansökan om du inte har möjlighet att komma till kontoret.	100 (100) procent	Tillgänglighet	Fungerar utan anmärkning
Du får skriftligt beslut inom tre veckor från det att nyansökan kommit in. Om det tar längre tid kontaktar vi dig.	62 (57) procent	Tillgänglighet	Går att höja till 80 procent
Du får en påminnelse hemskickad med en ny ansökningsblankett i god tid före datumet för ditt färdtjänstillstånd går ut.	100 (100) procent	Trygghet	Fungerar utan anmärkning
Färdtjänsten hämtar dig inom 15 minuter från överenskommen tid.	97 (97) procent	Tillgänglighet	Fungerar utan anmärkning
Restiden förlängs maximalt 45 minuter på grund av samåkning.	Statistik saknas, utredning pågår	Tillgänglighet	Mätning under hösten 2008. Redovisas våren 2009.
Färdtjänstföraren följer dig till och från yttre entré.	96 procent (uppgift för 2007 saknas)	Trygghet	Bör vara 100 procent
Färdtjänstförarna har särskild utbildning kring bemötande och funktionshinder.	100 procent (uppgift för 2007 saknas)	Bemötande	

Kvalitetssäkring av skolskjutsverksamheten	En grundlig genomgång med samtliga bussföretag om turer, tider och hållplatser med mera har skett under maj månad för den kommande skolskjutsplaneringen. Detta ger ett mycket säkert material då förarnas synpunkter finns med från början. Genom ett informationsbrev i juni om kommande skolskjutsplanering har föräldrar och elever haft möjlighet att lämna in synpunkter. Informationsbrevet har bland annat skapat en större tydlighet för eleverna och färre telefonförfrågningar till kontoret.
--	--

Framtiden

I april 2009 beräknas första spadtaget tas för den vidare utbyggnaden av spårvägen till Ringdansen. I augusti 2010 beräknas etappen fram till Hageby centrum stå färdig för trafik. Projektet är ett led i strävan mot visionen ”Det goda livet finns i Norrköping”.

Under påskhelgen ska bron vid Kimstad pendeltågstation skjutas på plats. Invigningen av pendeltågstationen sker i augusti 2009.

Planeringsarbetet med Åby pendeltågsstation påbörjas under 2009.

Med förfinade IT-verktyg och kartstöd har tekniska kontoret stora möjligheter att ytterligare utveckla skolskjutsplaneringen. En utveckling av elevregistret Extens och andra system planeras att ske i linje med

ambitionen om 24-timmars myndigheten. Målet är att föräldrar ska kunna nå information om sitt barns skolskjuts dygnet runt. Samarbetet med utbildningskontoret är avgörande för en vidare utveckling.

I samband med ÖstgötaTrafikens nya priser kommer även reglerna för skolkort/busskort att ändras. Förändringarna träder i kraft från höstterminen 2009. För närvarande utreder ÖstgötaTrafiken tillsammans med tekniska kontoret och Linköpings kommun vilka regler och priser som ska gälla för skolkorten. De förslag som hittills tagits fram innebär ett utbud av tre till fyra olika kort utifrån en zonindelning. En sådan hantering kan leda till en ökad administration för kommunen med att identifiera vilken typ av zonkort som varje elev ska ha. I dagsläget finns ett kommundkort och två olika länskort.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Ansvarsområde

Byggnads- och miljöskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter avseende:

- Prövning, tillsyn av byggverksamheten enligt plan- och bygglagen inklusive rådgivning och information, ventilationskontroll (OVK), samt energirådgivning
- Bostadsanpassningsbidrag
- Prövning, tillsyn och rådgivning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt kontroll av livsmedel och dricksvatten samt djurhållning. (Ansvar för djurhållning är från och med 2009 överflyttat till länsstyrelsen)
- Bakteriologisk laborieverksamhet
- Fastighetsbildning och fastighetsregistrering inklusive datasystemet (FDS) i kommunen
- Rådgivning till allmänheten samt fastighetstekniska uppdrag
- Förebygga bränder
- Rädda människor, miljö och materiella värden vid bränder och andra nödlägen
- Rådgivning till myndigheter, industrier, organisationer och allmänheten om befolkningskydd och räddningstjänst
- Svara för den kommunalknutna civila delen av totalförsvaret

Verksamheten är uppdelad på byggnadsnämndskontor inklusive bostadsanpassning och energirådgivning, brandförsvaret, lantmäterikontor samt miljö- och hälsoskyddskontor med laboratorium.

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter	36 443	34 247
Verksamhetens kostnader	-133 290	-125 981
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-3 970	-3 694
Verksamhetens nettokostnad	-100 817	-95 428
Budget	100 306	97 108
Årets resultat	-511	1 680
Nettoinvesteringar	-3 108	4 281

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	184,10	180,9
Antal anställda	261	262
Brandförsvaret	181	186
- varav deltidsbrandmän	74	80
Byggnadsnämndskontoret	32	30
Miljö- och hälsoskyddskontoret	36	36
Kommunala lantmäterimyndigheten	11	10

Anställda fördelade på kön

Män	195	202
Kvinnor	66	60

Anställda fördelade på ålder

20-29	27	27
30-39	73	65
40-49	66	74
50-59	61	61
60 -	34	35

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar	0,26	0,22	5,31	5,64
15-60 dagar	0,38	0,22	1,57	1,02
61- dagar	0,39	0,29	1,37	1,02

Resultat per enhet	2008	2007	2006	2005	2004
Nämndadministration	8	-15	112	11	-46
Brandförsvaret	-86	-739	2 696	-35	-2 454
Byggnadsnämndskontoret	460	2 518	4 960	7 547	11 518
varav bostadsanpassning	398	-267	2 893	5 140	10 509
Miljö- och hälsoskyddskontoret	-909	-664	91	235	-108
Kommunal lantmäterimyndighet	16	581	198	109	278
Ofördelad budget	0	0	1 007	188	
Summa	-511	1 680	9 064	8 055	9 188

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Ekonomiskt resultat

Byggnads- och miljöskyddsnämndens resultat visar ett underskott på 511 tkr kronor. De totala kostnaderna uppgår till 137,3 mnkr, och intäkterna stannar vid 36,4 mnkr.

Resultat per verksamhet redogörs i tabell samt under varje verksamhets kommentarer.

Fokusområden/kvalitetsarbete

Respektive verksamhets fokusområden framgår av de separata redovisningarna samt under ”uppföljning av nämndens mål i uppdragsplan samt fokusområden”.

Framtiden

Byggnadsnämndskontoret, lantmäterikontoret samt miljö- och hälsoskyddskontoret har från och med januari 2009 slagits ihop till ett gemensamt kontor med en gemensam förvaltningschef. Det nya kontorets namn föreslås bli bygg och miljökontoret. Beslut tas av kommunstyrelsen i februari. Därmed ligger endast två kontor under byggnads- och miljöskyddsnämnden; brandförsvaret och bygg och miljökontoret.

Arbetet med att ta fram detaljorganisation för det nya kontoret pågår under våren och denna beräknas träda i kraft vid halvårsskiftet.

Brandförsvaret

Ansvarsområde

Brandförsvarets uppgift är att organisera räddningstjänsten och den olycksförebyggande verksamheten i kommunen.

Lagen om skydd mot olyckor (LSO) ersatte räddningstjänstlagen år 2004.

Regeringen ville med denna lagändring ge ett tydligare uppdrag när det gäller det olycksförebyggande arbetet i kommunerna.

Ekonomiskt resultat

Brandförsvarets resultat i förhållande till tilldelad budget är -86 tkr.

Brandförsvarets nettokostnad per invånare är 527 kr vilket är en ökning med 3,7 procent sedan 2007. Löneökningarna var i genomsnitt 7 procent.

Brandförsvaret har arbetat på alla nivåer för att uppnå en ekonomi i balans.

Räddningstjänstinsatser

Under året har brandförsvarets räddningsinsatser ökat i antal. Det har också varit flera stora händelser än normalt under året.

Under årets första kvartal inträffade tre dödsbränder som följdes av den stora branden på Bravikens pap-

Uppdrag/insatser	2008	2007	2006	2005
Brand i byggnad	195	196	130	206
Brand, ej i byggnad.....	199	141	179	200
Trafikolycka.....	217	156	169	154
Utsläpp av farligt ämne.....	26	22	31	12
Drunkning	6	7	4	6
Automatarm, ej brand.....	652	671	706	633
IVPA (i väntan på ambulans).....	230	195	180	140
Vattenskada.....	14	7	23	11
Stormskada.....	16	21	0	31
Övriga räddningsuppdrag	40	77	58	33
Övriga uppdrag.....	317	294	253	223
Totalt	1 912	1 787	1 733	1 649

persbruk i början av maj. Bravikenbranden startade i en flishög men spred sig till andra flishögar, flissilon, byggnader och intilliggande skog. Olika kemförråd var under branden hotade men blev inte påverkade. Efter fem dagar med räddningstjänst avslutades insatsen.

I slutet av maj larmades brandförsvaret till brand i en radhuslänga i Smedby, som omfattade tre lägenheter. Efter en natts arbete kunde brandförsvarets insats avslutas, men med stora skador på de tre lägenheterna.

I början av juni inträffade flera stora skogsbränder i landet. I Östergötland inträffade två av dessa, i Kisa och i Finspång. Brandförsvaret hjälpte räddnings-

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

tjänsten i Finspång under cirka en veckas tid med ledningsbefäl, brandmän och materiel. Under del av tiden fungerade Norrköpings Sambands- och Ledningscentral också som bakre ledningsstab för insatsen.

Under hösten inträffade brand i kedjehus i Åby. En brand som startade i en torktumlare men spred sig snabbt och efter cirka fyra timmars hårt arbete ändå innebar att fyra av fem hus i kedjehuslängan var totalförstörda. Den snabba brandspridningen berodde på byggkonstruktionen där sektioneringar saknades i taket.

En olycka som kunde ha slutat på ett betydligt sämre sätt var den med en tankbil som körde av väg E 22 strax söder om Norrköping. Tankbilen var lastad med cirka 35 m³ bensin. Innan bilen kunde bärgas pumpades bensinlasten över till andra bilar och ingen bensin läckte ut.

Nytt och breddat olycksförebyggande arbete

Som ett led i brandförsvarets arbete att nå visionen "Norrköping - Sveriges minst olycksdrabbade kommun" har ett tydligt avstamp skett under året. Arbetet riktar in sig på att motivera och stärka individerna så att man själv ska kunna förebygga och åtgärda olika olyckstyper.

Informationen har främst varit inriktad på de vanligaste olyckorna med störst påverkan som förekommer i Norrköping. Budskapet har framförts på olika sätt och med hjälp av olika medier. Affischer med budskap om flytväst användning, cykelhjälm och skydd i hemmet har syns på annonsplaner. Vi har genom ett samarbete med TV-kanalen 24 NT under året nått direkt in i invånarnas vardagsrum med vårt budskap om olycksförebyggande åtgärder och information om brandförsvarets operativa förmåga. Tillsynsbesök i bostadsområden har skett där man haft olycksförebyggande information men även kontrollerat skyddet i trapphus, vindar och källare.

Förutom egna aktiviteter har delaktighet skett även i rikstäckande kampanjer, exempelvis om Brandsäkert Hem.

Omkomna och skadade 2008

Omkomna och skadade till följd av brand (bedömning på olycksplatsen)

År 2008 omkom 4 personer som en direkt följd av brand, 15 skadades.

Som jämförelse:

2007 omkom 1 person och 30 skadades

2006 omkom inga personer men 16 skadades

Omkomna och skadade till följd av trafikolyckor (bedömning på olycksplatsen)

År 2008 omkom 3 personer på skadeplatsen vid trafikolycka, 279 skadades.

Som jämförelse:

2007 omkom 1 person och 230 skadades

2006 omkom 3 personer och 294 skadades

Omkomna och skadade till följd av övriga olyckor (bedömning på olycksplatsen)

År 2008 omkom 3 personer till följd av drunkning där vi larmats och 9 skadades.

Som jämförelse:

År 2007 omkom 4 personer i övriga olyckor och 15 skadades

År 2006 omkom 3 personer i övriga olyckor och 19 skadades

Framtiden

Vår vision:

Norrköping – Sveriges minst olycksdrabbade kommun

Verksamhetsidé:

Brandförsvaret ska stärka människors egen förmåga att förhindra och agera vid olyckor.

Om den egna förmågan inte räcker till ska brandförsvaret bidra med en effektiv räddningsinsats för att hjälpa den drabbade.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Brandförsvaret ska även tillsammans med andra kunna hantera extraordinära händelser och katastrofer och se till att människor får det stöd och hjälp som då behövs.

Arbetet kommer under 2009 att präglas av verksamhetens uppsatta mål med att minska antalet bränder, vägtrafikolyckor samt fallolyckor.

Delmål för 2010 med att minska antalet bränder, vägtrafikolyckor samt fallolyckor med 5 procent, där efter 15 procent till år 2014 för att slutligen nå hu-

vudmålet med en minskning med 25 procent till år 2018.

Målen är satta från 2006 till 2018 eftersom Brandförsvaret då hunnit utbilda skoleleverna i fyra omgångar med start i förskolan, därefter fjärde klass, sjunde klass samt avgångsklasserna i gymnasiet.

Under 2009 kommer stor del av arbetet bestå av förberedelser inför bildandet av ett gemensamt förbund mellan räddningstjänsterna i Linköping och Norrköping.

Byggnadsnämndskontoret

Ansvarsområden

Byggnadsnämndskontoret har följande verksamhetsområden:

- Tillståndsverksamhet (bygg/ mark/rivningslov, förhandsbesked, strandskyddsprövning)
- Teknisk verksamhet (byggnämnan, registrering och tillsyn av obligatorisk ventilationskontroll (OVK))
- Bidragsverksamhet (bostadsanpassningsbidrag samt återställningsbidrag)
- Energi- och klimatrådgivning. I dessa verksamhetsområden ingår dels myndighetsutövning, dels rådgivning och information.
- Administrativ verksamhet är knuten till de övriga verksamheterna och här ingår reception, ekonomi, utredningar och övrig kontorsadministration.

Ekonomiskt resultat

Byggnadsnämndskontorets verksamheter är uppdelade på tre olika budgetar. Tillstånds- och teknisk verksamhet har en gemensam budget. Bidragsverksamheten och energirådgivning har varsin. Kostnader för den administrativa verksamheten fördelas på dessa tre budgetar.

Kontoret totalt redovisar ett överskott på 460 tkr.

Tillstånds- och teknisk verksamhet redovisar ett överskott på 34 tkr. Överskottet blev lägre än vad prognosen i början av året visade. Konjunkturförändringar har påverkat byggaktiviteter i samhället, vilket har resulterat i lägre intäkter för verksamheten, särskilt i slutet av året. Vissa resursförstärkningar har skett under 2008.

Byggnadsnämndskontoret nyckeltal	2008	2007	2006 ^{*)}	2002 ^{*)}
Bygglövs ¹⁾	1 490	1 568	1 597	1 341
Byggnämnanärenden	824	870	917	1040
Lovbeslut ²⁾	1 578	1 667	1 637	1 256
Byggnämnanbeslut ²⁾	698	772	967	735
Nämndbeslut för byggnadsnämndskontoret....	257	236 ³⁾	168	Ingen uppgift
Allmänna ärenden	55	148	99	Ej tillämpligt
Dagboksärenden.....	242	198	246	Ej tillämpligt
Kontorsadministration.....	13	23	Fanns ej	Fanns ej
OVK-registreringar	1 784	949	1 036	539
Underhållsbesiktningar,skyddsrum ⁴⁾	-	7	78	130
Självfinansieringsgrad på tillstånds-/teknisk verksamhet (procent).....	78	92	84	78
Inkomna bidragsärenden	1 344	1 272	1 252	905
Bidragsbeslut	1 312	1 290	1 243	⁴⁾

*) För 2007 har ett nytt system för statistik arbetats fram. Systemet har i den mån det är möjligt tillämpats retroaktivt på 2006 och 2002 för att få några referenser. Då kontoret i efterhand inte har alla uppgifter för 2006 och 2002 har vissa variabler beräknats teoretiskt efter erfarenhet.

1) Avser även förhandsbesked, strandskydd och anmälningsärenden.

2) Avser beslut i ärenden som medför att handläggningen är avslutad. I dessa beslut ingår även beslut i nämnden som medför att ärendet avslutas.

3) Differensen beror troligtvis på att 2006 års siffra inte inkluderar kommungemensamma beslut.

4) Skyddsrum underhållsbesiktigas inte längre av byggnadsnämndskontoret utan av Räddningsverket.

Byggnads- och miljöskyddsämnden

Bidragsverksamheten har i år fått ett överskott på 398 tkr. Detta beror på att större delen av bostadsanpassningar utgjordes av mindre åtgärder med lägre material- och arbetskostnader. Kostnadskrävande anpassningar har minskat i antal under 2008.

Energirådgivningen fick ett överskott på 28 tkr. Detta beror på att man, bland annat, dragit ner på materialkostnaderna. Man har hållit föredragen själv i stället för att anlita föredragare och man har använt egna lokaler i stor utsträckning. Informationen har gått ut i direktutskick eller via e-post i stället för annonsering.

Viktiga händelser under året

Kontoret har i början av 2008 drabbats av stor personalomsättning på grund av föräldraledigheter, tjänstledigheter och egna uppsägningar. Även två pensionsavgångar har skett under året.

Rekryteringsprocessen har varit svår att genomföra eftersom kommunen idag konkurrerar om tjänsterna med andra aktörer inom byggsektorn. Vissa tjänster har varit vakanta under en längre period. Detta har påverkat handläggningstider.

Bygglovärenden (innefattar även förhandsbesked, strandskydd, anmälningsärenden med mera) har varit något färre än föregående år.

För att möta allmänhetens krav på service och tillgänglighet har en omorganisation genomförts som innebär att bygglovverksamheten jobbar mer i projektform, uppdelat i fem arbetsgrupper. Telefontider har införts för bygglovingenjörer för att förbättra tillgängligheten gentemot allmänheten.

Ärenden har blivit alltmer tidskrävande på grund av att ganska många detaljplaner är gamla och svåra att tillämpa, men även det att allt fler ärenden överklagas. Även upplärning av ny personal kräver resurser.

Bygganmälanärenden har varit något färre än föregående år, både de inkomna och de avslutade. Detta kan bero på att en del bygganmälanbeslut för enklare åtgärder tas ihop med bygglovbeslutet, men även på att det är minskade byggaktiviteter i samhället.

Ärendemängden inom bidragsverksamheten har varit något högre än föregående år, både när det gäller inkomna och avslutade ärenden. Jämfört med andra kommuner ligger verksamheten på en medelnivå när det gäller genomsnittlig kostnad per invånare och även genomsnittligt antal bidrag per tusen invånare. Antal kostnadskrävande anpassningsåtgärder har

minskat i antal under 2008.

Verksamheten har jobbat med att utöka samarbete med fastighetsägare och på så sätt minska kostnader för återställningar av handikappanpassade lägenheter som i stället vidareförmedlas till andra hyresgäster med samma behov. Samarbete med Linköping leder till ökad samsyn, bland annat mot Landstinget.

Energi- och klimatrådgivningen har under året medverkat vid framtagande av Norrköpings kommuns energiplan samt medverkat vid bomässor i Norrköping och i Linköping. Energi- och klimatrådgivningen ingår även i en arbetsgrupp tillsammans med Hyresbostäder, Agenda 21-kontoret, Hyresgästföreningen med flera. Gruppen leder kampanjen Energijakten som riktar sig mot utvalda hushåll i Hyresbostädernas bestånd.

Aktiviteter mot företag och allmänhet under året har varit energianalys av företag, solvärmekväll, föreläsning om energideklarationer, föreläsning om lågenergihus för allmänheten samt föreläsningar ute på skolor och på företag.

Verksamheten har även riktat sig mot kommunala informationsinsatser som presentation av belysningsanalys av förvaltningshuset Rosen för personal som arbetar där, samt föreläsning om lågenergihus för politiker och tjänstemän.

Antal behandlade OVK-ärenden (obligatorisk ventilationskontroll) har nästan fördubblats jämfört med föregående år. VVS-inspektörer har jobbat aktivt med att skicka ut påminnelser till fastighetsägare så att kontrollerna blir utförda och protokollen inlämnade i enlighet med krav från lagstiftningen.

Fokusområden och kvalitetsarbete

De mål som verksamheterna har haft under året och som har sin grund i den uppdragsplan som nämnden antagit har uppfyllts inom nästan alla områden.

Kontorets mål handlar om att utföra myndighetsutövning, rådgivning och service på ett korrekt, snabbt och effektivt sätt. Kontorets fokusområden är följande:

1. Förbättra handläggarnas tillgänglighet för allmänheten genom att effektivisera verksamheten, till exempel genom ändrad kontorsorganisation.

En omorganisation har genomförts som innebär att personal på tillstånds- och tekniska verksamheten jobbar i projektform, indelade i fem arbetsgrupper.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Telefontider har införts för bygglovingenjörer. Resultatet av brukarenkäter har visat att en förbättring har skett.

2. Uppnå och vidmakthålla nödvändig kompetens och bemanning

Kontoret har arbetat aktivt med att uppmärksamma svårigheter med att rekrytera kompetent personal med byggtekniskt utbildning eftersom kommunen konkurrerar med andra aktörer inom byggsektorn. Bemanningsfrågan har lösts, delvis genom nyrekryteringar och delvis genom omplacering av befintlig personal. En extra resurs har satts in för att jobba med tidskrävande ärenden, som till exempel anmälningar om olovlig byggnation och ovärdade tomter.

3. Rådgivning bör inriktas på den ur miljö- och hållbarhetsynpunkt mest energieffektivaste tekniken. Det är därför viktigt att verksamheten håller sig uppdaterad inom detta område för att korrekt information ska kunna ges.

Medverkan har skett i Norrköpings miljönätverk och de nätverksträffar och seminarium som anordnats av energi- och klimatrådgivarna i Östergötland och Regionförbundet Örebro Energikontor. Flera möten och workshops har hållits om bildande av nytt energikontor, Östergötland.

Arbetet med upprättande av energiplan för Norrköpings kommun har pågått kontinuerligt. Föredrag och föreläsningar har hållits under året. Aktivitetsplanen uppdateras kontinuerligt.

Kvalitetsarbete

En del checklistor och mallar har upprättats för handläggning av olika typer av bygglovärenden. Detta ska ge både tydligare och bättre verksamhet med högre kvalitet inom dessa samtliga verksamhetsområden. Detta är ett led i kvalitetsarbetet på så sätt att allmänheten ska få samma kvalitet på besked och bedömningar oavsett vem som handlägger ett ärende.

Uppföljning av kontorets servicedeklarationer har visat att deklARATIONERNA HAR FÖLJTS.

Brukarenkäter har gjorts för bygglov/byggnmälan samt bostadsanpassningsbidrag.

Regelbundna möten med andra förvaltningar har bi-

dragit till en bättre samsyn kring gemensamma ärenden som i sin tur har gett allmänheten en bättre inblick i den kommunala verksamheten.

Framtiden

Kommunstyrelsen har tagit beslut om en ny organisation under byggnads- och miljöskyddsnämnden som gäller från den 1 januari 2009 och som innebär att tre av nämndens fyra förvaltningar samlas till en förvaltning. Byggnadsnämndskontoret blir en av avdelningarna i den nya organisationen. Omorganisationen kommer att generera en del kostnader som belastar nämndens budget. Byggnads- och miljöskyddsnämnden har även i år fått sparkrav, vilket har gjort att alla tre budgetar inom kontoret har minskats.

Verksamheterna styrs helt av byggaktiviteterna i samhället vilket gör att det ekonomiska utfallet för 2009 är svårt att bedöma. Prognoser visar att bostadsbyggandet kommer att minska under de kommande åren. Under 2009 kommer det till exempel att byggas 30 procent färre villor jämfört med 2008. Detta kommer att påverka bygglovintäkterna väsentligt.

Ärendemängden inom bidragsverksamheten kommer att öka med ökad andel äldre kommuninvånare. Kostnader för bostadsanpassningar kommer att påverkas negativt även av det minskade bostadsbyggandet. Verksamheten kommer att delta i arbetet med att förebygga olyckor i hemmet, vilket kräver extra personalresurser.

Energirådgivningen är beroende av medel från staten och med dessa medel finns krav på vad som ska utföras.

Under 2009 har man planerat att medverka vid nätverksmöten och gemensamma kampanjer och projekt initierade av Energimyndigheten, Energi- och klimatrådgivarna i Östergötland och Energikontor Öst AB. Man ska upprätta och genomföra föreläsningar för allmänhet och företag enligt aktivitetsplan 2009 samt medverka vid de två bomässor som hålls i Norrköping under året och andra pågående projekt.

Brukarenkät planeras med information om till vilka åtgärder energirådgivningens råd år 2007 ledde fram till.

Arbetet utförs av endast en energi- och klimatrådgivare, men resurser saknas för personalförstärkning.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Lantmäterikontoret

Ansvarsområden

Lantmäterikontoret har följande ansvarsområden:

- Förrättningsverksamhet, vilket är den dominerande verksamheten
- Fastighetsregistrering. Lantmäterimyndigheten har ansvaret för det officiella fastighetsregistret och registerkartan samt plan- och byggnadsregistret inom Norrköpings kommun.
- Rådgivning och service till allmänheten och andra kommunala enheter när det gäller upplysningar ur fastighetsregister samt andra frågor om fastigheter, ägareförhållanden, med mera.
- Fastighetstekniska uppdrag, till exempel gränsutvisning, värdeintyg, fastighetsförteckning.

De två första punkterna innebär myndighetsutövning. Vid arbete inom dessa områden, som kan sägas vara huvuduppgifterna, är kontoret även en lantmäterimyndighet, förkortat KLM (kommunal lantmäterimyndighet).

Personal inom lantmäterikontoret handlägger även frågor om adresser och namnsättning inom kommunen som en beställning från stadsbyggnadskontoret. Personal inom kontoret är föredragande i kommunens namnberedning.

Ekonomiskt resultat

Lantmäterikontorets verksamhet finansieras till större delen genom avgifter från kunder. Kommunbidrag utgår till i första hand fastighetsregistrering och rådgivning, service. Avgifterna för förrättningsverksamheten regleras i en taxa där riktlinjerna fastställs av riksdagen och lantmäteriverket. KLM i Norrköping har sedan några år tillbaka tillämpat en något lägre timtaxa än flertalet lantmäterimyndigheter i landet. Nettoresultatet för 2008 har trots detta slutat på + 16 tkr.

Viktiga händelser under året

Efterfrågan på lantmäteriförrättningar har under de nio första månaderna 2008 varit den högsta sedan myndigheten fick ansvar för hela kommunen 1998. Mot slutet av året har efterfrågan avtagit.

Lantmäterikontoret		2008	2007	2006	2005	2004	2003
Antal förrättningsärenden							
Inkommande	234	265	251	218	234	241	
Inkommande enligt budget	228	228	204	204	204	218	
Slutförda	252	230	250	174	189	211	

Under året har nyrekrytering skett med 5 personer för att möta pensionsavgångar under 2009. 3 av dessa tillträder i början av 2009.

Inom kontoret har under flera år pågått arbete med att förbättra kvalitén hos den kommuntäckande registerkartan. Detta arbete ingår i ett landsomfattande projekt, Nationell digital registerkarta (NDRK), som drivs av Lantmäteriverket och som innebär att en gemensam kartdatabas skapas för hela landet. Vi har påbörjat en regelbunden å jourhållning månadsvis av denna databas. Målet är att få en direktuppkoppling till databasen genom ett gränssnitt så att å jourhållning kan ske kontinuerligt.

Fokusområden/Kvalitetsarbete

Lantmäterikontoret har liksom tidigare år uppfyllt målet om ett ekonomiskt plusresultat. Kontoret har under 2008 slutfört fler ärenden än under något år tidigare. Den uppåtgående trenden för ärendebalansen har vänt och skillnaden mellan inkomna och avgjorda ärenden minskar.

De mål kontoret i övrigt ställde upp i verksamhetsplanen för 2008 har så gott som helt uppfyllts. Detta gäller nyrekrytering, arbete med registerkartebasen, organisering av fältarbete, servicegarantier. Frågan om överflyttning av arbete med namn och adresser från stadsbyggnadskontoret till lantmäterikontoret kvarstår.

Jämförelser sker varje år med ett antal jämförbara kommuner i ett särskilt projekt när det gäller kostnader, intäkter och handläggningstider inom olika verksamhetsgrenar.

Framtiden

Efterfrågan har varierat under senare år men har under hösten 2008 minskat mer än tidigare år. Därmed

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

finns nu möjlighet att minska ärendebalansen, som är allt för hög. En ganska stor del av de ärenden kon-

toret handlägger hänger samman med den positiva trenden när det gäller nyetableringar i Norrköping, vilken även ser ut att fortsätta.

Miljö- och hälsoskyddskontoret

Ansvarsområde

Verksamheten omfattar myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt drift av kommunens bakteriologiska laboratorium, för undersökningar av vatten och andra livsmedel. Myndighetsutövning och förebyggande arbete inriktas på att människors hälsa samt miljön skall skyddas mot skador och andra olägenheter, vilket bland annat innebär att

- naturen och miljön inte påverkas negativt,
- luften duger att andas,
- maten är säker och riskfri att äta och vattnet är bra att dricka,
- bostäder är ostörda och hålls i gott skick,
- smitta inte sprids.

Uppgifterna regleras genom miljöbalken, EG-förordningar och nationell lag om livsmedel, smittskyddslagen; förordningar och föreskrifter i anslutning till dessa lagar.

Ekonomiskt resultat

Miljö- och hälsoskydds verksamhet samt laboratoriet resulterade i ett underskott på -909 tkr (-664 tkr). Underskottet avser en pensionskostnad. Intäkterna uppgick till 8 613 tkr (7 702 tkr) och kostnader till 20 188 tkr (18 318 tkr). Kommunbidraget har varit 10 666 tkr (9 952 tkr). Den samlade verksamheten är därmed finansierad med intäkter och avgifter till 43 procent (41 procent).

Nämndverksamhetens nettokostnader – sekretariat och förtroendevalda – var något lägre än året före, 892 tkr (915 tkr).

Viktiga händelser under året

Miljö- och hälsoskydd hanterar många ärenden – över 5 500 diariförda ärenden år 2008 – inom ett brett verksamhetsfält inom lagområdena för miljö- och hälsoskydd och livsmedel, inklusive dricksvatten. Nära 2 000 beslut tas på delegation från nämnden. Några exempel på större ärenden under året är:

- Flera yttranden lämnades under året till Länssty-

relsen, Miljödomstolen och centrala organ. Exempel är synpunkter på betänkandet som Miljödepartementets utredning av Naturvårdsverket mynnade i, yttrande över Livsmedelsverkets förslag till ändring av Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedelshygien – godkännande och registrering, synpunkter på Miljödepartementets betänkande av utredningen om slutförvar av kvicksilveravfall.

- Projekt riktat mot detaljhandels märkning av bekämpningsmedel har genomförts under året i Kemikalieinspektionens regi.
- På grund av tidigare års många inventeringar av enskilda avlopp har en stor andel fastighetsägare fått krav på sig, under 2008, om att åtgärda sina bristfälliga avlopp.
- Radon – parallellt med tillsynen att inventering och åtgärdande av radon i skolor och förskolor samt flerbostadshus genomförs – tog miljö- och hälsoskydd initiativ till information till villaägare i Svärtinge att mäta radon. Informationskampanjen resulterade i 158 mätningar av radon i villor. Sammanställningen visar att 28 stycken av dessa villor har radonhalter överskridande gällande riktvärde på 200 Bq/kubikmeter luft.
- Ett 50-tal klagomål (anmälningar) om hållande av hundar, katt, hästar och några lantbruksdjur har handlagts.
- Riktad tillsyn har gjorts på lantbruksdjur – 2008 inriktades tillsynen på fårgårdar.
- Mätning och analys av luftföroreningar utmed gator och vägar fortsatte på Östra Promenaden i samverkan med tekniska kontoret. På Östra Promenaden identifierade mätningarna 23 (förra året 50) överskridanden (max 35) av dygnsvärdet för partiklar (PM 10). Under 2008 utfördes även mätning och analys av luftföroreningar på Kungsgatan och Ingelsta. På Kungsgatan identifierade mätningarna 59 överskridanden (max 35) av dygnsmedelvärdet för partiklar (PM 10).
- Miljö- och hälsoskydd har tillsammans med kommunledningen och Norrköping Vatten AB aktivt deltagit i bearbetningen av förslaget till vatten-

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

skyddsområde för Glan, som beräknas bli fastställt av Länsstyrelsen under 2009.

- Projektet ”Mat för allergiska och överkänsliga” gav ett överraskande resultat då det visade på förekomst av mjölkprotein i maträtter från ett större antal anläggningar.

Fokusområden

Följande områden ur uppdragsplanen har miljö- och hälsoskydd fokuserat på under året:

- *Alla inkommande och utgående dokument ska lagras digitalt.* - Uppdraget har fullföljts och sedan september 2008 sparas alla dokument digitalt.
- *Miljötillsynen ska särskilt inriktas på anmälningsskyldiga och övriga icke anmälningsskyldiga verksamheter. Tillsynen ska utföras genom inspektioner.* Uppdraget har utförts, andelen inspektioner på anmälningsskyldiga verksamheter har ökat något och en ökad andel inspektioner på icke anmälningsskyldiga verksamheter har genomförts i projektform.
- *Djurskyddskontrollen ska inriktas på lantbrukets djur.* - Uppdraget utfört, tillsynen har bedrivits i projektform och har inriktats på fårgårdar.
- *Livsmedelskontrollen ska inriktas på planlagd kontroll.* - Följer inte riktigt planen då miljö- och hälsoskydd inte har de personella resurserna för att kunna hinna med samtliga livsmedelsobjekt enligt den riskbaserade modellen.

Måluppfyllelse

2008 års uppdragsplan och verksamhetsplan för miljö- och hälsoskydd följdes upp och utvärderades. På de punkter verksamheten har gått att utvärdera har målen i huvudsak uppfyllts. Nämnden utarbetade en ny uppdragsplan, som antogs med inriktningen att vidareutvecklas i miljö- och hälsoskydds egen verksamhetsplan. 5-årsplanen för den lagbundna operativa tillsynen 2006-2010 som upprättades 2005 låg också till grund för arbetet med nämndens uppdragsplan.

Framtiden

Lagreglerna för hela miljöområdet är under ständig förändring, inte minst genom inflytande av EU:s lagarbete. Nya regler inom livsmedelsområdet kommer att träda i kraft vid årsskiftet 2009/2010. Miljö- och hälsoskydd kommer under 2009 att ta fram rutiner för att möta kraven på nytt arbetssätt när det gäller granskning av livsmedelslokaler. Arbetet kommer att ske under hösten 2009.

Under 2009 räknar miljö- och hälsoskydd med att arbetet kring ny förvaltningsorganisation kommer att kräva en hel del arbetsinsatser. Miljö- och hälsoskydd kommer att vara involverat i framtagande av interna, förvaltningsövergripande och avdelningsspecifika rutiner. Den nya förvaltningen kommer även att kräva att personalen lär känna varandra och varandras arbetsmetoder. Vi behöver även arbeta med att få förvaltningen enhetlig och samstämmig i kontakter med kommuninvånare och företag.

Organisationsutveckling

För miljö- och hälsoskydds interna arbete infördes en ny processinriktad arbetsmodell under 2007 för att

- samordna miljö- och hälsoskydds olika insatser mot gemensamma operativa mål,
- utveckla nya, effektivare arbetsmetoder – till exempel i samverkan med andra kommuner, och
- arbeta för gemensamma värdegrunder och en god och kreativ arbetsmiljö.

Avdelningschefen stöds i detta arbete av en ledningsgrupp med processledare (ProL) för miljö- och hälsoskydds tre arbetsområden.

Modellen är nyligen införd på miljö- och hälsoskydd och kräver därför fortsatt arbete med utveckling.

Nyckeltal

	2008	2007	2006	2005	2004
Inkomna ärenden					
Miljö-, hälso- och djurskydd	4 321	4 062	3 120	3 530	3 000
Livsmedel, inkl. dricksvatten	1 267	1 332	700	950	850
Totalt	5 588	5 394	3 820	4 480	3 850
Antal delegationsbeslut.....	1 878	2 350	1 340	1 558	1 600

Bakteriologiska laboratoriet

Ansvarsområde

Att utföra mikrobiologiska analyser inom främst miljö- och hälsoskydds offentliga kontroll av livsmedel och dricksvatten, Norrköping Vattens egenkontroll av dricksvatten och de lokala livsmedelsföretagens egenkontroll.

Provmängd	2008	2007	2006	2005	2004
Livsmedel.....	907	1 840	1 874	2 000	1 827
Vatten.....	1 000	1 130	1 047	1 036	1 044
Bassäng- och strandbad.....	311	314	326	375	397
Avföring/träck.....	236	245	228	250	356
Övrigt.....	66	75	136	100	55
Totalt.....	2 520	3 604	3 611	3 761	3 679

Viktiga händelser under året

- Laboratoriet har utfört provtagning av livsmedel åt miljö- och hälsoskydd.
- Bakteriologiska laboratoriet har genomfört utbildning för länets miljö- och hälsoskyddsinspektörer i provtagning och bedömning av livsmedelsprover samt livsmedelsmikrobiologi.
- Laboratoriet har blivit ackrediterade för *Listeria monocytogenes* i livsmedel.
- Samarbetet med Norrköping Vattens dricksvattenlaboratorium vid Borgs vattenverk har fortsatt. Under året har 83 kemiska vattenprover vidarebefordrats till dem för analys.
- SWEDAC har genomfört sin årliga tillsyn över laboratoriet och beslutat om fortsatt ackreditering samt utökat besöksintervall (2 år).
- Vårdförbundets strejk under våren 2008 innebar att laboratoriet fick stänga helt i 3 veckor och begränsade möjligheten att ta emot prover veckan

före strejken. Sammanlagt förlorade laboratoriet minst 4 veckors intäkter på grund av strejken.

- Laboratoriet har förlorat en större kund, vilket påtagligt minskat laboratoriets intäkter och reducerat antalet utförda livsmedelsanalyser.

Framtiden

- En organisationsförändring från 1 januari 2009 kan komma att påverka laboratoriets verksamhet.
- Provtagning åt miljö- och hälsoskydd kommer att fortsätta under 2009. Dessutom avser laboratoriet att bidra med personal till administrativa göromål på miljö- och hälsoskydd vid arbetsbrist på laboratoriet.
- Ökat arbete med att värva nya kunder till laboratoriet.
- Föreläsningssupplett åt Linköpings universitet planeras i januari-09.
- Laboratoriet planerar att ta emot en praktikant, via Arbetsmarknadskontoret, i januari-februari-09.

Barn- och ungdomsnämnden

Ansvarsområde

Barn- och ungdomsnämnden har till uppgift att inom kommunen svara för

- Förskoleverksamhet
- Förskoleklass
- Grundskola och särskola
- Skolbarnsomsorg
- Öppen fritidsverksamhet

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt lagar och statliga mål i förordningar och andra bestämmelser samt följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt. Nämnden svarar även för myndighetsbeslut inom sina ansvarsområden.

Vidare ansvarar nämnden för kommunens ingångna avtal samt tillsyn av enskilda förskolor och fritidshem och tillståndsgivning för enskilda förskolor och fritidshem vid fristående skola.

Ekonomiskt resultat

Barn – och ungdomsnämnden redovisar ett underskott på 4 308 tkr för 2008. Underskottet motsvarar 0,2 procent av budgetramen på 1 738 822 tkr. På områdesnivå redovisas ett underskott på 15 069 tkr. Underskottet har främst organisatoriska orsaker. Samtliga områden har haft i uppdrag att anpassa grundskoleverksamheten efter det minskande elevunderlaget, vilket en del enheter inte har klarat av under innevarande budgetår. Åtgärder som vidtagits får full effekt 2009. Det krävs dock fortsatta anpassningar med cirka 5 000 tkr under 2009. Inom förskolan har barnantalet ökat, vilket innebär att 17 nya förskolegrupper har startat under året. Centralt på utbildningskontoret redovisas ett överskott på 10 761 tkr som upp-

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	263 627	223 903
Verksamhetens kostnader	-1 999 172	-1 854 499
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-7 585	-6 963
Verksamhetens nettokostnad	-1 743 130	1 637 559
Budget	1 738 822	1 645 846
Årets resultat.....	-4 308	8 287
Nettoinvesteringar	-11 054	-7 530

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	3 296,49	3 213,75
Antal anställda	3 485	3 403
<i>Anställda fördelade på kön</i>		
Män.....	459	459
Kvinnor.....	3 026	2 944

<i>Anställda fördelade på ålder</i>		
20-29	226	208
30-39	862	851
40-49	978	947
50-59	1 020	1 026
60 -	399	371

Genomsnittlig sjukfrånvaro				
Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,60	0,57	16,21	15,36
15-60 dagar.....	0,56	0,70	2,45	2,93
61- dagar.....	1,09	1,49	3,80	5,20

Nettokostnad per verksamhet					
	2008	2007	2006	2005	2004
Nämnd	562	375	345	307	350
Nämndadministration	413	470	382	398	374
Fritidsgårdsverksamhet	27 877	26 268	27 924	25 061	24 167
Förskola	515 219	457 363	417 631 ^{*)}	379 732	360 791
Skolbarnomsorg	143 559	138 704	138 349	135 664	130 627
Grundskola.....	1 009 502	972 446	948 882	932 874	913 751
Särskola.....	45 998	41 933	38 164	34 881	32 519
Summa.....	1 743 130	1 637 559	1 571 677	1 508 917	1 462 579

*) Barnomsorgsavgifter ingår med 66 372 tkr.

Barn- och ungdomsnämnden

stätt genom att de bokförda intäkterna för barnomsorgsavgifterna är högre än de budgeterade och att det finns ofördelade medel kvar centralt. Det ekonomiska uppdraget inför kommande tre års period är att fortsätta att anpassa verksamheten i grundskolan efter det minskade elevantalet, samt att anpassa verksamheten i förskolan till den ökning av antalet barn som kommer att ske under samma period.

Barn i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	2008	2007	2006	2005	2004
Antal barn i förskoleverksamhet	6 490	6 238	6 016	5 898	5 760
Varav barn i kommunal förskola	5 684	5 380	5 194	5 088	4 895
Varav barn i enskild förskola	602	585	572	559	561
Varav barn i familjedaghem	204	240	248	271	290
Varav barn till föräldralediga	518	487	452	480	439
Varav barn till arbetssökande	735	772	841	826	818
Antal barn i skolbarnsomsorg 6-12 år.....	4 133	4 019	4 023	4 033	4 347
Varav kommunalt fritidshem.....	3 768	3 657	3 640	3 613	3 904
Varav enskilt fritidshem.....	271	275	284	274	212
Varav 10-12 årsverksamhet (alla driftsformer)	94	87	99	146	231

Den enskilda förskoleverksamheten i Norrköping utgör cirka tio procent av förskoleverksamheten i Norrköping. Källa: Extens

Verksamhetens förutsättningar och omfattning

Förskoleverksamhet

Antalet barn i förskoleverksamheten var under året i genomsnitt 6490 varav 602 barn i enskild förskoleverksamhet. Detta är en ökning med 252 platser. Ökningen är större än beräknat och beror på att det fötts fler barn och att det är fler barnfamiljer som flyttat till Norrköping. Behovet av förskoleplatser har därmed ökat mer än planerat.

I oktober hade 92 procent av barnen i åldern 1-5 år en plats i förskoleverksamhet. Antalet barn i förskolan med arbetssökande förälder har fortsatt att minska.

Personaltätheten och personalens utbildning i förskolan

Den 15 oktober 2008 var personaltätheten i förskolan 5,6 barn per årsarbetare, enligt preliminära uppgifter från SCB. Det är en minskning i förhållande till 15 oktober 2007 då personaltätheten var 5,4 barn per årsarbetare. Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan är 60 procent, en ökning med 4 procent i förhållande till 2007.

Fritidshem och 10-12årsverksamhet

Antalet barn i skolbarnsomsorg, fritidshem och 10-12 årsverksamhet har ökat.

Fritidshem

Antalet barn i verksamheten har ökat. Det beror på att barn till arbetssökande och föräldralediga har rätt till fritidshemsplats från och med höstterminen 2008.

Personaltätheten i fritidshem

Den 15 oktober 2008 var personaltätheten i fritidshem 22,7 barn per årsarbetare enligt preliminära uppgifter från SCB. Det är en minskning i förhållande till 15 oktober 2007 då personaltätheten var 22,6 barn per årsarbetare. Personaltätheten är lägre än i jämförbara kommuner där personaltätheten är 20,5 barn per årsarbetare.

Öppen 10-12årsverksamhet

Verksamhet för 10-12-åringarna bedrivs som öppen verksamhet, i de flesta fall på kommunens fritidsgårdar och i några fall på skolor. Två av verksamheterna är föreningsdrivna. Aktiviteter på loven är en viktig del av 10-12-årsverksamheten och sker i samverkan mellan de olika stadsdelarna. Cirka 45 procent av barnen i åldersgruppen deltar i verksamheten.

Förskoleklass och grundskola

Antalet barn i åldrarna 6-11 år i har under de senaste åren minskat. Under de kommande fyra åren visar prognosen att det totala antalet barn i åldrarna 6-15 år minskar med ytterligare 542 barn. Elevantalet sjö-

Barn- och ungdomsnämnden

Elever i kommunala förskoleklasser och grundskolor

	F-klass	1-3	4-6	7-9	Summa
Södra.....	238	721	716	685	2360
City/Östra	173	486	489	517	1664
Eneby	198	564	635	693	2089
Bråviken.....	232	712	698	805	2446
Sydvästen/Victoria.....	219	637	551	572	1979
Klockartorpet/Skärblackska	178	531	515	621	1844
Total kommunala skolor.....	1238	3649	3603	3892	12380
<i>Elever i fristående skolor.....</i>	<i>48</i>	<i>230</i>	<i>528</i>	<i>960</i>	<i>1766</i>
Totalt i Norrköpings skolor.....	1286	3879	4131	4858	14146

Källa: Extens 2008-10-15

nk med 355 elever från vårterminen till höstterminen 2008 vilket ställer stora krav på flexibilitet i verksamheten. De senaste årens ökande födelsetal börjar visa sig i ökat antal barn i förskoleklass och i årskurs 1. Ett trendbrott som kommer att markeras tydligare de kommande åren.

Av det totala antalet elever i Norrköpings kommun går 12,5 procent i de nio fristående grundskolorna. Inga fristående skolor har startat under året.

Personaltätheten i grundskolan

Personaltätheten i grundskolan har minskat från 8,4 hösten 2007 till 8,2 hösten 2008. En tiondels minskning motsvarar cirka 12 heltidstjänster. Siffran för 2008 är preliminärt 8,2 lärare per 100 elever. Mellan åren 2000 och 2008 har personaltätheten ökat från 7,2 till 8,2.

Nyanlända barn i förskola och i internationella klasser

Antalet nyanlända barn fortsätter att öka kraftigt. Under året kom 108 förskolebarn och 218 nya elev-

er till grundskolan. Detta var dubbelt så många som beräknat i prognos. De flesta kom som så kallad. anknytningsinvandring, endast ett fåtal var asylsökande. Under året tillkom 75 nya platser i internationella klasser. Under året gav Skolverket ut Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever där rätten till undervisning i alla ämnen görs tydlig.

Kommungemensamma resursgrupper

I kommunen finns elva kommungemensamma resursgrupper som riktar sig till elever med komplicerad undervisningssituation. Placering i en kommungemensam resursgrupp sker först när skolan uttömt alla möjligheter att ge adekvat stöd. Hösten 2008 var 103 elever placerade i kommungemensamma resursgrupper varav fyra från andra kommuner. Antalet ansökningar har ökat något mellan åren. Totalt ansöktes om plats för 57 elever varav 26 elever erhöll plats.

Särskolan

Antalet elever i särskolan minskar något även i år. Skolverkets lägesbedömning för 2008 visar att kost-

Särskolan	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Grundsärskola.....	88	76	84	89	86	86	85
Egen kommun	88	76	84	89	85	83	81
Träningskola.....	69	76	76	85	81	86	80
Egen kommun	60	65	65	70	66	65	59
Annan kommun.....	9	11	11	15	15	21	21
Integrerade elever.....	29	45	44	47	47	32	28
Specialskolor.....	2	4	3	2	3		
Fristående skola	5	7	5	6	5	5	5
Totalt.....	193	208	212	229	222	209	198

Källa: Extens 2008-10-15

naderna inte minskar trots färre elever. Detta gäller även i Norrköping. En orsak till att kostnader ökar något är att flera elever har mycket stora behov och personaltätheten ökat och att särskoleklasser nu finns på flera skolor. Antalet individintegrerade elever ökar under läsåret och är som flest i juni. I gymnasiesärskolan började 16 individintegrerade elever på höstterminen. Träningskolan har elever från våra grannkommuner.

Barn- och ungdomsnämnden

Personaltätthet i särskolan

Den 15 oktober 2007 var antalet lärare på 100 elever 21,4, vilket är en ökning från 16,3 jämfört med läsåret innan. Ökningen beror på att andelen lärare i personalgruppen har ökat. Lärartätheten för jämförbara kommuner var 23,9 enligt SCB:s officiella statistik.

Öppen fritidsverksamhet

Vid 14 fritidsgårdar arbetar 75 fritidsledare med tre olika verksamhetsdelar: korttidstillsyn enligt LSS, 10-12-årsverksamhet och öppen fritidsverksamhet för tonåringar. Gårdarna har i genomsnitt öppet 53 timmar per vecka och når med cirka 700 besök per dag ungefär 30 procent av ungdomarna i åldern 13-16 år. Vid sidan av fritidsgårdarna ansvarar nämnden för den öppna verksamheten i skateboardhallen och för två parklekar. En fritidsgård, parklekarna och skateboardhallen är föreningsdrivna.

Korttidstillsynen

Vid sex av fritidsgårdarna bedrivs korttidstillsyn, fritidsverksamhet för barn mellan 13-21 år med funktionsnedsättning, och med stöd av LSS. 70 barn är inskrivna i verksamheten.

Lokaler och planeringsförutsättningar

Norrköpings kommun fortsätter att ha en positiv befolkningsutveckling och födelsetalen har fortsatt att öka. Inflyttningen har varit större än beräknat och andelen barnfamiljer som flyttat in ökar. Antalet nyanlända barn från annat land fördubblades under 2008.

Förskoleverksamheten har utökats, 17 nya förskolegrupper har startat. Utökningen har kunnat ske i befintliga lokaler utom i Svärtinge och Östra Husby där förskolan fått lokaler i paviljonger. Förberedelser för att bygga nya förskolor har inletts. Församlingshemmet i Taborsberg i Eneby byggs om till förskola för 6 barngrupper. I Rambodal pågår förberedelser för att bygga en helt ny förskola.

Renovering av flera förskolor har inletts. Fridtunatäppans förskola i Vasaparken, totalrenoveras och byggs till med två avdelningar. Sörgården i Skärblacka har renoverats och är nu åter förskola med fyra avdelningar.

Borgsmoskolans renovering är klar i januari 2009. Arbetet med Nya Lindöskolan och renoveringen av Enebyskolan pågår.

Elever i särskolan erbjuds plats på en skola i sitt närområde med elever i samma åldrar. Vid höstterminen startade en ny grundsärskoleklass för elever i åk 7 - 9 vid Navestadsskolan. Från Tamburinens autismenhet flyttade en grupp elever till nyrenoverade Borgsmoskolan.

Personalpool och personalförmedling

Personalpoolen består av 98 personer. I poolen är huvuddelen 1-7 lärare, elevassistenter och barnskötare.

Personalförmedlingen startade sin verksamhet under våren och har fått in cirka 70 förmedlingsuppdrag från alla yrkeskategorier inom utbildningsområdet.

Viktiga händelser under året

Fritidshem för barn till arbetssökande och föräldralediga

Barn till arbetssökande och föräldraledigas barn har rätt till plats i fritidshem, vilket är viktigt ur likvärdighetsperspektiv och för att öka kontinuiteten för barnen.

Familjecentraler

Utvecklingen av samarbetet mellan öppna förskolan, socialtjänsten och landstingets mödra- och barnhälsovård fortsätter. Utbildning för personal i familjecentraler har skett i samarbete mellan Norrköpings och Linköpings kommuner och är nu avslutad.

Elevhälsa

Under året har Centrala Elevhälsan, varit föremål för översyn som resulterade i att skolsköterskorna även fortsättningsvis ingår under Centrala Elevhälsan. I övrigt är ansvar och befogenheter decentraliserade till områdes- och enhetsnivå.

Skoldatateket har utökats med 0.5 specialpedagogtjänst för att öka förutsättningarna att erbjuda skolor och förskolor stöd i användning av kompensatoriska läromedel.

För att öka förutsättningarna för goda skolresultat för familjehemsplacerade barn i årskurs 1-6 och utveck-

Barn- och ungdomsnämnden

la ett förebyggande arbetssätt påbörjades ett forskarlett samarbete, "Skolfam 2". Arbetet sker i samverkan mellan Stiftelsen Allmänna barnhuset, Socialstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling, socialförvaltningen och utbildningskontoret. Arbetet kommer att pågå i två år.

Ungdomshälsan

Den nya Ungdomshälsan som är ett samarbete mellan kommunen och landstinget öppnade i augusti. Ungdomshälsan ska ge stödande och hälsofrämjande insatser till ungdomar för att förbättra deras fysiska och psykiska hälsa. Verksamheten vänder sig till ungdomar upp till 25 år. Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen bidrar med personal. Personal på Ungdomshälsan är barnmorskor, skolsköterska, läkare, socialsekreterare, psykologer och kuratorer.

Inspektion av Skolverket

Skolverket avslutade sin inspektion av Norrköpings skolor i samtliga skolformer. Skolverket lämnade sin rapport den 6 maj. I rapporten framgick att kommunen har ett tydligt system för styrning, ledning och kvalitetsarbete men att det finns brister i den systematiska uppföljningen av resultat i de olika skolformerna. Även kvalitetsredovisningarna behöver förbättras. Utbildningsförvaltningen har lämnat svar på hur bristerna skall åtgärdas. Åtgärderna följs upp vid nästa inspektion.

Dokumentation av lärandet i grundskolan

Skolverkets inspektion medförde att det sedan tidigare påbörjade arbetet med uppföljningen av elevers kunskapsresultat i alla grundskolans ämnen och årskurser intensifierades. En databaserad registrering i alla ämnen för elever i årskurs 5 har införts. Skyldigheten att ge skriftliga omdömen i alla årskurser påverkade skolans arbete med mål, bedömning och individuella utvecklingsplaner. Synbara skillnader i flickors och pojkars villkor och resultat har analyserats.

Modersmål

Skolverket riktade kritik mot kommunen för att endast en begränsad andel av barnen i förskolorna med annat modersmål än svenska erbjuds modersmålsstöd. Modersmålsundervisningen är anslagsfinansierad. Arbetet med att förbättra tillgången till moders-

målsstöd i förskolan, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet för ökad måluppfyllelse fortsätter.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling kring likvärdig bedömning av elevers kunskapsutveckling, stöd till elever med svårigheter att nå målen samt läs- och skrivutveckling har prioriterats. Barns lärande på den fria tiden och fritidshemmens utveckling har uppmärksammat i syfte att åstadkomma en högre grad av måluppfyllelse mot skolans nationella och övergripande mål.

Södra området har prioriterat kompetensutveckling kring lärande och tänkande i syfte att öka måluppfyllelse och förbättrade resultat. Hagebyskolan deltar under tre år framåt i ett stort utvecklingsarbete inom ett internationellt nätverk CDS, Community Designed Schools. Detta har skett som en vidareutveckling från Thinking Conference 2007.

Ett stort antal förskollärare har utbildats i pedagogisk dokumentation. Ett chefsnätverk för förskolechefer kring dokumentation och kvalitet i förskolan under ledning av Reggio Emiliainstitutet, fortsätter framåt.

I oktober var Norrköping värd för ett nationellt nätverk där cirka 350 pedagoger, skolledare, förvaltningschefer och politiker träffades för att fördjupa sin förståelse för det pedagogiska uppdraget med hjälp av olika PBS-verktyg (*Problembaserad skolutveckling*) som lärande samtal och föreställningskartor.

Mångfaldssatsningen

Mångfaldssatsningen, vars syfte varit att förbättra resultat och minska skillnader mellan skolor, har genomförs i en utvecklingsdialog med Myndigheten för skolutveckling under åren 2006- 2008. Tretton kommunala grundskolor, fyra gymnasieskolor samt den interkulturella språkenheten har deltagit. Erfarenheter är redovisade till Myndigheten för skolutveckling samt till Skolverket.

Läsa, skriva, räkna

Mål att uppnå i svenska, svenska som andra språk och matematik har införts i årskurs 3. Bedömning av hur eleverna når målen skall göras första gången våren 2009 med stöd av nya nationella prov. Ett nytt riktat statsbidrag gavs i oktober 2008 till alla skolhuvudmän för åtgärders om syftar till att stärka arbetet

Barn- och ungdomsnämnden

med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Norrköpings kommun fick 2,1 miljoner för hösten 2008. Från 1 juli 2008 ska skolorna utfärda skriftliga omvärden från årskurs 1.

Läraryftet

Norrköpings kommun deltar i satsningen Läraryftet och cirka 130 lärare har deltagit i universitets- eller högskolekurser. Av lärarna som deltar är det cirka 2/3 som hör till gruppen förskollärare, fritidspedagoger och grundskollärare upp till årskurs 6. Cirka 1/3 hör till gruppen lärare i grundskolans senare år, gymnasieskolan samt komvux.

Förskolebiennalen

Den tredje förskolebiennalen i ordningen hölls i oktober med 1200 deltagare från hela landet. Konferens anordnas av Linköpings universitet i samarbete med Norrköpings och Linköpings kommuner. Årets förskolebiennial med temat "Förskolan en NATURLIG plats för lärande" innehöll många intressanta föreläsningar och seminarier och var förlagd till Louis De Geer. En stor andel av personalen i Norrköpings förskolor fick möjlighet att delta i hela eller delar av konferensen. Flera av kommunens förskolor medverkade i programmet med seminarier och utställningar.

Drömmen om det goda

I november fick skolprojektet "Drömmen om det goda" motta Icke våldsfondens stora pris i Stockholm. I Norrköping räknas två förskolor som pionjärer; Kättsätter och Armband. Arbetet syftar till att skapa lugn och harmoni för en bättre lärandemiljö och i förlängningen en bättre livskvalitet.

Pekingspelen

Norrköpings skolor och fritidsgårdar deltog i Pekingspelen – årets stora satsning på friskvård och engagemang. Under en vecka upplevde barn och ungdomar olika aktiviteter. Syftet var att skapa kontakter mellan skolor och föreningar samt visa eleverna vilket enormt utbud av det finns i Norrköping.

Internationellt utbyte

Som en del av Frinavets internationella engagemang avslutade fritidsgården ett utbyte med Tanzania ge-

nom en resa för att umgås och ta intryck av varandras kulturer. Hela projektet har dokumenterats och påverkat ungdomarna på Frinavet.

Nordisk plattform

Under november var Norrköping värd för ett rektorsmöte med ett tjugotal deltagare från fyra av våra nordiska vänorter: Odense, Klaksvik, Trondheim och Tammerfors. Temat för träffen var: Dokumentation i skolan ur ett utvecklingsperspektiv.

Livet är en fest

Fritidsgårdarna i Norrköping var värd för drygt 500 ungdomar och ledare från Sveriges övriga fritidsgårdar under en helg i maj. Under tema Livet är en fest ansvarade Norrköping för ett uppskattat arrangemang på Bråvalla, som engagerade ett 100-tal ungdomar som värdar och guider. Livet är en fest är ett årligt återkommande arrangemang i regi av Fritidsforum som samtidigt genomfördes sitt ombudsmöte med Norrköpings kommun och Hemgården som värdar.

Musikal

För tredje året i rad har fritidsgårdarnas korttidstillsyn genomfört en gemensam musikal med ungdomarna. Detta har blivit väldigt uppskattat.

Sommarverksamhet och öppna aktiviteter för ungdomar

Fritidsverksamheten medverkar till att göra Norrköping till en bättre kommun att vara ung i genom att genomföra gemensamma aktiviteter för att knyta kontakter med nya grupper av ungdomar. Fritidsgårdarna har arrangerat aktiviteter under sommaren för att inspirera och tillgodose ungdomars intressen: Sommarlovs natt i samband med skolavslutningen, Skolstartsdisco i samband med augustifesten, och Badrock på Centralbadet samt en aktivitetsdag i Folkparken. Tillsammans med Hyresbostäder genomfördes Talanger 2008 en talangjakt inför årets Drömnatt, en drogfri valborgsfest för ungdomar. Konceptet bygger på ungas engagemang på och bakom scenen.

Brukarundersökning

För tredje året genomfördes en brukarundersökning

Barn- och ungdomsnämnden

på alla fritidsgårdar. En kultur- och fritidsvaneundersökning har genomförts i årskurs 7 och 9 samt i gymnasiets år 2. Fritidsforskaren Ulf Blomdahl har följt upp sina två tidigare undersökningar som genomförts i Norrköping. Resultaten redovisas vid ett seminarium våren 2009.

Drogförebyggande arbete

Varje år gör Norrköpings brottsförebyggande råd en drogvaneundersökning i åk 8 och årskurs 1 i gymnasieskolan, för att följa upp det drogförebyggande arbetet. Nya riktlinjer för hur skolor och fritidsgårdar ska agera vid misstanke om att skolpliktiga ungdomar använder droger har utarbetats i samverkan med socialtjänsten och polisen.

Obetalda barnomsorgsavgifter

En rutin för att hantera obetalda barnomsorgsavgifter har utvecklats. Arbetet sker i samarbete mellan utbildningskontoret, inkassoenheten och debiteringen. Arbetet har haft stor effekt och lett till att antalet obetalda avgifter har minskat betydligt.

Måluppfyllelse och resultat i det samlade kvalitetsarbetet

Att höja kunskaps- och utbildningsnivån i Norrköping innebär ett krav på ökad måluppfyllelse i verksamheten vilket innebär att alla enheter ska använda sina resurser på ett sådant sätt att fler barn och ungdomar når målen enligt gällande läroplaner och kursplaner. Under 2008 har barn- och ungdomsnämnden prioriterat utvecklingsområden för samtliga verksamheter i sin uppdragsplan. Dessutom har nämnden angivit ett flertal prioriterade utvecklingsområden att följa över tid. Uppföljningen av utvecklingsområden redovisas i utbildningskontorets kvalitetsredovisning som publiceras i maj 2009. (*Barn- och ungdomsnämndens uppdragsplan 2007 i Norrköpings kommun för: Förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, särskola, fritidshem, elevstöd, fritidsgårdsverksamhet och korttidstillsyn enligt LSS*).

Det högst prioriterade målet är att förbättra resultaten i samtliga verksamheter och öka måluppfyllelsen. Resultaten ska fram till 2010 förbättras, vilket ska följas och redovisas genom:

- Läsförmågan i årskurs 2
- Uppfylld kravnivå i årskurs 5
- Godkända betyg i årskurs 9 i alla ämnen

- Meritvärdet
- Andel behöriga till gymnasieskolan

Fokusområden

Läsförmågan i årskurs 2

Elevernas läsförmåga vid slutet av årskurs 2 har följts upp sedan 2004. Resultaten visar att 89 procent av eleverna har en åldersadekvat läsförmåga och 11 procent bedöms ha behov av stöd för sin fortsatta läsutveckling. Det är en förbättring av resultatet med 4 procentenheter sedan 2004.

Läs- och skrivförmågan är av central betydelse för förståelse och utveckling av kunskaper. Insatser för att öka elevernas läsförmåga prioriteras i hela grundskolan.

Kompetensutveckling kring barns språk-, läs- och skrivförmåga har genomförts i ett flertal olika former. Detta har medverkat till att öka kompetens och medvetenhet hos pedagoger om betydelsen av en lässtimulerande miljö för barn från förskola till grundskolans årskurs 9. Med tidiga stödinsatser till yngre barn borde det vara möjligt att öka andelen elever som når målen i årskurs 5 och vid grundskolans slut. Det riktade statsbidraget har under hösten 2008 använts till sådana stödinsatser i årskurserna 1-3.

Uppfylld kravnivå i årskurs 5

Skolor med årskurs 5 genomför nationella ämnesprov i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk. Syftet med de nationella proven är att ge läraren stöd för bedömning av om eleverna når målen i dessa ämnen.

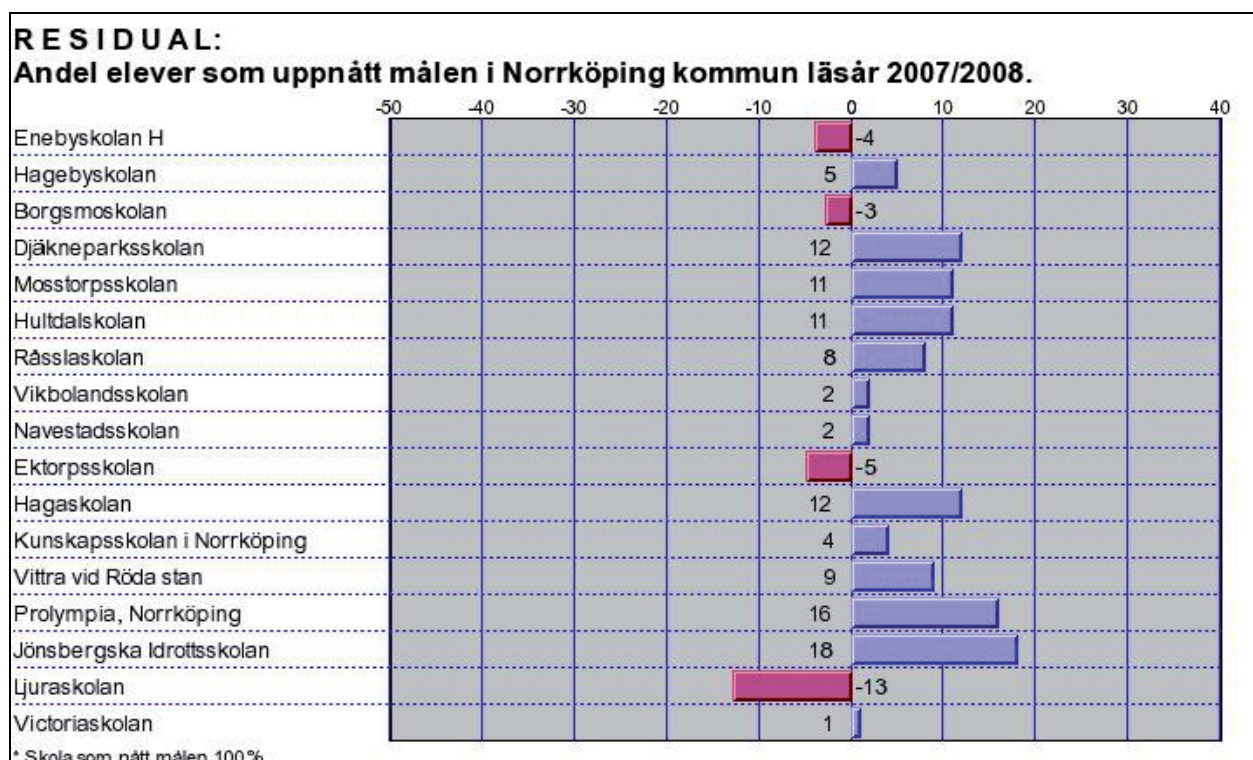
85 procent av eleverna har nått målen i svenska och svenska som andraspråk, 82 procent av eleverna har nått målen i matematik och 86 procent av eleverna har nått målen i engelska.

Resultat årskurs 5, procent

	Läsåret 2005-2006	Läsåret 2006-2007	Läsåret 2007-2008
Svenska	81	82	85
Matematik	73	79	82
Engelska	81	86	86

Källa: Utbildningskontorets sammanställning av skolors resultat

Barn- och ungdomsnämnden

Källa: Skolverkets databas SALSA-statistik 2009-01-26 (Ett verktyg för att följa en skolas utveckling är att använda Skolverkets analysverktyg SALSA. En statistisk modell där värdena inte kan användas för att rangordna skolor utan för att över tid följa en enskild enhet.)

Av Skolverkets rapport om resultat i årskurs 5 våren 2008 framgår att eleverna klarar ämnesprovet i engelska bäst, där 86 procent når kravnivån i samtliga 4 delprov. I matematik är motsvarande andel elever cirka 73 procent och i svenska 72 procent. Det kan innebära att elever i årskurs 5 i Norrköping i större utsträckning når målen i svenska och matematik än genomsnittet i riket.

Godkända betyg i årskurs 9 och behöriga till gymnasieskolan

År 2008 nådde 88,3 procent av eleverna i åk 9 behörighet till nationellt program, ett resultat som ligger alldeles över riksgenomsnittet. Det var för Norrköpings del det bästa resultatet på nio år. Andelen elever som uppnått målen i alla ämnen var 77 procent, vilket är det bästa resultatet under de senaste tio åren. Även den genomsnittliga meritpoängen har förbättrats. Efter slutförd sommarskola har behörighetsgraden stigit till 90,1 procent

Meritvärdet

Den sammantagna meritpoängen för Norrköping är 203,8 poäng. Norrköping ligger fortfarande under genomsnittet för jämförbara kommuner, 207,1 för gruppen medelstora kommuner.

Framtiden

Ökad måluppfyllelse och bättre resultat

Arbetet med att höja måluppfyllelsen måste fortsätta. Ledarskapet och lärares kompetens är en förutsättning för framgång. Nyckeln till framgång finns i första hand inom vår egen organisation. Det är viktigt att anpassa organisationen för att möta de behov som våra barn och elever har. Uppföljning och utvärdering är nödvändigt för att verksamheterna ska få en helhet och sammanhang i utbildningen. Detta för att genomföra rätt insatser för en fortsatt utveckling av verksamheten och för att föräldrar ska få information och vetskap om sina barns utveckling mot uppsatta mål.

Barn- och ungdomsnämnden

Kvalitetsarbetet ska förstärkas, spridningen av goda resultat ska öka och systematiseras. Bedömningen av verksamhetens kvalitet, måluppfyllelse och utvecklingsbehov genomförs årligen. Genom en förstärkt uppföljning av uppdragsplan och programmet samt bedömningar från Skolverkets inspektion finns ett rikt underlag på såväl verksamhets- som kommunnivå att ta tillvara.

Personal

Personalförsörjningen är en nyckelfråga för förskolan framöver. Höga pedagogiska målsättningar i förskolan, ökad tillgänglighet och ökat antal barn medför en stigande efterfrågan på förskollärare. Tillgången på utbildad personal har hittills klarats genom det aktiva rekryterings- och marknadsföringsarbete som bedrivs i syfte att öka intresset för arbete inom förskoleverksamheten.

Tillgången till behöriga lärare inom grundskolan är en avgörande faktor för hur skolans kvalitet utvecklas. En god planering och framförhållning krävs för att möta stora pensionsavgångar.

Förskolans pedagogiska uppdrag ska stärkas och nå fler

Regeringen har aviserat en rad åtgärder med syfte att förstärka förskolans pedagogiska uppdrag. Kommunen skyldighet att erbjuda avgiftsfri allmän förskola kommer att utökas till att gälla från och med höstterminen det året barnet fyller tre år. Under 2009 ska målen i förskolans läroplan förtydligas. Barnomsorgseng införs samt utökad etableringsfrihet för enskild verksamhet. Andra verksamhetsformer än förskola och familjedaghem ska kunna etableras.

Översyn av kommundemensamma grupper

Utbildningskontoret har fått i uppdrag att se över anslagingsrutin och resurstilldelning till de kommundemensamma resursgrupperna för att göra den så optimal som möjligt.

Arbetet ska resultera i en utvecklingsplan som beskriver vad som behöver förbättras för att barn/elever ska kunna erbjudas tidiga insatser och stöd i närmiljön. Likvärdigt stöd, baserat på elevers behov, ska kunna erbjudas i hela kommunen.

Ny betygsskala och nationella prov

Regeringen har lagt ett förslag till ny betygsskala för samtliga skolformer. Översyn av grundskolans läroplan och kursplaner pågår. En bedömning av hur eleverna når målen med stöd av nya nationella prov i årskurs 3 skall göras första gången 2009.

Samverkan med fristående skolor

Alla barn i Norrköping har rätt till likvärdigt stöd, oavsett val av fristående eller kommunal skola. Genom ökad samverkan mellan kommunen och de fristående skolorna ska möjligheterna till detta säkras.

Ny förvaltningsorganisation

En organisationsöversyn har resulterat i en ny förvaltningsorganisation som träder i kraft 2009. Organisationen innebär att en ny ledningsnivå införs med tre chefer under förvaltningschefen, barn- och ungdoms- chef, gymnasiechef och vuxenutbildningschef.

Ny områdesindelning

Efter beslut i barn- och ungdomsnämnden minskas antalet områden från nuvarande sex till fyra vilket innebär att Bråviken och Sydvästen/Victoria delas. Beslutet innebär också en minskning av antalet områdeschefer från sex till fyra.

Gymnasienämnden

Ansvarsområde

Gymnasienämnden svarar för gymnasieskolverksamhet och gymnasiesärskoleverksamhet.

Ekonomiskt resultat

Gymnasienämnden redovisar för fjärde året i rad ett överskott. Detta uppgår 2008 till 173 tkr. Resultatet visar på en ekonomisk stabilitet i gymnasienämnden och att även 2009 inleds med en ekonomi i balans. De fyra kommunala gymnasieskolorna uppvisar sammantaget ett underskott på 889 tkr. Lägre kostnader än budgeterat för särskilda insatser, såsom utbildningskostnader i samband exempelvis HVB-placeringar, är en viktig faktor för nämndens positiva resultat.

Den viktigaste påverkan på gymnasienämndens budget och ekonomiska resultat har elevutvecklingen och elevernas val av studievägar. Det finns stora svårigheter i att ett år i förväg bedöma elevernas val av studievägar, inte minst med det stora antalet utbildningsanordnare och utbildningar som finns. Såväl anordnare som utbildningar bedöms dessutom öka i antal under 2009. Att bedöma elevströmmar är en vital del i utbildningskontorets risk- och väsentlighetsanalys. De prognoser som gjordes inför 2008 har till största delen infriats.

Antalet elever i gymnasiesärskolan har ökat. Kostnadsökningen för 2008 beror på det ökade antalet elever inom verksamhetsträningen och fler elever med mycket stora stödbehov. Antalet norrköpingslever i gymnasiesärskolan har ökat med 40 procent de senaste 5 åren. Kostnadsökningen har under samma period varit 95 procent.

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	116 368	110 390
Verksamhetens kostnader	-579 871	-539 169
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-5 458	-4 236
Verksamhetens nettokostnad	-468 961	-433 015
Budget	469 133	436 177
Årets resultat.....	172	3 162
Nettoinvesteringar	6 700	7 301

Personalredovisning *)	2008	2007
Antal årsarbetare	552,85	537,48
Antal anställda	566	550

Anställda fördelade på kön

Män.....	242	311
Kvinnor.....	324	239

Anställda fördelade på ålder

20-29	23	18
30-39	105	95
40-49	132	126
50-59	177	191
60 -	129	120

*) avser samtliga tillsvidareanställda i kommunala gymnasieskolan

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvaro-längd	Antal sjuk-dagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,30	0,32	8,24	8,81
15-60 dagar.....	0,38	0,44	1,58	1,74
61- dagar.....	0,76	1,34	2,65	4,63

Antal elever	2008	2007	2006	2005	2004
Gymnasieutbildning...5	5 522	5 358	5 148	4 982	4 807
Gymnasiesärskola	129	119	108	94	92

Nettokostnad per verksamhet	2008	2007	2006	2005	2004
Nämnd	298	349	347	346	298
Nämndadministration	340	322	419	371	328
Gymnasieutbildning.....	441 681	407 916	386 578	355 106	344 038
Gymnasiesärskola*)	26 641	24 428	19 953	16 190	13 802
Summa	468 960	433 015	407 297	372 013	358 466

*) Från och med 2006 finns säravux under arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden varför nettokostnaden för 2003-2005 justerats.

Gymnasienämnden

Gymnasienämndens budget- och styrelseansvar

Gymnasienämnden har budget- och revisionsansvar för hela den gymnasiala utbildningsverksamheten. Samtidigt har gymnasienämnden styrelseansvar enbart för den kommunalt bedrivna verksamheten. In- för fastställande av gymnasienämndens internbudget i december, görs en bedömning av på vilka utbildningar och hos vilken utbildningsanordnare eleverna kommer att studera kommande läsår. Gymnasienämnden fastställer sedan pris per elev och program. Uppstår därefter större avvikelser från budgetförutsättningarna kan nämnden, under budgetåret, bara påverka den kommunalt drivna verksamheten, ruta B i figur 1. Verksamheten i ruta A kan då inte påverkas genom gymnasienämndens beslut.

Genom att skolverksamheten bedrivs i läsår och budgeten löper över kalenderår måste åtgärder kopplade till ändrade budgetförutsättningar i allt väsentligt ske under andra halvåret.

Viktiga händelser under året

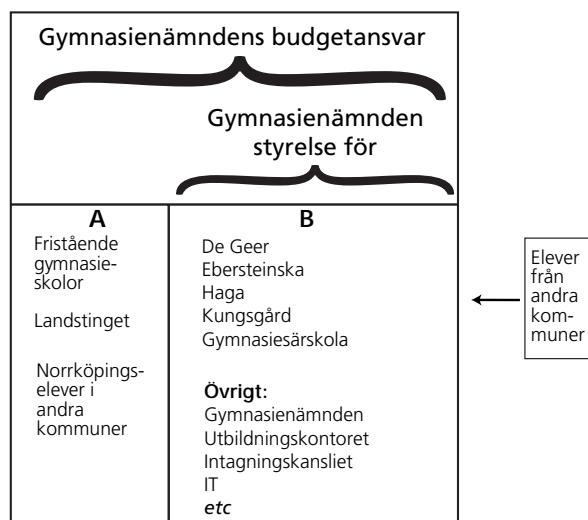
Förändringar i utbildningsutbudet

Två nya utbildningar startades 2008 i de kommunala gymnasieskolorna: Inriktningen Dekor och Inredning inom Hantverksprogrammet samt det specialutformade programmet Ledarskap, Fritid och Friskvård, närliggande Barn- och fritidsprogrammet. Dessutom startade Teknikcollege inom ramen för Industriprogrammet. Intagningen till det specialutformade programmet SP-Turism stoppades på grund av för få sökande.

Hösten 2008 startades åtta nya utbildningar i tre fristående skolor. Däremot valde Walthers gymnasium samt Folkuniversitetets samhällsvetenskapsprogram att inte starta på grund av för få sökande.

Nya ansökningar avseende fristående gymnasieskolor

Under 2008 inkom ansökningar om start av nya fristående gymnasieskolor eller utökning av befintliga. Sammantaget ansökte sex anordnare om 30 nya utbildningar med sammanlagt drygt 700 intagningsplatser till åk 1. Gymnasienämnden avstyrkte ansökningarna i yttranden till Skolverket. Den främsta orsaken till avstyrkan var att den kraftiga ökningen av utbildningsplatser till vissa program hotar kommu-

Figuren understryker tydligt gymnasienämndens dilemma om obalans uppkommer i faktisk sökbild jämfört med budgeterad. En ökning av elevtalen och därmed kostnaderna för till exempel fristående gymnasieskolor måste då kompenseras med minskade kostnader för de kommunala gymnasieskolorna. En sådan situation måste då medföra anpassningar i de kommunala verksamheterna under höstterminen, innevarande år.

nala program och inriktningar. Dessutom kommer elevtalen att sjunka kraftigt de kommande åren. Hösten 2009 startar tre utbildningar där anordnarna sedan tidigare beviljats starttillstånd.

Läraryftet

Norrköpings kommun deltar i satsningen Läraryftet och under 2008 har cirka 130 lärare deltagit i universitets- eller högskolekurser. Av lärarna som deltar är det cirka en tredjedel som hör till gruppen senarelärare det vill säga grundskolans senare år, gymnasieskolan samt komvux. 18 gymnasielärare har deltagit under 2008.

En annan insats som erbjuds inom Läraryftet är deltagande i "Forskarskola". Lärare som har behörighet för forskarstudier har möjlighet att studera för att uppnå en licentiatexamen inom 2,5 år. Läraren tjänstgör på sin skola på 20 procent och studerar på 80 procent av sin tjänst. Två gymnasielärare har under 2008 antagits till forskarskolan vid Karlstads respektive Lunds universitet.

Gymnasienämnden

Lärlingsutbildning

Regeringen har beslutat om en försöksverksamhet avseende gymnasial lärlingsutbildning under perioden 1 juli 2008 – 30 juni 2011. Norrköpings kommun har under 2008 fått godkännande att delta i försöksverksamheten. De kommunala gymnasieskolorna beviljades 44 lärlingsplatser inför höstterminen 2008. 21 elever har ansökt om att få övergå till gymnasial lärlingsutbildning på Handelsprogrammet, Hotell- och Restaurangprogrammet, Byggprogrammet, Energiprogrammet, Hantverksprogrammet samt Barn- och Fritidsprogrammet.

Framtidsvägen – en reformerad gymnasieskola

Norrköping har varit remissinstans för betänkandet Framtidsvägen. En politisk arbetsgrupp har med tjänstemannastöd arbetat fram remissvaret. Betänkandet innehåller förslag som medför genomgripande förändringar för gymnasieskolan.

Strukturgrupp

Sent under 2008 startade gymnasienämnden en strukturgrupp, bestående av presidiet, för att ytterligare accentuera arbetet med att bereda de omfattande strukturförändringar gymnasieskolan står inför.

Skolverkets utbildningsinspektion

Skolverket (numera Skolinspektionen) har genomfört utbildningsinspektion i Norrköpings kommun. I beslutet från Skolverket anges bland annat att kommunen har ett tydligt system för styrning, ledning och kvalitetsarbete och att verksamheterna i stort sett fungerar väl. Gymnasieskolorna har dock ett antal bristområden som måste åtgärdas. Det gäller exempelvis vissa lokala kurser, rektorers medverkan på elevvårdskonferenser samt kvalitetsredovisningarna på ett par skolor. Se även barn- och ungdomsnämnden.

Uppdragsplan 2009-2010

Gymnasienämnden har för första gången antagit en tvåårig uppdagsplan, som gäller både 2009 och 2010. Planen bygger i enlighet med styrprocessen på Utbildningspolitiskt program för Norrköpings kommun, följer samma struktur som programmet och tar sin utgångspunkt i programmets värdegrund och principiella utgångspunkter.

Samarbete inom projektet fjärde storstadsregionen

Utbildningsförvaltningarna i Norrköpings kommun och Linköpings kommun har fortsatt sitt samarbete inom ramen för projektet fjärde storstadsregionen. Skolledare från gymnasieskolorna och komvux samt förvaltningstjänstemän träffas för att diskutera viktiga framtidsfrågor som rör de strategiskt viktiga frågorna elevtalsutvecklingen, ökningen av fristående gymnasieskolor samt gymnasieutredningen. Detta arbete fortsätter på både skolnivå och kommunnivå.

Ett samarbete har även inletts inom ramen för Second Chance School med en gemensam styrgrupp och projektledning som ska planera genomförandet av Youth Summit 2010, en internationell sammankomst för elever, lärare, politiker och tjänstemän som företräder de länder som ingår i det internationella nätverket E2C Europe.

Organisationsöversyn

Den organisationsöversyn med fokus på utbildningskontorets ledningsorganisationen som påbörjades i maj 2007 ledde till att beslut om ändrad ledningsorganisation fattades under december 2008. Den nya organisationen träder i kraft den 1 februari 2009. För gymnasieskolans del innebär det att funktionen gymnasiechef inrättas och att funktionerna områdeschef och programansvarig upphör.

Mångfaldssatsningen

Myndigheten för skolutvecklings mångfaldssatsning syftade till att minska skillnader mellan skolorna och förbättra resultaten för eleverna. Norrköpings kommun har deltagit i satsningen sedan 2006. De fyra kommunala gymnasieskolorna har genomfört insatser i syfte att bland annat finna nya arbetsformer mellan lärare i svenska, svenska som andraspråk och modersmållärare. Mångfaldssatsningen avslutades under 2008.

Utbildning i pedagogiskt arbete

Under 2008 har sju pedagoger från fritidshem, grundskola samt gymnasieskola i Norrköpings kommun avslutat kursen Pedagogiskt arbete, vid Linköpings universitet. Kursen har gett deltagarna fördjupade kunskaper inom forskningsområdet pedagogiskt arbete och vetenskapliga metoder. Deltagarna

Gymnasienämnden

har skrivit ett forskningsarbete inom något av de områden som har prioriterats av kommunen. Samarbete har skett med Linköpings kommun.

Nytänkande inom skolutveckling

I oktober 2008 anordnades en nordisk uppföljande konferens av den internationella konferensen av Thinking conference som ägde rum i Norrköping 2007. Årets konferens vände sig till intresserade av skolutvecklingsfrågor både i Sverige och i de nordiska länderna och svenska och internationella föreläsare deltog i programmet. Konferensen syftade till att lärare, skolledare, chefer, annan personal från förskolor och skolor skulle ha möjlighet att knyta kontakter för att kunna starta nätverksarbete.

Studie- och yrkesvägledning

Myndigheten för skolutveckling har erbjudit stöd till ett nätverk för studie- och yrkesvägledare inom ramen för mångfaldssatsningen. Syftet med nätverket har varit att se över och utarbeta rutiner för att föreslå samverkansformer för övergången mellan grundskola och gymnasieskola. Nätverket har varit aktivt under 2008 och ett antal insatser har genomförts, bland annat kompetensutveckling. Ett seminarium i mångfaldsfrågor anordnades under hösten med inbjudna föreläsare. Utbyte med andra kommuner har skett. En karriärtjänst har inrättats i syfte att utveckla och samordna verksamheten samt att utveckla olika förbättringsinsatser inom studie- och yrkesvägledningen i kommunen.

Studie- och yrkesvägledning, särskola/särvux

Norrköping har varit ett Lärande exempel inom studie- och yrkesvägledning med inriktning särskola/särvux. Projektet slutredovisades vid året slut. Arbetet har skett i samarbete med Myndigheten för Skolutveckling och senare Skolverket. En del i arbetet har varit att i samverkan med försäkringskassan och arbetsförmedlingen ta fram och pröva en modell för att bedöma elevers arbetsförmåga och att därmed ge eleverna bättre förut-

sättningar till anställning. Många andra kommuner har varit intresserade att ta del av vårt Lärande exempel.

Introduktion av nyanställda lärare

Norrköpings kommun har under 2008 genomfört insatser avseende introduktion i yrket och i kommunen riktade till nyanställda lärare enligt den modell som har tagits fram i kommunen.

Fokusområden/kvalitetsarbete

Förbättrade resultat och ökad målpuppfyllelse

I tabell 1 redovisas några nyckeltal beträffande utbildningsresultaten för de kommunala gymnasieskolorna de senaste fem åren. De senaste årens positiva utveckling har brutits 2008. Även om förändringarna inte är dramatiska och i de flesta fall följer en nationell trend, finns det anledning för gymnasienämnden och gymnasieskolorna att analysera resultaten och vidta åtgärder.

Inom flera områden är resultaten lägre än 2007. Den genomsnittliga betygspoängen 2008 är något lägre än för jämförelsegruppen Större städer. Andelen elever med fullföljd utbildning inom 4 år, inklusive individuella programmet, har ökat. Andelen elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola har sjunkit men är fortsatt högre än i jämförelsegruppen, framgår av tabell 1.

Tabell 1

Elever i huvudmannens skolor	2008	2007	2006	2005
Genomsnittlig betygspoäng	13,9 (14,0)	14,2 (14,1)	14,1 (14,1)	14,0 (14,1)
Fullföljd utbildning inom 4 år exkl. IV-program (procent).....	82 (84)	83 (84)	82 (83)	82 (83)
Fullföljd utbildning inom 4 år inkl. IV-program (procent).....	73 (77)	72 (77)	71 (76)	71 (78)
Andel med grundl. behörighet till universitet och högskola (procent).....	90 (89)	93 (89)	93 (90)	92 (89)

Källa: Skolverket. Inom parentes anges jämförelsegruppen större städer.

Gymnasienämnden

Tabell 2

I tabell 2 anges övergången till högskolan inom 3 år efter avslutad utbildning. Tabellen avser folkbokförda i kommunen, vilket inkluderar elever från såväl kommunala som fristående och landstingsdrivna gymnasieskolor.

Övergång till högskolan inom 3 år efter avslutad utbildning i gymnasieskolan, folkbokförda i kommunen, 2002-2008	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Norrköping (procent)	41	46	45	43	46	44	42
Större städer (procent)	43	45	46	48	49	47	47

Andelen elever som påbörjar högskolestudier inom tre år efter fullföljd utbildning har minskat markant jämfört med 2007. Sett över tid har Norrköping haft en positiv utveckling i förhållande till jämförelsegruppen. 2008 har resultaten sjunkit och ligger nu på samma nivå som i riket som helhet. De elever som avses är de som avslutade gymnasieutbildningen 2005-2007. En möjlig förklaring till den minskade övergången till högskolan, såväl för Norrköping som för Större städer, kan vara att fler väntar med högskolestudier, då högkonjunkturen gett möjlighet till arbete.

Gymnasieeleverna i åk 2 har även under 2008 besvarat en elevenkät som omfattar ett stort antal frågeområden. Enkäten besvaras enligt en femgradig skala. Höga värden får områdena Jämställdhet (4,11), Individuella valet (4,03) och Psykosocial miljö (3,97). Dessa värden har ökat sedan förra årets mätning.

En elevenkät, motsvarande den som genomförs i åk 2 i gymnasieskolan, har besvarats av alla elever i gymnasiesärskolan. Enkäten visar att eleverna är nöjda med sin skola. Genomsnittresultatet ligger på 2,7 på en tregradig skala, vilket är något högre än som förra året. Högst värde fick området Jämställdhet. Där efter kom lärare och psykosocial miljö. Brukarundersökningen tyder att eleverna är nöjda även om skillnader finns mellan skolorna. Skolverkets inspektion visar att arbetet med att följa elevernas kunskapsutveckling behöver förbättras. I sammanhanget bör då nämnas att alla lärare i gymnasiesärskolan deltar i utvecklingsarbete kring målformuleringar och individuella utvecklingsplaner. Av de 21 elever, som avslutade gymnasiesärskolans yrkesprogram (nationellt och individuellt) 2008, påbörjade en elev anställning och en elev studerade vidare på folkhögskola. Övriga fortsatte i olika former av daglig verksamhet, både kommunal och på olika enskilda arbetsplatser.

Elevolymmer

Under 2008 fanns i medeltal 5512 (5358) norrköpings elever i gymnasieutbildning. (Siffrorna inom parentes avser 2007.) Av dessa fanns 1773 eller 32,2 procent (29,4) i en annan skola än Norrköpings

kommuns gymnasieskolor, vilket är en betydande ökning jämfört med 2007. Ökningen kan direkt kopplas till antalet norrköpings elever i fristående gymnasieskolor, som i medeltal uppgick till 1349 eller 24,5 procent (21,7). Andelen norrköpings elever i utbildningar i andra kommuner och i landstingets naturbruksutbildning är konstant, 7,7 procent. Andelen elever från andra kommuner i Norrköpings kommunala gymnasieskolor har ökat till 16,4 procent (15,4). Det utvidgade nationella frisöket, i kombination med ett utökat samverkansavtal inom Östsam, kan ha bidragit till att fler elever från grannkommunerna har sökt sig till Norrköpings kommunala gymnasieskolor.

Antalet norrköpings elever i gymnasiesärskolan var i medeltal 129 under 2008. Det är en ökning med drygt 8 procent jämfört med 2007. Antalet elever i Norrköpings gymnasiesärskolor (inklusive Naturbruksprogrammet) var i medeltal 168 för år 2008. Särskoleelever från Finspång, Söderköping och Valdemarsvik har sin gymnasieutbildning i Norrköping och utgör 24 procent av eleverna. Detta är något lägre än 2007. Finspång har startat egna gymnasiesärskoleprogram och fler elever är kvar i hemkommunen. Det finns flera orsaker till elevökningen inom gymnasiesärskolan. En orsak är stora elevkullar i gymnasieåldrarna. Tendensen att fler elever från grundskolans senare årskurser blir mottagna i den obligatoriska särskolan kvarstår.

Skoldemokrati

Arbetet med att utveckla skoldemokratin och elevernas inflytande i skolverksamheten har fortsatt även under 2008. Elever är adjungerade vid gymnasienämndens sammanträden. Gymnasieeleverrådets formella samarbetsorganisation, Norrköpings Elevråd, har bland annat arrangerat studentbal för cirka 1000 deltagare, samt tecknat avtal med företag för eleverna i gymnasieskolan gällande bland annat fotokataloger. Norrköpings elevråd driver även påverkansarbete i skolan och träffar politiker, tjänstemän och skolpersonal för att diskutera skolsituationen för gymnasieeleverna. Under året deltog representanter för de lo-

Gymnasienämnden

kala elevråden, samt tjänstemän och politiker i Rikskonferensen för Elevinflytande i Hudiksvall.

Framtiden

Tre strategiskt viktiga områden

Gymnasieskolan står inför mycket stora förändringar och utmaningar de kommande åren. Tre strategiskt viktiga områden som kommer att påverka nämndens arbete under 2009 är regeringens planerade förändringar inom utbildningsområdet (bland annat Framtidsvägen), förändringar i elevtalen samt utvecklingen inom friskoleområdet. Det bör nämnas att gymnasiesärskolan inte omfattas av Gy-09.

Strukturgruppen

Under 2009 krävs stora arbetsinsatser när det gäller förberedelser avseende regeringens förslag om en reformerad gymnasieskola, ny skollag, nytt betygssystem samt ytterligare aviserade förändringar inom utbildningsområdet. Motor i gymnasienämndens arbete är strukturgruppen, som består av presidiet. Tjänstemän inom utbildningskontoret är knutna till strukturgruppen.

Förbättrade resultat och ökad måluppfyllelse

Gymnasienämnden har under 2008 lagt allt större fokus på insatser som ska leda till förbättrade resultat och ökad måluppfyllelse för eleverna. Trots detta arbete har resultaten 2008 sjunkit inom flera målområden. Nämnden behöver därför ytterligare öka sina ansträngningar. Målsättningen är att, genom fokus på nämndens prioriterade mål, höja kommunens värden för de fem jämförelseområden som redovisats ovan.

Elevtalsutveckling

De förändringar i elevtalen som kommer de närmaste åren kräver noggrann planering och framförhållning när det gäller organisation och dimensionering av den kommunala verksamheten. Det gäller särskilt med hänsyn till det stora antalet friskolor och det regionala samarbetet. År 2008 nåddes en topp när det gäller antalet norrköpingselever i gymnasieålder. Därefter börjar elevtalen successivt att minska för att år 2015 vara drygt 1200 elever, eller 23 procent, färre jämfört med 2008.

Skoldemokrati

Gymnasienämnden kommer att fortsätta arbetet med att stärka demokratin i skolan genom ett breddat och fördjupat elevinflytande. Fokus kommer att läggas på att stötta Norrköpings Elevråd, för att eleverna ska ha en effektiv kanal att få dialog med gymnasienämnden. Elevrepresentationen i nämnden ska fortsätta.

Lokalförsörjning och lokalanpassning

Dialog har förts med lokalförsörjningen där gymnasieskolornas behov av lokalförsörjning och anpassning har tydliggjorts. En tydlig modell för dialog angående detta finns och gymnasieskolans lokalbehov kommuniceras kontinuerligt i utbildningskontorets lokalgrupp. I denna dialog om optimal lokalanvändning måste hänsyn tas till strukturella faktorer som elevantal och ekonomi. Utifrån den utredning om lokalanpassning för framförallt IV och IVIK som färdigställdes under senhösten, behöver dialogen fortsättningsvis föras med samtliga gymnasieenheter för att hitta optimal lokalanvändning.

Försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning

Norrköpings kommun har ansökt om att delta i försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning även under 2009. De kommunala gymnasieskolorna har ansökt om 38 nya lärlingsplatser.

Mottagningsfunktionen

Under 2008 beslutade gymnasienämnden att en mottagningsfunktion skulle inrättas i syfte att förbättra elevernas övergång från grundskolan till gymnasieskolan, framförallt till IV och PRIV. Arbetet med att bygga upp mottagningsfunktionen har inletts varvid en projektledartjänst på 50 procent har tillsatts. Uppbyggnaden beräknas pågå under 2009 för en definitiv utformning inför 2010. Samarbete kommer härvid att ske med stödsamordnare och elevhälsa.

Teknikcollege

Teknikcollege har under året börjat utvecklas vid Ebersteinska gymnasiet. Tio elever har tagits in på teknikcollege inom industriprogrammets ram. Ett

Gymnasienämnden

processinriktat utvecklingsarbete pågår med syfte att fullt ut uppnå certifiering till teknikcollege under 2009. Representation från såväl Ebersteinska gymnasiet och utbildningskontoret som teknikbranschen i Norrköping finns med i Teknik College Östergötland (TCÖ), som är ett regionalt samarbetsorgan inom Östsam. Syftet med teknikcollege är att höja kvaliteten och uppdatera den gymnasiala teknikutbildningen i nära samverkan med branschen.

Vård- och omsorgscollege

Enligt samma modell som ovan deltar Ebersteinska gymnasiet även i såväl det lokala som det regionala arbetet kring uppbyggande av vård- och omsorgscollege. Samarbete sker här med komvux respektive med extern utbildningsanordnare. Kommunen och landstinget är som avnämare viktiga parter i detta utvecklingsarbete.

Såväl teknikcollege som vård- och omsorgscollege är viktiga utvecklingsmotorer och förväntas ge synergieffekter på skolans pedagogiska utvecklingsarbete totalt sett.

Second Chance School

Inom ramen för Second Chance School kommer Norrköping i samverkan med Linköping att genomföra Youth Summit 2010. Det är en internationell sammankomst för elever, lärare, politiker och tjänstemän som företräder de länder som ingår i det internationella nätverket E2C Europe.

Studie- och yrkesvägledning

Nätverket för studie- och yrkesvägledare fortsätter sitt arbete bland annat med erfarenhetsutbyte med andra kommuner. Uppdraget att samordna och utveckla studie- och yrkesvägledningen i kommunen kommer att fortsätta under 2009.

Personalförsörjning

Personalförsörjningen är en förändringsfaktor av mycket stor betydelse. Effekterna av pensionsavgångar bedöms dock inte vara oroväckande stora för gymnasieskolan. Problem kan dock uppkomma vid rekrytering av yrkeslärare.

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för

- Stadsbiblioteket med bokbuss och filialer
- Konstmuseet och offentlig konst
- Stadsmuseet
- Kulturskolan
- Ekonomiskt stöd inom fritids- och kulturområdet
- Skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar
- Fiske- och kulturmiljöfrågor
- Samordning av kommungemensamma ungdomsfrågor

Ekonomiskt resultat

Nämnden har uppnått 0-resultat.

Viktiga händelser under året

Allmän kultur och filmverksamheten

Norrköpings kommuns kultur- stipendium till Moa Martinsons minne är ett arbetsstipendium inom kulturområdet och nytt för 2008. Syftet med stipendiet är att ge utrymme för koncentrerat konstnärligt arbete under en sammanhängande period. Arbetsstipendiets storlek är en krona per invånare och summan avgörs av hur många invånare Norrköpings kommun har den 31 december året innan beslut om stipendium fattas. Bildkonstnären Åsa L Winterqvist tilldelades 2008 stipendiet på 126 680 kr. Ninos Josef tilldelades ICA-handlarnas kulturstipendium på 10 000 kr.

Utbildningskontoret, tillsammans med kultur- och fritidskontoret, ansökte under året om 1 233 500 kr från Kulturrådet/Skapande Skola. Ansökan beviljades

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	34 174	36 271
Verksamhetens kostnader	-226 461	-219 326
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-1 850	-1 419
Verksamhetens nettokostnad	-194 137	-184 474
Budget	194 137	184 474
Årets resultat.....	0	0
Nettoinvesteringar	-5 624	-6 700

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	162,88	163,70
Antal anställda	176	177

Anställda fördelade på kön

Män.....	61	64
Kvinnor.....	115	113

Anställda fördelade på ålder

20-29	3	4
30-39	26	26
40-49	54	52
50-59	59	58
60 -	34	37

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvaro- längd	Antal sjuk- dagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,61	0,39	14,12	10,69
15-60 dagar.....	0,52	0,46	2,46	1,95
61- dagar.....	0,50	0,79	1,76	2,93

Nettokostnad per verksamhet	2008	2007	2006	2005	2004
Nämndadministration	1 145	963	745	600	678
Fritid					
Idrottsanläggningar.....	65 978	59 516	65 031	65 301	58 719
Friluft- och fritidsanläggningar.....	6 132	5 627	5 907	4 248	4 479
Hyressubvention hallar	11 795	10 859	10 589	9 747	10 987
Fritidsverksamhet, övrigt	0	0	0	497	131
Föreningsbidrag	16 726	15 707	15 520	12 742	12 449
Kultur					
Biblioteksverksamhet	36 483	35 971	34 126	33 015	30 642
Museiverksamhet.....	19 215	19 339	18 819	18 444	16 351
varav konstmuseet	9 671	9 677	9 361	8 672	8 100
varav stadsmuseet.....	9 544	9 662	9 458	9 772	8 251
Bidrag till studieförbunden.....	6 297	7 403	7 311	6 708	9 889
Föreningsbidrag	7 045	6 745	7 150	6 912	6 826
Kulturskolan	17 524	17 084	16 571	15 717	14 150
Kulturverksamhet, övrigt.....	5 797	5 260	3 930	2 216	2 350
Summa	194 137	184 474	185 699	176 149	167 650

Kultur- och fritidsnämnden

med 850 000 kr. Inför ansökan genomfördes intervjuer med lärare och elever på 6 högstadieskolor om vad kultur är och hur man skulle vilja arbeta med det i skolan. Alla 13 kommunala högstadieskolor har kommit in med projektbeskrivningar och äskat medel. Skolorna har fått upp till 90 000 i bidrag till kulturprojekt. Projekten har exempelvis varit konstprojekt tillsammans med konstnärer, författarbesök, sätta upp musikalerna och pjäser, skolkör, dans med mera.

I augusti 2008 beslutade kommunstyrelsen att Norrköpings kommun skulle avstå från att ansöka om att bli europeisk kulturhuvudstad 2014. Avvecklingen av projektet skedde under hösten.

Harlekinens mest sedda film 2008 blev franska *En lanthandel i Provence*, tätt följd av tyska *Vid himlens utkant*. Av skolbiofilmerna blev brittiska *This is England* den mest bokade och besökta.

Planeringen och projekteringen av kultur- och fritidsnämndens del i Norrköpings Visualiseringscenter C, filmverksamheten och mediepedagogiskt resurscentrum fortsatte under året. En namntävling genomfördes och namnet *Cinema* vann.

2008 års kulturnatt koordinerades av kontoret som vanligt. En nyhet var att programmet var tidsindelad och hade utrymme för egna anteckningar.

Kulturmiljövård

Ny skyltning, ny belysning och gångspänger har färdigställts vid Himmelstalunds ristningar, för att öka tillgängligheten och skyddet. Under året har en vårdplan tagits fram för Norrköpings hållristningar. Ett förslag till besökscenter vid hållristningarna är utarbetat.

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer i Oxelbergen, hamnområdet, Sylten och på delar av Risängen har inventerats. Inventeringen publiceras under 2009.

Kulturskolan

Hans Erikson är ny chef för kulturskolan.

Under 2008 firade Norrköpings kulturskola 40-årsjubileum med en stor föreställning i Hörsalen och på Kristinaskolans gård, samt med en levande adventskalender i Kristinaskolans fönster.

Biblioteken, Mediacentralen och Skoldatateket

En satsning på biblioteket som lärmiljö inleddes, bland annat genom att arrangera läxhjälp och språkcafé för vuxna.

E-tjänster och hemsida är viktiga utvecklingsområden för biblioteksverksamheten och arbetet inleddes för att göra en ny hemsida enligt webb 2.0 och kurser i e-kompetens genomfördes för allmänheten. Audio Index infördes, en ny teknik för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar

Upphandlingen av en ny bokbuss påbörjades.

Stadsbiblioteket renoverades delvis och nya bokhyllor köptes in.

Biblioteksplan för Norrköpings kommun färdigställdes och antogs av kultur- och fritidsnämnden

En konferens om "Svenska som andra språk i det mångkulturella Sverige" arrangerades.

Under 2008 har Mediacentralen erbjudit kunderna strömmande media, en ny teknik med direktöverföring av filmer över webben.

Stadsmuseet

Den stora egenproducerade utställningen *Draken i Peking*, ett samarbete med Norrköpings Tidningar 250 år visades. Andra utställningar var *Leva i två världar*, *Jeans och blå naglar*, *Kvinnliga former* och *Stjärnan är blå*. Sammanlagt visades sju utställningar under året.

Utbudet av skolprogram och lovverksamhet utvecklades under året, både med utgångspunkt i museets samlingar, basutställningar och tillfälliga utställningar som exempelvis *Leva i två världar* (som handlar om hur det är att vara ung svensk med en samisk, romsk eller judisk bakgrund). Även lovverksamheten riktad till barn och unga utvecklades. Utvecklingsarbetet ledde till en kraftig ökning av skolvisningarna.

Filmhyllan invigdes, en möjlighet för besökarna att ta del av stadsmuseets och stadsarkivets stora kulturhistoriska filmsamling. Besökaren kan själv välja önskad film ur ett utbud, det första temat var *Norrköping på film*.

Under 2008 har arbetet med att vårda, bevara och tillgängliggöra de kulturhistoriska samlingarna, framför allt digitalt, intensifierats.

Kultur- och fritidsnämnden

Konstmuseet

Norrköpings Konstmuseum har fått en skylt, som tidigare saknats, på fasaden.

Den deponerade konsten har inventerats och dokumenterats under året.

Mångfaldsprojektet *Tre visare*, ett samarbete med stadsmuseet och Arbetets museum avslutades. Erfarenheterna tas tillvara i framtida mångfaldsarbete.

Under 2008 visades en stor utställning med Otto G Carlsund, en samproduktion med Liljevalchs konsthall och den största presentationen av en enskild konstnär i museets historia. Konstmuseet producerade också en stor utställning med Mikael Lundberg. I samarbete med bland annat Kraftstationen Drags, fastighetsägare, E:on, Svenska kyrkan och studenter gjorde Mikael Lundberg flera nya verk som placerades runt om i staden. Utställningen turnerar under 2009 till flera museer i Sverige. Ett samarbete mellan stadsmuseet, konstmuseet och Linköpings universitet och Interactive Institute, som påbörjades 2007, resulterade i utställningen (som visades på både konst- och stadsmuseet) och ljudinstallationen *Sound Machine* av konstnären och gästprofessor Esther Shalev Gerz. Förutom dessa tre visades ytterligare fem utställningar.

Nya offentliga konstverk har invigts på äldreboendena Borgmästaregården, Kalkstensgatan och Maria-backen.

Fritid

Under september genomfördes Pekingspelen, en fysisk aktivitetsvecka för alla barn i Norrköping. Tusentals barn, ett hundratal föreningar och ett femtiotal företag var engagerade under veckan. Det allmänna intrycket är att Pekingspelen var ett mycket lyckat arrangemang som fortsättningsvis ska arrangeras vart fjärde år i anslutning till sommarolympiaden.

Under året påbörjades den stora ombyggnaden av Idrottsparken och den 6 december invigdes Stadium Arena, stora och viktiga arenor för utvecklingen av Norrköpings idrottsliv.

Kultur- och fritidsnämndens idrottsstipendier för 2008 tilldelades My Nordström IK Norrköping Friidrott för hennes prestationer inom höjdhopp och Suro Ismailov NKB Akilles för framgångarna i boxningsringen. Till årets Pernilla Wi-

bergstipendiat utsågs bordtennisspelaren Malin Pettersson som representerar Team Mälarenergi BTK. Jonas Jacobssonstipendiet tillföll Joakim Lindblom som spelar rullstolsbasket i Norrköpings Basketklubb Dolphins.

Under året inköptes IT-verktyget Interbook i syfte att öka service och tillgänglighet när det gäller administration, bokning och uthyrning av lokaler och fritidsanläggningar.

Under hösten utformades integrationsprojektet *Idrott utan gränser*, ett samverkansprojekt mellan föreningslivet, Östergötlands Idrottsförbund och kommunen. Syftet är att med hjälp av idrotten stärka och utveckla föreningslivet, öka kunskapen om föreningslivets betydelse, locka fler barn- och unga till idrotten och rekrytera fler ungdomsledare.

Föreningsstöd

Ett värdegrundsprojekt med arbetsnamnet Fair play i Norrköping för barn och unga startade under året. Ett 20-tal föreningar deltar i projektet genom att arbeta fram egna policydokument. Redovisning sker under första kvartalet 2009. Projektet sker i samarbete med föreningen allFair och utbildarna SISU.

Ett annat avtal tecknades med SISU i syfte att stärka föreningslivet och underlätta ledarrekryteringen i Hageby/Navestadområdet.

Under året har åtta nya föreningar bildats varav sju kulturföreningar och en friluftsförening. Ingen förening har under året avregistrerats.

Under 2008 tecknades avtal med 43 föreningar som beviljades uppdragsstöd. Av dessa var 21 uppdrag direkt riktade till barn och unga. Uppdragen, som följer de kultur- och fritidspolitiska programmen, regleras i avtal som följs upp årligen, genom dialogsamtal. Uppdragsstödet varierar mellan 2 tkr till 725 tkr/år.

Anläggningar

Utöver att Stadium Arena färdigställdes på Himmels-talundsområdet skedde omfattande projekteringsarbeten av hela området. Vägar, cirkulationsplatser, parkeringsplatser och ett nytt torg som binder samman Stadium Arena och Mässhallen utformades. Även byggandet av Norrköpings skatepark påbörjades under hösten.

Kultur- och fritidsnämnden

På Idrottsparken påbörjades bygget av fotbollshallen och loger, ny belysning installerades och huvudare-nans gräsmatta togs bort.

På Borgsmo idrottsplats fick banorna ny toppbeläg-gning och driftsavalet med GoIF Tjalve förlängdes.

På Bollspelaren revs stora delar av rinken, kylaggre-gaten krånglade och en besiktning visade att idrotts-platsen är i stort behov av upprustning.

Tre större investeringsobjekt slutredovisades under året, Sandviksbryggan, tre mindre konstgräsplaner och investeringar i elsäkerhet på Kråkvilans motor-sportområde.

Upprustningen av Mamre IP, breddning av fotbolls-planen, flyttning av staket och uppförande av en toa-lettbyggnad påbörjades.

Under året har kultur- och fritidskontoret tillsam-mans med stadsbyggnadskontoret och berörda för-eningar arbetat för att Åby IP och Dagsbergs IP ska överlåtas till respektive förening. Arbetet omfattar även Smedbyfältet där ambitionen är att helt överlåta fältet till Smedby AIS.

Fokusområden

Kultur- och fritidsnämnden har under 2008 valt två fokusområden: Mötesplatser för unga 16-25 år samt Samverkan med skolan.

1. Unga mötesplatser

Under året har följande gjorts för att uppnå målet om att utveckla mötesplatser för unga 16-25 år och stärka delaktighet:

Norrköping kulturhus

Norrköpings kulturhus är en mötesplats för ungdomar av ungdomar på Trädgårdsgatan 37. Huset dri-ver ett café, arrangerar spelningar, föreställningar och workshops samt är en öppen ateljé. Kulturhuset är öppet onsdag, torsdag och söndag mellan kl 16 och 23, samt fredagar och lördagar samband med arrang-emang.

Kulturhuset har två anställda på vardera 75 procent, finansierat av kultur- och fritidsförvaltningen. 52 ar-rangemang genomfördes under 2008 med ett snitt på 70 besökare/arrangemang.

Graffiti-verksamheten, Gjuteriet

Målet med graffiti-verksamheten som bedrivs av Yal-lah Hb på uppdrag av kultur- och fritidskontoret, är att främja och stimulera Norrköpings graffiti-scen. Det görs genom att se målarna som resurser med kunskaper och erfarenheter, och att minska det olag-liga klottret och skadegörelsen i Norrköpings kom-mun. Verksamheten finns i Solidaritets- och Kultur-huset Gjuteriet i Marielund.

Salongen, Stadsbiblioteket

Salongen – mötesplats för unga vuxna 16-25 år in-vigdes i Stadsbiblioteket under 2008. Inriktningen mot unga vuxna märks i inredningen, i utbudet av böcker, tidningar och andra medier och i program-verksamheten. Programmen som erbjudits har varit allt från författarbesök, workshop i manusskrivande, kurser i hantverk till Poetry Slam och ordkrig. Totalt har 16 stycken olika program erbjudits målgruppen.

Skateboardanläggningar i Smedby och Åby

Två medborgarförslag om mötesplatser för unga re-sulterade i att två mindre skateboardanläggningar byggdes, den ena i Smedby och den andra i Åby. An-läggningarna är anpassade för yngre åkare.

The Point

Bidrag har givits till träffpunkten The Point, Borgs-mo fritidsgård, i Klockaretorget.

Utomhusbion Flimmer

Bidrag har givits till Flimmers utomhusbioverksam-het vid Färgaregården, en viktig och välbesökt mötes-plats för unga under sommaren.

2. Samverkan med skolan

Alla verksamheter inom kultur- och fritidsområdet har en utvecklad samverkan med skolan. Både det kultur- och fritidspolitiska programmet lyfter fram det området särskilt. Skolvisningar, skapande verkstä-der, biblioteksverksamheten, skolbio, kulturskolans uppsökande verksamhet är exempel på det omfattan-de arbete som kultur- och fritidsförvaltningen bedri-ver för och med skolan. Läroplanen Lpo 94 har i sina

Kultur- och fritidsnämnden

mål med att eleven ska ha utvecklat sin förmåga till kreativt skapande och att ta del av samhällets kultur-utbud, har en förtrogenhet med centrala delar av vårt svenska och nordiska och västerländska kulturarv, få en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv och att skolan skall sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Trots målbilderna i styrdokumentet finns det fortfarande utvecklingsmöjligheter att stärka samverkan med skolan ännu mer.

Under året har följande samverkansprojekt bidragit till ökad måluppfyllelse:

Skapande skola har under året varit ett viktigt samarbetsprojekt med skolan. Det är regeringens satsning på mer kultur i skolan, och gäller åk 7-9. Förberedelser i form av intervjuer med lärare och elever, ansökan till Kulturrådet samt fördelningen av medel till skolorna ur det beviljade anslaget har gjorts i samverkan mellan kultur- och fritidskontoret och utbildningskontoret.

Pekingspelen som genomfördes under en vecka i september var ett stort samarbetsprojekt med skolan. Alla elever i grundskolan och i gymnasieskolorna fick chansen att delta i en späckad aktivitetsvecka. Samverkan i Pekingspelen, med alla kontaktytor som skapades kommer att resultera i framtida gemensamma aktiviteter.

Läsfrämjandeprojektet *Allt bygger på en historia* har fortsatt under året, delvis finansierat med bidrag från Statens kulturråd. Deltagare i projektet är stadsbiblioteket och konstmuseet. Allt bygger på en historia kombinerar text och bild och vänder sig till åk 8. Det har varit mycket uppskattat och efterfrågat av skolorna.

En mediepedagogisk utredning, som är en del i förberedelserna inför verksamhetsutveckling i det nya Visualiseringscentret C, färdigställdes och presenterades för kultur- och fritidsnämnden. Utredningen kommer också att presenteras för barn- och ungdomsnämnden samt gymnasienämnden.

Kvalitetsarbete

Service-deklarationer

Kultur- och fritidsnämnden har antagit sex service-deklarationer, som följs upp årligen.

Väl mätt

Från hösten 2008 ingår förvaltningen i nätverket "Väl Mätt". Nätverket, som omfattar 8 större kommuner, är en del av Jämförelseprojektet. Jämförelseprojektet är ett samarbete mellan SKL (Sveriges kommuner och landsting samt Finansdepartementet). Syftet med projektet är att ta fram och pröva nya mått på kvalitativa resultat. Dessa mått kommer att integreras i kommunernas styrning och ledning och bli en naturlig del i verksamheternas resultatstyrning. På sikt kommer flera av dessa resultatmått även att utvecklas till nationella kvalitetsindikatorer.

Projektet avslutas under våren 2009 med en rapport.

Kulturskolan

Under hösten genomfördes en enkätundersökning där föräldrar som har barn i Kulturskolan fick frågor om Kulturskolan rörande tillgänglighet, inflytande och delaktighet, samt personalens bemötande och kompetens. *Tillgängligheten*: 94 procent svarade mycket bra eller bra, 6 procent ingen åsikt. *Inflytande och delaktighet*: 68 procent svarade mycket bra eller bra, 26 procent ingen åsikt, 6 procent mindre bra. *Bemötande*: 100 procent svarade mycket bra eller bra. *Kompetens*: 100 procent svarade mycket bra eller bra

Alla projekt och teman utvärderas, resultatet är sammanfattningsvis gott. De flesta ger svaret bra eller mycket bra på frågan om de anser att målen uppfyllts och att arbetet uppfyllt deras förväntningar.

Biblioteken

Dagliga frågor till biblioteksbesökare om biblioteksservicen läggs ut via bibliotekets hemsida. Stadsbiblioteket får mycket positiva omdömen i dessa svar.

Utvärdering av vissa användarundersökningar till lärare eller elever har gjorts. I huvudsak positiva omdömen och man efterfrågar fler kurser.

Enkät till Östra Husbys biblioteksbesökare om öppettiderna. En stor majoritet av besökarna är nöjda med befintliga öppettider.

Stor undersökning av hur brukare upplever lärmiljön på stadsbiblioteket.

En regional undersökning av icke-besökare på bibliotek och vilken e-kompetensen som dessa personer har.

Kultur- och fritidsnämnden

Utvärdering av läsfrämjandeprojektet "Allt bygger på en historia". Mycket positivt gensvar från lärare och elever.

Konstmuseet

En publikenkät genomfördes vid ett tillfälle under året, i samband med Otto G Carlsund-utställningen. Enkäten visar att de flesta besökarna på konstmuseet är återkommande. Nöjdheten är störst över service och bemötande och aktuell utställning, och minst över att konstmuseets kafé inte är öppet i veckorna (beroende på bristen på funktionellt kök).

Fritid

Under året genomfördes kontroll av 5 ungdomsföreningar, kontrollen visade ingenting som föranledde någon åtgärd.

Framtiden

Den ekonomiska situationen kommer att påverka kultur- och fritidssektorn, alltifrån kommunens prioriteringar och satsningar till den enskilde föreningens och individens prioriteringar och betalningsförmåga.

En genomlysning av hela förvaltningens verksamhet görs under 2009 för att skapa utrymme för utveckling och rörliga medel.

Norrköpings Ungdomscirkus behov av nya lokaler kunde inte lösas under 2008, bland annat beroende på cirkusens ekonomiska förutsättningar. Under 2009 fortsätter arbetet med att finna lämpliga lokaler för verksamheten.

Mångfald och integration, samt stadsdelsutveckling, blir ett prioriterat område under 2009, i samverkan med exempelvis fritidsgårdar och föreningsliv. Idrott utan gränser är ett integrationsprojekt som tillsam-

Nyckeltal för olika verksamheter	2008	2007	2006	2005
Konstmuseet				
Antal besökare	50 982	62 500	60 000	49 000
Varav barn och unga.....	5 150	6 600	6 000	3 300
Skolvisningar	207	230	225	150
Stadsmuseet				
Antal besökare	117 270	125 029	97 000	103 800
Varav barn	7 150	6 000	3 100	2 800
Skolvisningar	273	203	129	-
Filmverksamhet				
Antal besökare	16 200	19 800	14 800	13 700
Varav skolbio	6 200	7 000	5 900	4 600
Varav matinéer	1 700	1 300	950	1 000
Biblioteken				
Antal besökare (huvudbiblioteket)*)	1 018 936	1 060 178	1 110 583	
Utlån	957 732	952 915	951 563	1 013 373
*) Besöksräknare ur funktion 2008 på grund av renovering av entrén				
Uthyrda timmar				
Idrottshallar, 15 st.....	29 000	27 270	28 490	26 070
Gymnastiksal, 32 st.....	21 300	21 750	21 650	21 000
Total uthyrning	50 300	49 000	50 150	47 100
Varav privatpersoner.....	14 200	17 000	18 450	13 100
Badbesök				
Centralbadet.....	279 000	289 027	352 842	232 876
Skärblackabadet	27 650	34 823	38 919	41 359
Råslabadet.....	6 958	7 292	8 589	8 286
Åbybadet.....	7 350	16 000	16 000	16 000
Himmelstalundsbadet	43 000	29 500	37 500	34 700
Mediacentralen				
Utlån	126 819	110 365		
Kulturskolan				
Ämnesundervisning, antal elever	1 450	1 500		

Könsfördelning ämneskurser: 60 procent flickor, 40 procent pojkar.

De populäraste ämneskurserna är piano och gitarr.

Kommentar: Nedgången beror på att kulturskolan har valt att satsa mer personalresurser på det uppsökande tematiska arbetet i skolan, för att fler barn och unga ska få ta del av kulturskolans verksamhet. Totalt har cirka 8000 barn kommit i kontakt med kulturskolan under året.

mans med skolan, föreningslivet och Östergötlands Idrottsförbund kommer att pågå under hela året. Konstmuseet kommer att arrangera workshops och ett seminarium om invandrade konstnärers möjligheter att beträda den svenska kulturscenen. Alla medarbetare kommer att få kompetensutveckling i mångfalds- och integrationsarbete.

Kultur- och fritidsnämnden

Norcopiaden kommer att arrangeras 2009 under ledning av Norrköpings Idrottsförbund och i samverkan med skolan.

Bokningen och uthyrningen av idrotts- och kulturlokaler kommer att utvecklas med hjälp av ny teknik, e-tjänster och ökad bemanning under 2009.

En satsning görs på det pedagogiska samarbetet mellan kulturinstitutioner, skola och andra aktörer.

Kultur- och fritidskontoret och tekniska kontoret ska tillsammans med berörda parter utarbeta en strategi för Esteröns framtida utveckling. Kontoren ska även samverka kring utvecklingen av Lindö småbåtshamn.

Samarbetet inom den Fjärde storstadsregionen prioriteras även fortsättningsvis. Den av kommunstyrelsen antagna verksamhetsplanen för 2009 innehåller flera utvecklingsprojekt inom kultur och fritid. Ett nytt

regionalt nätverk ska byggas upp i syfte att stärka och utveckla fritidssektorn. Kontoret kommer att delta i den regionala utredning av scenkonsten som har initierats av Regionförbundet Östsam.

Den nya film- och mediepedagogiska verksamheten i Norrköpings Visualiseringscenter C, Cnema, projekteras och planeras vidare under 2009. Inflyttningen beräknas ske under våren 2010.

En ansökan om medlemskap för Bio Harlekinen/Cnema i Europa Cinemas som är ett europeiskt biografnätverk och som också ger stöd för visning av europeisk film samt skolbio kommer att göras.

Norrköpings kommuns filmverksamhet firar 40 år under 2009.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens (AV-nämndens) övergripande uppgift är att inom givna ekonomiska resursramar stärka människors möjligheter till ett självständigt liv och en tryggad försörjning. Till sitt förfogande har AV-nämnden verksamheterna:

- Arbetsmarknadsåtgärder som ansvarar för att samordna kommunala insatser som avser praktik, arbete och utbildning av arbetsmarknadspolitisk karaktär.
- Vuxenutbildningen som ansvarar för undervisning för utvecklingsstörda (särvox), svenskundervisning för invandrare (sfi), grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning samt påbyggnadsutbildning.
- Flyktingintroduktion som ansvarar för kommunens flyktingmottagande, introduktion för flyktingar samt har ett särskilt ansvar för repatrierings-, attityd- och opinionsfrågor.
- Ekonomiskt bistånd som ansvarar för handläggning av ärenden om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen, dödsboanmälningar enligt ärvdabalken samt budget och skuldrådgivning enligt skuldsaneringslagen.

AV-nämnden är även arbetslöshetsnämnd.

Tjänstemannaansvaret för nämndens verksamhet finns inom arbetsmarknadskontoret (ekonomiskt bistånd, flyktingintroduktion och arbetsmarknadsåtgärder) och utbildningskontoret (vuxenutbildning inklusive särvox).

Ekonomiskt resultat

Nämndens budget för 2008 var 373 444 tkr och re-

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	233 151	214 509
Verksamhetens kostnader	-604 293	-570 890
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-300	-229
Verksamhetens nettokostnad	-371 442	-356 610
Budget	373 444	362 174
Årets resultat.....	2 002	5 564
Nettoinvesteringar	-721	-526

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	299	282
Antal anställda	312	293
- varav ledning och service	24	0
- varav varav arbetsmarknadsåtgärder	69	66
- varav vuxenutbildning.....	125	119
- varav flyktingintroduktion.....	13	11
- varav ekonomiskt bistånd	77	93

Anställda fördelade på kön

Män.....	75	68
Kvinnor.....	237	225

Anställda fördelade på ålder

10-19	1	0
20-29	10	10
30-39	32	25
40-49	75	72
50-59	109	107
60 -	85	76

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,82	0,87	18,42	19,09
15-60 dagar.....	0,60	0,75	2,59	3,32
61- dagar.....	0,61	0,77	2,27	2,80

dovisar vid bokslutet ett överskott på 2 002 tkr. Flyktingintroduktions balansomslutning för 2008 var 102 000 tkr.

Under 2008 har de ekonomiska frågorna kretsat mycket kring ekonomiskt bistånd, där försörjningsstödet ökat med 8,7 procent från 2007, vilket motsvarar 14 569 tkr. Efter tre månaders verksamhet befarade nämnden ett underskott på 20 000 tkr, och åtgärder för att hantera det påbörjades.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Anledningen till att kostnader för ekonomiskt bistånd har ökat under året är flera:

- Antalet nya ärenden har ökat.
- Många flyktingar som slutar sin introduktion har gått över till ekonomiskt bistånd.
- Ungdomsgruppen inom ekonomiskt bistånd har ökat.
- Förändringar inom arbetsförmedling och försäkringskassa har inneburit att fler sökt ekonomiskt bistånd.

Nettokostnad per verksamhet	2008	2007	2006	2005	2004
Politisk verksamhet	347	364	329	270	277
Nämndadministration	736	308	305	298	285
Kommunal vuxenutbildning ..	71 699	76 704 ^{*)}	52 594	54 996	62 880
Försörjningsstöd.....	232 760	213 672	209 368	215 955	208 162
Flyktningmottagande.....	0	0	0	0	0
Arbetsmarknadsåtgärder.....	65 900	65 562	57 914	59 504	59 255
Summa	371 442	356 610	320 510	331 023	330 859

**) Borttaget riktat statsbidrag, viss del överflyttat som generell statsbidrag*

Åtgärder

Inom ekonomiskt bistånd drogs anslaget för köpta insatser ner och restriktivare regler infördes för ersättningar till busskort. Förändringar inom flyktingintroduktion med möjlighet till förlängd introduktion, minskade kostnaderna för försörjningsstöd. Inom vuxenutbildningen fick man högre interkommunala intäkter än budgeterat, vissa utbildningar startades inte eller färre elever togs in. En allmän återhållsamhet gällde under 2008 inom alla verksamheter. Övriga konton som visade överskott reserverades till att täcka det förmodade underskottet. Alla dessa åtgärder visade sig slutligen att ge större effekter än planerat och nämndens resultat gav slutligen ett överskott på 2 002 tkr.

Viktiga händelser under året

Arbetsmarknadskontoret

År 2008 har varit ett mycket händelserikt år. En viktig genomgripande händelse var bildandet av det nya arbetsmarknadskontoret i januari 2008. Det skapades efter en sammanslagning av de tre tidigare separata kontoren försörjningsstöd, flykting och invandrarkontoret och arbetsmarknadskontoret. Syftet med den sammanslagna organisationen är att underlätta samordningen av de samlade verksamheterna så att kontorets resurser bättre ska tillmötesgå brukarnas behov av insatser mot egen försörjning.

Den ekonomiska krisen som inleddes hösten 2008 och det försämrade arbetsmarknadsläget i landet är också viktiga händelser som tyvärr förmörkar den närmaste framtiden. För att möta den närmaste ti-

dens svåra arbetsmarknadssituation är det viktigt att fortsätta arbetet med ett bättre samordnat och effektivare arbetsmarknadskontor.

I november öppnades den nya receptionen som ska ta hand om besökare till alla verksamheter som finns i huset. En händelse som kan ses som kvalitetsökning för både flyktingintroduktion som för ekonomiskt bistånd, som har haft undermåliga besöksmöjligheter tidigare.

Arbetsmarknadsåtgärder

Under hösten har även ett arbete inletts för att omorganisera verksamheten arbetsmarknadsåtgärder enligt modellen "En dörr in" för alla arbets sökande i åldern 18-64 år. Syftet är att ytterligare förstärka samordningen av arbetsmarknadskontorets samlade verksamheter.

Nyckeltal

Under 2008 har i snitt över året drygt 200 arbetslösa per månad deltagit i arbetsmarknadskontorets åtgärder.

Tiden man deltar i en åtgärd varierar allt från några veckor för till exempel sommarjobb och arbetsträning, upp till 1 år om man har en utvecklingsanställning, eller 2 år om man deltog i det som hette plusjobb och som avslutades under 2008. Den totala genomströmningen (= samtliga anvisade) till arbetsmarknadskontorets åtgärder blev cirka 2 500 personer 2008.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Ekonomiskt bistånd

Inom ekonomiskt bistånd arbetar man sedan den 1 mars 2008 med en förstärkt mot-tagningsfunktion som ska ge ett professionellt bemötande och en smidigare hantering av klientärenden.

Socialdepartementets två förslag till förändringar inom socialförsäkringssystemet infördes den 1 juli 2008. Förändringarna som gäller ”ettårsgräns för sjukpenning och införande av förlängd sjukpenning” och ”införande av en rehabiliteringskedja” kommer att påverka kostnaderna för ekonomiskt bistånd för kommuner enligt Sveriges Kommuner och Landsting.

Flyktingintroduktion

Den helt överskuggande händelsen är den fortsatta expansionen av flyktingverksamheten. Från att ha tagit emot 100 – 200 personer per år fram till och med 2005, mottogs cirka 600 personer åren 2006 och 2007 för att därefter öka till drygt 900 år 2008. Dessutom har introduktionstiden förlängts i vissa fall. För närvarande deltar över 1 600 personer i flyktingintroduktionen. Dimensionering av organisationen för flyktingmottagandet har släpat efter vilket bland annat har hämmat framåtsyftande planeringsarbete.

Vuxenutbildning årsstudieplatser	2008	2007	2006	2005	2004
Svenska för invandrare..778 (antal studerande)	778	674	528	325	306
Grundläggande vuxenutbildning	263	311	340	329	330
Gymnasial vuxenutbildning	1 118	1 345	1 422	1 562	1 513
Särvux (antal studerande)	92	86	93	105	95

Försörjningsstöd	2008	2007	2006	2005	2004
Antal hushåll med beslut om försörjningsstöd.....	4 892	4 763	4 590	4 969	4 931
Kostnader per hushåll, kr.....	37 288	35 132	35 076	33 138	32 524
Antal hjälpmänader per hushåll	5,9	5,8	5,9	5,7	5,7
Utbetalt försörjningsstöd, netto mnkr	182	167	161	164	159

Vuxenutbildning

Statliga beslut

En ny myndighet Statens skolinspektion, ändrad ansvarsfördelning mellan myndigheter inom skolväsendet och en del lagändringar, trädde i kraft 1 juli 2008.

Regeringen vill satsa på bättre möjligheter för nyanlända invandrare att studera och att vilja börja använda svenska språket. Detta Sfi-lyft innefattare bland annat kompetenshöjning för lärare och sfi-bonus (Ds 2008:19)

I årets budgetproposition aviserar regeringen en satsning på vuxenutbildningen med avsikt att den ska bli mer inriktad mot yrkesutbildningar.

I september skickade regeringen ut en remisspromemoria om ”En utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare, kommunal överlåtelse av myndighetsuppgifter, sfi i folkhögskola, m.m.” (U2008/6038/SV), som ska behandlas under hösten 2008. Där finns förslag på hur enskilda utbildningsanordnare ska få möjlighet att sätta betyg, samt hur svenskundervisning för invandrare (sfi) ska kunna bedrivas i folkhögskola.

Regeringen har också lagt fram propositioner om ”En ny betygsskala” (2008/09:66) och ”Yrkeshögskolan” (2008/09:68). En ny myndighet som beslutar om vilka utbildningar som ska få ingå kommer att förläggas till Västerås och Hässleholm.

Nyckeltal	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Antal mottagna flyktingar, skyddsbehövande och anhöriga (anknytning)	901	593	612	135	84	212

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Kommunala beslut

Ordföranden i arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden har på delegation och i samråd med presidiet fattat beslut om att förlänga ramavtalen till att även gälla 2009 och därmed utnyttja den option om förlängning som finns inskriven i ramavtalen.

Fokusområden

Andelen personer som klarar sin egen försörjning efter avslutad introduktion ska öka.

Bildandet av arbetsmarknadskontoret i januari 2008 var ett första steg för att bättre koppla ihop flyktingintroduktions verksamhet med arbetsmarknadsåtgärder och vuxenutbildning så att vägen från introduktion till egen försörjning blir så kort som möjlig. Under våren 2008 togs ett beslut om en möjlighet till förlängning av introduktionen, men mycket utvecklingsarbete återstår för att integrera och samordna resurserna på ett bra sätt. Ett viktigt steg i den riktningen är planeringen under hösten 2008 för att under 2009 omforma verksamheten arbetsmarknadsåtgärder enligt modellen ”En dörr in”. Inspiration inför den nya organiseringen av arbetsmarknadsåtgärder har bland annat hämtats från Jobbcentrum i Västerås och Jobbtorget i Linköping. Ett viktigt syfte med den nya modellen är att – jämfört med idag – ge flyktingar som deltar i introduktionen en bättre tillgång till verksamheten arbetsmarknadsåtgärder.

Under året har det även bedrivits ett arbete för att bättre koppla ihop vuxenutbildningens tjänster med flyktingintroduktionen. Komvux-sfi har under året startat fler grupper med yrkesinriktning och andelen studerande som läser sfi med yrkesinriktning har ökat under 2008 (se Mål 5). Dessutom har ett arbete inletts för att ta fram bättre rutiner och strukturer för validering och bedömning av yrkeskunskaper (se nedan). Ett system med väl fungerande yrkesvalidering är en viktig tjänst för att förkorta vägen till egen försörjning för deltagare i introduktionen.

Rutiner och strukturer för validering och bedömning av yrkeskunskaper hos nämndens målgrupper ska under 2008 arbetas fram och fungera.

Infoteket har fått ett prioriterat uppdrag att skapa en organisation och ett system för validering av tidigare förvärvade kunskaper och färdigheter. Uppdraget

innebär att utveckla rutinerna för att genomföra validering av yrkeskunskaper. Ett uttalat och stort behov av yrkesvalidering finns hos invandrare som är i introduktionsfasen, vilket förutsätter ett nära samarbete mellan Infoteket och de handläggare som arbetar med flykting- och invandrarfrågor.

Under hösten påbörjades arbetet med att göra kortare yrkesbedömningar/valideringar på företag och hos utbildare (3-5 dagar). Ambitionen är att uppbyggnaden av yrkesbedömningar görs i nära samarbete med flyktingintroduktionen, praktiksamordnare, arbetsförmedling och företag. De hinder för att utveckla yrkesvalideringen som Infoteket ser är svårigheter att nå ut med information, att validering kräver mer resurser och att ett system för att betala de som utför validering saknas.

Den yrkesvalidering som utförts är i huvudsak inom omvårdnadsutbildningen på Komvux. Sju personer har validerats inom byggområdet. Ytterligare ett tiotal personer har fått sina yrkeskunskaper validerade inom olika områden under hösten.

Kvalitetsarbetet

Arbetsmarknadsåtgärder

Under 2008 har arbetsmarknadsåtgärder haft som särskilt uppdrag i det systematiska kvalitetsarbetet att arbeta fram en rutin för uppföljningar av tidigare deltagare i arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadskontoret har under hösten 2008 tillsammans med några andra kommuner utformat frågor och rutiner för uppföljningsarbetet. I arbetet har deltagit representanter från Sveriges Kommuner och Landsting och kommunerna Örebro, Haninge och Gävle. Sex månader efter avslutad åtgärd ska kommunens arbetskonsulent/koordinator kontakta den tidigare deltagaren och ställa några frågor om sysselsättningsstatus. Syftet är att få fram underlag för analys av effekter av kommunens arbetsmarknadsåtgärder. Uppföljningsarbetet inleds i januari 2009 och ska bedrivas kontinuerligt tills vidare.

Ekonomiskt bistånd

Under 2008 har ekonomiskt bistånd haft som särskilt uppdrag i det systematiska kvalitetsarbetet att lägga fokus på tillgängligheten och mottagandet. Följande har genomförts:

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

- ◆ I mars 2008 startade Mottagningen, som har uppdraget att erbjuda mottagningsamtal och personliga besök i nyärenden i ekonomiskt bistånd. Syftet är att tydliggöra rättigheter och skyldigheter för den enskilde och att öka tillgängligheten för kommunens invånare. Mottagningens arbete ska kontinuerligt utvecklas under 2009 för att förbättra flödena mellan mottagningen och de övriga enheterna.
- ◆ I november 2008 öppnades den nya receptionen. Den kommer att avsevärt förbättra tillgängligheten och mottagandet för besökare hos ekonomiskt bistånd och flyktingintroduktion.
- ◆ En brukarundersökning genomfördes under hösten 2008. Utifrån resultaten i undersökningen kommer vissa särskilda områden att väljas ut som förbättringsområden för 2009.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen har delgivit samtliga utförare en lista på brister som måste åtgärdas utifrån Skolverkets inspektion och utifrån utbildningskontorets statistik över andelen avbrott, icke godkända kurser med mera. Vilka åtgärder man avser sätta in har dokumenterats i en handlingsplan som har utgjort underlag för utvecklingsarbetet under hösten 2008. Utbildningskontoret har i sitt svar till Skolverket redogjort för de åtgärder som ska vidtas på central nivå.

Under hösten kallades samtliga utförare in till enskilda möten med nämndens presidium. Presidiets syfte med träffarna var dels att öka sina kunskaper om de olika verksamheterna, dels att följa upp hur utförarna arbetar med de krav på åtgärder som de fått.

Framtiden

Arbetsmarknadsåtgärder

De flesta bedömare är eniga om att vi har några svåra år på arbetsmarknaden framför oss. Detta kommer att avsevärt försvåra för våra målgrupper att etablera sig på arbetsmarknaden. Genom att effektivisera och rusta våra verksamheter och arbeta för ett nära samarbete med andra myndigheter skapar vi förutsättningar att nå framgång i arbetet.

Ekonomiskt bistånd

I framtiden finns risken att behovet av ekonomiskt bistånd ökar då förändringen av sjukförsäkringen med stor sannolikhet innebär att fler hushåll kommer att vara hänvisade till försörjningsstöd. Ytterligare en faktor är den lågkonjunktur vi befinner oss i nu, och som med all sannolikhet kommer att påverka behovet av ekonomiskt bistånd i Norrköping.

För att motverka effekterna av omvärldsfaktorer enligt ovan är det viktigt att vi i framtiden fortsätter att samverka med aktörer som arbetsförmedlingen, näringsliv och försäkringskassan. Det är också viktigt att vi internt inom arbetsmarknadskontoret fortsätter med att utveckla och ständigt anpassa våra metoder.

Flyktingintroduktion

Möjligen kommer antalet nyanlända flyktingar för introduktion att minska. Det som pekar i den riktningen är färre asylsökande som får uppehållstillstånd i kombination med en restriktivare hållning i Norrköpings kommun när det gäller att ta emot flyktingar som påbörjat introduktion i annan kommun.

Det fortsatta arbetet med att integrera arbetsmarknadskontorets olika verksamheter kommer att ha stor betydelse för verksamheten flyktingintroduktion. En bättre integrering innebär att verksamheterna vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder kan bli ett mer verksamt stöd för flyktingars väg till arbete och egen försörjning.

Under året har ett utredningsförslag varit på remiss där det föreslås att huvudansvaret för flyktingintroduktion skall ligga på en statlig myndighet och att en ny lag om flyktingintroduktion införs. Om förslaget genomförs innebär det stora förändringar för arbetsmarknadskontoret och verksamheten flyktingintroduktion.

Vuxenutbildning

Under 2009 avser regeringen vidta en rad åtgärder för att komma tillrätta med de stora bristerna inom svenskundervisning för invandrare (sfi). Det är ännu inte fastställt när de olika åtgärderna ska träda i kraft.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Regeringens satsning på yrkesvux, ger kommuner möjlighet att söka statsbidrag inför hösten 2009. Förutsättningarna är ännu inte kända.

Förslaget om en utökad betygsrätt för enskilda utbildningsanordnare kommer att innebära att kommunen endast i begränsad omfattning kommer att utfärda samlat betygsdokument. Utfärdandet av slutbetyg för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning ska även i fortsättningen enbart kunna utfärdas av kommun eller landsting som anordnar sådan utbildning. Kommunen kommer också i fortsättningen att ha det primära tillsynsansvaret både för utbildning i egen regi och hos externa utförare.

Regeringens förslag om att ge folkhögskolan rätt att bedriva sfi-utbildning ger den enskilde ett alternativ till den sfi som kommunen genomför i egen regi. Finansieringen sker genom att kommunerna ersätter folkhögskolorna.

Statens skolverk kommer under 2009 att påbörja arbetet med att se över nuvarande kursplaner och be-

tygskriterier samt att utarbeta betygskriterier för betygsstegen A, C och E i samtliga skolformer. Den nya betygsskalan bedöms kunna införas läsåret 2011/2012.

Kommunernas möjlighet att anordna påbyggnadsutbildning upphör och ersätts av en möjlighet att anordna yrkeshögskoleutbildning. Norrköpings kommun samverkar med Linköping om vilka utbildningar som kan ingå i yrkeshögskolan, och som kan ansökas om statsbidrag till.

Regeringen har gett en arbetsgrupp i uppdrag att lämna förslag på hur en rättighet för vuxna att ta del av gymnasial vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning för utvecklingsstörda kan utformas. Uppdraget ska redovisas under våren 2009.

Under 2009 måste en upphandling inför 2011 påbörjas och slutföras under våren 2010. Beroende av direktiven för yrkesvux kan det bli aktuellt med en mindre, riktad upphandling av vissa yrkesutbildningar inför hösten 2009.

Vård- och omsorgsnämnden

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för kommunens äldre- och handikappomsorg.

Ansvaret innebär

- myndighetsutövning i samband med ansökan om stöd och insatser,
- drift av samtliga de kommunala verksamheter inom äldre- och handikappomsorgen,
- kommunens hälso- och sjukvård inom äldre- och handikappomsorgen,
- upphandling och köp av tjänster inom äldre- och handikappomsorgen från externa/ privata utförare.

De lagstiftningar, som utöver kommunallagen och förvaltningslagen övergripande styr vård- och omsorgsnämndens verksamheter är socialtjänstlagen (SoL) lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hälso- och sjukvårdslagen (HsL).

Ekonomiskt resultat

Vård- och omsorgsnämndens resultat per den 31 december 2008 visar ett underskott på 4 312 tkr.

Vid årets början befarade nämnden ett underskott på 32 000 tkr. Den största anledningen till det befarade underskottet var en alltför hög personalbemanning i

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	256 383	302 557
Verksamhetens kostnader	-1 802 659	-1 749 397
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-5 512	-3 915
Verksamhetens nettokostnad.....	-1 551 788	-1 450 984
Budget	1 547 476	1 430 821
Årets resultat.....	-4 312	-19 934
Nettoinvesteringar	-10 683	-12 247

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare	2 724,9	2 654,66
Antal anställda	3 028	2 957

Antalet årsarbetare med tillsvidareanställning har ökat med 70,30 årsarbetare mellan 2007 och 2008. I ökningen finns nya verksamheter som startat under 2008 och som omfattar drygt 58 årsarbetare.

Antalet visstidsanställda har minskat från 237 i december 2007 till 102 i december 2008. Det motsvarar en minskning med ca 117 årsarbetare.

Anställda fördelade på kön

Män.....	230	227
Kvinnor.....	2 798	2 730

Anställda fördelade på ålder

20-29	240	212
30-39	657	670
40-49	1 005	978
50-59	824	809
60 -	302	288

Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,81	0,73	20,39	18,41
15-60 dagar.....	0,65	0,83	2,91	3,59
61- dagar.....	1,49	1,88	5,09	6,49

Total kostnad och fördelning på vissa äldreomsorgsverksamheter, en jämförelse över åren.

Mnkr	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Äldreomsorg, totalt.....	813,4	812,8	817,9	835,5	879,0	922,0	985,6
Andel för äldreboende, procent	60	64,3	66,2	65,5	66,8	66,7	68,1
Äldreboende totalt.....	487,5	523,0	537,6	551,0	586,7	614,9	671,0
Ordinärt boende	229,2	265,3	253,4	256,0	259,0	267,7	278,2
Träffpunkter/dagverksamhet, totalt	29,2	19,6	21,0	23,4	26,5	26,5	28,9
Utskrivningsklara.....	3,5	4,9	5,7	5,1	6,8	12,9	5,6
Totala kostnader/invånare 80 år-w.....	124,6	123,2	121,0	124,4	130,6	135,7	145,6

Vård- och omsorgsnämnden

verksamheten i förhållande till utrymmet i budgeten. Sammantaget handlade det om cirka 87 årsarbetare.

Orsaken till den höga bemanningen var:

- Omkring årsskiftet 2007/2008 fick visstidsanställda vikarier som har varit anställda sammanlagt två år under de senaste fem åren en tillsvidareanställning på vård- och omsorgskontoret. Det är en rättighet enligt lagen om anställningsskydd (LAS).
- Två enheter inom hemtjänst bytte utförare i maj 2008. Den kommunala enheten Vilbergens hemtjänst med cirka 20 årsarbetare övertogs av Attendo Care. Samtidigt övertog kommunen Skepparegatans hemtjänst med cirka 27 årsarbetare. En stor andel, cirka 14 årsarbetare, inom Vilbergens hemtjänst valde att stanna kvar som anställda i kommunen.
- För att klara de höga kostnaderna för de 20 första timmarna för personlig assistans enligt lagen om assistansersättning (LASS) och medicinskt utskrivningsklara från Landstinget beslutade nämnden att i budget 2008 omfördela 16 000 tkr från hemtjänst. Det medförde en övertalighet mot budget motsvarande 36 årsarbetare.
- För att täcka hela kostnaden för löneavtalen 2008 har nämnden minskat bemanningen inom vård och omsorgen med 18 årsarbetare.
- För att kunna leva upp till de av nämnden fastställda bemanningstalen för vård- och omsorgspersonal och sjuksköterskor inom det särskilda boendet har budget omfördelats från förvaltningsgemensamma kostnader, till exempel IT-kostnader, chefsstöd, tjänster från löneenheten och myndighetsutövning. Det har under året inte varit möjligt att sänka de gemensamma kostnaderna i samma utsträckning.

Nettokostnad per verksamhet	2008	2007	2006	2005
Nämndverksamhet.....	369	359	273	312
Nämndadministration	430	400	400	375
Särskilda boendeformer	716 976	658 013	631 389	596 106 ¹⁾
Dagcentraler, träffpunkter.....	19 329	18 050	17 743	13 836
Hemtjänst	278 247	265 850	257 086	253 834 ²⁾
Medicinskt utskrivningsklara	6 089	13 574	8 295	6 698
Inskrivna dagverksamhet.....	22 559	21 751	19 995	21 319
Rehabiliteringsstöd.....	14 425	13 861	11 644	5 451
Anhörigvård.....	1 780	1 926	1 914	2 407
LSS boende, behandling mm BoU.....	85 376	78 357	70 711	65 047
Personlig assistans.....	58 074	53 619	48 360	39 645
LSS dagverksamhet vuxna	63 581	58 034	50 374	50 175
LSS boende, behandling mm vuxna	283 809	266 497	240 773	230 718
Social psykiatri	744	464	2 027	514
Summa	1 551 788	1 450 755	1 360 984	1 286 437

1) Vårdavgifter 38 357 tkr samt hyresintäkter 35 565 tkr ingår

2) Hemtjänstavgifter 25 604 tkr ingår

Nyckeltal	2008	2007	2006	2005
Äldreomsorg				
Antal personer med hemtjänst (oktober) ^{*)}	2 549	2 257	2 434	2 452
- varav i enskild regi	214	252	257	265
Beviljade hemtjänsttimmar (oktober) ^{*)}	80 822	90 580	113 652	114 600
Utförda timmar helår ^{**)}	965 252	1 029 194	1 173 371	1 178 600
- varav i enskild regi	114 630	136 592	135 683	135 800
Utförda timmar anhörigvård.....	8 919	11 814	12 080	18 700
Personer med beslut				
särskilt boende (oktober).....	1 126	1 108	1 118	1 103
-varav i enskild regi	314	325	349	349

*) Ändring i statistik mellan åren 2006 och 2007; 193 personer med boendestöd för psykiskt funktionsnedsatta räknas inte längre med.

**) Planeringsinstrumentet TES har införts, vilket innebär att timbegreppet har förändrats. Antalet hemtjänsttimmar är därför inte jämförbara mellan åren.

För att sänka kostnaderna under året har nämnden vidtagit en mängd åtgärder. Vid årets början beslutade nämnden att införa ett generellt anställningsstopp och en restriktivitet när det gäller inköp av varor och tjänster, konferenser, kurser och resor.

I början av året skapade nämnden även en bemaningsenhet som fick i uppdrag att hantera den övertaliga personalen med tillsvidareanställning. Övertalig personal anmälades till en rörlighetslista som enheten sedan har använt för att placera ut personal på vikariat och lediga tjänster inom förvaltningen. Under året har nämnden startat nya verksamheter i kommunal regi med tjänster motsvarande drygt 58 årsarbetare.

Vård- och omsorgsnämnden

Eftersom tillsvidare anställd personal har använts som vikarier har antalet visstidsanställda vikarier minskat kraftigt under året. I december 2007 fanns det 189,75 årsarbetare med någon form av visstidsanställning inom vård- och omsorgsnämndens verksamheter och i december 2008 fanns det 72,75 årsarbetare med visstidsanställning. Det är en minskning med 117 årsarbetare. Antalet årsarbetare som är tillsvidareanställda har ökat med 70,3 varav 58,16 årsarbetare avser nya verksamheter. Nettoökningen är drygt 12 årsarbetare. **Sammantaget har nämnden minskat med 105 årsarbetare.**

Minskningen av antalet övertalig personal har minskat successivt under året, men den största minskningen har skett efter sommaren.

Vård- och omsorgsnämndens ledamöter och kontorets ledningsgrupp har under året gjort en analys av samtliga verksamheter. Analysen ledde fram till 54 förslag till möjliga besparings- och rationaliseringsåtgärder som leder till en sänkt kostnadsnivå. Nämnden har under hösten 2008 beslutat att genomföra ett flertal av dessa med start 2009, vilket medför att under året kommer ytterligare 78,19 årsarbetare att tas bort. Det är en förutsättning för att nämnden ska klara att hålla den budget som kommunfullmäktige fastställde hösten 2008. Några av förslagen har redan genomförts under senare delen av 2008.

I början av året var kostnaderna för medicinskt utskrivningsklara från landstinget ett stort skäl till oro. Antalet betalningsdygn har dock minskat från omkring 300 dygn per månad under årets första månader till bara några få dygn per månad från och med juli månad. Utökningen av antalet platser i det särskilda boendet har medfört att nämndens korttidsplatser i större utsträckning har kunnat användas till att ta emot de medicinskt utskrivningsklara.

Kostnaderna för utskrivningsklara inom äldreomsorgen uppgår till 5 647 tkr vilket är 3 353 tkr lägre än budget 2008 och 7 286 tkr lägre än kostnaden 2007.

De nya särskilda boendeenheter som har startat under året har av olika anledningar inte kunnat komma igång som planerat vilket har medfört att kostnaderna har blivit 2 141 tkr lägre än budget.

Granens aktivitetscenter och Järvens träffpunkt har inte kommit igång under 2008 som planerat, vilket har medfört en lägre kostnad på 1 800 tkr.

Kostnaden till försäkringskassan för de 20 första timmarna för personlig assistans enligt lagen om assis-

tansersättning (LASS) uppgår till 51 580 tkr vilket är 3 050 tkr mer än budget 2008. Budgeten bygger på ett snitt på 196 ärenden per månad och utfallet har legat mellan 200 och 206 ärenden per månad.

Kostnaderna för enskilda placeringar av barn och ungdomar samt vuxna med funktionsnedsättning uppgår 2008 till 33 728 tkr vilket är 3 102 tkr mer än budget.

Viktiga händelser under året

Öppna jämförelser

Sveriges kommuner och Landsting (SKL) och Socialstyrelsen gör allt mer omfattande öppna jämförelser av offentlig verksamhet. Jämförelserna återkommer varje år och antalet områden ökar. Syftet är att stimulera till ökade analyser, förbättrad kvalitet och effektiviserad verksamhet.

Jämförelserna tillsammans med nationella och egna brukarundersökningar visar att brukarna i Norrköping till stor del är nöjda med vården och omsorgen, speciellt inom det särskilda boendet.

Norrköping har en betydligt lägre kostnad för äldreomsorg än många andra kommuner i landet. Genom den stora satsningen på ny- och ombyggnation under året har kvaliteten i boendemiljön stigit väsentligt.

Andelen personal med vård- och omsorgsutbildning på gymnasienivå har ökat men behöver öka ytterligare.

Övergripande verksamhetsförändringar

Analysen av samtliga verksamheter som har genomförts under året första månader engagerade enhetschefer, programsekreterare, ekonomer tillsammans med vård- och omsorgskontorets ledningsgrupp. Arbetet har bedrivits med stort engagemang, en positiv inställning och förståelse till nödvändigt förändringsarbete.

Analysarbetet har lett fram till organisationsförändringar. Under hösten 2008 blev åtta verksamhetsområden sju. En gemensam organisation för äldre- och handikappomsorgens myndighetsutövning kommer successivt att genomföras under 2009. Under 2009 kommer även antalet medarbetare inom olika stabsfunktioner att reduceras och arbetet effektiviseras.

Vård- och omsorgsnämnden

Stöd i ordinärt boende

Hemtjänst enligt socialtjänstlagen (SoL)

Den totala hemtjänstvolymen har sjunkit något under året, främst inom centralorten. En förklaring är att den äldre befolkningen i åldersgruppen 75 – 89 år, som ofta har behov av hemtjänst, har minskat. En annan förklaring är att införandet av planeringsinstrumentet TES medfört att antalet hemtjänsttimmar har minskat. Totalt har dock antalet beslut om hemtjänst ökat marginellt med 1,2 procent.

Rehabiliteringsstöd enligt socialtjänstlagen (SoL)

Rehabiliteringsstöd utgår till vuxna personer med funktionsnedsättning. Volymen är densamma som år 2007, men en förskjutning har skett mellan olika målgrupper. Behovet hos personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning har ökat med 34 procent jämfört med 2007. För personer med psykisk funktionsnedsättning har dock behovet minskat. Volymförändringen har medfört att tidigare tre mindre stödteam har sammanförts till två för att kunna uppnå en större flexibilitet och kunna utveckla en gemensam arbetsmetodik.

Personlig assistans enligt lag om assistansersättning (LASS)

Under 2008 har i genomsnitt 204 personer, varav 49 barn och ungdomar under 20 år, varit beviljad insatsen. Det är en ökning med 129 procent sedan 1998. Den årliga ökning som har ägt rum sedan 1998 har fortsatt även under 2008. En förändring har dock ägt rum. Ökningen mellan 2007 och 2008 omfattar enbart barn och ungdomar under 20 år.

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Volymökningen i daglig verksamhet har under 2008 uppgått till netto 20 personer. Under 2008 har 77 nya personer fått beslut om daglig verksamhet. Samtidigt har 57 personer lämnat verksamheten. Den absolut största gruppen, som ansökt om daglig verksamhet under 2008 är personer med lindrig eller måttlig utvecklingsstörning. Därefter kommer personer med Aspergers syndrom och personer med psykisk funktionsnedsättning.

Den 31 december 2008 har 605 personer daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller socialtjänstlagen (SoL). Det är en minskning med 22 personer i förhållande till 2007. Detta trots att antalet personer som söker och har beviljats daglig verksamhet har ökat. Minskningen består i att personer över 65 år har erbjudits annan form av sysselsättning genom sin egen boendeenhet.

Mellan det särskilda boendet för personer med svåra funktionsnedsättningar och dagligverksamhet har en aktiv och utökad samverkan lett till att nya arbetsformer har utvecklats för att möta dessa personers specifika behov av sysselsättning.

Dagverksamhet, aktivitetscentra och träffpunkt

Efter en översyn av öppettider och antal matgäster i verksamheternas lunchserveringar kvarstår vård- och omsorgsnämndens beslut från 2003. Beslutet innebär att lunchserveringarna på dagverksamheter och träffpunkter ska vara öppna 5 dagar per vecka och på aktivitetscentra 7 dagar per vecka. Verksamheterna på träffpunkter och aktivitetscentra är öppna för alla äldre utan biståndsbeslut.

Bostäder med särskild service

Bostäder med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Under 2008 tillkom två nya boendeenheter med totalt 14 nya platser. Platserna vänder sig till unga vuxna personer med lindrig och måttlig utvecklingsstörning. En av enheterna finns vid Dragsgatan och omfattar 8 platser och den andra vid Egnahemsgatan och omfattar 6 platser. Verksamhetsstart av en ny boendeenhet om 5 platser för personer med neurologisk funktionsnedsättning har skjutits fram till början av 2009.

Bostäder med särskild service enligt socialtjänstlagen (SoL)

Under 2008 tillkom cirka 100 nya boendeplatser för äldre. Två nya boendeenheter har startat, Valhallavägen i Kolmården med 41 platser och Kalkstensgatan i Vilbergen med 57 platser. Därtill har Mariabacken i Navestad byggts ut med 26 nya platser. Pågåen-

Vård- och omsorgsnämnden

de ombyggnation av Borgmästaregården kommer att bli klar i januari 2009 och innebär en minskning från 96 till 63 platser.

Den under året genomförda ny- och ombyggnationen har bidragit till att bostädernas standard har ökat väsentligt när det gäller tillgång till eget kokskåp och egen toalett samt bad eller dusch.

Insatser för barn och ungdomar med funktionsnedsättning

En situation som måste uppmärksammas är att vid årets slut har 6 barn och ungdomar med svåra och komplexa funktionsnedsättningar ett permanent boende inom korttidshem. Det är en oroande utveckling inför framtiden.

Barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden har tillsammans arbetat fram ett förslag till en resursskola för barn och ungdomar i åldern 13 – 21 år med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, svagbegåvning, lindrig utvecklingsstörning eller psykisk ohälsa. Ett konkret förslag till resursskola integrerad med stöd, behandling och aktiviteter till barn, ungdomar och deras familjer finns framtaget.

Socialpsykiatri

Ett nytt samverkansavtal tecknades våren 2008 mellan vård- och omsorgsnämnden och landstingets psykiatriska verksamhet i östra Östergötland. Avtalet reglerar både samverkan inom befintlig verksamhet och samverkan vid utveckling av nya verksamheter. Ett gemensamt utvecklingsprojekt kring den öppna tvångsvården startades också våren 2008.

Fokusområden

Inflytande och delaktighet

Den personliga planen är nämndens viktigaste verktyg för att garantera samtliga brukare inflytande och delaktighet i utformningen av de beviljade insatserna.

Utvärdering visar att 95 procent av alla brukare har personliga planer. Högre procentsats kan troligtvis

Nyckeltal	2008	2007	2006	2005
Handikappomsorg				
Antal personer i LSS-boende (oktober)	467	453	429	423
- varav barn/ungdomar	6	5	5	7
Antal personer med daglig verksamhet LSS (december).....	456	469	436	423
Antal personer med personlig assistans LSS (december).....	54	61	47	56
-varav barn/ungdomar	10	11	5	7
Antal personer med personlig assistans LASS (december).....	204	198	189	170
-varav barn/ungdom	49	43	36	30
Korttidshem barn/ungdom.....	104	90	73	71
Stödfamiljer barn/ungdom	37	48	57	62

inte uppnås eftersom det kontinuerligt tillkommer nya brukare.

Internkontroll visar att 91 procent av alla verksamheter aktivt har arbetat med att öka brukarinflytandet. Nya former för samverkan med brukarens nätverk har utvecklats genom brukar- och anhörigträffar, brukarråd, enkäter och informationsblad.

Stöd i ordinärt boende

Med anledning av nämndens ekonomiska läge under 2008 har samtliga verksamheter arbetat med att anpassa personalbemanningen till det ekonomiska utrymmet. Pågående utvecklingsarbete har därför flyttats fram tidsmässigt.

Inom hemtjänsten, till exempel, har tid för social omsorg inte kunnat frigöras i den utsträckning som nämnden i sin uppdragsplan för 2008 hade som målsättning.

Riktade utvärderingar har gjorts av hur rehabiliteringsstödet till personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar upplevs av brukarna. Brukarna ger verksamheterna som helhet gott betyg och framför allt får personalens bemötande högt betyg. Vissa förbättringsområden har identifierats och kommer att ses över.

Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Deltagare i daglig verksamhet ska ha möjlighet att påverka val av arbetsplats utifrån sina intressen och

Vård- och omsorgsnämnden

önskemål. Fortfarande är det svårt att fullt ut kunna leva upp till denna målsättning med hänsyn till den volymökning som finns.

Riktade utvärderingar har under året genomförts vid två dagliga verksamheter för personer med grav utvecklingsstörning samt vid en dagverksamhet för personer med Aspergers syndrom för att få veta, vad brukarna anser om verksamheterna. Överlag får verksamheterna mycket positiva betyg av både brukare och deras företrädare. Speciellt lyfts personalens kompetens och engagemang samt personalkontinuiteten fram bland de positiva omdömena.

Nämndens målsättning att kunna öka möjligheten för personer med funktionsnedsättning att få praktik, arbetsträning eller lönebidragsanställning inom kommunens olika förvaltningar och bolag har inte uppnåtts. Arbetet fortsätter därför under 2009.

Socialpsykiatri

I mars 2008 startade vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden ett gemensamt lokalt samverkansteam (case-manager) för insatser till personer med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning i kombination med missbruk, så kallade dubbeldiagnostiker. Teamet har kartlagt målgruppen och dess behov. Uppdrag är nu att finna nya arbetsformer i nära samverkan med landstingets psykiatriska verksamhet och övriga kommuner i östra länsdelen genom bildandet av ett större samverkansteam (ACT-team).

Barn och ungdomar med funktionsnedsättning

Arbetet med att finna former för en bättre samordning mellan barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden och vård- omsorgsnämnden kring barn och ungdomar i behov av särskilt stöd från utredning till tidiga insatser har inte kunnat slutföras under året. Arbetet kommer därför att fortsätta.

Uppföljning av kompetenscenter för ungdomar och unga vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har genomförts vid två tillfällen under 2008. Uppföljningen visar att personalen har lyckats väl med att skapa kontakt med ungdomarna och deras familjer. Man lever upp till de krav på flexibilitet som ställs på verksamheten både vad gäller aktiviteter för ungdomarna och det föräldrastöd som efterfrågas.

Mångfald

En handlingsplan för nämndens mångfaldsarbete har inte varit möjlig att arbeta fram under året. Arbetet kvarstår och har därför förts över till 2009 års uppdragsplan.

Olycksförebyggande verksamhet

I samarbete med brandförsvaret har brukare med stöd i ordinärt boende, erbjudits hjälp med genomgång av checklistan för förebyggande av olycksfall. Arbetet fortsätter att vara ett prioriterat utvecklingsområde även under 2009.

Kvalitetsarbete/Utvecklingsarbete

Arbetet med att anpassa vård- och omsorgsnämndens verksamheter till budget och den analys som har ägt rum av samtliga verksamheter under året har medfört att ett antal mindre utvecklingsarbeten inom olika utförarenheter har påbörjats. Utvecklingsarbetena handlar till exempel om förändring av arbetssätt och samverkan mellan enheter för att bättre kunna nyttja både personal- och lokalresurser.

Anhörigstöd

Vård- och omsorgsnämnden har sedan 1999 sökt och fått statliga stimulansmedel som har använts till olika projekt för att utveckla anhörigstödet. Det har lett fram till ett väl fungerande anhörigstöd. Under 2008 har ett av projekten ”Det goda boendet”, med utsedda anhörigambassadörer inom särskilt boende, fått uppmärksamhet både lokalt och nationellt.

Kompetensutveckling

Under 2008 påbörjades ett arbete med att införa en kompetensbank för all personal. Kompetensbanken kommer att förändra och underlätta vård- och omsorgsnämndens arbete med strategisk kompetensutveckling till personal.

Vård- och omsorgskontorets deltagande i arbetet med att utveckla ett vård- och omsorgscollege både regionalt och lokalt har givit strukturer för samverkan med utbildningarna inom gymnasiet. I framtiden kommer även högskolans utbildningar att ingå. Vård- och omsorgscollege som en samverkansarena

Vård- och omsorgsnämnden

kommer att kunna bli avgörande för rekrytering av personal i framtiden.

TES i särskilt boende

Planeringsverktyget TES för trygghet, enkelhet och säkerhet vid planering av hemtjänstinsatser har med stor framgång provats inom det särskilda boendet Hagaborg.

Hälso- och sjukvård

- Införande av rehabiliteringsnivåer

Det lyckade och positiva pilotprojektet med att införa rehabiliteringsnivåer inom kommunens särskilda boendeformer avslutades under 2008. Processen fortsätter med att införa rehabiliteringsnivåer för samtliga boendeformer inom ramen för ordinarie verksamhet och beräknas vara klart våren 2011.

Framtiden

Slutbetänkande från LSS-kommittén

LSS-kommitténs slutbetänkande föreslår, att lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade blir kvar som en rättighetslag med kommunalt huvudansvar. Ett fortsatt kommunalt ansvar kommer att medföra ökade kostnader för Norrköpings kommun.

Slutbetänkande från Äldreboendedelegationen

Äldreboendedelegationen föreslår i sitt betänkande att kommunerna genom en särskild lag får befogenheter att tillhandahålla så kallade trygghetsbostäder. Antas lagförslaget måste kommunen ta ställning till om trygghetsboende ska införas.

Slutbetänkande från utredningen

Yrkeskrav i äldreomsorg

Utredningen har föreslagit en kompetensreform med 11 nationella yrkeskrav för personal inom äldreomsorgen med yrkestiteln äldreassistent. För att få genomslag för de nationella yrkeskraven föreslår delegationen att kravet om kompetens ska regleras i lag.

Samverkan med landstinget

Allt mer avancerade hälso- och sjukvårdsinsatser utförs i den enskildes eget hem. Allt fler får hemsjukvård samtidigt som vårdplatserna inom sjukhus minskar. Den snabba medicintekniska utvecklingen bidrar också till att svårt sjuka personer kan få medicinsk omvårdnad i sitt eget hem. Utvecklingen ställer allt större krav på insatser från hemtjänsten.

Inom Östergötland har kommunerna påbörjat en diskussion om en eventuell kommunalisering av hemsjukvården i länet.

Antalet personer med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ökar och därmed också kravet på både kommun och landsting att i samverkan utveckla formerna för stöd och insatser.

Under våren 2008 startade ett projekt tillsammans med landstinget för att planera införandet av den nya vårdformen öppen tvångsvård. Projektet kommer att pågå till och med den 30 april 2009. Det finansieras med statliga medel.

Samverkan med andra nämnder

Samverkan med socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden kring barn och unga i behov av särskilt stöd har under 2008 lett fram till ett konkret förslag till en ny gemensam verksamhet på hemmaplan. Andra samverkansformer för att kunna stötta barn, ungdomar och deras familjer i sin hem- och närmiljö behöver vidareutvecklas under kommande år.

Översyn av hälso- och sjukvårdsorganisation

En översyn av vård- och omsorgskontorets hälso- och sjukvårdsorganisation pågår med uppdrag att ta fram förslag till utveckling och förbättring. Arbetet beräknas vara klart i juni 2009.

Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Volymökningen inom daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning är oroande.

Vård- och omsorgsnämnden

Stimulansmedel

Vård- och omsorgsnämnden har fått ett statligt stimulansbidrag på cirka 13 000 tkr per år sedan 2006. Den största delen, cirka 12 100 tkr, har använts till att höja grundbemanningen på korttidsplatser med 0,05 tjänst och på demensplatser med 0,07 tjänster samt till att starta ett demensteam.

Efter 2009 är det osäkert om staten kommer att fortsätta ge kommunerna bidrag.

Kompetensutveckling

För att kunna uppnå och behålla en god kvalitet inom äldre- och handikappomsorgen parallellt med ett effektivt nyttjande av resurser måste medarbetarna ges möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling. Erbjudande om kontinuerlig kompetensutveckling är också viktigt vid nyrekrytering för att göra arbete inom vård och omsorg attraktivt.

Kyld mat

Beslut om övergång till färdiglagad kyld mat togs av vård- och omsorgsnämnden i mars 2008. Övergången är ett av vård- och omsorgskontorets största utvecklingsarbeten någonsin. Efter upphandling står det klart att Samhall är ny tillfällig leverantör för tillagning och distribution av mat i ordinärt boende. Införandet kommer att ske successivt med start un-

der andra kvartalet 2009. Maten som levereras en gång i veckan ger den enskilde möjlighet att själv välja måltidrätt och när den ska intas. Utvecklingsarbetet berör cirka 1200 brukare med beslut om matdistribution. Det kommer att levereras cirka 800 matportioner per dag.

Kommunen planerar att bygga ett produktionskök som ger möjlighet att införa kyld mat även i särskilt boende.

Phoniro Lock

Vård- och omsorgsnämnden utreder möjligheten att införa ett nytt låssystem "Phoniro Lock" inom hemtjänsten för att slippa den omfattande nyckelhanteringen. Idag hanterar hemtjänsten cirka 5000 – 6000 nycklar.

Servicetjänster

Under senare delen av 2009 ska förutsättningarna för att införa servicetjänster undersökas. Den nya lagen, Lag (2006:492) om kommunal befogenhet att tillhandhålla servicetjänster åt äldre, innebär att en kommun utan föregående individuell behovsprövning kan tillhandhålla servicetjänster åt personer som fyllt 67 år. Med servicetjänster menas insatser som är till för att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa och som inte utgör personlig omvårdnad.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden är en myndighetsnämnd med ansvar för följande områden:

- Barn- och ungdomsvård enligt socialtjänstlagen samt lagen om vård av unga
- Vuxenvård enligt socialtjänstlagen samt lagen om vård av vuxna missbrukare i vissa fall
- Familjerätt samt beställning av familjerådgivning
- Tillstånd och tillsyn avseende tobakslagen, alkoholservering, ölförsäljning, lotteritillstånd och automatspel
- Patientnämnd
- Kommunalt bostadstillägg till handikappade

Ekonomiskt resultat

Socialnämndens nettokostnad för 2008 uppgår till 349,2 miljoner kronor. Det innebär ett underskott i förhållande till budget på 12,2 miljoner kronor. Anledningen till det kraftiga underskottet är ökade kostnader för institutionsplaceringar av barn och ungdomar. Även för vuxna har dessa kostnader ökat. Redan i mars såg socialnämnden att kostnaderna ökade. I maj deltog alla enhetschefer på nämnden för en diskussion kring den ekonomiska utvecklingen. Därefter beslutades om ett antal åtgärder för att minska antalet placeringar och därmed kostnaderna. Arbetet med att minska kostnaderna har fortsatt hela året. Dessa åtgärder har givit effekt men de har inte påverkat utfallet i tillräcklig omfattning för att nå en budget i balans.

Resultat jämfört med budget

Resultatet för 2008 blev ett underskott på 12,2 miljoner kronor. Det beror på att socialkontorens vårdkostnader har överstigit budget med 39 miljoner kro-

Resultaträkning	2008	2007
Verksamhetens intäkter.....	32 553	22 303
Verksamhetens kostnader.....	-381 737	-335 737
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	0	0
Verksamhetens nettokostnad.....	-349 184	-313 434
Budget.....	336 955	326 744
Årets resultat.....	-12 229	13 310
Nettoinvesteringar.....	-142	0

Personalredovisning	2008	2007
Antal årsarbetare.....	308,41	284,82
Antal anställda.....	316	293

Anställda fördelade på kön

Män.....	77	75
Kvinnor.....	239	218

Anställda fördelade på ålder

20-29.....	15	14
30-39.....	82	64
40-49.....	85	86
50-59.....	95	98
60 -.....	39	31

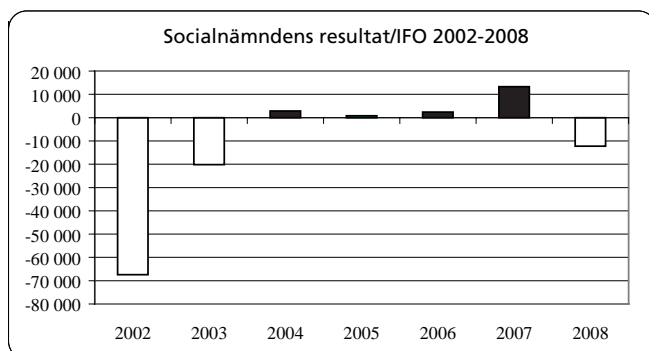
Genomsnittlig sjukfrånvaro

Frånvarolängd	Antal sjukdagar/anställd		Andel sjuka, procent	
	2008	2007	2008	2007
1-14 dagar.....	0,57	0,57	14,71	13,66
15-60 dagar.....	0,56	0,78	2,32	3,16
61- dagar.....	1,01	1,62	3,64	5,61

Nettokostnad per verksamhet

	2008	2007	2006	2005
Nämnd.....	987	793	768	818
Nämndadministration.....	1 091	764	725	390
KBH ¹⁾	38	41	36	69
Barn- och ungdomsvård.....	243 235	217 067	219 673	215 502
Vuxenvård.....	98 255	89 050	89 131	86 791
Familjerätt med familjerådgivning.....	5 578	5 719	5 273	4 837
Summa.....	349 184	313 434	315 606	308 407

1) Kommunalt bostadsbidrag till handikappade

Socialnämnden

nor. Samtidigt har övriga kostnader varit 13 miljoner kronor lägre än budgeterat och intäkterna 14 miljoner kronor högre. Detta beskrivs i nedanstående punkter.

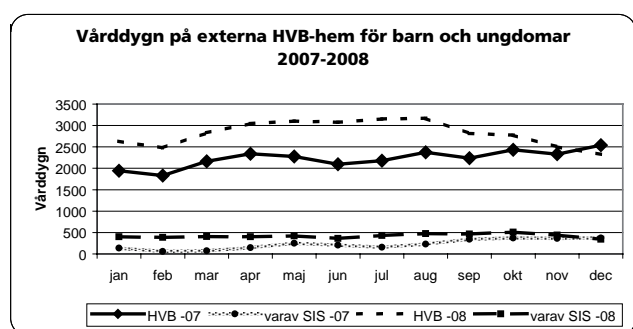
- Kostnaderna för personal och administration har varit lägre än budgeterat. Det är ett resultat av att restriktivitet i återbesättningen av vakanta tjänster samt återhållsamhet med inköp och utbildningar. 4 miljoner kronor
- Kostnaderna för förstärkta familjehem, jourhem och särskilt förordnade vårdnadshavare har varit lägre än budgeterat. 2 miljoner kronor
- I budget för 2008 avsattes medel till flera satsningar varav en del inte kunnat verkställas. Det är bland annat kvinnoboendet Elsa och nya lokaler för Hamnbrohemmet. 7 miljoner kronor
- Intäkterna har varit högre än budgeterat. Dessa avser främst statsbidrag och ökad försäljning av utbildning och vårdplatser. 14 miljoner kronor

Köpt vård

Kostnaderna för köpt vård har ökat mycket kraftigt under året. Den totala kostnaden var 2008 144 miljoner kronor. Det innebär en ökning med 30 miljoner kronor jämfört med 2007.

Institutionsvården för barn och ungdomar står för cirka 65 procent av den köpta vården. Ökningen är jämfört med föregående år 20 miljoner kronor, totalt är kostnaden 94 miljoner kronor 2008. Kostnaderna för institutionsvård för vuxna har stigit med 5 miljoner kronor till 27 miljoner kronor. Resterande ökning avser köpt öppenvård och familjehemsvård.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av vårddygnen för externa institutionsplaceringar för barn och ungdomar. Placeringar på SIS (Statens institutionsstyrelse) är väsentligt dyrare än vanliga HVB (Hem för vård eller boende)-placeringar.

Personal

Löner och övriga personalkostnader är cirka 8 miljoner kronor högre än 2007, det motsvarar en ökning med 10 procent. Löneavtalet föll ut med cirka 4 procent. Socialnämnden har medvetet genomfört satsningar för att stärka fram för allt barn- och ungdomsarbetet. Det har inneburit en utökning av personalstyrkan med 15 personer. Resultatet från 2007 med 13 miljoner kronor i överskott gav förutsättningar för denna satsning. Förstärkningen har dels finansierats genom omprioriteringar av nämndens budget och dels genom samfinansiering från andra nämnder och medel från staten. Sedan sommaren har det rått en restriktivitet vad gäller att återbesätta vakanser på grund av socialnämndens ekonomiska läge.

Kostnadernas fördelning

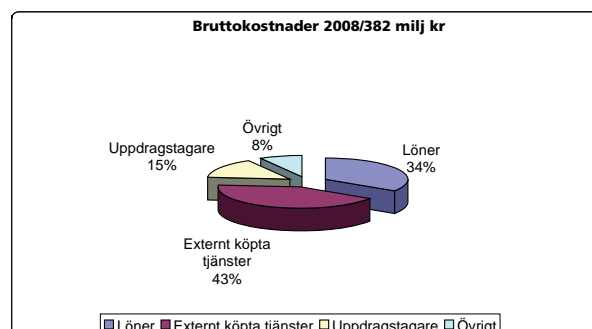
Socialkontorets största utgiftspost är externt köpta tjänster, där externt köpt vård ingår, till en sammanlagd kostnad på 164 miljoner kronor. Löner inklusive sociala avgifter uppgår till 130 miljoner kronor. Fördelningen ser i stort sett ut som 2007. Externt köpta tjänster har ökat sin andel med 3 procent samtidigt som löner och övrigt har minskat något.

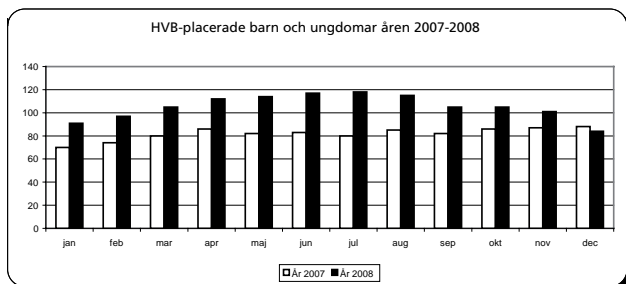
En fördelning av kostnaderna per verksamhet visar att cirka två tredjedelar går till vård och omsorg om barn och unga och deras familjer, medan en tredjedel går till boende och behandlingsinsatser för vuxna.

Volymer

Under 2008 har 1 133 barn och ungdomar varit aktuella på socialkontoret, det är en ökning med 35 jämfört med förra året. Varje barn eller ungdom kan vara föremål för flera insatser. Det totala antalet insatser ligger på 1 775 för 2008, vilket är en ökning med cirka 130. Andelen flickor var 46 procent.

Antalet dygn i HVB-vård för barn och ungdomar

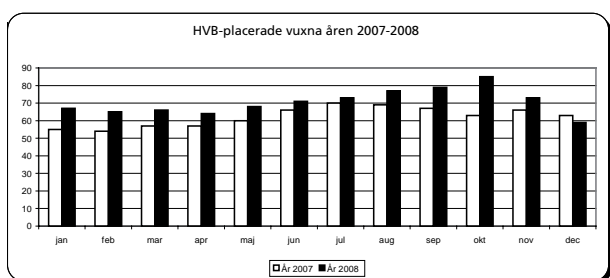
ökade kraftigt under det första halvåret 2008 för att den senare delen av året minska. Dygnen i vård på SIS-institutioner har ökat med 2 322 vilket motsvarar en ökning med 86 procent. För HVB-vård har dygnen ökat med drygt 5 100. Av de placerade utgör flickor 39 procent.

Diagrammet ovan visar antal HVB-placerade barn och ungdomar per månad. Från augusti har trenden varit ett minskat antal placeringar och i december var antalet för första gången lägre än samma månad 2007.

Även antalet placeringar i familjehemsvård har ökat något under året. Antalet vård dygn har stigit med drygt 1 250 till totalt cirka 70 200 dygn. Andelen flickor är 45 procent. Av all öppenvård sker 85 procent i egen regi.

804 vuxna har varit aktuella på socialkontoret 2008, vilket är en mindre ökning. Varje person kan vara föremål för flera insatser. Det totala antalet insatser ligger på 1 237 för 2008, vilket är en ökning med cirka 70. Andelen kvinnor var 43 procent.

Antal vård dygn inom HVB-vård för vuxna visar en ökning med 4 000 vilket motsvarar 19 procent jämfört med 2007. Ökningen skedde i början av året för att sedan minska mot slutet. Diagrammet visar antal HVB-placerade vuxna per månad. Mot slutet av året har antalet placeringar sjunkit kraftigt och i december var antalet lägre än samma månad 2007.

Fokusområden

Socialnämndens fokusområden i enlighet med kommunens mål för god ekonomisk hushållning för 2008 var två, nämligen

1. Barn och ungdomar ska få stöd i närmiljön
2. Den öppna hemlösheten ska minska

Därutöver ska all verksamhetsstatistik redovisas könsuppdelad.

Fokusområde 1

Barn och unga ska få stöd i närmiljön

Trots att arbetet med att ge barn och unga stöd i närmiljön har varit prioriterat under året har antalet barn som placerats i ett HVB-hem eller i familjehem ökat. En genomgång av de barn och unga som var placerade i maj 2008 visar inte att det är nya eller för oss okända anledningar till placeringarna. Orsakerna är omsorgsbrist i hemmet och de ungas eget beteende. Missbruk i hemmet och hos den unge är en vanlig placeringssorsak.

På de lokala socialkontoren bedrivs mycket arbete med barn och unga och deras familjer. Förutom individuella insatser bedrivs familjestödsverksamhet i olika former. Föräldrar kan få stöd i sitt umgänge och för föräldrar med spädbarn finns en särskild verksamhet.

De lokala BUSS (Barn-ungdom-skola- samverkan)-teamerna har utökats med ett team under året. Idag finns fem BUSS-team i kommunen. Under 2008 har 67 barn haft insatsen BUSS-team i Norrköpings kommun. Av dessa barn blev fyra barn placerade på ett HVB-hem. Då barnen som fått stöd av teamen bedömts vara nära placering kan man befara att dessa barn skulle ha placerats om teamen inte funnits. BUSS-teamens verksamhet möjliggör en hemmaplanslösning även för barn och familjer med mycket stora behov av stöd.

De projekt som kommunen sökt medel för hos Myn-digheten för skolutveckling har startats under året. Medlen används till att stärka familjehemplacerade barns skolgång och hälsa, att utveckla BUSS -verksamheten och för att arbeta med barn som inte går till skolan. I det första samarbetsprojektet deltar Allmänna Barnhuset som en viktig samarbetspartner.

Sammanlagt finns nu 12 familjecentraler i kommunen. Samverkan sker mellan kommunen, landstinget

Socialnämnden

och i några fall med Svenska kyrkan. En undersökning som gjordes under året med besökande föräldrar visade att de allra flesta är mycket nöjda med den verksamhet som erbjuds på familjecentralerna.

Barngrupper finns inom verksamheterna Frideborg och Balder. De vänder sig till barn som har upplevt missbruk eller våld i hemmet. Dessutom bedriver behandlingshemmet Ellen barnverksamhet som riktar sig till de inskrivna kvinnornas barn.

Barns behov i centrum, BBIC (Barns behov i centrum), är en av socialstyrelsen rekommenderad metod för utredning, dokumentation och uppföljning av insatser riktade mot barn och unga. BBIC används för att tydliggöra barnens behov och därmed bättre kunna bedöma vilken insats som ska ges. En person är huvudansvarig för genomförande av metoden på socialkontoret som beräknas ska vara färdigt under 2009. "Att samtala med barn" är en metod som utvecklats av socialkontoret och syftar till att göra barnets röst tydlig i utredningar.

Fokusområde 2

Den öppna hemlösheten ska minska

Årets hemlöshetsundersökning visade att en del förändringar skett sedan föregående år. Under mätveckan 2008 var det totala antalet hemlösa 389 personer, vilket är en minskning med 31 personer jämfört med året innan. Av det totala antalet hemlösa är fyra personer öppet hemlösa (uteliggare), en minskning med sex personer. Antalet öppet hemlösa har aldrig tidigare varit så lågt i de mätningar som socialkontoret gjort sedan 1993. Samtliga öppet hemlösa har erbjudits omfattande insatser i form av boendeanternativ och behandling under 2008. Undersökningen visar att det aktiva arbetet kring gruppen öppet hemlösa är framgångsrikt.

De personer som befinner sig i en hemlöshetsituation är en mycket rörlig grupp. Två år i rad har vi sett att ungefär hälften av dessa lämnar den under ett år. Men lika många tillkommer. De nya personerna

Antal vård dagar, placeringar och kostnad barn och ungdom	2008	2007	2006	2005	2004
HVB-vård, antal 31 dec	78	86	66	78	78
HVB, antal vård dagar	36 507	28 939	27 632	28 135	30 413
HVB, snittkostn/dygn, kr	2 815	2 741	2 933	2 751	2 600
HVB, antal placerade året.....	167	141	142	142	140
Familjehem, antal 31 dec	200	200	186	195	184
Familjehem, antal vård dagar	70 227	69 110	68 785	72 402	68 907
Familjehem, snittkostn/dygn, kr.....	567	561	584	554	514
Familjehem, antal placerade året.....	285	263	255	269	246
Kontaktfamilj.....	279	286	312	324	323
Feriehem och skollovskolonier ^{*)}	213	211	222	167	233

*) avser placeringar under året

Antal vård dagar, placeringar och kostnad för vuxna	2008	2007	2006	2005	2004
HVB-vård, antal placerade året.....	155	150	153	151	130
HVB, antal vård dagar	24 737	21 698	21 820	22 092	19 487
HVB, kostnad per vård dygn, kr.....	1 202	1 171	1 213	1 169	1 204
Boende, antal placerade året.....	241	220	174	177	186
Boende, antal vård dagar	60 803	56 561	44 837	41 409	43 758
Boende, kostnad per vård dygn, kr	304	241	246	326	371

som tillkommer är något yngre, använder mindre alkohol och droger och har färre psykiska problem än gruppen som helhet.

Arbetet med att ytterligare minska hemlösheten pågår på olika sätt. Det vräkningsförebyggande arbetet sker i samverkan med fastighetsägare, andra nämnder och andra myndigheter. Ett mer individuellt inriktat stöd ges till dem som bor i stödlägenheter. Tre personer har anställts som Case Managers, som är ett metodiskt arbete för att söka upp och stödja personer med både missbruksproblem och psykisk ohälsa och som har svårt att klara ett eget boende. Arbetet sker i samverkan med vård- och omsorgskontoret och landstinget. Årliga möten sker med fastighetsägare i syfte att informera och diskutera bostadssituationen.

99 personer avhystes 2008 mot 75 personer året innan. Ökningen kan delvis förklaras med att cirka 100 personer fler varje månad inte betalar hyran eller betalar den för sent. En del fastighetsägare har stramat upp sina rutiner när det gäller inbetalning av hyror vilket medför att fler ärenden går till inkasso snabbar. Under året fick 16 barnfamiljer underrättelse om avhysning. 12 av familjerna hade flyttat innan avhysningen skulle verkställas och för fyra av famil-

jerna gick socialtjänsten in med olika insatser. Inget barn har alltså ställts på gatan i samband med avhysning under 2008.

Kvalitetsarbete

En ständig satsning på kompetenshöjande insatser är en viktig del av kvalitetsarbetet på socialkontoret. Förändringar i lagstiftningen och krav på att beskriva resultaten av socialtjänstens arbete för den enskilde innebär att nya kunskaper ständigt måste tillföras.

Förutom införandet av BBIC (Barns behov i centrum) har fortsatt uppföljningsarbete skett för att förbättra de utredningar som ligger till grund för socialkontorets insatser. Denna uppföljning sker på flera olika sätt. Bland annat sker genomläsning av alla utredningar under en viss period. Synpunkterna återkopplas till chefer och medarbetare med förslag till förbättringar.

Från hösten 2008 finns två HVB- (Hem för vård eller boende)samordnare som arbetar med att hitta rätt institution till barn och ungdomar som måste placeras utanför hemmet.

Antalet klagomål var 36 under 2008 och har fördubblats jämfört med förra året. Under de tre tidigare åren har antalet sjunkit. Det är svårt att hitta en enskild förklaring till ökningen. Klagomålen handlar främst om att man saknar inflytande i handläggningen av ärende som rör barn eller det egna ärendet. Väldigt få klagar på bemötande och tillgänglighet.

Brukarenkäter har genomförts på socialkontoren. De ger underlag till förbättringar i verksamheten. Av dem som svarat på enkäten ansåg cirka 93 procent att de får ett bra bemötande och att socialsekreterarna respekterar deras åsikter. Vad gäller inflytande anser 80 procent att de kan påverka innehållet i insatserna de får, vilket är ett förbättringsområde för socialnämnden.

Viktiga händelser under året

Barn och ungas uppväxtvillkor

Ansvar för barn och ungas uppväxtvillkor delas av många i samhället. Socialnämnden har under året fortsatt att samarbeta med bland andra barn- och ungdomsnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Tillsammans med polismyndigheten har ett samarbetsavtal skrivits och en kartläggning gjorts i syfte att

göra gemensamma prioriteringar när det gäller arbetet med ungdomar.

Det drogförebyggande arbetet sker i samverkan mellan kommunens drogsamordnare, skolor, fritidsgårdar och föreningslivet. Kommunens drogvaneeundersökning visade återigen en nedgång i ungdomars alkoholanvändning. Flickors alkoholanvändning tenderar att mera likna pojkarnas som innebär att man oftare dricker sig berusad än tidigare. Det är ett mer riskfyllt beteende. I undersökningen framkom att 20 procent av dem som svarat på enkäten hade någon vuxen i sin närhet som dricker för mycket.

Kommunen har tagit emot 24 ensamkommande flyktingbarn under året. Avtalet med Migrationsverket gick ut vid halvårsskiftet 2008. Enligt det avtalet skulle kommunen ta emot sex barn per år. Socialkontoret har ansvar för att placera dessa barn och det sker bland annat i familjehem.

De flesta ensamkommande flyktingbarn som kommer till Norrköping utöver de som kommer via Migrationsverket har oftast anhöriga i Norrköping och placeras direkt hos släktingar. Många ensamkommande flyktingbarn är pojkar i 17-årsåldern som varit självförsörjande i flera år innan de kom till Sverige.

Under 2008 har kommunen och landstinget startat "Ungdomshälsan" i nya lokaler. Där kan ungdomar möta personal med kompetens inom många olika områden, bland annat missbruk. Verksamheten kom igång efter sommaren 2008.

Hälsa – frihet från missbruk

Pilens öppenvård har ökat antalet klienter under 2008 från 87 till 115 per månad. Från augusti är det fler som kommer till Pilen via den öppna ingången än som kommer dit via ett socialkontor. Hälften uppger att det är första gången man sökt hjälp för sitt alkohol- och narkotikamissbruk.

Socialnämnden fortsatte den sommarverksamhet som påbörjades förra året för de mest utsatta personerna som ofta vistas i centrala Norrköping. Samverkan sker med IOGT/NTO som driver kamratstödjande verksamhet och med Hela Människans verksamhet Ria-byrån. Företag i centrum var också delaktiga i arbetet.

Kompetensutveckling i missbruksarbete har skett för ett antal utredare och annan personal på socialkontoret under drygt ett år. I utbildningen har också per-

sonal från beroendekliniken och vård- och omsorgskontoret deltagit.

Hälsa – frihet från våld i nära relationer

I september bjöd socialkontoret in samarbetspartners från andra myndigheter och frivilligorganisationer till kompetensutveckling under rubriken Frihet från våld i nära relationer. Dagen samlade cirka 300 personer som fick ta del av erfarenheter från en barnverksamhet i Stockholm, från en kvinna som utsatts för våld av sin partner och från behandlingsarbete i Oslo med män som utsatt kvinnor för våld. Dagen var startpunkt för återkommande öppna seminarier med olika tema med fokus på våld i nära relationer.

Behandlingsinsatser för män som utövar fysiskt eller psykiskt våld mot kvinnor har startat under 2008. Män som gripits av polis för misstänkt kvinnovåld ska erbjudas hjälp för att förändra sitt beteende. Socialstyrelsen följer arbetet i en effektstudie.

I frågor som rör hedersrelaterat våld sker fortsatt kompetensutveckling för personal på socialkontoret. En handlingsplan har tagits fram under året. På varje socialkontor finns nu kontaktpersoner som fått utbildning och kan stödja kolleger som hanterar hedersrelaterat våld och våld mot kvinnor.

En fastighet där våldsutsatta kvinnor i missbruk kan erbjudas skyddat boende samt stöd till förändring har förvärvat av kommunen och blir klar under 2009. En projektledare anställdes under 2008 för att börja med förberedelserna inför öppnandet av det som kallas Elsa-huset.

Personal

Fortsatta stora satsningar görs på kompetensutveckling i form av både metodutbildningar och fördjupande utbildningar i olika ämnesområden. Minst 5 procent av lönesumman avsätts för personalens kompetensutveckling.

Ett hälsoprojekt påbörjades under året för samtliga anställda. Med ledning av en enkät har varje enhet format sin egen arbetsplan utifrån de förbättringar som behöver göras. Projektet bedrivs med stöd av personalkontoret och företagshälsovården.

Framtid

Socialnämndens fortsatta prioritet är arbetet med barn och ungdomar tillsammans med andra ansvariga i samhället. Arbetet med att förstärka insatserna på hemmaplan fortsätter tillsammans med barn- och ungdomsnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Vidare utvecklas arbetet med att förbättra utredningsmetoder och familjearbete. Stödet till barn som är placerade i familjehem eller institutioner är också ett viktigt utvecklingsområde de närmaste åren.

En fortsatt utveckling av vuxenvårdens olika delar utifrån de nationella riktlinjerna kommer på sikt att innebära en helhetssyn vad gäller missbruksarbetet.

Socialkontorets ledningsgrupp har tillsammans med ledningsgruppen på socialkontoret i Linköping träffats regelbundet. Ett resultat har varit en gemensam socialarbetardag genomförd i december med cirka 300 deltagare. En plan för det kommundemensamma arbetet för 2009 har tagits fram.

Vuxnas alkoholkonsumtion och ungdomars alkoholmönster kan på sikt innebära att behovet av socialnämndens insatser kommer att öka. Det är viktigt att tidigt möta människor för att kunna ge hjälp och stöd i förändringen av sin alkoholkonsumtion. En ökad arbetslöshet kan innebära att fler barn kommer att leva i ekonomiskt utsatta familjer. Forskning visar att barn som lever i dessa familjer har större behov av samhällets insatser än andra barn.

En framgångsrik socialtjänst måste bygga på hög kvalitet i insatser och ge bra resultat för dem som söker vårt stöd. En fortsatt utveckling av den kunskapsbaserade socialtjänsten innebär att ny forskning och kompetensutveckling ständigt måste vara i fokus. Ett exempel är det ungdomsarbete som kommer att påbörjas utifrån en metod- och forskningsgenomgång som är gjord på socialkontoret.

En annan framgångsfaktor är förmågan att kunna ställa om organisationen utifrån ändrade förutsättningar, vilket socialnämnden har hanterat under 2008. Från det rekordhöga antalet placerade barn och ungdomar i mitten av året går nu socialnämnden in i 2009 med ett lägre antal placeringar jämfört med december 2007. Det innebär att förutsättningarna för att nå 2009 års verksamhetsmål är goda.

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
Kommunstyrelsen					
5003 Hamninvestering					7 000
5007 Förstudie inseglingränna.....			433	433	
5009 Kaj Gantry			84	84	
5035 Datorer på enheter	2008		16 194	16 194	16 200
5036 IT-investering E-service	2008	75	304	379	1 100
5037 Kostenheten skolkök.....	2008		1 517	1 517	1 661
5038 Invest IT-plattformen			1 761	1 761	6 200
5040 Metakatalog	2008	2 128	536	2 664	3 200
5056 Inventarier Symfoniorkester.....		315	133	448	600
5060 Möbler oppositionsråd.....	2008	34	6	40	40
5061 Ärende- och dokument system			165	165	2 500
5062 Rådhusets cafeteria.....	2008		102	102	100
Summa kommunstyrelsen.....		2 553	21 235	23 788	38 601
Stadsplaneringsnämnden					
6001 DTA etapp 2	2007	951	0	951	1 500
6002 Kaj Arkösund.....	2009	0	1 361	1 361	6 500
6003 Åtgärder inom MEX		0	989	989	1 000
6004 Mätinstrument.....	2009	0	0	0	550
6511 Borgsmoskolan	2009	32 631	9 420	42 052	41 000
6517 Försäkringsåtgärder	2005	3 441	0	3 441	3 500
6518 Förskola kv Dörren	2005	9 011	58	9 069	9 500
6520 Wijkagården	2006	32 199	396	32 594	32 000
6521 Generalen.....	2005	19 984	0	19 984	20 000
6522 Åtgärder för tillgänglighet.....	löpande	4 892	1 001	5 893	6 000
6523 SOS-alarmbyggnad	2005	14 553	17	14 570	12 000
6528 LSS Skarphagen kv Hyllan	2005	7 290	0	7 290	8 000
6529 LSS Skarphagen 1:3 Vilbergen.....	2005	7 385	0	7 385	8 000
6530 Skarphagsskolan träningskola.....	2005	1 761	0	1 761	1 500
6531 Strykbrådan lokalanpassning.....	2005	1 193	0	1 193	1 200
6532 Wijkahallen.....	2005	5 320	29	5 349	5 000
6533 Granens äldreboende.....	2009	67 130	468	67 598	69 000
6534 Thapperska skolan	2005	5 165	0	5 165	5 000
6535 Centralbadet ombyggn	2008	8 074	1 236	9 310	9 510
6536 Trafiksäkerhetshöjande åtgärder.....	löpande	1 396	562	1 958	2 000
6539 Vrinneviskolan paviljong.....	2006	846	0	846	800
6540 Enebyhallen	2008	1 839	-234	1 605	1 500
6541 Lokalanpassning fsk.vht	löpande	8 803	6 563	15 366	17 400
6542 Borgmästaregården ombyggnad	2009	33 260	19 207	52 467	51 000
6543 Fyrbylund.....	2006	8 673	23	8 696	8 800

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
6544 Fönstret Hageby.....	2006	9 794	4	9 798	9 500
6545 Brännestad	2006	9 332	40	9 371	8 800
6546 Thapperska skolan	2006	3 289	31	3 321	3 000
6547 Vagnhall tillbyggnad	2008	3 556	0	3 556	3 000
6548 Nationella mål.....	2008	7 018	1 055	8 073	8 200
6549 Reservkraft Rosen	2008	152	848	1 000	1 000
6550 Kompostkvarnar kök.....	2008	54	622	675	800
6551 Sandbyhovsköket utrustning	2008	1 864	315	2 179	2 000
6557 Övergång till digital-tv.....	2006	5 044	6	5 050	4 800
6559 Lindöskolan	2009	7 012	81 837	88 850	95 000
6560 Lokalanpassning gymnasireformen	2008	190	6	196	1 000
6562 Eneby skolan.....	2010	1 852	15 694	17 546	15 500
6563 Timmermannen	2007	21 132	0	21 132	20 000
6564 Mariabacken, tillbyggnad.....	2008	13 435	32 494	45 929	45 000
6565 Anpassning till livsmedelslagstiftning.....	2011	6 373	1 034	7 407	11 000
6566 Centralbadet, vattenrening	2008	2 945	0	2 945	3 000
6567 Huvudbrandstation ombyggnad.....	2007	1 003	4	1 007	800
6568 Klimathandlingsprogram.....	2007	2 795	-205	2 590	2 280
6569 Reservkraft Pronova	2007	1 348	-848	500	500
6570 Säkerhetsåtgärder Rosen/Rådhus	2007	1 530	7	1 537	1 550
6571 Nya larmsändare	2008	318	430	748	5 500
6572 Stadsbiblioteket	2008	2 015	0	2 015	2 000
6574 Kulvert Ljurabäck	2007	17 129	0	17 129	20 000
6575 Enebyhallen ventilation	2006	1 008	0	1 008	1 000
6577 4 nya förskoleavdelningar	2009	0	2 361	2 361	24 000
6578 5 nya förskoleavdelningar	2009	0	931	931	27 000
6579 Tillbyggnad Fridtunatäppan	2009	0	7 127	7 127	24 000
6580 LSS-boende Lindöhamn	2009	0	10 707	10 707	11 500
6581 Stadsbiblioteket lokalanpassning miljöåtgärder .	2009	0	3 396	3 396	7 000
6582 Livsm anpassn kök försk.....	2011	0	284	284	15 800
6583 Anpassn försk tillagningskök.....	2011	0	7 003	7 003	44 300
6584 Trädgårdsmästaren 5 o 6.....	2009	0	6 935	6 935	12 000
6585 Lindöskolan fjärrvärme.....	2009	0	6 403	6 403	7 500
6586 Kimstad fjärrvärme.....	2009	0	0	0	4 500
6587 Sporthall Lindö.....	2009	0	5 000	5 000	5 000
6588 Centralbadet energibesparande åtgärder	2009	0	2 350	2 350	2 000
6589 Önskeringen ombyggnad.....	2010	0	669	669	9 000
6590 LSS boende	2010	0	83	83	30 000
6662 Kungsgårdsgymn diskrum.....	2006	337	-1	336	300
6664 Linghallen ventilation	2006	569	-2	567	750

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
6665 Handik och myndighetskrav		0	-93	-93	
6668 Kvarteret Hallen LSS	2006	706	-2	704	500
6669 Ebersteinska gymn lokalanpass	2006	770	-2	768	625
6670 Fsk Sebran Galaxen		0	-96	-96	
6671 Rådhuset ombyggn kök		703	0	703	700
6672 Inv Ebersteinska gymn	2006	700	0	700	700
6673 Inv Murklans förskola	2006	1 603	0	1 603	1 500
6674 Klingstadskolans förskola	2006	1 957	0	1 957	1 900
6675 Matteusskolan	2006	471	0	471	500
6676 Åtg energieffektivis anl	2006	1 287	0	1 287	1 250
6677 St Olofssalen	2006	1 782	0	1 782	1 800
6678 Paviljonger Lindöskolan	2006	1 149	0	1 149	1 300
6679 Uttersbergsskolan	2006	281	0	281	300
6681 Centrumhuset klockaretorpet	2008	556	0	556	500
6682 Yttre miljöer förskolor/skolor	2007	1 302	0	1 302	1 300
6683 Tillgänglighetsåtgärder	2007	1 887	152	2 039	1 300
6684 Smedbyskolans kök	2007	869	0	869	1 500
6685 Fröbelgården förskola	2007	6 374	-3 198	3 176	3 000
6686 Klockaretorpet	2007	1 135	306	1 442	1 500
6687 Sörgårdens fförskola	2008	2 407	1 715	4 122	3 400
6688 Kv Stadshospitalet	2007	2 817	-220	2 597	2 500
6689 Kv Ruddammen 3	2007	683	4	687	700
6690 Yttre miljö Klockartorpskolan		0	1 237	1 237	1 000
6691 Konv förnyel energikällor		0	4 537	4 537	2 000
6692 Yttre miljö skol/försk		0	1 012	1 012	800
6693 Tillgänglighetsåtgärder		0	661	661	1 300
6694 Enebyskolan bibliotek		0	0	0	1 800
6695 Brandgarage Kvarsebo		0	61	61	1 350
6696 Kommunalhuset Skärblacka		0	747	747	600
6697 Fridtunatäppans förskola		0	15	15	3 000
6698 Konv förnyel energikällor		0	0	0	2 500
6699 Lokalanp Ljuraskolan		0	630	630	1 400
6700 Konferensrum Rosen		0	0	0	300
6701 Lokalanp Södergården		0	781	781	1 500
6702 Bråviksgården		0	26	26	2 500
6703 Stadshospitalet		0	500	500	500
6704 Borgsmohallen		0	2 356	2 356	1 100
6705 Stadsvakten		0	0	0	400
Summa stadsplaneringsnämnden		426 329	238 846	665 175	860 965

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden					
5051 Komvux utr invent	2008	0	0	0	500
5052 Skol-IKT		0	721	721	500
Summa arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden		0	721	721	1 000
Barn och ungdomsnämnden					
7031 Galaxen förskola	2009	174	198	373	380
7036 Klingsta förskola	2008	227	13	240	300
7040 Parkskolan inv	2008	88	0	88	100
7042 Valthornets fsk invent	2008	318	173	491	530
7045 Borgsmoskolan inv	2008	2 640	1 960	4 600	4 600
7048 Björnbäret förskola	2008	351	30	381	400
7051 Förbättring av skol-ikt	2009	1 894	5 509	7 403	7 440
7052 Enbärets fsk inv	2009	41	53	94	295
7053 Trädgården fsk inv	2008	231	65	296	295
7054 Eksunds fsk inv	2009	208	47	255	295
7055 Hultstugan fsk inv	2008	146	0	146	150
7058 Slöjdsalar utrustning	2008	301	359	661	660
7059 Sörgården fsk	2009	160	251	411	550
7060 Ljura ADHD/Borgsmoskolan	2009	0	50	50	60
7061 Svärtingehus	2008	0	290	290	290
7062 Hultdalsskolan	2008	28	72	100	120
7063 Klockaretorpskolan	2008	0	120	120	120
7064 Tamburinen	2009	0	205	205	290
7066 Nova Marielund fsk	2009	0	271	271	400
7067 Fröbelgården fsk	2009	0	153	153	295
7068 Utsikten fsk	2009	0	261	261	295
7069 Prismen fsk	2009	0	408	408	350
7070 Önnemo fsk	2009	0	78	78	150
7071 Nyckelpigan	2008	0	184	184	180
7072 Sågrträffens nattomsorg	2008	0	70	70	70
7073 Solbacken fsk	2008	0	200	200	200
7074 Kimstad/Greby fritidshem	2009	0	0	0	100
7075 Ungdomshälsan	2009	0	0	0	100
7076 Kolmårdsknuten	2009	0	0	0	80
7077 Borgsmo fritidsgård	2009	0	34	34	145
Summa barn- och ungdomsnämnden		6 807	11 053	17 861	19 240

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
Gymnasienämnden					
7219 Ebersteinska övr invent	2008	0	3 437	3 437	3 500
7224 Förbättring av skol-ikt	2010	3 644	3 263	6 907	8 176
Summa gymnasienämnden.....		3 644	6 700	10 344	11 676
Socialnämnden					
7801 Arkivskåp.....	2009	0	142	142	200
Summa socialnämnden.....		0	142	142	200
Byggnads- och miljöskyddsnämnden					
7750 Fordon.....	2008	0	2 112	2 112	2 100
7751 Övr brand- och räddningsutr.....	2008	0	706	706	1 280
7753 Öningsfält omb inredn mm.....	2008	0	210	210	300
7759 Station Centrum	2008	0	80	80	80
Summa byggnads- och miljöskyddsnämnden		0	3 108	3 108	3 760
Kollektivtrafiknämnden					
5821 Kimstad station.....	2009	2 882	9 631	12 513	26 000
5826 Söder tull omb spårarbete.....	2008	44 742	31	44 773	46 000
5829 Nya spårvagnar	2009	72 215	-218	71 997	80 000
5830 Ubyggnad spårväg Ljura.....	2009	14 549	0	14 549	14 500
5834 Kollektivtrafikbro	2009	64	19 936	20 000	20 000
5835 Handikappanp + info system.....		3 022	2 056	5 078	3 000
5836 Proj medel spårväg Ringd.....	2009	2 971	748	3 719	3 000
5837 Spårsystem Slättergatan.....	2009	2 637	2	2 638	2 500
5838 Utökat biljettsystem	2009	0	2 657	2 657	4 000
5839 Videokamerautrustning.....	2009	419	840	1 258	2 000
5841 Finspångsvägen	2009	0	3 492	3 492	4 000
5842 Eneby centrum.....	2009	0	2 585	2 585	1 800
5843 Byte av spår Folkets Park.....	2013	0	317	317	5 000
5844 Breddning av spår	2008	0	4 293	4 293	4 000
5845 Spårvagn M98	2010	0	95	95	2 000
5846 Kollektivtrafikbefrämj åtgärder.....	2013	0	1 155	1 155	1 000
Summa kollektivtrafiknämnden		143 500	47 618	129 283	152 000

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
Vård och omsorgsnämnden					
7400					1 784
7417	2008		473	473	
7418	2008		637	637	700
7419	2008		565	565	
7425	2009		1 893	1 893	2 115
7426	2008		2 712	2 712	2 430
7427	2008		2 472	2 472	2 370
7428	2009		250	250	500
7429	2009		1 105	1 105	1 675
7430	2008		358	358	400
7431	2009		74	74	400
7433	2008		324	324	
Summa vård- och omsorgsnämnden			10 863	10 863	12 374
Kultur- och fritidsnämnden					
7450	2008	954	1 144	2 098	3 000
7451	2008	451	149	600	600
7467	2008	249	963	1 212	1 000
7468	2009		0	0	500
7469	2008		297	297	300
7471	2008	2 377	18	2 395	2 400
7473	2009		3 053	3 053	4 000
7474	2008		0	0	2 500
7475	2010		0	0	2 500
Summa kultur- och fritidsnämnden		4 031	5 624	9 656	16 800
Tekniska nämnden					
5508		1 266	4 095	5 361	7 000
5509	2009	18 306	9	18 315	20 200
5512	2009	221	1 455	1 676	2 000
5513	2008	1 200	0	1 200	1 200
5514		2 364	1 280	3 644	5 000
5516	2009	4 950	955	5 905	5 900
5517	2009	853	6 170	7 023	12 000
5519	2009	519	172	691	900
5520	2009	231	75	305	400
5522	2009	1 000	0	1 000	1 000
5523	2009	1 034	7 331	8 365	8 000
5524	2009	4 901	1 194	6 095	8 000
5526		825	1 169	1 994	2 000
5527		4 404	8 335	12 739	13 000

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
5528 Cykelväg hållristningar	2009	1 396	428	1 824	2 600
5530 Industrispår		2 319	2 982	5 301	6 000
5533 Söderleden	2009	74 860	32 097	106 957	100 600
5537 Herrebo		141	72	213	1 000
5538 ÅC Åby + Östra Husby	2009	9 055	0	9 055	6 000
5539 Tillgänglighet handikappåtg.....		883	999	1 882	2 400
5540 Mätarskåp gatubelysning	2009	253	0	253	800
5542 ÅC Krokek Skärblacka.....	2009	6 371	308	6 679	14 750
5543 Gång- och cykelpassager	2009	1 400	0	1 400	1 400
5544 Passage G:a Övägen/Vilb.....	2009	68	49	117	300
5545 Gata Dalviksg/Hjalmar Br.....	2009	10	2 754	2 764	2 500
5546 Cirkulationsplats Söderleden	2009	3 997	0	3 997	4 000
5547 Bråvalla trafikplats.....	2009	0	0	0	800
5549 Tunga transporter	2009	5 082	15	5 097	5 100
5550 Trefil Returpunkten Norrköping	2009	0	2 465	2 465	3 200
5551 Laxtrappa i Strömmen.....	2009	0	67	67	1 000
5552 Trafiksäkerhetsåtgärder		0	-39	-39	1 000
5553 Pendlarparkering.....		0	1	1	500
5554 Cirkulationsplats Brav-Hanholmsv	2009	0	12	12	500
5555 Boendeparkering Oxelbergen, Marielund	2009	0	2 177	2 177	2 400
5556 Trafiksäk Dalsg-Prästg	2009	0	0	0	100
5557 Spåransl anpassn kaj.....	2009	0	0	0	3 000
5558 Trafiksäk åtg G Övägen.....	2009	0	0	0	4 000
5559 Belysning Holmentorget.....	2009	0	250	250	250
5560 Regleringsdammar	2012	0	0	0	500
5561 Kv Hemvärnet park	2010	0	0	0	300
5562 Bilpool	2009	0	0	0	250
5563 Huvudgata i Marby	2011	0	0	0	0
5564 Ny väg Lindö-Marby.....	2009	0	0	0	0
5565 Åtgärder Himmelstalund	2009	0	1 342	1 342	7 200
5667 Renovering av kajer.....	2009	357	907	1 264	3 600
5704 Parkinvesteringar		749	741	1 490	1 810
5707 Klockaretorpet lekpark.....	2008	300	0	300	300
5711 Lekparker.....		2 097	769	2 867	3 898
5712 Kvarteret Ålen.....	2009	112	127	239	2 000
5717 Universitetsparken	2009	-208	354	146	2 000
5723 Klockaretorpets centrum.....	2009	3 355	7	3 361	2 632
5724 Stadsdelspark Ektorp.....	2010	0	0	0	400
5725 Stadsdelspark Rambodal	2011	0	0	0	200
5743 Rhododendrodalen	2009	77	71	148	400
5746 Gamla Lasarettsparken.....	2009	0	0	0	200
5748 Chamberts Plats.....	2009	226	1 604	1 831	2 000

Pågående investeringsprojekt 2008

Nämnd/projekt	Avslutas år	Redovisn t o m 2007	Redovisn 2008	Redovisn totalt	Budget
5750 Stortorget.....	2009	157	311	468	1 150
5754 Väg Mauritzberg.....	2009	344	437	781	700
5755 Lindövägen port.....	2009	0	1 000	1 000	1 000
5756 Cirk plats/väg Lindö skola.....	2009	0	2 979	2 979	8 500
5757 Cirk plats Eneby centrum	2009	0	2 532	2 532	3 500
5758 Oceang inkl cirk plats.....	2009	0	5 572	5 572	4 500
5759 Kungsgatan åtg miljö.....	2010	0	237	237	1 000
5760 Brävalla trafikplats.....	2009	0	0	0	4 800
5761 Huvudväg Brävalla ind omr	2010	0	0	0	500
5762 Cirk plats Finspångsv Bräv.....	2009	0	0	0	500
5763 Huvudgata Brännestad.....	2011	0	0	0	1 000
Summa tekniska nämnden.....		155 479	95 866	251 344	305 640

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2008

Vi, av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och överförmyndare samt genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i kommunens företag.

Nämnda organ ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, hushållning, räkenskaper och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag. Vid granskningen biträds vi av revisionskontoret.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, revisionsreglementet och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och överförmyndare har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Den interna kontrollen bedöms ha varit tillräcklig. Underlaget för vår bedömning framgår av bifogad revisionsredogörelse.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som kommunfullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ledamöterna i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och övermyndaren ansvarsfrihet.

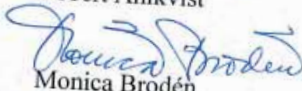
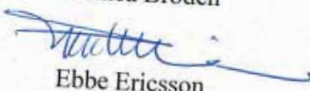
Vi tillstyrker att årsredovisningen för 2008 godkänns.

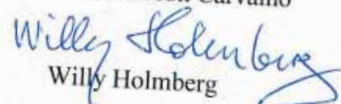
Ulla Petterson Carvalho har inte deltagit i granskningen av gymnasienämnden på grund av jäv.

Norrköping den 7 april 2009

Sven Andersson

Göran Ekdahl

Robert Ahlkvist

Monica Brodén

Ebbe Ericsson

Ulla Peterson Carvalho

Willy Holmberg